Τὸ σπίτι τοῦ Παιδιοῦ

43

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»
Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ 'Επιτροπὴ 'Εντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Ηρώδου 'Αττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 1η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1951
ΕΤΟΣ Α΄. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 43 (19)

ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:
'Οργανισμοί, Τράπεζαι, 'Εταιρεῖαι. . . . . Δρχ. 100.000
Δῆμοι καὶ Κοινότητες ἄνω τῶν 5.000 κατοίκων καὶ Ἰδιῶται . . . . » 50.000
Λοιποὶ Δῆμοι καὶ Κοινότητες καὶ Σχολεῖα » 25.000
Μαθηταί, Πρόσκοποι, 'Οδηγοί, Στρατιῶται » 10.000
'Εξωτερικοῦ: Δολλάρια 5 ἢ Λίραι 2

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1000

'Υπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, 'Αντιφίλου 16 — 'Αθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, 'Αθῆναι

'Η ἀγάπη στὸν πλησίον

ΤΑ ΠΡΟΤΕΡΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΛΗ

'Ο μεγάλος πολιτικός

'Ο Περικλῆς ἦταν ὁ πιὸ ἱκανὸς πολιτικὸς ἄνδρας τῶν 'Αρχαίων 'Αθηνῶν. 'Ανατράφηκε ἀπὸ τὸ Ζήνωνα τὸν 'Ελεάτη, τὸ γνωστὸ ἐκεῖνο φιλόσοφο μὲ τὰ πατριωτικὰ αἰσθήματα καὶ ἀπὸ τὸ σοφὸ 'Αναξαγόρα, πού, ὅπως εἶναι γνωστό, γιὰ τὴν σοφία του οἱ Ἕλληνες τὸν ἔλεγαν «Νοῦ»—δηλαδὴ Μυαλό!

Μέσα σὲ σαράντα ὁλόκληρα χρόνια κατάφερε ὁ Περικλῆς μὲ τὴν πολιτική του φρόνηση καὶ τὶς ἱκανότητές του νὰ διευθύνῃ τὰ δημόσια πράγματα τῆς πατρίδας του καὶ πολλὲς φορὲς τὴν ἔσωσε ἀπὸ τὴν καταστροφὴ ποὺ τὴν ὡδήγησαν διεφθαρμένοι καὶ ἐμπαθεῖς δημοκόποι καὶ δημαγωγοί.

'Αλλὰ ὁ Περικλῆς καὶ σὰν στρατηγὸς πολλὲς φορὲς ὡδήγησε τοὺς συμπολίτες του σὲ διάφορες μάχες καὶ πολλὲς φορὲς γύρισε στὴν 'Αθήνα νικητὴς ἔστησε δὲ 9 ὁλόκληρα τρόπαια εἰς βάρος τῶν ἐχθρῶν τῆς 'Αθήνας.

'Αλλὰ οὔτε γιὰ τὴν πολιτικὴ καὶ στρατηγικὴ ἱκανότητά του, οὔτε γιὰ τὶς νίκες του καὶ τὰ πολλά του τρόπαια καυχήθηκε ποτὲ ὁ μεγάλος Περικλῆς. Καὶ τοῦτο γιατὶ θεωροῦσε ὡς τὸ μεγαλείτερο προτέρημά του τὴν φιλανθρωπία του, τὴν ἀγάπη του στοὺς συμπολίτες του καὶ τὴν καλωσύνη καὶ ἐπιείκεια ποὺ ἔδειχνε στοὺς ἐχθρούς του.

Ὅταν ἄρχισε ὁ τόσο ἀτυχὴς γιὰ τὴν 'Ελλάδα ἐμφύλιος Πελοποννησιακὸς πόλεμος μιὰ θανατηφόρα ἐπιδημία σημειώθηκε στὴν 'Αθήνα καὶ στὶς ἄλλες ἑλληνικὲς πόλεις. Ἴσως μ' αὐτὴ τὴν ἀρρώστεια νὰ θέλησε ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὁμονοίας νὰ τιμωρήσῃ τὴν ἀδελφικὴ ἐκείνη ἀλληλοσφαγὴ τῶν 'Ελλήνων. 'Αρρώστησε τότε καὶ ὁ Περικλῆς. Στὸ κρεββάτι χαροπάλευε. Καὶ οἱ φίλοι του, ποὺ νόμισαν σὲ μιὰ στιγμὴ πὼς ἀπὸ τὸ δυνατὸ πυρετὸ εἶχε πέσει σὲ λήθαργο, ἄρχισαν νὰ τὸν ἐγκωμιάζουν καὶ νὰ μετροῦν τὶς ἐκστρατεῖες καὶ τὰ τρόπαιά του. Ἔκλαιγαν δὲ καὶ ἐξέφραζαν τὴ λύπη τους ποὺ ἡ 'Αθήνα θὰ στερηθῆ ἕνα τέτοιο ἀρχηγό.

'Ο Περικλῆς ὅμως ποὺ διατηροῦσε μέχρι τέλους τὶς διανοητικές του δυνάμεις, ἄκουσε μέσα στὸ βυθό του ὅσα εἶπαν οἱ φίλοι του. Καὶ τοὺς εἶπε:

—Οἱ νίκες καὶ τὰ τρόπαια εἶναι ἴσως κάποτε δῶρα τῆς τύχης. 'Εκεῖνο ποὺ εἶναι τὸ μοναδικό μου προτέρημα εἶναι πὼς κανένας 'Αθηναῖος δὲν ἐφόρεσε ποτὲ μαῦρα ἐξ αἰτίας μου.

Τὴν ἀγάπη, λοιπόν, πρὸς τοὺς συμπολίτες του ὁ Περικλῆς θεωροῦσε ὡς τὴν μεγαλείτερη ἀπὸ τὶς ἀρετές. Καὶ μὲ τὰ τελευταῖα του λόγια, ἄφησε σὰν ὑποθήκη, τὴν ἀρετὴ αὐτὴ παραγγελία καὶ στοὺς συγχρόνους καὶ τοὺς μεταγενεστέρους του.

Ἂν καὶ ὁ Περικλῆς — μᾶς εἶπε ὁ Γεροστάθης — εἶχε στὴν 'Αθήνα δύναμη πάρα πολὺ μεγαλείτερη καὶ ἀπὸ ἐκείνη τῶν βασιλέων, ἂν καὶ διαχειρίστηκε μεγάλα χρηματικὰ ποσὰ καὶ γιὰ τὶς ἐκστρατεῖες του καὶ γιὰ νὰ κτίσῃ τὶς μεγάλες καὶ περίφημες οἰκοδομὲς τῆς 'Αθήνας, ἐφάνηκε τόσο τίμιος, ὥστε, ὅπως ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος, οὔτε μιὰ δραχμὴ δὲν καταδέχτηκε νὰ προσθέσῃ ἀπὸ τὸ δημόσιο ταμεῖο στὴ δική του περιουσία. 'Αντίθετα ὁ Περικλῆς ζοῦσε μὲ οἰκονομία, δὲν ἔκανε καμμιὰ σπατάλη, συχαινόταν τὴν πολυτέλεια καὶ μὲ ὅλη τὴν προθυμία βοηθοῦσε μὲ δικά του λεπτὰ τοὺς πτωχοὺς συμπολίτες του. Θέλοντας μὲ τὴν ἐργασία του νὰ ὠφελήσῃ τοὺς 'Αθηναίους καὶ ταυτόχρονα νὰ βοηθήσῃ στὴν ἀνάπτυξη καὶ τῶν κοινῶν ἀλλὰ καὶ τῶν ὡραίων τεχνῶν, κατάφερε νὰ φτιάσῃ, χρησιμοποιώντας τοὺς καλλίτερους καλλιτέχνες τὶς ἐποχῆς του τὰ ἀμίμητα ἔργα τοῦ Παρθενῶνα, τῶν Προπυλαίων, τοῦ 'Ωδείου. Στὸ τελευταῖο μάλιστα ὠργάνωσε καὶ ἀγῶνες Μουσικῆς.

Εἶναι ὁμολογημένο ὅτι ἡ ζωγραφική, ἡ γλυπτική, ἡ ἀρχιτεκτονική, ἡ ποίηση καὶ ἡ μουσική, ὅταν μὲ τὸ αἴσθημα τοῦ ἀληθινὰ ὡραίου καὶ καλοῦ, μιλοῦνε στὰ ὑψηλὰ καὶ εὐγενικὰ αἰσθήματα τῆς ψυχῆς, ἀνυψώνουν τὸ φρόνημα, ἐξευγενίζουν τὴν καρδιά, καὶ ἐκπολιτίζουν τὰ ἔθνη. 'Αλλὰ ὅταν οἱ ὄμορφες αὐτὲς τέχνες λησμονοῦν τὴν εὐγενική τους ἀποστολή, νὰ ἀνυψώνουν δηλαδὴ καὶ νὰ ἠθικοποιοῦν τὰ ἔθνη, καὶ περιορίζονται μόνο νὰ εὐχαριστοῦν τὶς ἐξωτερικὲς ἀνθρώπινες αἰσθήσεις, καὶ νὰ ἐξάπτουν τὴν φιληδονία καὶ τὰ αἰσχρὰ πάθη, ἀπὸ ὡραῖες γίνονται κακόφημες καὶ χαμερπεῖς.

Ὅταν — εἶπε ὁ Γεροστάθης — ὁ θρησκευτικὸς ὕμνος καὶ τὸ ἡρωϊκὸν ᾆσμα μεταβάλλονται σὲ βακχικὲς ἢ ἐρωτικὲς ᾠδὲς καὶ ἡ ὑψηλὴ τραγωδία καὶ ἠθογραφικὴ κωμωδία σὲ κακοήθη δράματα εἰς φθοροποιὰ μυθιστορήματα καὶ θυλ[illegible]περπῆ μελοδράματα. Ὅταν τὸ σεμ[illegible] ἄγαλμα τῆς Παρθένου 'Αθηνᾶς ἀντ[illegible]θίσταται ἀπὸ τὴν ἄσεμνο 'Αφρ[illegible] ἡ δὲ εἰκόνα τοῦ Πάρι ἀντικαθιστ[illegible] εἰκόνες τοῦ Μιλτιάδη καὶ τοῦ Λε[illegible]δα τότε βέβαια οἱ ἄνθρωποι γίνοντ[illegible] φαῦλοι τὰ ἤθη διαφθείρονται τὰ ἔθν[illegible] παρακάζουν, καὶ διαλύονται.

'Αλλὰ ὁ μυαλωμένος Περικλῆς μὲ τὸ σεμνὸ καὶ μεγαλόπρεπο ἄγαλμα τῆς 'Αθηνᾶς, μὲ τὸν ἀθάνατο Παρθενῶνα, μὲ τὰ ἀμίμητα θρησκευτικὰ καὶ ἡρωϊκὰ ἀνάγλυφα τοῦ Φειδία ἀνύψωσε τὸ φρόνημα πρὸς τὸ θεὸ καὶ τὴν πατρίδα ἀλλὰ καὶ διαιώνισε τὴν ἀγάπη καὶ τὸ σεβασμὸ τῶν μεταγενεστέρων πρὸς ὅ,τι τὸ ἑλληνικό.

'Ο Περικλῆς θαυμάστηκε ἀκόμα γιὰ τὴν ἔξοχη εὐγλωττία του. Κάποτε ἔβγαλε ἕνα λόγο ἐπιτάφιο γιὰ κείνους ποὺ ἔπεσαν γιὰ τὴν πατρίδα. Καὶ ὠνόμασε τοὺς πεσόντας 'Αθανάτους, ὅπως οἱ θεοί, γιατὶ θυσιάζοντας τὴ ζωή τους γιὰ τὴν πατρίδα, γίνηκαν ἄξιοι τῶν ἰδίων τιμῶν ποὺ ὀφείλει ὁ ἄνθρωπος στοὺς θεούς...

('Απὸ τὸ «Γεροστάθη»)

◆

ΑΠΟ ΤΑ ΑΞΕΧΑΣΤΑ

'Ο Παπαγάλος

Σὰν ἔμαθε τὴ λέξη καλησπέρα
ὁ παπαγάλος εἶπε ξαφνικά:
«Εἶμαι σοφός, γνωρίζω ἑλληνικά·
τί κάθομαι ἐδῶ πέρα;»

Τὴν πράσινη ζακέττα του φορεῖ
καὶ στὸ συνέδριο τῶν πουλιῶν πηγαίνει,
γιὰ νὰ τοὺς πῆ μιὰ γνώμη φωτισμένη.
Παίρνει μιὰ στάση λίγο σοβαρή
ξεροβήχει, κυττάζει λίγο πέρα
καὶ τοὺς λέει: Καλησπέρα.

'Ο λόγος του θαυμάστηκε πολύ·
τί διαβασμένος λένε παπαγάλος!
Θἆναι σοφὸς αὐτὸς πολὺ μεγάλος
ἀφοῦ μπορεῖ κι' ἀνθρώπινα μιλεῖ.

'Απ' τὶς 'Ινδίες φερμένος ποιὸς τὸ ξέρει
πόσα βιβλία μαζί του νἄχει φέρει,
μὲ τί σοφοὺς ἐμίλησε καὶ πόσα
νὰ ξέρη στῶν γραμματικῶν τὴ γλώσσα...

«Κὺρ-παπαγάλε, θἄχουμε τὴν τύχη
ν' ἀκούσουμε τί λὲς καὶ πάρα πέρα;»
ὁ παπαγάλος, βήχει ξεροβήχει...
Μὰ τί νὰ πῆ; Ξανάπε: Καλησπέρα.

ΖΑΧ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Τὸ ἄσπρο ΑΡΝΑΚΙ

—Ὄχι, Φιλίτσα μου, μὴν πᾶς ἀπόψε γιὰ χόρτα. Ὁ οὐρανὸς εἶναι πολὺ μπουκωμένος. Θὰ βρέξη. Καὶ ξέρεις τί ἄγρια ποὖναι τὰ πρωτοβρόχια!

— Μὰ δὲν ἔχουμε τί νὰ μαγειρέψουμε, μάνα. Θὰ πάω ἐδῶ κοντὰ στὰ ριζὰ τοῦ βουνοῦ γιὰ καμμιὰ ὡρίτσα. Θὰ πάρω μαζί μου καὶ τὴν ὀμπρέλα. Κι' ἂν πιάση μεγάλη μπόρα κάπου θὰ χωθῶ ὥσπου νὰ περάση.

— Νὰ πᾶς λοιπόν, κόρη μου, κι' ὁ Θεὸς ζί σου. Ἄχ πῶς πονᾶνε τὰ κόκκαλά υ. Πότε πιὰ θὰ περάση καὶ τούτη ἡ ρίππη νὰ σηκωθῶ. Δὲ μπορῶ νὰ σὲ βλέπω, μικρό μου, νὰ βασανίζεσαι.

Αὐτὴ ἡ συζήτηση γινόταν σ' ἕνα νησιώτικο σπίτι, στὴν ἄκρη ἑνὸς χωριοῦ.

Ἡ Φιλιὼ πῆρε τὸ καλάθι στὸ χέρι της, ἔβαλε μέσα ἕνα κομμάτι ψωμὶ καὶ τὸ μυτερὸ σουγιαδάκι της γιὰ νὰ βγάζη τὰ χόρτα, κρέμασε στὸν ὦμο της τὴν παλιά τους ὀμπρέλα καὶ πῆγε, ἔτσι πάνοπλη, νὰ φιλήση τὴν ἄρρωστη μάνα της.

—Ἄντε στὸ καλό. Νὰ γυρίσης νωρίς.

— Νὰ μὴν ἔχης ἔγνια. Μακάρι νὰ βρέξη. Εἶναι καιρός του. Ἔτσι θὰ βροῦμε καὶ σαλιγκάρια ποὺ τὰ πεθύμησα.

Ἡ Φιλιὼ εἶναι μιὰ Κρητικοπούλα καὶ ξέρει τὸ κάθε χορταρικὸ καὶ τὸ ξεχωρίζει ἀνάμεσα σ' ὅλα. Εἶναι τέχνη κι' αὐτὸ νὰ μαζεύης φαγώσιμα χόρτα. Προβατσάκια γουλωτά, ποὺ τὰ βρίσκεις σηκώνοντας πέτρες στὶς ρεματιές, νόστιμες θραψερὲς γαλατσίδες μὲ φύλλα δροσάτα κι' ἀσπριδερὰ ποὺ φουντώσανε κιόλας μὲ δυὸ βροχὲς ποὖχε φάει ἡ γῆ. Ὕστερα εἶναι κεῖνο τὸ τρυφερὸ λαγουδοπαξίμαδο ποὺ θεριέβει στοὺς φράχτες καὶ τ' ἄγρια μάραθα ποὺ μυρίζουν τὰ γιαχνερὰ φαγητὰ κι' ἐκεῖνοι οἱ μαλλιαροὶ σκοῦλοι ποὺ τοὺς ξεσκαλίζης ὁλόγυρα μὲ τὸ σουγιαδάκι κι' ὕστερα τοὺς τραβᾶς γιὰ νὰ βγοῦν μὲ τὶς ρίζες τους.

Μόλις ἀνηφόρισε ἡ Φιλιὼ στοῦ βουνοῦ τὴ ράχη, ἄρχισε τὴ δουλειά της. Ἔσκυβε κάθε τόσο κι' ἔβγαζε ἕνα ἀγριοράδικο, τὸ τίναζε ἀπὸ τὰ χώματα, ἔκοβε λίγο τὴ ρίζα του, τὸ καθάριζε ἀπὸ κανένα κίτρινο φύλλο καὶ τόβαζε στὸ καλάθι...

Ὁ ἥλιος περνοῦσε μέσα ἀπ' τὰ σύννεφα, καυτερός, προμηνώντας βροχή. Μόλις εἶχε γυρίσει ἡ μέρα. Κουφόβραση. Ἡ Φιλιὼ εἶχε ψιλοϊδρώσει. Μὰ νὰ ἕνα χέρσο χωράφι. Ἐδῶ θὰ μεσιάση τὸ καλαθάκι της. Σκύβει, σηκώνεται, ξανασκύβει, τρώει πότε - πότε καὶ καμμιὰ γαλατσίδα καὶ τὰ χειλάκια της ἔχουν πρασινίσει. Καὶ καθὼς τὰ χέρια ματσιάζουν τὰ χόρτα καὶ τὸ καλάθι γεμίζει, ὁ νοῦς τῆς Φιλιῶς ξετυλίγει σὰν κομπολόϊ τὶς ἔγνιες. Ὁ πατέρας της πέθανε πρὶν ἀπὸ τέσσερα χρόνια κι' ἡ μητέρα της τὴ μεγάλωσε τὴ Φιλιὼ μὲ τὰ δυό της χέρια. Ἦταν καλονοικοκυρὰ καὶ μάζευε χόρτα καὶ τὰ πουλοῦσε στὴν πόλη. Ἔτσι ἀγόραζε λίγο ρύζι καὶ λίγο κρέας γιὰ τὸ παιδί. Ἔκανε καὶ κανένα μεροκάματο, κατὰ τὸν καιρό, πότε στὶς ἐλιὲς καὶ κονομοῦσε λίγο λαδάκι, πότε στὸ ὄργωμα καὶ στὸ θέρος, κι' ἐξασφάλιζε τῆς χρονιᾶς τὸ ψωμί. Ἔτσι μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ μὲ τὸν ἱδρῶτα τους, μάνα καὶ κόρη, δεμένες στενότερα μὲ τὰ βρόχια τῆς φτώχειας, μὰ καὶ μὲ τὶς γερὲς μεταξένιες κλωστὲς τῆς ἀγάπης.

Καὶ τώρα ἡ μανούλα της ἦταν στὸ στρῶμα. Πόσο τὴ στενοχωροῦσε ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ τὴν περιποιηθῆ ὅσο τῆς ἄξιζε. Αὐτὰ συλλογιόταν ἡ Φιλιώ, μὰ ὡστόσο τὰ δαχτυλάκια της δούλευαν... Εἶχε βρῆ κάτι μυρωδάτες καυκαλίδες, μεγάλες - μεγάλες.

Πατώσανε κιόλας τὸ καλαθάκι της. Μὰ δὲν ἔκανε νᾶναι πολλὰ ἀπ' τὸ ἴδιο εἶδος κι' ἂς ἦταν καὶ χόρτα πολύτιμα. Ἡ ποικιλία δίνει τὴ νοστιμάδα. Ἀριὰ καὶ ποὺ τὰ μυρωδικά, γιὰ νὰ μὴ σὲ μπουχτίζουν.

Πέρασε στ' ἄλλο βορινό, γιὰ νὰ βρῆ προβατσάκια. Τὰ λένε ἔτσι γιατὶ τὰ βρίσκουνε νοστιμώτατα τὰ πρόβατα καὶ τὰ τρῶνε τοῦ καλοῦ καιροῦ. Γι' αὐτὸ πρέπει ν' ἀνεβῆς στοῦ βουνοῦ τὰ φρύδια, γιὰ νὰ πετύχης πολλά.

Μὰ τί πνιγερὴ ποὖναι ἡ ἀτμόσφαιρα. Τί τὴν ἤθελε κι' αὐτὴ τὴν ὀμπρέλα καὶ τὴν κουβάλησε.

Δὲν πρόφτασε νὰ τὸ πῆ ἡ Φιλιὼ κι' ἔπεσε μιὰ ψιχάλα στὸ χέρι της.

— Καλὰ τόπε ἡ μάνα. Θάχουμε βροχή, συλλογίστηκε. Πρέπει νὰ βιαστῶ.

Τὰ σύννεφα ὅλο φουσκώνουν καὶ μεγαλώνουν. Παίρνουν ἀλλόκοτα σχήματα, σμίγουν τὸ ἕνα μὲ τ' ἄλλο. Τὸ κορίτσι δὲ φοβᾶται. Ἔχει φάει πολλὲς βροχὲς στὸ βουνό. Ἀνησυχεῖ μονάχα μὴ δὲν προφτάση νὰ μεσιάση τὸ καλαθάκι της. Μὰ νάτο κιόλας, στὴ μέση. Λίγο ἀκόμη — ἂς μὴν τὰ πατικώνη δὰ καὶ πολὺ — καὶ θὰ εἶναι γεμάτο.

Ἄχ τί καλὰ νὰ βρέξη ἀπόψε νὰ πάη πρωΐ - πρωΐ νὰ μαζέψη σαλιγκάρια στ' ἁλώνια. Πῶς τὰ πεθύμησε ἡ Φιλιώ. Νόστιμα ποὖναι ὅπως κι' ἂν τὰ κάμης. Βραστά, γιαχνιστὰ μὲ τὰ μάραθα καὶ μπουμπουριστά, στὸ τηγάνι, νὰ κολυμπᾶνε στὸ λάδι καὶ νὰ ψήνουνται ὥσπου νὰ τὸ πιοῦν.

Γλύφει κιόλας τὰ χειλάκια της ἡ Φιλιώ, καθὼς τὰ θυμᾶται. Πρασίνισε τ' ἀντερό της πιὰ ἀπ' τὰ χόρτα.

Μὰ τί εἶναι τοῦτο; Ἡ λάμψη τῆς ἀστραπῆς πάρα λίγο νὰ τὴν τυφλώση.

— Χριστὲ βοήθεια!

Ἄγριο σέρνεται πίσω ἀπ' τὸ πύρινο φίδι, τ' ἀλαλητὸ τῆς βροντῆς. Ἡ μιὰ πίσω ἀπὸ τὴν ἄλλη. Οἱ στάλες πέφτουν ἀριὲς στὴν ἀρχή, μὰ μεγάλες - μεγάλες. Σὲ λίγο πυκνώνουν κι' ἡ βροχὴ ξεσπάζει ὁρμητική. Τὰ δέντρα γέρνουν, ὁ ἄνεμος δέρνει τὶς κορφές τους, ποὺ χαμηλώνουν γιὰ ν' ἀποφύγουν τὰ μαστιγώματα. Ἡ θύελλα ἔχει μανιάσει. Ἡ Φιλιὼ ἔχει ἀνοίξει τὴν ὀμπρέλα της, μὰ ὁ ἄγριος νοτιὰς τὴ γυρίζει ἀνάποδα, πάει νὰ τῆς σπάσει τὶς μπανέλες. Ἡ Φιλιὼ τὴν κλείνει. Πρέπει νὰ χωθῆ κάπου.

Ὄχι βέβαια κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα, γιατὶ περνοῦν ἀπὸ πάνω τους τ' ἀστροπελέκια. Ἡ Φιλιὼ τόχει μάθει στὸ σχολεῖο. Εἶναι ἐπικίνδυνο τέτοιες ὧρες νὰ καταφύγη κανεὶς κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα γιατὶ τραβᾶνε τὸν κεραυνό.

Μὰ νὰ ἕνα χαλασμένο μαντρὶ ποὺ δὲν εἶναι σὲ χρήση πιά. Αὐτὸ θὰ τὴν προστατέψη. Μπορεῖ νὰ στάζη βέβαια μὰ τουλάχιστο δὲ θὰ πέφτη ἐπάνω της ὅλη ἡ μπόρα...

⁂

Ἡ θύελλα πέρασε. Ἄφησε πίσω της λάκκους νερά, ἔσπασε κλαδιά, ξερρίζωσε ἕνα δυὸ δεντράκια καὶ πάει στ' ἀντικρυνὸ βουνοπλάϊ νὰ κάμη τὰ ἴδια.

Ἡ Φιλιὼ βγαίνει ἀπ' τὸ μαντρί. Τὰ νερὰ κυλοῦν μὲ βουὴ μέσ' στὶς ρεματιές. Τὸ χῶμα μυρίζει, ποτισμένο βαθειά. Ἀπ' τὶς φυλλωσιὲς στάζουν στάλες χοντρές. Τὰ πουλιὰ προβάλλουν μέσα ἀπ' τὶς τρῦπες τους καὶ φτεροκοποῦν σὰ νὰ χαίρουνται ποὺ γλυτῶσαν ἀπ' τὸ κακό. Ἕνα δροσερὸ λουτρὸ πῆραν καὶ τώρα πετοῦν νὰ τινάξουνε τὰ φτερά τους.

Ἡ Φιλιὼ πῆρε τὸ καλάθι της ποὔτρεχε νερά. Τί καλά, ἡ βροχὴ θάχη κιόλας ξε πλύνει τὰ χόρτα. Διαλέγει ἕνα δυὸ προ βατσάκια καὶ τὰ τρώει μὲ ὄρεξη κατε βαίνοντας τὰ ριζά.

— Μέεεε! Μέεεε!

Μιὰ ἀδύναμη φωνούλα, κάτι σὰν παρά πονο καὶ σὰν κλάμα. Ἀπὸ ποῦ νἄρχεται Κάποιο ἀρνάκι θἄχη ξενερίσει ἀπ' τὸ κο πάδι του. Τὸ καϋμένο ποῦ νἄχη κρυφτῆ

— Μέεεε! Μέεεε!

Ὅλο καὶ πιὸ παραπονιάρικο ἔρχετα τὸ βέλασμα. Ἡ φωνὴ ἔμοιαζε μ' ἀνθρώ πινο κλάμα.

Βγῆκε μέσα ἀπὸ μιὰ τοῦφα θαμνόκλα δα. Ἄσπρο - ἄσπρο, μικρούλι ἀρνάκι. Τ καϋμένο θὰ χάθηκε. Ἦταν μουσκεμένο ἀπ τὴ βροχή. Πῶς τρεμούλιαζε ἀπὸ τὸ κρύο

Ὅταν εἶδε τὴ Φιλίτσα, τ' ἀρνάκι δὲ ἔκαμε νὰ φύγη. Τὴν κοιτοῦσε κατάματ σὰ νὰ τῆς ζητοῦσε βοήθεια.

Τί νὰ κάμη; Νὰ τ' ἀφήση ἐκεῖ μεσ' στ σκῖνα ἢ νὰ τὸ πάρη μαζί της. Πῆ κοντὰ καὶ τοῦ χάϊδεψε τὰ σγουρὰ μουσκ μένα μαλλάκια.

Φτωχούλικο! Πῶς τὸ λυπόταν! Τὸ πῆ στὴν ἀγκαλιά της καὶ κίνησε γιὰ τὸ σπ τι της.

Πάντα τ' ἀγαποῦσε ἡ Φιλιὼ τ' ἀρν κια. Ἡ μητέρα της μάλιστα τῆς ἔταζε κ θε τόσο πώς, ὅταν θὰ τὰ κατάφερνε τῆς περισσέψουν λίγα λεφτά, θ' ἀγόρα ἕνα ἀρνάκι νὰ τὸ μεγαλώσουν καὶ θάστε νε τὴ Φιλιὼ νὰ τὸ βόσκη στὰ ριζοβούν ἢ νὰ τοῦ κόβη χορτάρι ἢ μυγδαλόφυλλ Τοῦ κουβέντιαζε σ' ὅλο τὸ δρόμο χαϊδε τικὰ σὰ νὰ ἦταν ἄνθρωπος.

— Σὲ ξεχάσαν μικρούλι μου μέσα σ

—Σὲ ξέχασαν μικρούλι μου μέσα στὴ βροχή

βροχή; Θάσουν ἄτακτο, φαίνεται, κι' εἶχες φύγει μακριά, παιχνιδίζοντας. Καϋμενού-λη! Ἔνοια σου καὶ θὰ πᾶμε σπιτάκι μας τώρα. Θὰ νάψουμε μιὰ μεγάλη φωτιὰ νὰ στεγνώσουμε. Κι' ὅταν καθαρίση ἡ Φιλί-τσα τὰ χόρτα, θὰ φᾶς τὰ ξώφυλλα. Θὰ τοῦ δώσω μάλιστα κι' ἕνα μάτσο καθα-ισμένα.

— Μέεεε! ἀπαντοῦσε τ' ἀρνάκι. Μὰ τώ-α δὲν ἔμοιαζε ἡ λεπτή του φωνούλα μὲ λάμα. Ἦταν σὰ μιὰ κραυγὴ χαϊδεμένου αιδιοῦ...

Ἡ μητέρα ἀνήσυχη γιὰ τὴ μπόρα ποὺ ρῆκε τὴ Φιλιώ, ἔχει ἀνασηκωθῆ πάνω στὸ ρεββάτι, κοιτάζει τὴν πόρτα. Τὸ βέλασμα οῦ ἀρνιοῦ τὴν ξαφνιάζει.

— Μανούλα μου δὲς τὶ σοῦ φέρνω, λέει ε χαρὰ ἡ Φιλιώ.

αὶ τῆς δείχνει τ' ἀρνάκι.

— Ποιὸς στόδωσε;

— Ἡ βροχή.

— Ἡ βροχή; Ποῦ τὸ βρῆκες;

— Μέσα στὰ σκῖνα.

— Τὸ καϋμένο! Θάχασε τὴ μανούλα του ἔμεινε ἀνήμπορο μέσα στὴ βροχή. Θά-ι τοῦ κὺρ Ἀναστάση.

— Τοῦ κὺρ Ἀναστάση;

Πρώτη φορὰ συλλογίστηκε ἡ Φιλιὼ πὼς ἀρνάκι ποὺ βρῆκε εἶχε ἀφέντη. Ὁ καϋ-νος ὁ κὺρ Ἀναστάσης. Θὰ τόχασε καὶ τὸ γυρεύουν τώρα τὰ παιδιά του σ' τὸ βουνό. Πρέπει νὰ τὸ πάη στὸ σπίτι , νὰ τὸν ἡσυχάση.

Καὶ βέβαια τοῦ κὺρ Ἀναστάση τὰ πρό-τα βοσκαν σ' ἐκεῖνα τὰ μέρη.

— Μητέρα, θὰ πάω τ' ἀρνάκι στοῦ κὺρ αστάση.

— Νὰ τὸ πᾶς, παιδάκι μου. Μόνο ν' άξης τὰ ροῦνα σου πρῶτα νὰ μὴ μοῦ ώσης.

Η γειτόνισσα ἡ Μηλιὼ ποὺ ἀκούει τὰ ια τους — εἶχε ἔρθει γιὰ νὰ ζητήση δυὸ σπίρτα ν' ἀνάψη τὸ λύχνο της — ει τὶς φωνές.

— Τρελλαθήκατε ποὺ θὰ πᾶτε πίσω τ' ί; Ὁ κὺρ Ἀναστάσης ἔχει ὁλόκληρη νη. Ποιὸς δίνει πιὰ πίσω στὰ χρόνια ζοῦμε τὸ πρᾶμα ποὺ βρίσκει. Ἦταν τύχης σας, δὲ τὸ κλέψατε δά;

— Ὄχι, γειτόνισσα, εἶπε ἡ μητέρα. Τὸ πρᾶμα ποτὲ δὲ φτουρᾶ σ' ἕνα σπίτι. λος τ' ἀνάθρεψε κι' ἔχει δικαίωμα πά-σ' αὐτό, γιατὶ τόχει γεννήσει τὸ ζῶο

— Κουτὴ ποὺ εἶσαι, ξανάπε ἡ γειτόνισ-Ὁ κὺρ Ἀναστάσης ἔχει πολλὰ κι' τοῦ λείψη δὰ κι' ἕνα δὲ χάθηκε ὁ κό-ς. Σφάξε το αὔριο νὰ τὸ βράσης, νὰ ς λίγο κρεατόζουμο ποὖσαι ἀνήμπορη στηλώση ἡ καρδιά σου κι' ἄσε τὰ λό-. Ποιὸς σὲ εἶδε; Ἐγὼ μιὰ φορά, δὲ βγάλω μιλιὰ ἀπ' τὸ στόμα μου.

ῆρε τὰ σπίρτα μονάχη ἀπὸ τὸ σπιρ-ούτι ποὺ ἦταν ἐπάνω στὴν πυροστιὰ ἔφυγε τρεχάτη.

Οὔτε συζήτησε ἡ μάνα κι' ἡ κόρη τὰ ια της. Στιγμὴ δὲν τοὺς πέρασε ἀπὸ νοῦ πὼς θὰ μποροῦσαν νὰ κατακρατή-ν τὸ ξένο ἀρνάκι.

— Μητέρα αὐτὰ ποὺ λέει ἡ γειτόνισσα μ' ἀρέσουν καθόλου. Εἶναι ντροπὴ νὰ λέη, εἶπε ἡ Φιλιώ. Τώρα π' ἄλλαξα τὴν διά μου θὰ πάω τ' ἀρνάκι στὸν κὺρ Ἀ-στάση.

— Καὶ βέβαια νὰ τὸ πᾶς, κοριτσάκι ». Κι' ἔνοια σου, ἐσύ. Ὅταν γίνω καλὰ ἀγοράσω ἕνα ὁλόϊδιο, ἄσπρο ἄσπρο καὶ τσαρὸ νὰ τὸ βόσκη ἡ Φιλιώ μου.

— Ναὶ μητερούλα καὶ θὰ τοῦ δέσω μὲ μιὰ δέλα στὸ λαιμουδάκι του ἕνα κουδου-ι. Νὰ κάνη ντίν, ντίν, ὅταν χάνεται τὸ βρίσκω. Πάω, μανούλα. Καθάρισε τόσο τὰ χόρτα ἐσὺ ἂν μπορῆς νὰ τὰ ίσω στὴ φωτιὰ ὅταν γυρίσω σὲ λίγο.

βγῆκε κρατώντας στὴν ἀγκαλιά της τ' ἀρνάκι, ποὺ τόσφιγγε τώρα πιὸ τρυφερὰ γιατὶ ἤξερε πὼς σὲ λίγο θὰ τόχανε...

⁂

Βγαίνοντας ἀπ' τὸ σπίτι τους, ἡ Φι-λίτσα στάθηκε στὸ κατώφλι μὲ μιὰ φωνὴ θαυμασμοῦ. Ἀντίκρυ της ἁπλωνόταν μὲ τὰ ζωηρὰ χρώματά του τὸ οὐράνιο τόξο, ἡ «Κεραζώνη» ὅπως τὴν λένε στὴν Κρήτη. Ἄρχιζε ἀπ' τὸ βουνὸ κι' ἔφθανε ὡς τὴ μέση τοῦ οὐρανοῦ. Ἦταν τὸ σημάδι πὼς ἡ βροχὴ εἶχε πάψει πιὰ γιὰ καλά.

Ἡ Φιλιὼ δὲ χόρταινε νὰ κοιτάζη αὐτὸ τὸ πανόραμα. Τί κανονικὰ ποὖχε ζωγρα-φίσει πάνω στὸν Οὐρανὸ τὶς πολύχρωμες σειρές του τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ. Σὲ λίγο τὰ χρώματα ἄρχισαν νὰ χλωμαίνουν καὶ τὸ μισοδόξαρο ἔσβυνε σιγὰ - σιγά. Σουρού-πωνε κιόλας. Ἡ Φιλιὼ τάχυ-νε τὸ βῆμα της.

Ἡ γυναίκα τοῦ κὺρ Ἀνα-στάση τὴν εἶδε ἀπ' τὴν ὀξώ-πορτα.

— Καλῶς τὴ Φιλιώ! Πῶς ἐ-δῶ τέτοια ὥρα;

— Καλησπέρα σας, εἶπε εὐ-γενικὰ τὸ κορίτσι. Μήπως εἶ-ναι δικό σας αὐτὸ τὸ ἀρνάκι; Τὸ βρῆκα στὸ ριζοβούνι.

— Ὤ! τὸ ἀρνάκι ποὺ χάσα-με, μητέρα! εἶπε ὁ Λιὰς τὸ ἀ-γόρι τοῦ κὺρ Ἀναστάση.

Κι' ἅρπαξε τὸ ἀρνάκι στὴν ἀγκαλιά του. Ἐκεῖνο γνώρισε τὸ μικρό του ἀφέντη κι' ἄφησε ἕνα χαρούμενο βέλασμα.

Ὁ Λιὰς τὸ πῆγε στὴ μητέ-ρα του, τὴν προβατίνα, τ' ἀρ-νάκι. Ἐκείνη σὰ νὰ τὸ μάλω-νε μὲ τὴν αὐστηρὴ καὶ βραχνή της φωνή.

— Μπέε! Ποῦ ἤσουν κακὸ παιδί! Τὸ ἀρνάκι ἔτρεξε νὰ βυ-ζάξη. Πεινοῦσε. Γλού! Γλού! ἔκανε τὸ γάλα καθὼς τὸ κατά-πινε λαίμαργα.

— Καληνύχτα σας εἶπε ἡ Φιλιώ, ποὺ θυμήθηκε τὸ τσουκάλι της.

— Σ' εὐχαριστοῦμε, Φιλιώ, εἶπε ὁ Λιὰς ποὺ μᾶς ἔφερες τὸ ἀρνάκι.

Στάσου, Φιλίτσα, εἶπε ἡ μητέρα τοῦ Λιᾶ, ὁ κὺρ Ἀναστάσης ἀρμέγει τὰ πρό-βατα. Θὰ σοῦ δώσουμε λίγο γάλα γιὰ τὴ μητέρα σου κι' ἕνα κεσὲ γιαοῦρτι γιὰ σένα. Τὸ πήξαμε σήμερα κι' εἶναι ὡραῖο.

Γύρισε στὴ μητέρα της μὲ ἀνάλαφρη καὶ χαρούμενη τὴν καρδιά.

Στὸ σπίτι τοῦ κὺρ Ἀναστάση μιλοῦσαν ἀκόμη γιὰ τὸ κορίτσι.

— Ἐγὼ λέω, μητέρα, εἶπε τ' ἀγόρι νὰ δώσουμε στὴ Φιλιὼ τὸ ἀρνάκι ποὺ βρῆκε. Ἐμεῖς ἔχουμε κι' ἄλλα μικρούλια καὶ τό-σες πολλὲς προβατίνες.

— Πολὺ τίμια οἰκογένεια εἶπε κι' ἡ μη-τέρα. Κι' εἶναι ἄρρωστη ἡ φτωχειὰ ἡ γυ-ναίκα. Ἐγὼ συμφωνῶ νὰ χαρίσουμε στὴ Φιλιὼ τὸ ἀρνάκι.

— Μὰ εἶναι μικρό, θὰ ψοφήση χωρὶς τὸ γάλα τῆς μάνας του, εἶπε ὁ πατέρας. Ἀλλοιῶς θὰ τῆς τὄδινα πίσω ἀπόψε κιό-λας ποὺ τόφερε.

— Τότε, εἶπε ὁ Λιὰς ἐνθουσιασμένος, ἂς τοὺς χαρίσωμε καὶ τὴν προβατίνα. Θὰ μεγαλώση τ' ἀρνάκι τῆς Φιλιῶς καὶ θὰ περισσεύη καὶ λίγο γάλα γιὰ τὴ μανού-λα της.

— Αὐτὸ μάλιστα εἶναι πρόταση, εἶπε ὁ πατέρας. Ἀπὸ καιρὸ μοῦ τὸ εἶχε ζητήσει ἡ μητέρα τοῦ κοριτσιοῦ νὰ τῆς δώσω μιὰ προβατίνα μισιακὴ νὰ τὴ βόσκουν νὰ πί-νουν τὸ γάλα της. Νὰ τὴν πᾶς λοιπὸν τὸ πρωῒ μὲ τ' ἀρνάκι της καὶ νὰ πῆς πὼς τὰ κάνουμε δῶρο στὸ τίμιο κοριτσάκι.

Τ' ἄλλο μεσημέρι γυρίζοντας σπίτι της ἡ Φιλιώ, βρῆκε τὴ μητέρα της στὴν ἐξώ-πορτα νὰ τὴν περιμένη.

— Τὰ συχαρίκια μου, φώναξε ἀπὸ μα-κρυὰ ἡ Φιλίτσα.

— Τί τρέχει μητέρα; ρώτησε γελαστὴ ἡ Φιλιώ. Εἶσαι καλύτερα σήμερα, βλέπω.

— Ἐγὼ καλὰ εἶμαι, ἀπάντησε ἡ μάνα, μὰ ἔλα μέσα νὰ δῆς.

Ἡ Φιλιὼ μπῆκε στὴν αὐλὴ καὶ τὰ μά-τια της ἔπεσαν ἀμέσως πάνω στὸ ἄσπρο ἀρνάκι. Ἐκεῖνο πῆγε κοντά της βελάζον-τας φιλικά.

— Τί εἶναι αὐτό;

— Μᾶς τὸ ἔφερε ὁ Λιάς. Κι' ὄχι μόνο τ' ἀρνάκι, μὰ καὶ τὴ μάνα του. Εἶναι πιὰ δικά μας.

— Πάω νὰ βρῶ μιὰ κορδέλα νὰ τοῦ φο-

— Ἄντε στὸ καλό! Νὰ γυρίσης νὰ δῆς···

ρέσω, εἶπε ἡ Φιλιὼ κι' ἔτρεξε χαρούμενη μέσα στὸ σπίτι.

ΚΛΕΙΩ ΝΟΤΑΡΑ

⁂

ΣΤΙΧΟΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Τ' ὄνειρό μου

Σ' εἶδα ὄνειρό μου γαλανὸ
στὸν αἰθέρα,
τὸν ἀχτιδόπλεχτο κι' ἀραχνοϋφασμένο...
Ὡς διάβαινα ἱδρωμένος τὸ βουνό,
—τῆς ζωῆς μου τὸ βουνό,—καὶ ζήταγα τὴ μέρα,
σ' εἶδα ὄνειρό μου ξεφτισμένο!...

⁂

Τὰ ποὺ ζήταγα κάτω στὴ γῆ
νἄβρω,—χίλια ὄνειρα κι' ἐλπίδες—,
στὰ οὐράνια
τἄδα μιὰ νύχτα. Σὲ μ' ἄϋλη σιγή,
τῆς ζωῆς ἔνοιωσα τὶς λιαχτίδες,
ὡς ἀργοφύσαγαν οἱ ἀγέρηδες στὰ πλατάνια...

⁂

Καὶ πέταξα ἀγγελόμορφα στ' ἀστέρια,
τὸ χρυσόνειρό μου
γιὰ νὰ πιάσω, νὰ χαρῶ,
νὰ νοιώσω τῆς ζωῆς τὴν εὐτυχία ἀκέρια,
καὶ τὸ αἷμα τὸ πυρό μου,
νὰ ξεχυθῆ στὶς φλέβας,—καφτερό!

⁂

Κι' ἀπ' τ' ἀστέρι τῆς ψυχῆς π' ὀνειροπλέει,
ὡς ἀνέβηκα τ' ὄνειρό μου νὰ 'δῶ,
κάτω στὴ λίμνη τῆς ζωῆς τὴ σεντερένια,
ὡς εἶδα τ' ὄνειρό μου ν' ἀργοπλέη
μέσα στῆς γήϊνης λίμνης τὰ νερά, ὅπως κι' ἐδῶ,
εἶπα: «Στὴ γῆ δὲν ἔβλεπα τὴν τύχη μου τὴ χρυ-
(σαφένια»

Γιῶργος Α. Βελουδῆς
(Τώνης Γιούλης)

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

'Ελευθερία καὶ ὑποταγή

— Εἶναι μερικὰ πράγματα παπού ποὺ μοῦ τάχεις τόσες φορὲς ἐξηγήσει, εἶπε ὁ Θάνος, καὶ ποὺ ὡστόσο κάποτε μοῦ φαίνονται δύσκολα καὶ μπερδεμένα... Λὲς νὰ εἶμαι κουτός; ρώτησε ὁ Θάνος μὲ ἀνησυχία τὸν παπού του.

— Ὄχι... Δὲν φαντάζομαι νὰ εἶναι ἀπὸ κουταμάρα ποὺ δὲν καταλαβαίνεις μερικὰ πράγματα... ἔκανε χαμογελῶντας ὁ παπούς. Δὲν τὰ καταλαβαίνεις πρῶτα γιατὶ εἶσαι μικρὸς ἀκόμη. Εἶσαι παιδί. Κι' ὕστερα γιατὶ στὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι καὶ πράγματα δύσκολα, ποὺ ἀκόμη κι' οἱ μεγάλοι δυσκολεύονται νὰ τὰ καταλάβουν. Γι' αὐτὸ καὶ λαθεύονται τόσο συχνά. Ὁ ἄνθρωπος ὅμως πρέπει ν' ἀγωνίζεται ἀδιάκοπα νὰ καταλάβη τὸ «γιατί» ἀπὸ τὸ κάθε τί. Θυμᾶσαι μιὰ ὡραία φράση ποὺ ἔγραψε ὁ ἐθνικός μας ποιητής, ὁ Σολωμός; «Πάντα ἀνοιχτά, πάντα ἄγρυπνα τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου». Τὸ θυμᾶσαι;

— Ναί, τὸ θυμᾶμαι, εἶπε ὁ Θάνος.

— Αὐτὸ εἶναι τὸ μεγαλεῖο τοῦ ἀνθρώπου. Νάχη τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του πάντα ἀνοιχτά. Καὶ ν' ἀγρυπνᾶ ἀδιάκοπα γιὰ νὰ καταλάβη. Καὶ τώρα, τί εἶναι αὐτὸ ποὺ δὲν μπορεῖς νὰ καταλάβης ἐσύ;

— Νά, τοῦτο: Μοῦ ἐξήγησες πολλὲς φορὲς παπού πὼς τὸ μεγαλύτερο ἀγαθὸ τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι ἡ ἐλευθερία. Γιὰ τὴν ἐλευθερία τους τὰ ἄξια ἔθνη κάνουν μεγάλους ἀγῶνες, καὶ οἱ ἄνθρωποι δίνουν καὶ τὴ ζωή τους ἀκόμη γιὰ τὴν ἐλευθερία. Πῶς γίνεται ὅμως νὰ αἰσθάνεται κανεὶς τόση μεγάλη χαρὰ ὅταν ὑπακούει; Πῶς γίνεται ὅταν ὑποτάσσεται κανεὶς σ' αὐτὰ ποὺ λὲν οἱ μεγαλύτεροι, ἢ στοὺς νόμους τῆς πολιτείας, ἢ στὶς διαταγὲς τοῦ ἀνώτερού του στὸ στρατό, νὰ νιώθη πὼς ἔτσι πρέπει νὰ κάνῃ, ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ σωστό, κι αὐτὴ ἡ ὑποταγὴ νὰ τοῦ δίνη τόσο μεγάλη εὐτυχία; Τί γίνεται ἡ ἐλευθερία του τότε παπού; Κι' ἂν τὴν θυσιάζη τόσο εὔκολα, κι' ἂν αὐτὴ τὴ θυσία τὴν κάνει μὲ τόση εὐχαρίστηση, τότε γιατὶ νὰ λέμε πὼς ἡ ἐλευθερία εἶναι τὸ ὑπέρτατο ἀγαθό; Νά τί δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω!

— Δὲν μπορεῖς νὰ καταλάβης, γιατὶ μπερδεύεις τὴν ἐλευθερία μὲ τὴν ἀναρχία. Θάνο μου... ἔκανε ὁ παπούς. Γιατὶ ξέρεις τί εἶναι ἡ ἐλευθερία παιδί μου; Εἶναι ἡ ἱκανότητα ποὺ ἔχει ὁ ἄνθρωπος — μόνος αὐτὸς μέσα σὲ ὅλα τὰ πλάσματα — νὰ διαλέξη τὸ καλὸ ἀπὸ τὸ κακὸ ἐλεύθερα. Νὰ τὸ προτιμάη, καὶ ν' ἀγωνίζεται νὰ τὸ ἀποχτήση καὶ νὰ κάνη καὶ τοὺς ἄλλους νὰ τὸ παραδεχτοῦν. Ὁ σωστὸς ἄνθρωπος, ποὺ ἔχει ψυχή, ποὺ ἔχει καρδιὰ καὶ νοῦ, δὲν δέχεται νὰ σκλαβωθῆ ἡ χώρα του ἀπὸ μιὰ ἄλλη χώρα, οὔτε νὰ γίνη αὐτὸς — ὁ ἐλεύθερος πολίτης μιᾶς τιμημένης πατρίδας — νὰ γίνη σκλάβος κανενός.

— Αὐτὸ εἶναι φυσικό, εἶπε ὁ Θάνος.

— Ναὶ εἶναι φυσικό. Εἶναι ἡ συναίσθηση ποὺ ἔχει ὁ ἄνθρωπος γιὰ τὴν ἐθνική του ἐλευθερία. Ἀνάμεσα στὴν σκλαβιὰ τὴν ντροπιασμένη καὶ τὴν τιμημένη ἐλευθεριά, προτιμάει τὴν ἐλευθερία καὶ εἶναι ἕτοιμος νὰ τὴν ἀγοράση καὶ μὲ τὸ αἷμα του ἀκόμη. Ὅμως τὸ Ἔθνος δὲν βρίσκεται πάντοτε σὲ κίνδυνο. Εἶναι καὶ εἰρηνικὰ χρόνια, ποὺ ὁ ἄνθρωπος τὰ ζῆ σὰν ἥσυχος πολίτης ἑνὸς κράτους. Σ' αὐτὸ τὸ ἐλεύθερο κράτος ποὺ ζεῖ, θέλει ἂν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴν ἀδικῆ κανένα, καὶ κανένας νὰ μὴν τὸν ἀδικεῖ.

Ἔχει δηλαδὴ ἀνάγκη ἀπὸ δικαιοσύνη.

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ζεῖ σ' ἕνα δίκαιο κράτος, ξέρει πὼς εἶναι πραγματικὰ ἐλεύθερος, γιατὶ κανένας δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ τοῦ ἐπιβάλη μὲ τὸ στανιὸ τὴν δική του θέληση, νὰ τοῦ πάρη μὲ τὴ βία τὸ βιός του, νὰ τὸν φοβερίση, νὰ τοῦ κάνη κακό. Ἔτσι ὁ ἐλεύθερος ἄνθρωπος μέσα στὸ κράτος ποὺ ζεῖ, θέλει νὰ ὑπάρχη δικαιοσύνη. Γιατὶ ἂν δὲν ὑπάρχει δικαιοσύνη...

— Θὰ πάψη νὰ εἶναι ἐλεύθερος! φώναξε ὁ Θάνος. Θὰ εἶναι στὸ ἔλεος τοῦ πιὸ δυνατοῦ καὶ τοῦ πιὸ κακοῦ. Κι' ἔτσι θὰ εἶναι στὴν πραγματικότητα σκλάβος!

— Πολὺ ὡραῖα Θάνο μου! Αὐτὸ εἶναι... Ὡς νὰ μεγαλώση ὅμως καὶ νὰ γίνη ἕνας σωστὸς πολίτης, θέλει νὰ μάθη γράμματα, μιὰ τέχνη, νὰ γίνη καλὸς ἄνθρωπος. Ἀπὸ πολὺ μικρὸς ἀρχίζει νὰ καταλαβαίνη πὼς ὁ σωστὸς ἄνθρωπος δὲν κάνει νὰ μένη «ξύλον ἀπελέκητον» στουρνάρι ἀροκάνιστο... Ἐλεύθερα δηλαδή, ἀκόμη καὶ μικρὸ παιδί, διαλέει νὰ κουραστῆ, νὰ μοχθήση, νὰ θυσιάση τὴν καλοπέραση καὶ τὴν τεμπελιά του, γιὰ νὰ γίνη ὅτι πρέπει νὰ εἶναι ὁ σωστὸς ἄνθρωπος. Ἔτσι λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος μέσα στὸ ἔθνος, μέσα στὸ κράτος, μέσα στὴν ἴδια του τὴν οἰκογένεια, ἔχει διαλέξει ἕναν τρόπο ζωῆς ποὺ τοῦ φαίνεται ὡραῖος καὶ τέλειος. Ἔχει δηλαδὴ διαλέξει τὴν ἐλευθερία.

— Πῶς τὴν ἐλευθερία παπού; δὲν καταλαβαίνω! ἔκανε ξαφνιασμένος ὁ Θάνος.

— Τὴν ἐθνικὴ ἐλευθερία, γιατὶ δὲν θέλει νὰ γίνη σκλάβος ἄλλου ἔθνους. Τὴν δικαιοσύνη, γιατὶ δὲν θέλει νὰ γίνη σκλάβος τοῦ πιὸ δυνατοῦ καὶ τοῦ πιὸ κακοῦ στὸ κράτος του, καὶ τὴν ἀγωγή, τὴν ἀνατροφή, τὰ γράμματα, γιατὶ δὲν θέλει νὰ γίνη σκλάβος τοῦ ἴδιου του τοῦ ἑαυτοῦ, ὅπως γίνεται ὁ ἄνθρωπος ποὺ δὲν συνήθισε ἀπὸ μικρὸς νὰ κάνη τὸ σωστό, καὶ τὸ στραβό του τὸ κεφάλι τὸν ὁδηγεῖ νὰ κάνη πράγματα ποὺ τὸν ζημιώνουν...

«Ὁ ἀδιαβούλευτος ἄνθρωπος
ἀτός του κι' ἀπατός του,
κάνει ἀπὸ τὸ κεφάλι του
ὅσα δὲν κάνει ὁ ἐχθρός του!»

λέει μιὰ παροιμία τοῦ τόπου μας σοφή... Γιατὶ ἡ χειρότερη σκλαβιά, εἶναι νὰ μὴν ξέρομε νὰ κουμαντάρωμε τὸν ἑαυτό μας γιὰ τὸ καλό μας...

— Ἄ! Τώρα κατάλαβα, φώναξε χαρούμενα τὸ παιδί.

— Ὁ σωστὸς ἄνθρωπος λοιπὸν Θάνο μου, διαλέει τὶς τρεῖς αὐτὲς μορφὲς τῆς ἐλευθερίας.

Πῶς θὰ τὶς ἐπιτύχη ὅμως; Μπορεῖ ὁ κάθε ἄνθρωπος μονάχος κι' ἀδύναμος σὰν τὴν καλαμιὰ στὸν κάμπο νὰ κατορθώση ἔτσι, ὁλομόναχος, ἕνα τόσο δύσκολο ἔργο; Εὐτυχῶς ὅμως γι' αὐτόν, Θάνο μου, δὲν εἶναι ὁλομόναχος... Στὸν πόλεμο καὶ στὸν ἀγῶνα, ἔχει τοὺς ἀρχηγούς του, ποὺ ξέρουν καλύτερα ἀπὸ τὸν ἴδιο τί πρέπει νὰ γίνη γιὰ νὰ ὑπερασπιστοῦν ὅλοι μαζὶ τὴν ἐθνικὴ ἐλευθερία ὅταν κινδυνεύει. Στὸν ἀγῶνα τοῦ 21 εἶχε τοὺς ὁπλαρχηγούς του. Τώρα ποὺ δόξα τῷ Θεῷ εἴμαστε ἔθνος ἐλεύθερο καὶ αὐτεξούσιο ἔχουμε τὸ στρατὸ μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Βασιλῆα. Χωρὶς ὅμως ὑποταγὴ στὶς διαταγές, πῶς θὰ κινηθῆ ὁ στρατός, πῶς θὰ νικήση; Μέσα στὸ κράτος πάλι, ἔχει τοὺς νόμους γιὰ νὰ τὸν προστατέψουν. Τοὺς νόμους ποὺ τοῦ ἐξασφαλίζουν τὴν ποθητὴ δικαιοσύνη. Τοὺς νόμους ποὺ γιὰ νὰ γίνουν, ἔχει συγκεντρωθῆ ἡ καλὴ θέληση κι ἡ πείρα ἑκατοντάδων ἀνθρώπων γιὰ πολλὲς γενιές. Πῶς ὅμως θὰ ἐφαρμοστοῦν οἱ νόμοι, πῶς θὰ ἐπικρατῆ στὸ Κράτος ἡ δικαιοσύνη, ἂν ὁ πολίτης δὲν ὑποτάσσεται σ' αὐτούς;

Κι' ὅταν εἶναι μικρὸ παιδί, ἀδύναμο, χωρὶς γνώση, χωρὶς θέληση, ἔχει τοὺς μεγαλύτερους του, ἔχει τοὺς δασκάλους του γιὰ νὰ τὸν ὁδηγοῦν, γιὰ νὰ τὸν ὁρμηνεύουν, γιὰ νὰ σφυρηλατοῦν τὸν χαρακτήρα του καὶ τὸ νοῦ του, γιὰ νὰ πλάθουν τὴν ψυχή του καὶ νὰ τὸν κάνουν ἄνθρωπο. Πῶς ὅμως θὰ γίνη ἄνθρωπος ἂν δὲν τοὺς ἀκούει; Ἀπ' ὅλ' αὐτά, τί καταλαβαίνεις Θάνο μου;

— Καταλαβαίνω παπού πὼς γιὰ νὰ ἔχη ὁ ἄνθρωπος τὴν ἐθνική του ἐλευθερία, τὴν δικαιοσύνη, τὴ γνώση καὶ τὸν χαρακτῆρα, πρέπει χωρὶς νὰ βαρυγκομάη, νὰ ξέρη νὰ ὑπακούη!

— Ἀκριβῶς Θάνο μου! Γιὰ τὰ μεγάλα, τὰ ὑπέρτατα καλά, ποὺ μόνος του, μὲ τὸ μυαλό καὶ τὴν ψυχή του καταλαβαίνει πόσο μεγάλα εἶναι καὶ πόσο ἀπαραίτητα, πρέπει νὰ μάθη νὰ θυσιάζη τοὺς μικροεγωϊσμοὺς καὶ τὶς μικροτεμπελιές του... Ὄχι γιατὶ φοβᾶται, ὄχι γιατὶ τὸν ζορίζουν νὰ τὸ κάνη, ἀλλὰ γιατὶ καταλαβαίνει ὅτι εἶναι ὁ μόνος τρόπος νὰ τὰ διατηρήση, γιὰ νὰ μὴν τὰ χάση. Κι' ὅταν ὁ ἄνθρωπος ξέρει νὰ ὑπακούη ἐλεύθερα, χαρούμενα, μὲ ὅλη του τὴν καρδιά, τότε εἶναι πραγματικὰ ἐλεύθερος! Κατάλαβες;

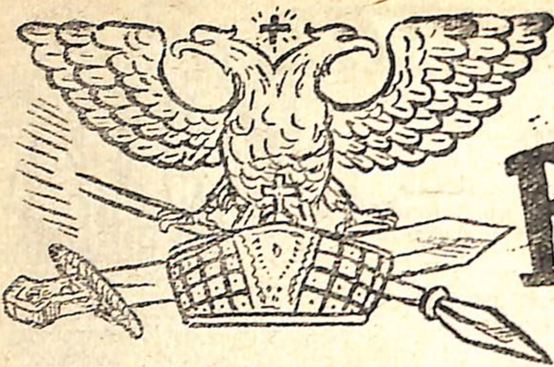
— Ναὶ παπού! Καὶ καταλαβαίνω τώρα γιατὶ ἡ ὑπακοὴ μᾶς δίνει τέτοια χαρά. Εἶναι γιατὶ ξέρομε πὼς μὲ μιὰ μικρή, χαρούμενη θυσία, ἐξασφαλίζομε ὅτι κάνει τὴ ζωὴ ἄξια νὰ τὴν ζήση ὁ ἄνθρωπος!

— Κι' ἀκόμα νὰ ξέρης Θάνο μου, πὼς τὴν αὐτοπειθαρχία καὶ τὴν ὑπακοή, τὴν ἔχουν ἀνακαλύψει καὶ τὴν ἀνέχονται μόνον οἱ ἀληθινὰ ἐλεύθεροι!

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

Τ' ΟΡΦΑΝΟ
(Τῆς Πoριωτοπούλας)

Τὸν καιρὸ τοῦ ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΔΕΛΤΑ

19ον.

— Μὴν ἔχεις ἐκεῖ φυλαγμένα τὰ σιτάρια σου, πατριώτη, καὶ κάνεις ἔτσι; ρώτησε.

—"Οχι, ἀποκρίθηκε ὁ χωρικὸς γυρεύοντας νὰ νικήσει τὴν ταραχή του, μὰ ἔχω ἐκεῖ... συγγενεῖς... Φέρε μου ἕνα ἄλογο! φώναξε τινάζοντας τὸν ξενοδόχο ἀπὸ τὸν ὦμο, καὶ σοῦ πληρώνω ὅ,τι θές!

Ὁ ξενοδόχος κούνησε ἀρνητικὰ τὸ κεφάλι.

—"Αν ὁ Δαβὶδ λέγει πὼς δὲν ἔχει, θὰ πεῖ πὼς δὲν ἔχει! ἀποκρίθηκε. Αὐτουνοῦ θὰ τὸ δίνανε, ἐκεῖ ποὺ ἐμένα θὰ λέγανε ὄχι.

— Γιατί; ρώτησε ὁ κουλὸς χωρικός.

Ὁ ξενοδόχος ἔδειξε τὸ δεμένο μάτι τοῦ κουτσοῦ.

— Γιατί, εἶπε, ὅλοι τὸν ξέρουν πὼς γλίτωσε, ὁ δύστυχος, σὰ νὰ ποῦμε ἀπὸ τὸν "Αδη, κι ἐκεῖ ποὺ ὁ "Ελληνας δαίμονας τύφλωσε τόσες χιλιάδες, τῆς τύχης του αὐτουνοῦ ἦταν τὸ ἕνα του μάτι μονάχα νὰ τοῦ βγάλουν, καὶ μπορεῖ τουλάχιστον νὰ κερδίζει τὸ ψωμί του μὲ κάτι μικροδουλίτσες καὶ θελήματα ποὺ τοῦ δίνουν ὅλοι γιὰ τὴ χώρα...

—"Ησουν στὸ Κλειδίον; ρώτησε ὁ πρῶτος χωρικὸς μὲ συγκίνηση.

— Καὶ βέβαια! ἀποκρίθηκε ὁ ξενοδόχος ἀντὶ τοῦ κουτσοῦ. Καὶ σὰ γύρισε, δὲν τὸν γνώρισα πιά, τὸν κακομοίρη, κι ἂς εἶναι κι ἐξάδελφός μου! Ἀναγκάστηκε νὰ μοῦ δείξει τὸ δαχτυλίδι του γιὰ νὰ τὸν πιστέψω.

Ὁ χωρικὸς ἔβγαλε ἕνα χρυσὸ νόμισμα 1 καὶ θέλησε νὰ τὸ δώσει τοῦ Δαβίδ. Ἀλλ' αὐτὸς τυλίχθηκε στὴν κάπα του, ποὺ σκέπαζε τὰ δυό του χέρια.

— Χρυσάφι; εἶπε. Κάτι μπόλικα θὰ ἔχεις, πατριώτη. Μὰ δὲ σοῦ ἔκανα τίποτα, ἐξακολούθησε, καὶ δὲ ζητῶ ψυχικά.

— Οὔτε σοῦ κάνω ψυχικά, ἀποκρίθηκε ὁ ἄλλος, μὰ θέλω νὰ μοῦ βρεῖς ἄλογο.

Ὁ Δαβὶδ χαμογέλασε.

— Νὰ μὲ φλουρώνεις, εἶπε, τὸ χατήρι σου δὲν μπορῶ νὰ σοῦ τὸ κάνω. Μὰ πάρε, σὰ θές, ὁδηγό, νὰ σὲ πάγει πεζῆ στὴ χώρα.

—Ὁδηγό; Ποιὸς ἔρχεται; ρώτησε ὁ χωρικὸς κοιτάζοντας γύρω.

— Αὐτὸς ξέρει τὸ δρόμο, εἶπε ὁ Δαβὶδ δείχνοντας τὸ δοῦλο.

—"Ελα λοιπόν, εἶπε ὁ χωρικός, — μὰ ἔξαφνα σταμάτησε καὶ κοίταξε προσεκτικὰ τὸ δοῦλο: Εἶσαι ἀπὸ δῶ; ρώτησε.

—"Οχι!

—Ἀπὸ ποῦ εἶσαι;

—Ἀπὸ μακριά, ἀποκρίθηκε ὁ δοῦλος μὲ φανερὴ κακὴ θέληση.

Ὁ χωρικὸς χαμογέλασε, μὰ τὸ χαμόγελό του ἦταν λύπη γεμάτο.

— Δὲ γυρεύω τὸ κακό σου, ἔννοια σου, εἶπε σιγά. Μὰ μοῦ θύμισες μιὰ γυναίκα...

Γύρισε νὰ βγεῖ ἔξω. "Υστερα φώναξε πάλι τὸν ξενοδόχο.

— Δὲ θέλω ὁδηγό, εἶπε, δεῖξε μου μόνο τὸ δρόμο καὶ θὰ πάγω μόνος, μὲ τὸ σύντροφό μου.

— Εὔκολα θὰ τὸν βρεῖς, εἶπε ὁ Δαβίδ. Οἱ φλόγες φαίνονται μόλις γυρίσεις τὸ λόφο.

— Ποιὸ λόφο; Δὲ μὲ πᾶς ὡς ἐκεῖ;

—"Αφησέ τον, τὸ φτωχό! εἶπε ὁ ξενοδόχος. Σὲ πάγω ἐγώ. Καὶ γυρνώντας στὸ δοῦλο. Κοίταξε νὰ ξυπνήσεις αὐτὸν τὸ μεθύστακα, καὶ πήγαινέ τον στὸ στάβλο ἂν θέλει νὰ κοιμηθεῖ. "Υστερα στρῶσε τοῦ ἅγιου πατέρα...

Καὶ βγῆκε μὲ τοὺς δυὸ χωρικοὺς κι ἔκλεισε τὴν πόρτα πίσω του.

Ὁ μεθυσμένος στρατιώτης σηκώθηκε μ' ἕναν πήδο κι ἔτρεξε στὸ δοῦλο.

— Μιχαήλ, γρήγορα, ποιὸς εἶναι ὁ ξανθός; ρώτησε.

—Ὁ Δραξάν, ἀποκρίθηκε ὁ Μιχαήλ. "Ακουσες τίποτα ἀπὸ κεῖνα ποὺ ἔλεγαν;

— Ναί, καὶ θὰ τοὺς ἀκολουθήσω...

Ὁ καλόγερος εἶχε σηκωθεῖ καί, χλωμὸς σὰν τὸ κερί, ἔδειξε στοὺς νέους τὸν Δαβίδ, ποὺ μὲ τὸ αὐτὶ κολλημένο στὴν πόρτα ἄκουε τὰ βήματα ποὺ ἀπομακρύνουνταν.

"Εξαφνα γύρισε κι αὐτός, πέταξε τὴν κουκούλα του, σήκωσε τὸ μαντήλι ἀπὸ

— Θὰ πῆ πὼς δὲν ἔχει...

τὸ μάτι του κι ἅρπαξε τὸν καλόγερο στὴν ἀγκαλιά του.

— Γρηγόρη! φώναξε.

— Νικήτα! Ἐπιτέλους!... μουρμούρισε ὁ παπάς. Ἦταν λοιπὸν ἀλήθεια ἡ δική σου φωνὴ ποὺ μὲ τάραξε σὰ μπῆκες! Μὰ τὰ λόγια σου μὲ γέλασαν.

— Δὲν ἔπρεπε νὰ μὲ ἀναγνωρίσεις, εἶπε ὁ Νικήτας, εἶδα πὼς ταράχθηκες.

Καὶ μὲ τὸ χέρι ἀκόμα στὸν ὦμο τοῦ Γρηγόρη, στράφηκε ξαφνικὰ στοὺς νέους.

— Τί ἄκουσες, Κωνσταντῖνε; ρώτησε.

— Κάποια προδοσία μαγειρεύεται, μὰ δὲν ἔχω καιρὸ νὰ σταθῶ τώρα. Θὰ σοῦ στείλω μήνυμα κρυφό. Πές μου μόνο, ξέρεις ποιὸς εἶναι ὁ μονοχέρης;

— Ὁ Ρωμαῖος ὁ Χειρότμητος, μυστικοσύμβουλος τοῦ Ρωμανοῦ, ἀποκρίθηκε ὁ Νικήτας.

—"Εχετε γειὰ καὶ ἡ Παναγία μαζί σας, εἶπε ὁ Κωνσταντῖνος.

Καὶ ἀνοίγοντας τὴν πόρτα χάθηκε στὸ σκοτάδι.

Ὁ Μιχαὴλ θέλησε νὰ τὸν ἀκολουθήσει, μὰ ὁ Νικήτας τὸν σταμάτησε:

— Μὴν πᾶς, εἶπε. Σὲ παρακοίταξε ὁ Δραξὰν καὶ παρατήρησε τὴν ὁμοιότητά σου μὲ τὴ γυναίκα του. Τὸν Κωνσταντῖνο ἄραγε τὸν εἶδε καθόλου στὸ μοναστήρι;

—"Οχι, εἶπε ὁ Γρηγόρης. Γιατί ρωτᾶς;

— Γιατὶ ὁ Ἰβάτζης ἔβαλε ὑποψίες πὼς ὁ πληγωμένος στρατιώτης τῆς μονῆς ἦταν ὁ Κωνσταντῖνος ἢ ὁ Μιχαήλ, κι ἔστειλε ἕναν πιστό του νὰ βεβαιωθεῖ. Κι αὐτός, φαίνεται, σᾶς εἶδε, ἐξακολούθησε γυρνώντας στὸν Μιχαήλ. Σᾶς ἀναγνώρισε;

— Ναί! εἶπε ὁ Μιχαήλ.

— Σήμερα εἶδε καθόλου ὁ Δραξὰν τὸ πρόσωπο τοῦ Κωνσταντίνου;

—"Οχι, εἶπε ὁ Γρηγόρης, αὐτὸ μπορῶ νὰ σοῦ τὸ βεβαιώσω. Ὁ Κωνσταντῖνος ζήτησε κρασὶ καὶ καμώθηκε τὸ μεθυσμένο πρὶν φθάσουν οἱ δυὸ χωρικοί.

— Καλά, εἶπε ὁ Νικήτας. Γρηγόρη, σοῦ φέρνω νέα.

— Τοῦ πατέρα μου; ἀναφώνησε ὁ καλόγερος.

— Ναί! Εἶναι κάπου ἐδῶ κοντά, σ' ἕνα χωριό, στὴ Σέταινα.

— Τὸν εἶδες;

—"Οχι! Τὸν ἔφερε κεῖ ὁ καινούριος του ἀφέντης καὶ τὸν εἶχε, φαίνεται, νὰ δουλεύει στὰ χωράφια. Μὰ θέλησε ὁ πατέρας σου νὰ ξεφύγει, καὶ τότε τὸν ἔβαλαν στὰ σίδερα. Δὲν μπόρεσα νὰ βρῶ σὲ ποιὸ χωριὸ τὸν ἔχουν, μὰ αὔριο φύγε ξημερώματα, κι ὅπου περνᾶς ρώτα. Εἶσαι παπάς, καὶ ἴσως σ' ἀφήσουν νὰ τὸν δεῖς, ἐκεῖ ποὺ ἐμένα οὔτε νὰ μ' ἀποκριθοῦν δὲν ἤθελαν. Μὴν πεῖς μονάχα πὼς εἶσαι γιός του!

— Καὶ τὸ παιδί;

— Τὸ παιδὶ ἐξαφανίστηκε, ἀποκρίθηκε ὁ Νικήτας. Ὁ καινούριος ἀφέντης τοῦ Παγράτη ἀγόρασε, λέγει, μονάχα τὸ γέρο. Μὰ κόρη δὲν εἶχε ὁ γέρος.

— Πῶς εἶναι δυνατόν; εἶπε ὁ Γρηγόρης. Μήπως δὲν πληροφορήθηκες καλά...

1 Νόμισμα: τὸ «νόμισμα» ἄξιζε περίπου 70 δραχμὲς χρυσές.

—"Ο,τι πληροφορία ἦταν δυνατὸν νὰ πάρω, τὴν πῆρα. Ὁ κακόμοιρος ὁ πατέρας σου κατάφερε μὲ ἄλλον παπὰ νὰ στείλει μήνυμα τοῦ Αὐτοκράτορα. Καθὼς λοιπὸν ἔμαθε ὁ Αὔγουστος πὼς τ' ὀρφανὸ τοῦ Ἀργυροῦ βρίσκεται στὰ χέρια τῶν Βουλγάρων, μ' ἔστειλε ἐπίτηδες στὴν Ἀχρίδα νὰ ρωτήσω. Μὰ τὸ γέρο τὸν εἶχαν πάρει, καὶ οἱ γείτονες λέγε πὼς δὲν εἶχε κόρη. Πῆγα στὴ Σέταινα, ρώτησα, ἔφαγα τὸν κόσμο καὶ κατάφερα νὰ βρῶ τὰ ἴχνη τοῦ πατέρα σου, ὄχι ὅμως τῆς κόρης.

— Καὶ τώρα; ἔκανε ὁ καλόγερος καταθλιμμένος.

— Τώρα ἐξακολουθῶ νὰ τὴ γυρεύω. Μὰ ὁ καλύτερος τρόπος νὰ τὴ βροῦμε, ἂν ζεῖ ἀκόμα, εἶναι νὰ δοῦμε τὸ γέρο. Ὁ Αὐτοκράτορας τὸ πῆρε κατάκαρδα, θέλει καὶ καλὰ νὰ βρεῖ τὸ κορίτσι. Τοῦ φαίνεται πὼς ἔχει ὑποχρέωση ν' ἀναθρέψει τὸ παιδὶ τοῦ ἀξιωματικοῦ ποὺ ἔδωσε τὴ ζωή του γι' αὐτόν, καὶ ὅπου περνᾶ ρωτᾶ ὁ ἴδιος.

— Ποῦ εἶναι τώρα;

—Ὁ Αὐτοκράτορας; Στὸ Βουτέλιο. Ἀπὸ κεῖ ἔρχομαι. Μόλις τοῦ πῆγα, στὴ Μοσυνούπολη, τὴν εἴδηση πὼς πέθανε ὁ Σαμουήλ, στὴ στιγμὴ διέταξε τὴν ἀναχώρηση. Στὴ Θεσσαλονίκη, μόλις σταμάτησε νὰ πάρει μαζὶ τὸν Κωνσταντῖνο Διογένη, τὸν ὁποῖο διόρισε Κατεπάνω τοῦ θέματος τῆς Θεσσαλονίκης ἀφότου σκοτώθηκε ὁ Βοτανειάτης, καὶ δρόμο πάλι. Τὸν ἐθαύμασα, τὸ γερο - Βασιλιά μας! 1. Καβάλα ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ, ποτὲ δὲν παραπονέθηκε ἀπὸ κούραση. Σὲ μιὰ προβιὰ κοιμᾶται, καὶ τρώγει τὸ ἴδιο φαγὶ μὲ τὸν τελευταῖο στρατιώτη!... Αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν κατέστρεψε τίποτα στὸ δρόμο. Θεωρεῖ πιὰ τὴν ἀντίσταση σχεδὸν τελειωμένη καὶ δὲ θέλει νὰ πειράξει τοὺς κατοίκους.

— Πῶς! Δὲν ἔκαψε λοιπὸν τὸ Βουτέλιο; ρώτησε ὁ Μιχαήλ.

—"Οχι. Μόνο τὰ παλάτια τοῦ Γαβριὴλ Ρωμανοῦ καίει.

— Τί τρέλα νὰ πάγει ἐκεῖ ὁ Δραξάν! εἶπε ὁ Γρηγόρης.

— Ναί, ἦταν μεγάλη τρέλα! ἀποκρίθηκε ὁ Νικήτας. "Αν ξαναπέσει στὰ χέρια τῶν δικῶν μας, ὅλοι οἱ στρατηγοὶ ἔχουν αὐστηρὴ διαταγὴ νὰ τὸν σουβλίσουν, ὅπου κι ἂν τὸν πιάσουν· ..

Βήματα ἀκούστηκαν ἀπέξω, συνάμα καὶ ἡ φωνὴ τοῦ ξενοδόχου μουρμουρίζοντας καὶ βρίζοντας.

Ὁ Νικήτας κατέβασε τὸ μαντήλι στὸ μάτι του, σήκωσε τὴν κουκούλα του, ἔκρυψε πάλι τὸ χαλασμένο του χέρι κάτω ἀπὸ τὴν κάπα, καὶ κάθησε πλάγι στὸ τζάκι τάχα πὼς μισοκοιμοῦνταν.

Ὁ Γρηγόρης ἔπεσε βιαστικὰ στὸ στρῶμα ποὺ τοῦ εἶχε στρώσει ὁ Μιχαήλ.

Μ' ἀφοῦ ἔφθασε στὴν πόρτα, ὁ ξενοδόχος ἐξακολούθησε τὸ δρόμο του ἀντὶ νὰ μπεῖ μέσα.

— Πάγει στὸ στάβλο, ψιθύρισε ὁ Μιχαήλ.

Ὁ Γρηγόρης ἀνασηκώθηκε.

— Πῶς βρεθήκατε ὅλοι ἐδῶ μαζί; ρώτησε χαμηλόφωνα. Σὰν ἔλαβα στὸ μοναστήρι τὸ μήνυμα τοῦ Κωνσταντίνου, νόμιζα πὼς θὰ τὸν βρῶ μονάχο ἐδῶ.

— Τὸ εἴχαμε ἔτσι διορθωμένο, ἀποκρίθηκε ἐπίσης σιγὰ ὁ Μιχαήλ. Στὸν Πρίλαπο σὰ φθάσαμε, ἀφοῦ μᾶς ἄφησες, δὲ βρήκαμε τὸν Ρωμανό. Εἶχε φύγει. Τότε ὑποψιαστήκαμε πὼς ὁ Αὐτοκράτορας ἔρχεται. Πήγαμε λοιπὸν στὸ Βουτέλιο, καὶ ὁ Κωνσταντῖνος μοῦ εἶπε νὰ μπῶ ἐδῶ δοῦλος, γιὰ νὰ βλέπω τοὺς περαστικοὺς ποὺ πᾶνε κι ἔρχονται ἀπὸ τὸ Βουτέλιο ἐνόσῳ ἐκεῖνος κατασκόπευε σ' ὅλη τὴν περιφέρεια. Στὸ δρόμο ἀπήντησε τὸν Νικήτα κι ἔμαθε τὴ γρήγορη πορεία τοῦ Αὐγούστου. Τότε σοῦ μήνησε νὰ ἔλθεις.

— Καὶ εἶσαι ἀπὸ καιρὸ ἐδῶ;

— Εἶναι περισσότερο ἀπὸ μήνας.

— Καὶ σύ, Νικήτα;

— Δέκα μέρες. Προσπαθῶ ὅμως νὰ μὴν πολυβγαίνω μὲ τῆς μέρας τὸ φῶς, εἶπε ὁ Νικήτας, μὴ μὲ καταλάβουν καμιὰν ὥρα πὼς δὲν εἶμαι ὁ τυφλωμένος ἐξάδελφος τοῦ ξενοδόχου.

— Καὶ ἂν παρουσιαστεῖ ἔξαφνα ὁ ἐξάδελφος; ρώτησε ὁ Γρηγόρης.

— Δὲ θὰ παρουσιαστεῖ. Τὸν ἀπήντησα ἐδῶ κοντά, τυφλὸ κι ἐλεεινό, καὶ τὸν ἔβαλα σ' ἕνα μοναστήρι ποὺ βρέθηκε στὸ δρόμο μου. Πλήρωσα καλὴ τιμὴ γιὰ νὰ τὸν κρατήσουν καὶ νὰ τὸν περιποιηθοῦν ὅσο ζεῖ, καὶ ἦλθα ἐγὼ στὴ θέση του, μὲ τ' ὄνομά του, τὰ ροῦχα του καὶ ὅ,τι ἄλλο εἶχε. Καὶ μοῦ ἔδωσε ὁ δύστυχος ἕνα σωρὸ εὐχὲς γιὰ τὸ καλὸ ποὺ τοῦ ἔκανα!

— Κι ὁ Κωνσταντῖνος;

Ἡ φωνὴ καὶ τὰ βήματα τοῦ ξενοδόχου ἀκούστηκαν πάλι ποὺ πλησίαζαν, καὶ οἱ βρισιές του ἐπίσης.

Ὁ Μιχαὴλ ἔτρεξε κι ἄνοιξε τὴν πόρτα. Οἱ ἄλλοι δυὸ καμώθηκαν τοὺς κοιμισμένους.

— Τί τρέχει, ἀφέντη; ρώτησε τάχα φοβισμένος ὁ Μιχαήλ.

—Στὸ διάβολο ὁ πόλεμος καὶ οἱ στρατιῶτες! φώναξε ὁ ξενοδόχος ξεσπάνοντας. Νά! Ὡραῖα πράματα γίνονται! Ἀπὸ τὸ λόφο φαίνονται οἱ φλόγες ποὺ τρῶνε τὸ Βουτέλιο! Ὡραῖες δουλειὲς θὰ κάνομε μεῖς οἱ φτωχοὶ σὰ χαθεῖ ἡ χώρα! Ποιὸς θὰ μᾶς δώσει ψωμί; "Οχι βέβαια ὁ Τσάρος, ποὺ Κύριος οἶδε ποῦ γυρνᾶ, ὅπως λέγανε οἱ χωρικοὶ ἀναμεταξύ τους!... Καὶ τὶς βλέπουν, ποὺ λές, οἱ κυρ - χωρικοὶ τὶς φλόγες, καὶ τοὺς πιάνουν τὰ νεῦρα τους. Καὶ νά σου τους ἔξαφνα κι ἁρπάζουν τὰ μαλλιά τους, φωνάζουν καὶ κλαῖν πὼς εἶναι τέλεια καταστροφή, καὶ τὸ βάζουν στὰ πόδια χωρὶς νὰ μὲ πληρώσουν, οἱ παλιάνθρωποι! "Εκανα νὰ τοὺς κυνηγήσω, ὅταν βλέπω ἄλλον μπερμπάντη νὰ ἔρχεται. "Ηταν ὁ στρατιώτης. Αὐτὸς πάλι, ἀφοῦ μπούχτισε κρασὶ τόσο ποὺ ἔγινε τάπα, σηκώθηκε κι ἔφυγε χωρὶς νὰ πληρώσει.Μὰ δὲ φταίγει αὐτός! Φταῖς ἐσύ, παλιόπαιδο, ποὺ δὲν τὸν ἔβαλες στὸ στάβλο!

— Τί φταίγω ἐγώ, ἀφέντη, ἂν ξέκοψε; ἀποκρίθηκε ὁ Μιχαὴλ ξεφεύγοντας τὴν κλωτσιὰ τοῦ ξενοδόχου.

— Τί φταῖς ἐσύ; Ἀμ' ποιὸς φταίγει; "Αν τὸν πήγαινες στὸ στάβλο, ὅπως σοῦ εἶπα, παλιόπαιδο, θάπεφτε νὰ κοιμηθεῖ, στουπὶ καθὼς ἦταν! Μὰ τίποτα! Οὔτε ἄχυρα δὲν ἔστρωσες στὸ στάβλο!

Ὁ Μιχαὴλ ἔσκυψε τὸ κεφάλι χωρὶς ν' ἀποκριθεῖ, καὶ ὁ ξενοδόχος πῆγε καὶ κάθησε στὴ γωνιά του, κοντὰ στὸν Νικήτα, ποὺ μὲ καλὰ λόγια γύρευε νὰ τὸν παρηγορήσει.

— Καὶ δὲ φθάνει ποὺ δὲ μὲ πλήρωσαν, ξέσπασε πάλι ὁ ξενοδόχος, μὰ ὁ παλιάνθρωπος αὐτὸς ὁ μεθυσμένος, ποὺ δὲν ἔβλεπε μπροστά του ἀπὸ τόσο κρασὶ ποὺ κατέβασε τζάμπα, ἔπεσε ἀπάνω μου ἐκεῖ ποὺ γύρευα νὰ τὸν πιάσω, καὶ μουρμουρίζοντας μεθυσμένα λόγια, τάχα πὼς ἤμουν παιδάκι καὶ θὰ μὲ πλάγιαζε, μ' ἔριξε χάμω. σκέπασε τὸ κεφάλι μου μὲ τὸ ροῦχο μου, τὸ ἔδεσε κι ἐγὼ δὲν ξέρω τὶ λογῆς, καὶ μ' ἄφησε στὸ δρόμο πλάγι, γιὰ νὰ κοιμηθῶ, λέγει! Εἶδα κι ἔπαθα νὰ λύσω τὸ ροῦχο! Καὶ σὰ σηκώθηκα, ναί, τρέχα γύρευε! "Αν τοὺς πιάσεις! "Ολοι εἶχαν ἐξαφανιστεῖ!

Καὶ μὲ τὸ χέρι ἀκόμα στὸν ὦμο τοῦ Γρηγόρη...

Ὁ Νικήτας δὲν μπόρεσε νὰ βαστάξει τὰ γέλια στὸ τέλος τῆς διηγήσεως.

— Τί, γελᾶς καὶ σύ, Δαβίδ; ἔκανε κακιωμένος ὁ ξενοδόχος. Νόστιμο τάχα τὸ βρίσκεις;

—"Οχι βέβαια! εἶπε ὁ Νικήτας. Μὰ γιατί δὲν τὸν ἔπιανες καὶ σὺ στὸ ξύλο, ἔτσι μεθυσμένος ποὺ ἦταν;

— Νὰ τὸν πιάσω! ἀναφώνησε ὁ ξενοδόχος. Δὲν πᾶς νὰ τὸν πιάσεις ἐσὺ καμιὰν ὥρα; Θηρίο εἶναι, παιδί μου, αὐτός! Μοῦ ἔπιασε τὰ χέρια καὶ εἶπα πὼς θὰ μοῦ τάσπανε! Μιὰ καὶ δυό, ὥσπου νὰ πῶ φουντούκι, μ' ἔστρωσε κιόλα στὸ χῶμα! Ἐπειδὴ φοροῦν τὸ σπαθί, οἱ μασκαράδες, θαρροῦν πὼς ὁ κόσμος εἶναι δικός τους!

— Μὴν κακολογᾶς τὸ σπαθὶ εἶπε ὁ Νικήτας. Εἶμαι βέβαιος πὼς θάρθει πάλι νὰ σὲ πληρώσει. Ὡστόσο ἄφησέ μας νὰ κοιμηθοῦμε.

— Ναί, θὰ πληρώσει!·.. Τρελάθηκε! εἶπε ὁ ξενοδόχος κατσουφιασμένος,—καὶ μουρμουρίζοντας καὶ βρίζοντας μπῆκε στὸ πλαγινὸ χώρισμα, ἕνα μικρὸ καμαράκι ὅπου εἶχε τὸ στρῶμα του.

Ὁ Νικήτας τότε σηκώθηκε, ἔβγαλε μερικοὺς ὀβολοὺς καὶ τοὺς ἔβαλε μέσα στὸ πεσμένο μετάλλινο ποτήρι τοῦ Κωνσταντίνου.

— Εἶναι δίκαιο, ψιθύρισε γελώντας. Ἀρκετὸ κρασὶ σκορπίστηκε χάμω γιὰ νὰ τὸ πληρώσσουμε τοῦ κακομοίρη.

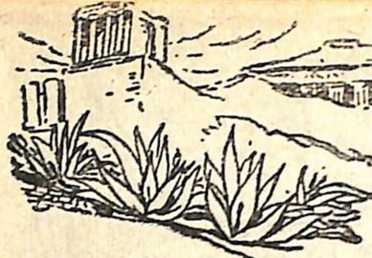
Τυλίχθηκε στὴν κάπα του, σκέπασε τὸ πρόσωπό του καὶ ξαπλώθηκε πλάγι στὸ τζάκι νὰ κοιμηθεῖ.

Ἐμπρὸς στὴν πόρτα εἶχε σύρει ὁ Μιχαὴλ τὴν ψάθα ποὺ τοῦ χρησίμευε γιὰ κρεβάτι, καὶ σὲ λίγο ὅλοι κοιμοῦνταν στὸν ξενώνα.

Ἀπὸ τὰ χρόνια ὅμως ποὺ ἔκαμνε ὁ Νικήτας τὸν κατάσκοπο, ζώντας ἀδιάκοπα μέσα στοὺς κινδύνους καὶ στοὺς ἐχθρούς, εἶχε μάθει νὰ λαγοκοιμᾶται.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

1 Ὁ Βασίλειος Β΄ εἶχε γεννηθεῖ στὰ 957 ἢ 958, ὥστε σ' αὐτὴ τὴ λαμπρὴ ἐκστρατεία, ποὺ ἔγινε σὲ δυὸ μῆνες μέσα, ἦταν περίπου 57 χρονῶν.

Γιὰ νὰ γνωρίσουμε τὴν ΕΛΛΑΔΑ

Γιὰ τὴ Χαλκίδα

— Νὰ σοῦ πῶ, θεία, τὸ ἄλλο Σαββατοκύριακο δὲ θὰ πᾶμε πιὰ σὲ νησί, εἶπε ὁ Φάνης. Μὲ κούρασε λίγο ἡ θάλασσα. Θέλω νὰ ταξιδέψουμε στὴ στεριὰ μὲ τὸ σιδηρόδρομο.

— Γιατί αὐτὴ ἡ προτίμηση, Φάνη; ρώτησα ξαφνιασμένη.

— Μ' ἀρέσει νὰ βλέπω ἐναλλαγὴ στὸ τοπίο, νὰ τρέχουν μπροστά μου βουνὰ καὶ λαγκάδια, νὰ περνοῦνε τὰ δέντρα καὶ νὰ μὲ χαιρετοῦν μὲ τὶς φυλλωσιές τους, ν' ἀκούω τὸ σφύριγμα ποὺ ὑπόσχεται κι' ἄλλες στροφὲς ποὺ μιλεῖ γιὰ ὑπόγειες σήραγγες, γιὰ στοές, γι' ἀναβάσεις. Ν' ἀκούω τὶς γέφυρες νὰ κροτοῦν κάτω ἀπ' τοὺς τροχοὺς καὶ νὰ παρακολουθῶ ἀπὸ τὸ παράθυρο τὸν συρμὸ νὰ κυλᾶ καὶ νὰ κουλουριάζεται σὰν τὸ φίδι. Ἂς εἶναι, ἔχει τὶς χάρες της κι' ἡ στεριά!

— Αὐτὸ καλὰ τόπες, τὸν ἔκοψε ἡ Μυρτώ. Δὲν εἶναι βέβαια δίχως χάρες καὶ τὸ ταξίδι μὲ τραῖνο, ἢ μ' αὐτοκίνητο. Μὰ τὴ θάλασσα τὴν ἀφρόπλαστη δὲν τὴ φτάνει. Ἐγὼ μὲ τίποτε δὲν ἀλλάζω τὸ ταξιδάκι μὲ πλοῖο.

—Ἡ σειρά μου νὰ σᾶς πῶ πὼς κι' οἱ δυό σας εἶστε ἀκόμα πολὺ καθυστερημένοι, ἀκούστηκε ἄξαφνα ἡ φωνὴ τοῦ Λεωνίδα.

— Μπᾶ καὶ μεῖς ποὺ νομίζαμε πὼς μελετοῦσες; ἔκαμε ἡ Μυρτούλα. Καὶ ποὺ ζῇς ἐσὺ κύριε προοδευτικέ;

— Στὸν ἀέρα, ἀπάντησε ὁ Λεωνίδας. Ἐπιτρέπεται, φίλοι μου νὰ μιλᾶτε ξεχνώντας τ' ἀεροπλάνο; Προτείνω ἕνα ταξίδι μ' αὐτὸ στὴ Θεσσαλονίκη.

Μὲ μιᾶς θὰ τὴ δῆτε κάτω ἀπὸ τὰ μάτια σας τὴ στεριὰ σὰν ἀνάγλυφο χάρτη. Καὶ τοὺς ἀνθρώπους ὅπως καὶ εἶναι πραγματικὰ μέσ' στὴ φύση: μυρμήγκια!

— Γιὰ μιὰ φορὰ εἶπε ὁ Φάνης, καλὸ εἶναι τ' ἀεροπλάνο, γιὰ νὰ χαρῇς τὴν ἐντύπωση τοῦ ὕψους. Καὶ προπαντὸς ὅταν βιάζεσαι νὰ πᾶς κάπου. Ἀλλοιῶς ἂς μοῦ λείπει! Ἐξαφανίζει τὰ πάντα, δέντρα καὶ ζῶα κι' ἄνθρωποι γίνονται σημαδάκια μικρὰ κι' ὁμοιόμορφα. Τὸ τοπίο παγώνει, πήζουν οἱ θάλασσες, ἀκινητεῖ ὅλη ἡ φύση. Ἀκινητεῖ μάλιστα καὶ τ' ἀεροπλάνο κι' ἀρχίζεις νὰ πλήττεις ἀκούνητος στὸ παραθυράκι σου... Ἂς μοῦ λείπει σᾶς λέω. Προτείνω νὰ πᾶμε μὲ σιδηρόδρομο στὴ Χαλκίδα.

— Κι' ἐγὼ μὲ καράβι στὴν Κρήτη, εἶπε ἡ Μυρτώ.

—Ἐσεῖς — μπῆκα στὴ μέση κι' ἐγὼ — κάνετε βλέπω τοὺς λογαριασμούς σας χωρὶς τὸν ξενοδόχο. Λὲς κι' ὅλα εἶναι ἕτοιμα καὶ μᾶς λείπει μονάχα τὸ ποῦ θὰ πᾶμε. Κάντε μου τὴ χάρη. Ἀρχίζουνε τὰ σχολειὰ κι' εἶμαι καθηγήτρια...

—Ἕνας λόγος παραπάνω νὰ μὴν τὸ χάσουμε τὸ στερνό μας Σαββατοκύριακο, εἶπε ὁ Λεωνίδας. Ὕστερα πιὰ κάντε ὅ,τι θέλετε...

— Σᾶς τὸ λέω λοιπὸν ἀπὸ τώρα. Ὡς τὰ Χριστούγεννα μὴ μοῦ κάμετε πρόταση γιὰ ἄλλο ταξίδι. Αὐτὸ θἆναι τὸ στερνό.

— Σύμφωνοι, εἶπε ὁ Φάνης. Τοὺς μῆνες αὐτοὺς θὰ μᾶς πᾷς ἐπιτέλους, θὲς δὲ θές, στὰ Μουσεῖα.

—Ἐσὺ τὸ χαβά σου...

— Καὶ θὰ μᾶς δείξῃς τ' ἀριστουργήματα τῆς ἑλληνικῆς τέχνης ποὺ ἔρχονται ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς γῆς γιὰ νὰ τὰ θαυμάσουν οἱ ξένοι.

—Ἔτσι θ' ἀλλάξουμε φύλλο, εἶπε χαρούμενη κι' ἡ Μυρτώ. Νὰ βρῇ ἐπιτέλους ἱκανοποίηση κι' ὁ μικρός μας ἀρχαιολόγος.

—Ἂς εἶναι. Λοιπὸν ἀπ' τὶς τρεῖς προτάσεις ποὺ κάματε ποιὰ νὰ προτιμήσω;

—Ὑποχωρῶ γιὰ τὴ Μυρτὼ ποὺ εἶναι γυναίκα, εἶπε ὁ Λεωνίδας.

— Κι' ἐγὼ γιὰ τὸ Φάνη ποὺ εἶναι... ἀπόδημος, εἶπε ἡ Μυρτώ.

Ἔτσι βγῆκε ἡ ἀπόφαση νὰ πᾶμε στὴν Εὔβοια μὲ τὸ τραῖνο καὶ νὰ μείνουμε λίγο στὴ Χαλκίδα γιὰ νὰ δοῦμε καλὰ τὶς ὡραῖες της ἐξοχές.

. . . .

Μόλις ἔχει φέξει ὅταν ξεκινοῦμε γιὰ τὴ Χαλκίδα. Τὰ χρώματα τῆς αὐγῆς σβύνουν, ἀφίνοντας τὴ θέση τους σ' ἕνα ἄπλετο φῶς.

Ἔχομε ἀπὸ ὥρα χωθεῖ μέσα στὴν κοιλάδα τοῦ Ἀσωποῦ καὶ δὲ βλέπουμε οὔτε ἕνα συνοικισμό.

Μὰ νὰ τέλος ποὺ φτάνουμε στὴν Ἀρχαία Τανάγρα. Τὰ ἐρείπιά της εἶναι ἀσήμαντα καὶ δὲ θάφταναν νὰ τῆς δώσουν μιὰ θέση στὴν αἰωνιότητα, ἂν δὲν εἶχε τὶς κοῦκλες της. Τὸ λέω στοὺς συνοδούς μου. Ὁ Φάνης γελᾶ γιατὶ ξέρει τὶ ἐννοῶ, μὰ ὁ Λεωνίδας μπήζει τὰ γέλια.

— Τίς κοῦκλες της; Μὰ τί ἦταν ἡ Τανάγρα; Κανένα μωρὸ ποὔπαιζε μὲ κοῦκλες. Ἀστεῖο θἆναι. Ἀπορῶ μάλιστα πὼς δὲν ἔβαλε ὁ Φάνης τὶς φωνὲς νὰ κατεβοῦμε γιὰ νὰ δοῦμε τίς... κοῦκλες τῆς Τανάγρας.

— Γιατί ἁπλούστατα, ἀποκρίθηκε τ' ἀγόρι. Οἱ κοῦκλες, ποὺ λέει ἡ θεία, βρίσκουνται στὸ Ἀρχαιολογικό μας Μουσεῖο στὴν Ἀθήνα. Ἐκεῖ θὰ τὶς δοῦμε. Γιὰ νὰ φωνάζω ἐγὼ κάθε τόσο νὰ κάμουμε ἐπίσκεψη στὸ Μουσεῖο, κάτι θὰ ξέρω. Ἐκεῖ ἔχει μαζευτῆ ὁ ἀνθὸς κάθε τόπου ποὺ βλέπουμε, ἡ ψυχὴ τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ.

— Λοιπὸν πές μας τώρα γιὰ τὴν ψυχὴ τῆς Τανάγρας, εἶπα γιὰ νὰ τοῦ κόψω στὴ μέση τὸ παράπονο. Τί ἦταν αὐτὲς οἱ κοῦκλες ποὺ βρῆκαν ἐδῶ;

— Οἱ Ταναγραῖες, ὅπως τὶς λέει ἡ ἱστορία τῆς Τέχνης, εἶναι κάτι χαριτωμένα πήλινα εἰδώλια, σὲ μέγεθος κούκλας ποὺ παριστάνουν κομψὲς κι' ὄμορφες γυναῖκες. Τὰ βρήκανε μέσα στοὺς τάφους π' ἀνάσκαψαν στὴν Τανάγρα. Ἔχω δῆ πολλὲς φωτογραφίες τους. Κρατᾶνε βεντάλια καὶ φορᾶνε καπέλλα μεγάλα ψάθινα «τὰ σκιάδια» ὅπως τἄλεγαν τότε. Πᾶνε περίπατο ἀνασηκώνοντας τὴν ἄκρη τῆς μακρυᾶς τους φούστας. Τὶ χάρη ἀλήθεια ποὺ ἔχουν.

— Μὰ γιατί ἔβαζαν στοὺς τάφους αὐτὲς τίς κουκλίτσες; ρώτησε ἡ Μυρτώ.

— Αὐτὸ δὲν τὸ ξέρω, εἶπε ὁ Φάνης. Ἡ θεία θὰ μᾶς τὸ πῆ.

— Λένε πὼς παριστάνουνε σκλάβες ποὺ μπαίνουν στὸν τάφο τῶν ἀφεντικῶν τους γιὰ νὰ τοὺς ὑπηρετοῦν κι' ἐκεῖ κάτω... Παλιὰ ἔθιμα ἀπὸ τὴ λατρεία τῶν νεκρῶν ποὺ

τάφο τους... Οἱ Ἕλληνες λάτρευαν τόσο τὴν ὀμορφιὰ καὶ τὴν τέχνη, ποὺ δὲν τὸ χωροῦσε ὁ νοῦς τους πὼς μποροῦσαν νὰ φύγουν χωρὶς τὴ λάμψη της ἀπὸ τὴ ζωή. Γι' αὐτὸ στόλιζαν μὲ λογῆς ἔργα τέχνης κι' ἀγαπημένα κοσμήματα, σκεύη καὶ ὅπλα, τοὺς τάφους τῶν πεθαμένων.

— Θἆταν ὄμορφες οἱ Ταναγραῖες γυναῖκες, εἶπε ἡ Μυρτώ.

—Ἔτσι φαίνεται. Ἡ ποιήτρια Κόριννα ποὺ ἦταν ἀπ' τὴν Τανάγρα νίκησε κάποτε τὸν Πίνδαρο σ' ἕναν ἀγῶνα ποιητικό. Δὲν ἦταν λοιπὸν μόνο ὄμορφες, παρὰ κι' ἔξυπνες.

— Τὶ παράξενο, εἶπε ὁ Λεωνίδας. Μιὰ πολιτεία ποὺ τὴν ἀγνόησε ἡ ἱστορία, ἔγινε ἀθάνατη ἀπ' τὶς κοῦκλες της κι' ἀπὸ τ' ὄνομα μιᾶς ποιήτριάς της.

Προχωροῦμε. Ἀλλάζει ἀπότομα τὸ τοπίο. Ἀσβεστόβουνα παίρνουν τὴ θέση τῆς πρασινάδας. Ἀντικρύζουμε τὸν Εὐβοϊκὸ κόλπο καὶ τὴ χιονισμένη Δίρφη. Οἱ κορυφές της πλαισιώνουν τὸν ὁρίζοντα μὲ τὶς λεπτές τους γραμμές.

— Μ' ἂν ἡ Τανάγρα μένει στὴν αἰωνιότητα μὲ τὸ ὄνομα τῆς ποιήτριας της καὶ μὲ μερικὰ πήλινα εἰδώλια,— εἶπα σὲ μιὰ στιγμή,— τὶ νὰ ποῦμε γιὰ τὴν Αὐλίδα ποὺ μένει ἀθάνατη καὶ πολὺ πιὸ γνωστὴ ἀπ' τὴν Τανάγρα, μόνο καὶ μόνο γιατὶ πλέχτηκε τ' ὄνομά της μ' ἕνα συγκινητικὸ μῦθο.

— Τὴν Αὐλίδα; Ποῦ εἶναι ἡ Αὐλίδα; φώναξε ὁ Φάνης.

Τοῦ ἔδειξα τὸ σημεῖο ὅπου ὁ δρόμος ἀγγίζει τὴ θάλασσα, τελευταῖο βοιωτικὸ κράσπεδο τῆς πορείας γιὰ τὴ Χαλκίδα.

— Νά, κάπου ἐκεῖ. Σώζουνται τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδας, ἐκεῖ ποὺ ὁ Ἀγαμέμνονας θυσίασε τὴν κόρη του Ἰφιγένεια γιὰ νὰ στείλῃ στὰ πλοῖα του πρίμο ἀγέρι ἡ θεὰ καὶ νὰ πᾶνε στὴν Τροία.

— Μὰ δὲν τὴ θυσίασε, μ' ἔκοψε ἡ Μυρτώ. Ἡ Θεὰ τὴ λυπήθηκε καὶ τὴν ἅρπαξε, βάζοντας στὴ θέση της ἕνα ἐλάφι. Ἔγινε ὕστερα νομίζω ἱέρειά της.

— Ναὶ ἔτσι εἶναι, Μυρτώ, καλὰ τὰ θυμᾶσαι. Μὰ ἐδῶ πέρασε τὴ μεγάλη δοκιμασία ἡ κόρη καὶ φάνηκε ἡρωΐδα πραγματική, γιατὶ δέχτηκε νὰ θυσιαστῆ μὲ τὴ θέλησή της γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν τιμὴ τῆς γενιᾶς της.

— Σ' ἐτοῦτο λοιπὸν τὸν ὅρμο, χώρεσαν τὰ πλοῖα τῶν Πανελλήνων ποὺ κίνησαν γιὰ τὸ Ἴλιο; ρώτησε ὁ Φάνης. Ὁ Ὅμηρος τ' ἀνεβάζει σὲ 1266 κομμάτια, μικρὰ καὶ μεγάλα. Ἀνῆκαν σ' ὅλους τοὺς ἡγεμόνες ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, καθένα μὲ τὰ δικά του τὰ σήματα, τὸ δικό του πλήρωμα καὶ τὴν πεζικὴ δύναμή του. Τὶ θαυμάσιο θέαμα θἆταν τὸ ξεκίνημά τους μετὰ τὴ θυσία.

Τ' ἀγέρι τὸ πρίμο κι' εὐνοϊκό, τὸ σταλμένο ἀπ' τὴ Θεά, θὰ φούσκωνε πιὰ τὰ λευκά τους πανιά. Ὁ κόλπος θ' ἀντιβοοῦσε ἀπὸ τῆς χαρᾶς τὸ τραγούδι καθὼς θὰ κινοῦσε τὸ ἕνα ξωπίσω ἀπὸ τ' ἄλλο σὰν κάτασπρος γλάρος. Θαρρῶ πὼς τὰ βλέπω.

— Κι' ἐγώ, ἀποκρίθηκε μὲ κομμένη ἀνάσα ἡ Μυρτώ. Ἡ ναυαρχίδα τοῦ Ἀγαμέμνονα πάει μπροστά. Ἔχει γοργόνα στὴν πλώρη μὲ τὴ μορφὴ τῆς ὡραίας Ἑλένης ποὺ πάει νὰ φέρῃ πίσω, κι' εἶναι στεφανωμένη μὲ δάφνες.

Ὁ Κάλχας, ὁ μάντης ξορκίζει τὰ κύματα καὶ σκορπᾶ καλοσήμαδους χρησμοὺς στὸν αἰθέρα. Ἡ νίκη τους εἶναι σίγουρη πιά.

— Κι' ἡ δική μας, εἶπε ὁ Λεωνίδας γελώντας. Φτάσαμε στὴ Χαλκίδα. Προσγειωθῆτε ἐσεῖς οἱ δυό, κατεβαίνουμε ἀπὸ τὸ τραῖνο.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΝΑΣΤΡΑΔΙΝ ΧΟΤΖΑ

ΟΙ ΛΗΣΤΕΣ

Μιὰ φορὰ ὁ Χότζας κοιμόταν μὲ τὸν μικρό του γιὸ στὴ δραγάτα, κάτω ἀπὸ τὴ μεγάλη καρυδιά, γιὰ δροσιά.

Καὶ στὰ ξύλα τῆς δραγάτας, ἦταν δεμένο ἕνα ἀρνί.

Πλησίασαν λοιπὸν κάτι ληστές, κι' ἄρχισαν νὰ μιλοῦνε μεταξύ τους, νομίζοντας πὼς ὁ Χότζας κι' ὁ γιός του ἦταν κοιμισμένοι. Αὐτοὶ ὅμως δὲν ἔχαναν λέξη ἀπ' ὅτι λεγόταν.

Ἔλεγαν λοιπὸν οἱ ληστές.

— Τὸ παιδόπουλο δὲν θὰ τὸ πειράξομε. Θὰ πάρωμε ὅμως τὸν ἄντρα σκλάβο, καὶ θὰ σφάξωμε τὸ ἀρνὶ νὰ τὸ φᾶμε.

Ὅπου ἀκούοντας ὁ Χότζας, ἄρχισε νὰ τρέμη δυνατά.

— Γιατί φοβᾶσαι πατέρα; εἶπε ὁ μικρός. Ὤ, μὴν κάνεις ἔτσι...

— Ἐσὺ καλὰ τὴν ἔχεις, ἀποκρίθηκε ὁ φουκαρᾶς ὁ Χότζας. Ρωτᾶς ὅμως ἐμένα καὶ τὸ ἀρνί;

ΤΟ ΣΚΟΙΝΙ ΚΙ' Ο ΓΕΙΤΟΝΑΣ

Μιὰ φορὰ ἕνας γείτονας ποὺ δὲ γύριζε ποτὲ ὅτι τοῦ ἔδιναν δανεικὸ (δανεικὸ κι' ἀγύριστο, ὅπως λέει κι' ὁ λόγος) πῆγε στὸ Χότζα καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ τοῦ δώση τὸ σκοινί του γιὰ ν' ἁπλώση ἡ γυναίκα του μπουγάδα.

— Λυποῦμαι πολὺ γείτονα, εἶπε ὁ Χότζας, ἀλλὰ τὸ σκοινὶ τὸ χρειάζεται καὶ ἡ δική μου ἡ γυναίκα. Ἁπλώνει ἀπάνω τὸ στάρι, ποὺ πλύναμε γιὰ νὰ στεγνώση.

— Τί εἶναι αὐτὰ ποὺ λὲς γείτονα; τοῦ λέει ὁ ἄλλος. Ἁπλώνουνε ποτὲ στάρι στὸ σκοινί; Δὲ λὲς καλύτερα πὼς δὲν θέλεις νὰ μοῦ δανείσης τὸ σκοινί σου;

— Γιατί νὰ σοῦ τὸ πῶ ἀφοῦ τὸ κατάλαβες καὶ μόνος σου; εἶπε ὁ Χότζας.

Ο ΧΟΤΖΑΣ ΚΙ' Ο ΣΥΜΠΕΘΕΡΟΣ ΤΟΥ

Μιὰ φορὰ ὁ Χότζας δειπνοῦσε μὲ τὸν συμπέθερό του στὸ μαγέρικο.

Ὁ μάγερας τοὺς εἶχε φέρει μιὰ πιατέλα, μὲ δυὸ κομμάτια κρέας. Τὸ ἕνα ἦταν μεγάλο τὸ ἄλλο παραήτανε μικρό.

— Πάρε πρῶτος Χότζα μου! εἶπε μὲ πονηριὰ ὁ συμπέθερος.

Ἔ! σοῦ λέει, θὰ ντραπῆ ὁ Χότζας καὶ θὰ πάρη τὸ μικρὸ κομμάτι.

Σερβίρεται ὁ Χότζας, παίρνει τὸ μεγαλύτερο. Τοῦ κακοφάνηκε τοῦ συμπέθερου.

— Νὰ σοῦ πῶ κάτι Χότζα μου, καὶ νὰ μὲ συμπαθᾶς, τοῦ λέει. Μὰ δὲν εἶναι τρόπος αὐτός. Ἂν μοῦλεγες ἐμένα νὰ πάρω πρῶτος φαΐ, θὰ ἔπαιρνα τὸ μικρὸ κομμάτι.

— Τὸ πῆρες συμπέθερε, τὸ πῆρες! τοῦ εἶπε ὁ Χότζας. Λοιπὸν πρέπει νὰσαι εὐχαριστημένος. Τί ἄλλο θέλεις;

Ο ΧΟΤΖΑΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Μιὰ φορὰ ὁ Χότζας ἀποφάσισε νὰ πάη στὴ μεγάλη πολιτεία.

Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ θάφευγε ἀπὸ τὸ χωριό του, καὶ φοβόταν λιγάκι.

— Νὰ προσέξης Χότζα μὴ χαθῆς! τοῦ ἔλεγαν ὅλοι.

— Νὰ χαθῶ, πῶς νὰ χαθῶ; ἔλεγε ὁ Χότζας.

Ὅταν ἔφτασε ὅμως στὴν πολιτεία, ἄρχισε ἡ καρδούλα του νὰ τρέμη.

Ἄνθρωποι πολλοί, φασαρία, ἁμάξια, χαλοῦσε ὁ κόσμος.

—Ἔχει γοῦστο νὰ χαθῶ! ἄρχισε νὰ συλλογίζεται ὁ Χότζας. Κι' ἂν χαθῶ, πάει! Μ' ἔχασε ἡ γυναίκα μου. Πρέπει νὰ βρῶ τρόπο νὰ μὴ χαθῶ, νὰ εἶμαι σίγουρος...

Συλλογίστηκε, συλλογίστηκε, τέλος βρῆκε τρόπο νὰ σιγουρευτῆ. Ἔβγαλε ἕνα ἀγγουράκι ἀπὸ τὴν τσέπη του ποὺ τοῦ τὸ εἶχε δώσει ἡ γυναίκα του γιὰ προσφάϊ, καὶ μ' ἕνα σπάγγο τὄδεσε στὸ πόδι του.

— Δὲν ἔχω παρὰ νὰ κοιτάω τὸ ἀγγουράκι! συλλογίστηκε εὐχαριστημένος. Κι' ἔτσι θὰ ξέρω πὼς δὲν χάθηκα!

Χάζεψε στοὺς δρόμους, ἀπόστασε, ἔπεσε στὸν ἴσκιο ἑνὸς τοίχου νὰ κοιμηθῆ.

Ἕνα παιδὶ εἶδε τὸ ἀγγουράκι δεμένο στὸ πόδι τοῦ Χότζα, ἀπόρησε, κι' ἔτσι, γιὰ ἀστεῖο, τὄλυσε κρυφὰ καὶ τὄδεσε στὸ δικό του πόδι. Καὶ περίμενε νὰ ξυπνήση ὁ Χότζας, γιὰ νὰ γελάση.

Ξύπνησε σὲ λίγο ὁ Χότζας, ἡ πρώτη του ἔγνοια ἦταν μήπως χάθηκε. Ψάχνει στὸ πόδι του γιὰ τὸ ἀγγούρι, τίποτε! Κοιτάει γύρω του, βλέπει τὸ παιδὶ ποὺ στεκόταν, μὲ τὸ ἀγγούρι δεμένο στὸ πόδι.

Μπερδεύτηκε ὁ Χότζας, τάχασε, δὲν ἤξερε τί νὰ συλλογιστῆ.

Στὸ τέλος δὲ βάσταξε.

— Δὲ μοῦ λὲς καλόπαιδο, λέει τοῦ παιδιοῦ, βγάλε με σὲ παρακαλῶ ἀπὸ μιὰ μεγάλη ἀπορία. Ἐσὺ εἶμαι ἐγώ, ἢ ἐγώ;

◆

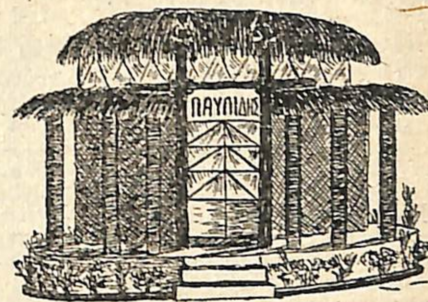
ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

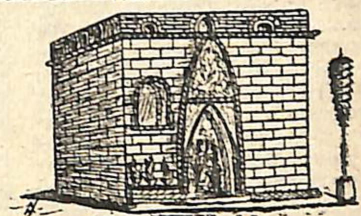
ΓΙΑΓΙΑ: Κάθησε καλὰ Σωτήρη, δὲν εἶναι ὅλες οἱ ὧρες ἴδιες.

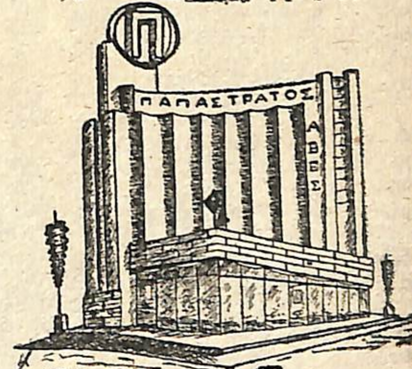
ΣΩΤΗΡΗΣ: Μὰ καλὲ γιαγιὰ ὁ δάσκαλος μᾶς εἶπε πὼς πάντα ὅλες οἱ ὧρες ἔχουν 60 λεπτά.

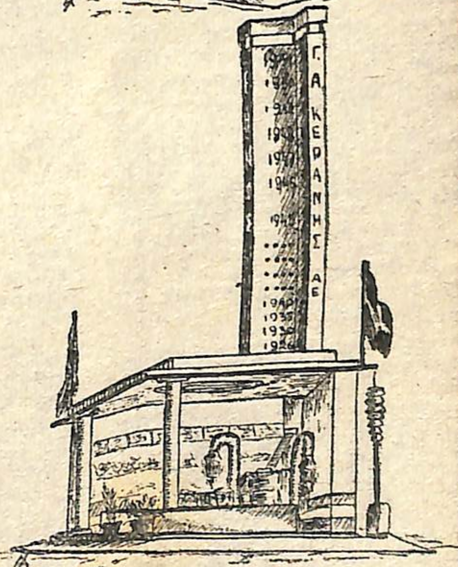
ΗΡΩΑΣ ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω:

— Τὸ Περίπτερον τῆς Σοκολατοποιΐας «ΠΑΥΛΙΔΟΥ».

— Τὸ Περίπτερον τῆς Δωδεκανήσου (σχέδιον ἀρχαίας οἰκίας Λίνδου).

— Τὸ Περίπτερον τῆς Καπνοβιομηχανίας Παπαστράτου.

— Τὸ Περίπτερον τῆς Καπνοβιομηχανίας «ΕΘΝΟΣ».

Σχέδια τοῦ «Ἄλκηστη»

Γύρω ἀπ' τὸν Ἀθλητισμό

ΟΙ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Ὅπως κάθε χρόνο ἔτσι ...αὶ φέτος ἡ Ε.Κ.Ο.Φ. ὠργάνω...σε στὸ Ὀλυμπιακὸ κολυμβητή...ριο τοὺς Πανελλήνιους κολυμ...βητικοὺς ἀγῶνες. Σ' αὐτοὺς ἔ...λαβαν μέρος νέοι καὶ νέες ἀπὸ ...τοὺς ὁμίλους τοῦ κέντρου κα...θὼς καὶ ἀπὸ τὶς ἐπαρχίες. Οἱ ...φετεινοὶ πανελλήνιοι σημείωσαν ...ξαιρετικὴ ἐπιτυχία. Ἡ συμμε...τοχὴ ἦταν μεγάλη, τὰ ρεκὸρ ποὺ ...κατερρίφθησαν πολλὰ καὶ ἡ ὀρ...γάνωση πολὺ καλή. Ἡ ἑλληνικὴ ...κολύμβηση χρόνο μὲ τὸ χρόνο ...προοδεύει καὶ καινούργια ἀστέ...ρια τοῦ ὑγροῦ στίβου ἔρχονται ...νὰ προστεθοῦν ἢ καὶ νὰ ἀντι...καταστήσουν τὰ παλαιά. Αὐτὸ ...εἶναι μιὰ εὐχάριστη διαπίστω...ση γιατὶ ἡ κολύμβηση εἶναι γιὰ ...μᾶς τοὺς Ἕλληνες ἐθνικὸ σπόρ.

...Φέτος τὴν πρώτη θέση στὴ ...γενικὴ βαθμολογία κέρδισε ὁ ...Α. Ο. Π. Φαλήρου ἐνῶ ὁ «Ὀ...λυμπιακὸς» Πειραιῶς κατέκτη...σε τὸν τίτλο τοῦ πρωταθλητῆ ...τῆς Ἑλλάδας στὸ γουῶτερ-...πόλο.

Τὰ πλήρη ἀποτελέσματα τῶν ...ἀγωνισμάτων ἔχουν ὡς ἑξῆς:

100 μ. ἐλευθ. ἀνδρῶν: ...ατζηκυριακάκης (Ἐθν. Πειρ.) ...'03''7, Παπαδόγιαννης (Ὀλ.) ...'05''7, Σταμπουλῆς (Πα...τρῶν) 1'06''1.

200 μ. προσθίως ἐφή...βων: Κασιδόκωστας (Π.Α. ...Ο.) 3'16''5, Μπόναρος (Πα...τρῶν) 3'16''9, Παπαναστα...σίου (Ἐθν. Πειρ.) 3'20''3.

Ὑπτίως 50 μ. κορα...σίδων: Μακρυγιάννη (Ν.Ο. ...) 47''5, Σούση (Π.Α.Ο.) ...8''7, Δημητρίου (Ν. Ο. Βό...λου) 48''8.

Ἐλευθέρως 400 μ. ...γυναικῶν: Ρουμπὲν (Α. ...Ο. Π. Φαλήρου) 7'06''2, Ἀ...ναξοπούλου (Ν. Ο. Βόλου) 7' ...9''4, Νάκη (Ἐθν. Πειρ.) 7' ...4''8.

Ἐλευθέρως 4 x 50 μ. ...παίδων: Α. Ο. Π. Φαλήρου 2'12''1. Νέον πανελλήνιον ρεκόρ. (Παλαιό: 2'14''4. «Ὀλυμπιακὸς» 1948).

Ἐλευθέρως 1.500 μ. ἀνδρῶν: Γαρύφαλος (Ἐθν. Πειρ.) 22'35''7, Σιδόρωφ (Π.Α.Ο.) 22'35''8, Μουκίδης (Πατρῶν) 24'03''5.

Ὑπτίως 100 μ. γυναικῶν: Παπασπύρου (Ν.Ο.Π.) 1'38''4, νέο πανελλήνιο ρεκόρ. (Παλαιό: 1'39'' Παπαθανασίου Ν.Α.Σ. 1939), Νικολοπούλου (Α.Ο.Π.Φ.) 1'43''8, Κουκᾶ (Ὀλ.) 1'44''3.

Ἐλευθέρως 100 μ. ἐφήβων: Παλαιολόγος (Ν.Ο.Μ.) 1'05''5. Νέον πανελ. ρεκόρ. (Παλαιόν: 1'06''3, Γαρύφαλλος 1948), Σταματογιάννης (Α.Ο.Π.Φ.) 1'08''6, Φόρτης (Π.Α.Ο.) 1'09''5.

Ἐλευθέρως 50 μ. παίδων: Παναγιώτου (Ἐθ. Ἀθην.) 29''9. Νέον πανελλήνιον ρεκόρ. (Παλαιόν: 32''9 Σταματογιάννης 1950), Κώτης (Γλυφ.) 30''6, Παρλιάρος (Ὀλ.) 31''2.

Ἐλευθέρως 4 x 100 μ. γυναικῶν: Α. Ο. Π. Φαλήρου 5'57''3, «Παναθηναϊκὸς» 6'26''0, Ν. Ο. Βόλου 6'39''8.

Ὑπτίως 100 μ. ἀνδρῶν: Μελανοφύδης (Α.Ο.Π.Φ.) 1'21''4, Ἀνδρεόπουλος (Ν.Ο.Μ.) 1'24''1, Δεβελειάδης (Α.Ο.Π.Φ.) 1'24''5.

Ὑπτίως 50 μ. παίδων: Παναγιώτου (Ἐθνικ. Ἀθ.) 39''2, Νανόπουλος (Ἄρεως Θεσσαλ.) 41''0, Στίκας 41''2.

Προσθίως 50 μ. κορασίδων: Νικολαΐδου (Ὀλυμπ.) 47''1, Τσαλιώτου (Ν.Ο.Π.) 48''5, Νάκη (Ἐθνικοῦ Πειρ.) 49''.

Ἐλευθέρως 100 μ. γυναικῶν: Ρουμπὲν (Α.Ο.Π.Φ.) 1'19''9, Ἀναστασιάδου (Α.Ο.Π.Φ.) 1'29''4, Παπαγιαννακοπούλου (Α.Ο.Π.Φ.) 1'32''2.

Ἐλευθέρως 400 μ. ἐφήβων: Ρηγόπουλος (Ν.Ο.Π.) 5'54''6, Βρεττὸς (Α.Ο.Π.Φ.) 6'10''5, Βαλσάμης (Ὀλυμ.) 6'12''8.

Προσθίως 50 μ. παίδων: Φωτεινὸς (Α.Ο.Π.Φ.) 40''0, Τσικάρης (Ἄρεως) 41''0, Μπακόπουλος (Ν.Ο.Π.) 41''4.

Ὁ Νῖκος Πεντζαρόπουλος ἑτοιμάζεται νὰ ἀποκρούσῃ. (Στιγμιότυπον ἀπὸ τὸν ἀγῶνα Ἑλλάδος - Ἰταλίας).

Ἐλευθέρως 4 x 200 μ. ἀνδρῶν: «Ἐθνικὸς» Πειραιῶς 10'44''9, Ν. Ο. Πατρῶν 10'52''7, «Ὀλυμπιακὸς» 10'53''4.

Ἐλευθέρως 400 μ. ἀνδρῶν: Γαρύφαλλος (Ἐθν. Πειρ.) 5'31''1, Σιδόρωφ (Π.Α.Ο.) 5'42''3, Τελειώνης (Ὀλυμπ.) 5'44''1.

Ὑπτίως 100 μ. ἐφήβων: Κοσμᾶς (Ν.Ο.Π.), Ὀρφανίδης (Ἐθν. Πειρ.) 1'22''6. Νέον πανελλήνιον ρεκόρ. (Παλαιόν: 1'23''4 Ὀρφανίδης), Σκλαβοῦνος (Ἄρεως) 1'25''5.

Προσθίως 100 μ. γυναικῶν: Ρουμπὲν (Α.Ο.Π.Φ.) 1'46''6, Βούλγαρη (Ο.Α.Α.) 1'49''5, Κοντογιάννης (Ὀλυμπ.) 1'50''3.

Ἐλευθέρως 100 μ. παίδων: Παναγιώτου (Ἐθν. Ἀθην.) 1'08''8. Νέον πανελλήνιον ρεκόρ. (Παλαιόν: ἰδίου 1'10''2), Παρλιάρος (Ὀλυμ.) 1'11''8, Νανόπουλος (Ἄρ.) 1'17''0.

Ἐλευθέρως 50 μ. κορασίδων: Νικολαΐδου (Ὀλυμπ.) 37''5, Λαμπρινοῦ (Π.Α.Ο.) 38''6, Ζαμάφτα (Π.Α.Ο.) καὶ Δημητρίου (Ν.Ο. Βόλου) 40''3.

Προσθίως 200 μ. ἀνδρῶν: Μουτσάτσος (Ὀλυμ.) 3'08''8, Μαρκουΐζος (Ἐθν. Πειρ.) 3'09''2, Κασιδόκωστας (Π.Α.Ο.) 3'11''.

Ἐλευθέρως 4 x 200 μ. ἐφήβων: Ν. Ο. Πατρῶν 4'55'', «Ὀλυμπιακὸς» 4'56''8, Α. Ο. Π. Φαλήρου 4'58''.

Γενικὴ βαθμολογία: (χωρὶς τὸ πόλο) Α. Ο. Π. Φαλήρου 144,5, Ν. Ο. Πατρῶν 105, «Ὀλυμπιακὸς» 101, «Παναθηναϊκὸς» 93, «Ἐθνικὸς» Πειραιῶς 75, «Ἄρης» Θεσσαλονίκης 36, Ν. Ο. Βόλου 31,5, Ν. Ο. Μυτιλήνης 29, «Ἐθνικὸς» Ἀθηνῶν 24.

ΥΔΑΤΟΣΦΑΙΡΙΣΗ

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἀτομικὰ ἀγωνίσματα ἔγινε μὲ συμμετοχὴ πολλῶν ὁμάδων τὸ πρωτάθλημα τοῦ γουῶτερ-πόλο. Πρωταθλήτρια ὁμάδα ἀνεδείχθη ὁ «Ὀλυμπιακὸς» Πειραιῶς. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν διαφόρων ἀγώνων ποὺ ἔγιναν εἶναι τὰ ἑξῆς:

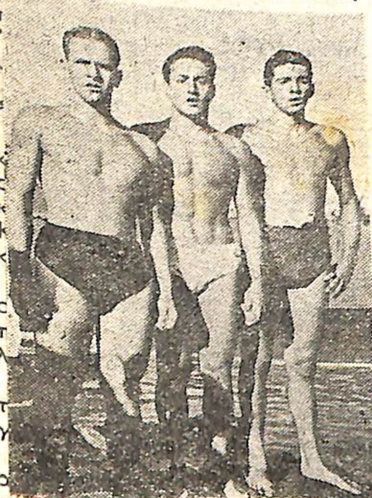
«Ὀλυμπιακὸς» — Α. Ο. Π. Φαλήρου 5 — 2, Ν. Ο. Μυτιλήνης — «Ἄρης» Θεσσαλονίκης 7 — 0, «Ἐθνικὸς» Πειραιῶς — Ν. Ο. Πατρῶν 4 — 4, «Ὀλυμπιακὸς» — Ν. Ο. Πατρῶν 3 — 3, «Ἐθνικὸς» Πειραιῶς — «Ἄρης» Θεσσαλονίκης 5 — 1, Ν. Ο. Μυτιλήνης — Α. Ο. Π. Φαλήρου 3 — 3, Ν. Ο. Μυτιλήνης — Ν. Ο. Πατρῶν 2 — 2, «Ὀλυμπιακὸς» — «Ἐθνικὸς» Πειραιῶς 2 — 1, «Ἐθνικὸς» Πειραιῶς — Α. Ο. Π. Φαλήρου 6 — 4, «Ὀλυμπιακὸς» — Ν. Ο. Μυτιλήνης 6 — 2, Ν. Ο. Πατρῶν — Α. Ο. Π. Φαλήρου 3 — 0.

Γενικὴ βαθμολογία: (μὲ τὸ πόλο). Α. Ο. Π. Φ. 148, «Ὀλυμπιακὸς» καὶ Ν. Ο. Πατρῶν 115, «Παναθηναϊκὸς» 93, «Ἐθνικὸς» Πειραιῶς 83, «Ἄρης» Θεσσαλονίκης 38, Ν. Ο. Μυτιλήνης 35, Ν. Ο. Βόλου 31.

ΕΛΛΑΣ — ΤΟΥΡΚΙΑ

Δυὸ τουρκικὰ ποδοσφαιρικὰ συγκροτήματα μᾶς ἐπεσκέφθησαν τελευταία καὶ ἔδωσαν διαφόρους ἀγῶνες.

Στὴν Ἀθήνα ἦρθε ἡ ὁμάδα τῶν ὁμογενῶν τῆς «Πέρα-Κλούμπ». Ἔδωσε τρία μὰτς καὶ τὰ ἔχασε καὶ τὰ τρία. Ἀπὸ τὸν «Παναθηναϊκὸ» μὲ 2 — 1,

...ρεῖς νεαροὶ κολυμβηταί. Ἐξ ἀρι...στερῶν: Παναγιώτου, Κώτης καὶ Παρλιαρός.

Μιὰ ὁμάδα κολυμβητριῶν ποὺ ἔλαβαν μέρος στοὺς Πανελληνίους Ἀγῶνες.

ἀπὸ τὸν «Ὀλυμπιακὸ» μὲ 3 — 1 καὶ ἀπὸ τὴν Α. Ε. Κ. μὲ 7 — 0.

Στὴ Θεσσαλονίκη ἔπαιξε ἡ «Γαλατᾶ - Σεράϊ» ποὺ κέρδισε τὸν Π. Α. Ο. Κ. μὲ 5 — 0, τὸν «Ἡρακλῆ» μὲ 4 — 2, καὶ ἦρθε ἰσόπαλη μὲ τὸν «Ἄρη» 1 — 1.

Μὲ αὐτὰ τὰ μὰτς καὶ μὲ τὴ μετάβαση τῶν δικῶν μας ὁμάδων στὴν Τουρκία ἀποκαθίσταται πάλι ἡ φιλία μας μὲ τὸ τουρκικὸ ποδόσφαιρο ποὺ εἶχε διακοπῆ ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες τοῦ Μεσογειακοῦ Κυπέλλου τοῦ 1950. Οἱ Τοῦρκοι ἀνεγνώρισαν —ἂν καὶ ὄχι ἐπίσημα ἀκόμη— τὸ σφάλμα τους κι' ἔτσι πιστεύεται πὼς σύντομα θὰ δοῦμε ἕνα μὰτς τῶν ἐθνικῶν ὁμάδων τῶν δύο χωρῶν.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΟΥΡΑΤΗΣ

Εἶναι πιὰ ἀναντίρρητο καὶ ἀναγνωρισμένο ἀπὸ ὅλους πὼς ὁ δυναμικώτερος ὀπισθοφύλακας ποὺ διαθέτει σήμερα τὸ ἑλληνικὸ ποδόσφαιρο εἶναι ὁ Ἀνδρέας Μουράτης. Ἡ τέχνη του, ὁ ἡρωϊσμὸς καὶ τὰ ἐξαιρετικὰ

Στιγμιότυπο ἀπὸ τὸν ἀγῶνα Ἑλλάδος - Γαλλίας. Ὁ Ἰωάννου σὲ μιὰ προσπάθειά του νὰ χτυπήση κεφαλιά, ἐνῶ μαρκάρεται ἀπὸ τὸ Γάλλο σεντερφέρ.

προσόντα ποὺ διαθέτει τὸν ἔχουν κάνει τὸν καλύτερο Ἕλληνα μπὰκ τῶν τελευταίων χρόνων.

Ὁ Μουράτης γεννήθηκε πρὶν 26 χρόνια—δηλαδὴ τὸ 1926— σὲ μιὰ φτωχικὴ καὶ ἐργατικὴ συνοικία τοῦ Πειραιῶς, στὸν Ἅγιο Γιάννη τὸν Ρέντη.

Ἐκεῖ κοντὰ στὸ γήπεδο τοῦ Νέου Φαλήρου, στὸ Ποδηλατοδρόμιο, ἄρχισε νὰ κάνη τὶς πρῶτες γνωριμίες μὲ τὸ «κλωτσοσκοῦφι»...

Ἀπὸ μικρὸς ὁ Μουράτης ἔδειξε πὼς κάποτε θὰ γινόταν μεγάλος ποδοσφαιριστής. Συντροφιὰ μὲ τὰ παιδιὰ τῆς γειτονιᾶς του, ἔδινε διάφορα μάτς. Κι' ὅταν στὸ Ποδηλατοδρόμιο δινόταν κανένα μεγάλο μὰτς ὁ Μουράτης τρύπωνε μέσα γιὰ νὰ θαυμάση τὸν Ζάκκα, τοὺς Χέλμηδες, τὸν Κουράντη καὶ ὅλους τοὺς ἄσσους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Παράξενο ὅμως. Δὲν τοῦ ἄρεσε ἡ θέση τοῦ μπὰκ ἀλλὰ τοῦ σέντερ - φόρ. Ἡ ἀδυναμία του καὶ τὸ ὄνειρό του ἦταν νὰ βλέπη νὰ... τινάζωνται τὰ δύχτια τῶν ἀντιπάλων του ἀπὸ τὰ σούτ του. Τὸ ὄνειρό του αὐτὸ... ἐπισημοποιήθηκε ὅταν ἐνεγράφη στὴ δύναμη τῆς «Προοδευτικῆς». Ἔπαιξε ἐκεῖ γιὰ λίγο καιρὸ στὴ θέση τοῦ σέντερ - **φόρ.**

Τὸ 1943 ἐγράφη στὸν «Ὀλυμπιακὸ» Πειραιῶς. Ἦταν τὸ ξεκίνημά του γιὰ τὴ δόξα. Φάνηκε προσεκτικὸς στὶς προπονήσεις του καὶ πῆρε τὴν θέση τοῦ μπάκ. Σιγὰ - σιγὰ ἀνέβηκε ὅλα τὰ σκαλοπάτια καὶ ἔφθασε νὰ εἶναι ἕνας ἐξαιρετικὸς μπάκ. Ὁ ἡρωϊσμός του καὶ ἡ αὐτοθυσία του τὸν ἀνέβασαν ψηλὰ στὴν συνείδηση τῶν φιλάθλων, ποὺ τοῦ κόλλησαν καὶ τὸ παρατσοῦκλι «Μισοῦρι»...

Μέχρι σήμερα ὁ Ἀντρέας Μουράτης εἶναι 9 φορὲς διεθνής. Γιὰ τὴν ἀξία του ἔχουν γράψει πολλὰ καὶ οἱ ἑλληνικὲς καὶ οἱ ξένες ἐφημερίδες.

Τὸ 1947 στὴν Τουρκία ὅταν ἔπαιξε ἐκεῖ ἡ Ἐθνική μας (ἐχάσαμε τότε μὲ 3 - 1), τόσος ἦταν ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν φιλάθλων ποὺ τὸν ἐφώναζαν Ἀσλάν... (Λιοντάρι).

Ὁ ἡρωϊσμὸς τοῦ Μουράτη γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τῆς ὁμάδας του εἶχε μείνει ἱστορικός

Πέρυσι τὸν Ὀκτώβριο ὁ «Ὀλυμπιακὸς» ἀγωνιζόταν στὴν Ἐλευσῖνα μὲ τὸν «Πανελευσινιακὸ» γιὰ τὸ τοπικὸ πρωτάθλημα Πειραιῶς. Στὶς ἀρχὲς περίπου τοῦ ἀγῶνος ὁ Μουράτης χτύπησε στὸ πρόσωπο κάπως σοβαρὰ καὶ ἔπαθε μιὰ μικρὴ αἱμορραγία. Κάθε παίκτης στὴν θέση του θὰ ἐγκατέλειπε τὸν ἀγῶνα. Ὁ Μουράτης ὅμως δὲν τὸ ἔκαμε. Ἔφυγε γιὰ πέντε μόνον λεπτὰ καὶ ἀφοῦ τοῦ ἔβαλαν ἕνα ἐπίδεσμο ξαναγύρισε στὸ γήπεδο καὶ μὲ δεμένο τὸ κεφάλι συνέχισε τὸν ἀγῶνα.

Ὁ Μουράτης ἔχει παίξει στὸν «Ὀλυμπιακὸ» καὶ ὡς σέντερ - φόρ. Μάλιστα ὁ προπονητὴς τῆς πρωταθλητρίας Ἑλλάδος παληὸς διεθνὴς Γιάννης Χέλμης σκέπτεται νὰ τὸν χρησιμοποιήση στὴν νέα περίοδο ὡς μόνιμο σέντερ - φὸρ στὴν ὁμάδα μὲ ντεμὶ τοὺς Μπέμπη καὶ Δαρίβαν.

I. B.

Υ. Γ. Τὸ κομμάτι αὐτὸ γράφτηκε ἔπειτα ἀπὸ ἐπιθυμία πολλῶν ἀναγνωστῶν. Στὰ ἐρχόμενα φύλλα θὰ γράψουμε καὶ γιὰ τοὺς Μπέμπη, Ρωσίδη, καὶ Δρόσο.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ...

...Στὸ Παρίσι ἔγινε πρὶν ἀπὸ λίγο καιρὸ τὸ Πανευρωπαϊκὸ πρωτάθλημα βόλλεϋ - μπὼλ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Πρωταθλήτριες καὶ στὶς δύο κατηγορίες ἀναδείχθηκαν οἱ ὁμάδες τῆς Ρωσίας.

Ἡ βαθμολογία τοῦ πρωταθλήματος ἦταν ἡ ἑξῆς: Ἀνδρῶν. 1) Ρωσία 5 ἀγ. 5 νίκες 10 βαθμοί. 2) Βουλγαρία 5 ἀγ. 3 νίκ. 6 βαθμοί. 3) Γαλλία 5 ἀγ. 3 νίκ. 2 ἧττες 6 βαθμοί. 4) Ρουμανία. 5) Γιουγκοσλαβία.

Γυναικῶν: 1) Ρωσία 3 ἀγ. 3 νίκ. 6 βαθμοί. 2) Πολωνία 3 ἀγ. 2 νίκ. 1 ἧττα 4 βαθμοί. 3) Γιουγκοσλαβία. 4) Γαλλία.

...Μὲ συμμετοχὴ τῶν μικτῶν ὁμάδων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης, Πάτρας, Ρόδου καὶ Χαλκίδας ὠργανώθηκε στὴν Μακεδονικὴ Πρωτεύουσα τὸ Πανελλήνιο Πρωτάθλημα μπάσκετ - μπὼλ πόλεων. Τὸν τίτλο τοῦ πρωταθλητοῦ κέρδισε ἡ ὁμάδα τῆς Θεσσαλονίκης ποὺ στὸ τελικὸ μὰτς ἐπεβλήθη τῆς Ἀθήνας μὲ 26 - 24. Τὰ ἀποτελέσματα ὅλων τῶν ἄλλων μὰτς εἶναι: Ἀθήνα - Πειραιεὺς 54 - 50, Θεσσαλονίκη - Χαλκίδα 60 - 30, Ἀθήνα - Ρόδος 79 - 35, Θεσσαλονίκη - Πάτρα 68 - 20, Πάτρα - Χαλκίδα 32 - 18, Πειραιεὺς - Ρόδος 65 - 21, Θεσσαλονίκη - Ἀθήνα 26 - 24, Πειραιεὺς - Πάτρα 57 - 36, Ρόδος - Χαλκίδα 46 - 29.

Ἡ κατάταξη τῶν ὁμάδων: 1) Θεσσαλονίκη. 2) Ἀθήνα. 3) Πειραιεύς. 4) Πάτρα. 5) Ρόδος. 6) Χαλκίδα.

...Ἔπειτα ἀπὸ σχετικὴ ἀπόφαση τῆς παγκόσμιας ἀθλητικῆς ὁμοσπονδίας καταργήθηκε ἡ μέχρι τώρα ἰσχύουσα φινλανδικὴ βαθμολογία γιὰ τὰ ἀγωνίσματα στίβου καὶ καθιερώθηκε μιὰ καινούργια. Μὲ τὴν νέα αὐτὴ βαθμολογία τὰ διάφορα πανελλήνια ρεκὸρ βαθμολογοῦνται ὡς ἑξῆς: Μέσα στὴν παρένθεση εἶναι ἡ παληὰ βαθμολογία.

Δρόμος 100 μ. 10΄΄6. βαθμοὶ (1075 (966). Δρόμος 200 μ. 21΄΄6 βαθμοὶ 1007 (940). Δισκοβολία: 51 μ. βαθμοὶ (1071). Ἅλμα τριπλοῦν: 15 1. 03 βαθμοὶ 980 (925). Σφαιροβολία: 15 μ. 58 βαθμοὶ 945 (986). Ἀκοντισμός: 64 μ. 82 βαθμοὶ 847 (884). Μῆκος: 7 μ. 37 βαθμοὶ 914 (905). Δρόμος: 800 μ. 1΄54΄΄6 βαθμοὶ 892 (945). Ἅλμα εἰς ὕψος: 1 μ. 90.5 βαθμοὶ 907 (915). Δρόμος: 1.500 μ. 4.0.14 βαθμοὶ 879 (906). Δρόμος 110 μ. μετ' ἐμποδίων: 14΄΄8 βαθμοὶ 867 (964). Δρόμος 400 μ. 49΄΄8 βαθμοὶ 860 (936). Σφυροβολία: 50.22 βαθμοὶ 851 (902). Δρόμος 5.000 μ. 15΄08΄΄4 βαθμοὶ 846 (921). Δρόμος 10.000 μ. 32΄11΄΄ βαθμοὶ 810 (866). Ἅλμα ἐπὶ κοντῷ: 4 μ. 03 βαθμοὶ 760 (920).

...Ἀπὸ τοὺς 51 καλύτερους ἐπικοντιστὲς ὅλου τοῦ κόσμου ὅλων τῶν ἐποχῶν ποὺ πέρασαν τὰ 4 μ. 30 οἱ 42 (!) εἶναι Βορειαμερικανοὶ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν περίφημο Γουώρμενταμ. Οἱ ὑπόλοιποι ἐννέα εἶναι Ἰάπωνες (3), Ρῶσοι (2) καὶ ἀνὰ ἕνας Σουηδός, Ἰσλανδός, Νορβηγός, Ἑλβετός.

...Τὰ ἐθνικὰ ποδοσφαιρικὰ πρωταθλήματα τῶν διαφόρων κρατῶν τῆς Εὐρώπης ἐκέρδισαν ἐφέτος οἱ ἑξῆς ὁμάδες: ΓΑΛΛΙΑ: Νίς. ΣΚΩΤΙΑ: Χιμπέρνιανς. ΑΓΓΛΙΑ: Τόττενχαμ. ΑΥΣΤΡΙΑ: Ράπιντ Βιέννης. ΙΤΑΛΙΑ: Μίλαν. ΙΣΠΑΝΙΑ: Ἀτλέτικο Μαδρίτης. ΓΕΡΜΑΝΙΑ: Καϊζερσλόστερν. Ἀκάντεμισκ. ΣΟΥΗΔΙΑ: Μαλμόε. ΟΛΛΑΝΔΙΑ: Εἰτχόβεν. ΒΕΛΓΙΟΝ: Ἀντερλεχτ. ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΝ: Ζενές. ΕΛΒΕΤΙΑ: Λωζὰν Σπόρτς. ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ: Σ. Κ. Πόρτυγκαλ. ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΙΑ: Δυναμὸ Ζάγκρεμπ.

...Οἱ ποδοσφαιρικοὶ ἀγῶνες εἰσήχθησαν στὸ πρόγραμμα τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων τὸ 1908. Τότε ἔγινε ἡ 4η Ὀλυμπιάδα στὸ Λονδῖνο.

...Οἱ καλύτερες ἐφετεινὲς ἐπιδόσεις τῶν Εὐρωπαίων ἀθλητῶν εἰς τὴν δισκοβολίαν καὶ τὸν ἀκοντισμὸν εἶναι οἱ ἑξῆς: Δισκοβολία: 1) Κονσολίνι (Ἰτ.) 53 μ. 60. 2) Τόζ (Ἰτ.) 53 μ. 58. 3) Κλὶτς (Οὔγγ.) 50 μ. 78. 4) Μαισσὰν (Γαλλ.) 49 μ. 84. 5) Κλὰνσκ (Ἰρλ.) 49 μ. 35. 6) Χώσεμπυ (Ἰσλ.) 49 μ. 35. 7) Χὶππ (Γερμ.) 49 μ. 24. 8) Σολὶν (Ρωσ.) 48 μ. 87. 9) Τσερνάσκυ (Ρωσ.) 48 μ. 84 10) Μπουτένκο (Ρωσ.) 48 μ. 78

Ἀκοντισμός: 1) Χυϊτάνε (Φ.) 83 μ. 34. 2) Νικκάνε (Φ.) 72 μ. 90. 3) Μπέγκστο Ο. (Σ.) 71 μ. 38. 4) Μίσεργ κουντ (Σ.) 70 μ. 96. 5) Ντάλεφλοντ (Σ.) 70 μ. 59. 6) Πέττερσον (Σ.) 70 μ. 55, 7) Μπέργκλουντ (Σ.) 70 μ. 46 8) Κιμπουλένκο (Ρ.) 70 μ. 28 9) Βὶλλ (Γερμ.) 70 μ. 17. 10) Σὶκ (Γερμ.) 69 μ. 54.

...Εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺ

Στιγμιότυπο ἀπὸ τὸν ἀγῶνα μπάσκετ - μπὼλ Ἑλλάδος - Πορτογαλίας (84 - 35) εἰς τὸ Παρίσι.

Ἀγῶνας κολυμβήσεως καὶ ε τὰ ἀνδρικὰ ἀγωνίσματα (10 μ. 400 μ., 1.500 μ. ἐλευθ. 10 μ. ὕπτια, 200 μ. πρόσθι 4 X 200 μ., γουῶτερ - πόλ καταδύσεις) ἔχουν κερδίσ μέχρι σήμερον τὶς πρῶτες ν κες τὰ ἑξῆς κράτη: Ἡνωμέν Πολιτεῖαι (40 φορές), Ἰαπ νία Ἀγγλία (8), Γερμαν (6), Οὐγγαρία (5)' Σουηδ (4), Καναδᾶς (2) καὶ Γαλλί Αὐστρία, Ἀργεντινή, Αὐστρ λία (1).

...Κατὰ τὸν ἀγῶνα Τζ Λουΐς - Μὰξ Σμέλλιγκ γιὰ παγκόσμιο πυγμαχικὸ τίτλ στὶς 22 Ἰουνίου 1938 σ Νέα Ὑόρκη συνεκεντρώθηκ 80.051 θεαταὶ καὶ εἰσεπράχθ σαν 1.015.012 δολλάρια.

...Οἱ ἐθνικὲς ποδοσφαι κὲς ὁμάδες τῆς Ἑλλάδος κ τῆς Βουλγαρίας ἔχουν συνα τηθῆ — προπολεμικῶς βέβα — 9 φορές. Στοὺς ἀγῶνες α τοὺς 6 φορὲς ἐνίκησε ἡ Βου γαρία 2 ἡ Ἑλλάδα καὶ ἕνας γὼν ἔληξε ἰσόπαλος. Συνολι ἡ Ἑλλάδα ἐδέχθη 17 τέρμα καὶ ἐπέτυχε 13. Τὸ μεγαλύτε

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Πιὸ μεγάλη καρδιὰ

Ἡ μελαγχολία τοῦ Κυρίου μας φαίνεται ἀκόμη καλύτερα, ὅταν παρατηρήσουμε τὶς ἐκδηλώσεις της ἀπέναντι στοὺς ξένους. Γιατί, ὅπως λέγαμε στὸ προηγούμενο σημείωμά μας, νὰ δείχνης στοργὴ καὶ ἀγάπη στοὺς δικούς σου, καὶ μάλιστα στοὺς γονεῖς σου, εἶναι πρᾶγμα φυσικό. Ὅποιος δὲν δείχνει στοργὴ ἀπέναντί τους δὲν εἶναι ἄνθρωπος, εἶναι ἕνα τέρας. Ἀλλ' ὅταν πρόκειται γιὰ ξένους, τὸ πρᾶγμα γίνεται δυσκολώτερο. Γιὰ νὰ μὴ κυττάξης τὸν ἑαυτό σου ἀλλὰ νὰ προσέξης τὸν ἄλλον, τὸν διπλανό σου, ἔστω καὶ ἂν εἶναι γνωστός σου καὶ φίλος σου, χρειάζεται μεγαλύτερη προσπάθεια.

Ἀλλ' ἂς παρατηρήσουμε τὸν Κύριο μέσα στὴ ζωή Του, ὅπως μᾶς τὴν διηγοῦνται τὰ ἱερὰ εὐαγγέλια. Ἂς μὴ πᾶμε πολὺ μακρυά. Ἂς ἀρχίσουμε κι' ἐδῶ ἀπ' τὰ εὐκολώτερα. Ἂς ἰδοῦμε τί αἰσθανόταν ὁ Κύριος ἀπέναντι στοὺς Μαθητάς Του.

Εἶναι εὔκολο νὰ φαντασθοῦμε ποιὰ ἀπόσταση χώριζε τὸν Κύριο ἀπὸ τοὺς Μαθητάς Του. Ἐκεῖνος πάνσοφος καὶ παντογνώστης, ἐκεῖνοι ἀγράμματοι καὶ δύσκολοι γιὰ νὰ ἀντιληφθοῦν καὶ τὰ πιὸ ἁπλᾶ πράγματα. Ἐκεῖνος παντοδύναμος, ἐκεῖνοι ἀδύνατοι καὶ φοβισμένοι μπροστὰ στὸν ὁποιοδήποτε ὑπηρετάκο τῶν μεγάλων καὶ τρανῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Μὲ δυὸ λόγια: Ἐκεῖνος Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἐκεῖνοι ἁπλοὶ καὶ ἄσημοι ἄνθρωποι. Ἐνῶ ὅμως ὑπῆρχε τόση ἀπόσταση μεταξύ τους, ἀναφορικὰ μὲ τὴν ἀξία τους, Ἐκεῖνος τοὺς ἀγαποῦσε σὰν νὰ ἦσαν ἕνα μαζύ Του. Δὲν τοὺς ξεχώριζε καθόλου ἀπ' τὸν ἑαυτό Του. Ἔμενε ὅπου ἔμεναν ἐκεῖνοι, χωρὶς καμμιὰ διάκριση. Ἔτρωγε τὸ ἴδιο φαγητό, ποὺ ἔτρωγαν κι' αὐτοί. Ντυνόταν μὲ τὰ ἴδια ἁπλᾶ ροῦχα, ὅπως καὶ ἐκεῖνοι· καμμιὰ διάκριση, καμμιὰ διαφορά.

Τὸ πιὸ σπουδαῖο ὅμως εἶναι, πῶς τοὺς θεωροῦσε ἀπόλυτα δικούς Του. Τοὺς ὠνόμαζε φίλους Του, παιδιά Του. Γι' αὐτὸ φρόντιζε νὰ μὴ τοὺς λείψη τίποτε. Εἶχε τὴν ἀπασχόλησή Του στὸ μεγάλο Του ἔργο, περιουσία δὲν εἶχε καμμιά. Καὶ ἐν τούτοις δὲν τοὺς ἄφησε οὔτε μιὰ στιγμὴ χωρὶς τὰ ἀπολύτως ἀπαραίτητα. Ὅταν τὴν τελευταία βραδυά, στὴ συγκέντρωση τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου, τοὺς ρώτησε ἂν στερήθηκαν τίποτε, ὅσον καιρὸ ἦσαν μαζί Του, ἐκεῖνοι ἀπάντησαν ὅτι δὲν τοὺς ἔλειψε τὸ παραμικρό.

Ἀλλὰ πιὸ πολὺ φρόντιζε γιὰ τὴν πνευματική τους τροφή, γιὰ τὴν πνευματική τους αὔξηση. Δὲν περιοριζόταν στὶς διδασκαλίες ποὺ ἄκουαν, ὅταν Ἐκεῖνος ἐδίδασκε τὸν πολὺ κόσμο. Τοὺς ἔπαιρνε καὶ ἰδιαιτέρως καὶ τοὺς μάθαινε πολλά. Καὶ ἐνῶ ἐκεῖνοι δὲν μποροῦσαν εὔκολα νὰ τὰ καταλάβουν, Ἐκεῖνος μὲ ὑπομονὴ τοὺς τὰ ἐπαναλάμβανε καὶ τὰ ἐξηγοῦσε πολλὲς φορές. Δὲν θύμωνε μαζί τους οὔτε γιὰ τὴν ἀπροσεξία τους. Γιατὶ κι' αὐτὸ γινόταν μερικὲς φορές.

Τὸ πιὸ κτυπητὸ ὅμως δεῖγμα τῆς ἀγάπης Του πρὸς τοὺς Μαθητάς Του τὸ βλέπομε τὴ βραδυὰ τῆς παραδόσεώς Του. Λίγες ὧρες πιὰ Τὸν χώριζαν ἀπ' τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ ἔπεφτε στὰ χέρια τῶν σταυρωτῶν Του. Τὸ γνώριζε πολὺ καλά. Καὶ ὅμως τὸ μυαλό Του δὲν εἶναι ἀπασχολημένο μὲ τὰ Πάθη Του, ποὺ ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ πλησίαζαν. Εἶναι γεμάτο ἀπὸ τὴ φροντίδα γιὰ τοὺς Μαθητάς Του. Ἂν γιὰ τὴ Παναγία Μητέρα Του ἀπασχολήθηκε λίγα λεπτά, καθὼς βρισκόταν κρεμασμένοςστὸΣταυρό, γιὰ τοὺς Μαθητάς Του ἀπασχολήθηκε ὅλες τὶς ὧρες ποὺ προηγήθηκαν πρὶν ἀρχίση τὸ μαρτύριό Του. Σὰν καλὴ μάνα, τοὺς πλένει πρῶτα τὰ πόδια, ὅλων ἀκόμη καὶ ἐκείνου ποὺ θὰ Τὸν πρόδινε. Ὕστερα, σὰν καλὸς πατέρας, τοὺς διδάσκει γιὰ τὴν ταπείνωση καὶ γιὰ τὴν ἀγάπη, ποὺ πρέπει νὰ δείχνη ὁ ἕνας πρὸς τὸν ἄλλον. Ἔπειτα προσπαθεῖ νὰ τοὺς στηρίξη στὴν πίστη τους καὶ τέλος τοὺς παραδίδει τὴν μεγάλη ἐντολὴ τῆς ἀγάπης τοῦ ἑνὸς πρὸς τὸν ἄλλον καὶ τῆς ἑνότητας μεταξύ τους. Καὶ αὐτὴ ἡ τελευταία προσευχὴ ποὺ κάνει μαζί τους εἶναι ἀφιερωμένη σ' αὐτούς. στοὺς φίλους Του. στὰ παιδιά Του...

Πιὸ φανερὰ ὅμως φαίνεται ἡ ἀγάπη
Του καὶ ἡ μεγάλη Του καρδιά, ὅταν
πιὰ ἔχουν ἀρχίσει τὰ μαρτύριά Του.
Τὴν ὥρα ποὺ Τὸν πιάνουν καὶ τὸν δέ-
νουν, δὲν σκέπτεται τὸν ἑαυτό Του, ἀλλ'
ἐκείνους. Φοβᾶται μὴ τοὺς πιάσουν κι'
αὐτοὺς καὶ φροντίζει γιὰ νὰ τοὺς ἀφί-
σουν ἐλεύθερους! Τὸ πιὸ ἐκπληκτικὸ ὅ-
μως εἶναι τὴν ὥρα ποὺ τὸν ἀνακρίνουν.
Ἐνῶ εἶναι ἐμπρὸς στοὺς ἄδικους κριτές
Του, ποὺ εἶναι ἕτοιμοι νὰ τὸν κατα-
πιοῦν. Ἐκεῖνος σκέπτεται τὸν Μαθητή
Του τὸν Πέτρο! Καὶ τί; Ἐνῶ ὁ Πέτρος
Τὸν εἶχε ἀρνηθῆ τρεῖς φορές...

Τί μεγάλη καρδιά! Τί παράδειγμα
γιὰ μᾶς. Πόσο ὄμορφο πρότυπο. Ἀλ-
λὰ γι' αὐτὸ θὰ μιλήσουμε στὸ ἑπόμενο
σημείωμά μας.

Ὁ Πάτερ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

κὸρ ἐσημείωσε ἡ ἑλληνικὴ ὁ-
ἀδα ἐπιβληθεῖσα τῆς Βουλγα-
ιας τὸ 1930 στὴν Ἀθήνα μὲ
— 1.

...Πρῶτος Ἕλλην ρέκον-
μαν εἰς τὰ 200 μ. ἦτο ὁ Βά-
χρης, ποὺ ἐσημείωσε 24''8
ὸ 1904. Τὸ 1921 ὁ Καραμπά-
ης, ἐβελτίωσε τὸν χρόνο σὲ
2''8, ὁ Βαμβακᾶς τὸ 1929
ὲ 22''7, καὶ ἀπὸ τότε ὁ Ρέ-
ς Φραγκούδης ἄρχισε συνε-
ῶς νὰ βελτιώνῃ τὸν χρόνον
ς, τὸ 1933 ὁπότε ἐπέτυχε
1''6. Ἡ Πανελλήνιος αὐτὴ ἐ-
δοση παραμένει ἐπὶ 18 χρό-
α ἀκατάρριπτος.

...Εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦ Δε-
θλου ἡ σειρὰ τῶν ἀγωνισμά-
ων εἶναι: 100 μ., ἅλμα εἰς
ικος, σφαιροβολία, ἅλμα εἰς
ος, 400 μ. τὴν α' ἡμέραν καὶ
0 μ. μετ' ἐμποδίων, δισκο-
λία, ἅλμα ἐπὶ κοντῷ, ἀκον-
σμὸς 1.500 μ. τὴν β' ἡμέ-
ν. Μεταξὺ τῶν ἀγωνισμάτων
ν ἐπιτρέπεται διάστημα με-
λύτερον τῆς ½ ὥρας.

...Οἱ μεγαλύτεροι τερμα-
φύλακες ὅλου τοῦ κόσμου ὑ-
ρξαν οἱ Βίκτωρ Γούντλεϋ
Ἄγγλος), Ζαμόρα (Ἱσπα-
ς), Χίντεν (Αὐστριακὸς) καὶ
λιβέρι (Ἰταλός).

...Ὁ περίφημος Τοῦρκος
ομεὺς Τζαχὴτ Ὀνὲλ (ὁ μεγά-
ς ἀντίπαλος τοῦ Μαυροειδῆ)
αι κάτοχος τῶν ἐθνικῶν ἐπι-
σεων τῆς Τουρκίας εἰς τὰ
0 μ. (1'53''9) καὶ εἰς τὰ
500 μ. μὲ 3'53''1. Στὸ Πα-
ρωπαϊκὸ Πρωτάθλημα τοῦ
'50 καὶ εἰς τὸν δρόμον τῶν
000 μ. (μετ' ἐμποδίων) ἐ-
τερμάτισε 9ος μὲ χρόνο 9' 26''4.

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΣΤΙΣ ΣΕΡΡΕΣ: Στὸ γήπεδο τοῦ Σ.Ε.Π. ἔγιναν οἱ ἀθλητικοὶ ἀγῶνες μὲ τὸν «Ἄτλαντα» μὲ τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα. Ὕψος: Τραντσίδης (Σ.), Νάστος (Α.). Σφαιροβολία: Νάστος (Α.), Μενερτζῆς (Σ.). Ἅλμα ἐπὶ κοντῷ: Μενερτζῆς, Χατζηδάκης (Α.). Δρόμος 100 μέτ.: Τραντσίδης (Σ.), Μπαλαμπακίδης (Σ.). Ἅλμα ἁπλοῦν: Νάστος (Α.), Τραντσίδης.

Ι. ΤΣΑΚΑΛΟΣ

ΣΤΗΝ ΚΡΕΣΤΑΙΝΑ: Μὲ συμμετοχὴ 150 ἀθλητῶν ἔγιναν στὴν Ἀρχαία Ὀλυμπία οἱ Β' ἐξωσχολικοὶ ἀγῶνες. Νικητὲς στὰ διάφορα ἀγωνίσματα εἶναι οἱ ἑξῆς: 100 μέτρ.: Δάγλαρης 12''.2., Δασκόπουλος 12''. 3. Δρόμος 200 μέτρ.: Πλακογιάννης 27''.6., Σταμίρης 27''.6. Δρόμος 1.500 μέτρ.: Βρυνιώτης 3'.51''. Δρόμος 3.000 μέτρ.: Φλέσας 6'. 51''.4. Τριπλοῦν: Λογοθέτης 12 μ. 45. Ὕψος: Χρονόπουλος, Λογοθέτης 1 μ. 65. Ἐπὶ κοντῷ: Μαραγκός, Καραθανάσης 2 μ. 60. Λιθάρι: Καρδαρᾶς 18 μ. 25.

Π. ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΑ ΠΟΥΡΝΙΑ: Οἱ ὁμάδες βόλλεϋ - μπὼλ «Ἀτρόμητος» καὶ Π.Ο.Π. ἀγωνίστηκαν τὴν περασμένη Κυριακὴ μεταξύ τους. Μὲ σκὸρ 3 — 1 ἐνίκησε ἡ ὁμάδα τοῦ «Ἀτρομήτου».

Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΣΤΟ ΖΟΥΜΠΕΡΙ: Τὸ ποδοσφαιρικὸ συγκρότημα τοῦ 3ου Συστήματος Προσκόπων Ν. Ἰωνίας ἐνίκησε τὴν Ἕνωση Κατασκηνωτῶν Ζούμπερι μὲ 1 — 0. Διακρίθηκαν οἱ παῖκτες: Καρυδόπουλος, Ἀποστόλου, Κορίδης, Κωνσταντινίδης καὶ Βαλασόπουλος.

Ι. ΚΟΡΙΔΗΣ

ΣΤΟ ΤΥΧΙΟ: Ἔπειτα ἀπὸ ἕνα ἐνδιαφέροντα ἀγῶνα ἡ ὁμάδα τοῦ Τυχίου κέρδισε τὴν ὁμάδα τῆς Κορνοφωλιᾶς μὲ 2 — 1. Καλύτεροι παῖκτες ἀπὸ τὴ νικήτρια ἦσαν οἱ Λογαρᾶς, Καραδῆμος, Ἠλιάσκος, Μπαμίδης καὶ Θανασᾶκος.

Α. ΜΑΚΡΥΛΑΚΗΣ

ΣΤΟΥΣ ΑΝΔΡΟΝΙΑΝΟΥΣ: Ἔ-
νας ἀποχαιρετιστήριος ἀγώνας ἔγι-
νε στὸ χωριὸ αὐτὸ μεταξὺ τῶν γυ-
μνασιοπαίδων ποὺ θὰ ἔφευγαν γιὰ
τὴν πόλη καὶ αὐτῶν ποὺ θὰ ἔμεναν.
(Ἀποδημητικὰ καὶ ἐνδημικὰ πουλιά.
Ἔτσι ὀνομάστηκαν οἱ ὁμάδες). Νι-
κητὲς ἦσαν αὐτοὶ ποὺ θὰ ἔφευγαν μὲ
τέρματα 5 — 1. Οἱ νικητές: Ἰωάν-
νου, Φαφούτης, Ρεγκᾶκος, Βολιώτης,
Ν. Ταμβάκος, Κοτσῆς, Μυλωνᾶς,
Βολιώτης Γ., Δεληπέτρος, Τζαφέ-
ρας, Γαβαθᾶς.

ΣΤΑΥΡΑΕΤΟΣ

ΣΤΟΝ ΑΕΤΟ: Ἡ τοπικὴ ὁμάδα
τοῦ Ατρομήτου κέρδισε σὲ φιλικὸ
μὰτς τὸν Ἡρακλῆ Ἀμύνταιου μὲ
1 - 0. Ἡ νικήτρια: Κωτσεριάδης,
Δουγάνης, Παναγιωτίδης, Στεφανό-
πουλος, Γῶγος, Ἀγραφιάτης, Ρόμ-
πης Κωτσεριάδης ΙΙ.

Χ. Ρ.

ΣΤΟ ΟΜΑΛΟ: «Η «Δόξα» εἶναι
μιὰ ἰσχυρὴ ποδοσφαιρικὴ ἑνδεκάδα
ποὺ ἔχει τὴν ἕδρα της στὸ Ὁμαλὸ
Σιδηροκάστρου. Ἔχει νικήσει μέχρι
τώρα τὸν «Ἄρη» Μελαχωρίου μὲ
2 - 0, 3 - 1, τὸ «Ἀκριτοχώρι» μὲ
6 - 3, τὸ «Γόνιμο» μὲ 1 - 0, καὶ τὸν
«Πουρλίδα» μὲ 3 - 0, 3 - 2. Ἡ
σύνθεση της: Κιουμουρτζίσης, Παυ-
λίδης, Τσεντεκίδης, Τορονίδης, Ἡ-
λιάδης, Παυλίδης Α. καὶ Σ., Στε-
φανίδης Σάβ. καὶ Σωκ., Καραμανί-
δης, Ἀχμόνογλου.

ΣΤΟ ΖΗΡΟ: Ἡ ὁμάδα τῆς Παι-
δοπόλεως τοῦ Ζηροῦ ἐπεβλήθη μὲ τέρ-
ματα 2 - 1 τοῦ «Ἐθνικοῦ» Φιλιπ-
πιάδος. Ἡ νικήτρια: Γκέργκης, Σι-
ῶγος, Ἀδάμου, Λάππας, Γιαννακός,
Καρανίκας, Θ. Τραϊκάπτης, Καρανί-
κας Α. Σταβινός, Παπαχρίσης.

ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΗ: Πολλὰ παιδιὰ
τῆς πόλεως - φανατικοὶ ὀπαδοὶ τοῦ
«Ὀλυμπιακοῦ» Πειραιῶς — ἵδρυσαν
μιὰ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα καὶ τῆς ἔ-
δωσαν τὸ ὄνομα «Ὀλυμπιακός». Τὴν
ἀποτελοῦν οἱ ἑξῆς παῖκτες: Κ. Μα-
νιάτης, Π. Τσούσης, Δ. Μιλᾶνος,
Γ. Λαμπρόπουλος, Γ. Κουτόπουλος,
Ν. Μανωλόπουλος, Χ. Γαϊτάνης, Α.
Βουγιαννόπουλος, Α. Πατρινός, Σ.
Γαϊτάνης, Γ. Μανιάτης.

ΣΤΟ ΤΥΧΙΟ: Ἡ ποδοσφαιρικὴ
ἑνδεκάδα τοῦ Παντυχιακοῦ ἀντιμετώ-
πισε κι' ἐνίκησε τὴν Α. Ε. «Παιδο-
πόλεως Φυλακτοῦ» μὲ 6 - 0. Ἡ νι-
κήτρια: Τσακπίνης, Δημοίτσης,
Βαϊτσάκης, Ἀντραβῖγος, Λογαρᾶς,
Μανιᾶκος, Μπαμπίδης, Καραδῆμος,
Κουφάκης, Φουτσιτλίδης, Λογαρᾶς
ΙΙ. Τὰ τέρματα ἐπέτυχον οἱ Φουτσι-
τλίδης, Λογαρᾶς, Μανιᾶκος, Κου-
φάκης, Λογαρᾶς ΙΙ, καὶ Μπαμπίδης.

Σ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΙΣ ΣΕΡΡΑΣ: Στὸ Δημοτικὸ
Γυμναστήριο τῆς πόλεως διεξήχθη
διασυλλογικὴ ἀθλητικὴ συνάντηση με-
ταξὺ τοῦ «Β.Α.Ο.» Θεσσαλονίκης καὶ
«Ὀρφέως». Νικηταὶ καὶ νικήτριαι
στὰ διάφορα ἀγωνίσματα ἀνεδίχθη-
σαν οἱ ἑξῆς. Ἀνδρῶν: 100 μ.
Κανελλίδης (Β.Α.Ο.) 11''2. Σφαι-
ροβολία: Γκράτζιος (Β.Α.Ο.) 10.
93. Τριπλοῦν: Τσαμουρτζῆς (Ὀρ-
φέως) 18.90 μ. Ἐλευθέρα δισκοβο-
λία: Σωτηριάδης (Ὀρφέως) 30.85.
Δρόμος: 5.000 μ. Σίσκος (Β.Α.Ο.)
16.37. Δρόμος: 800 μ. Κανελλίδης
(Β.Α.Ο.) 2.69.10. Ἅλμα εἰς ὕψος:
Γκράτζιος (Β.Α.Ο.) 1.70. Ἅλμα
ἐπὶ κοντῷ: Γκράτζιος (Β.Α.Ο.)
3.15. Σκυταλοδρομία: 4 Χ 100 μ.
1) Ὁμὰς (Β.Α.Ο.), 2) Ὁμὰς (Ὀρ-
φέως). Ἀκοντισμός: Τσαμουρτζῆς
(Ὀρφέως) 44.7. Γυναικῶν: Ἀ-
πλοῦν: Κιγιντζῆ (Ὀρφέως) 4.07.
Ἀκοντισμός: Σκούρτα (Ὀρφέως)
20.95.

Ἡ ποδοσφαιρικὴ ἑνδεκὰς τῆς
Α. Ε. Κ. Καμενικείας νικήσασα τὸν
«Ἀτρόμητο» Καλλιθέας μὲ 1 - 0,
ἐκέρδισε τὸ πρωτάθλημα Β' κατηγο-
ρίας. Στὸν ἀγῶνα διεκρίθησαν οἱ:
Μπισόκας, Σαμαρᾶς, Ζαχαρίας.

Ι. ΤΡΑΝΤΣΙΔΗΣ

Τὰ παιδιὰ γράφουν

ΣΟΥΡΟΥΠΩΝΕΙ

Τράβηξε γιὰ τὰ μεγαλόπρεπα παλάτια του ὁ ἥλιος, ὁ αἰώνιος ζωοποιὸς βασιλιᾶς τ' οὐρανοῦ. Οἱ πολύπληθες βασιλοποῦλες — χρυσὰ παιδιὰ τοῦ ἥλιου — φωτεινές, ἀσημένιες ἀκτῖνες, ἔπαιξαν γιὰ λίγο μὲ τὰ ἀφράτα σύννεφα, λευκὰ ἀεροπαρμένα χαμίνια τ' οὐρανοῦ — παράξενο! βασιλοποῦλες αὐτὲς — καὶ χάθηκαν τὸ ἴδιο ὅπως ἦρθαν. Ὅπως εἶναι μοιραῖο νἄρχουνται καὶ νὰ φεύγουν.

Τώρα ἀπ' τὸ μουντὸ στερέωμα τ' ἀπείρου ἔσβυσαν καὶ οἱ τελευταῖες ἀνταύγειες, διάχυτο φῶς ἀπὸ τὰ λαμπροφωτισμένα παλάτια τοῦ βασιλιᾶ. Ὅλοι στὸ παλάτι κοιμήθηκαν...

Στὸ βελούδινο τώρα θόλο ἀστέρια καταφτάνουν τὸ ἕνα γρηγορότερα ἀπὸ τ' ἄλλο. Τὸ φῶς μερικῶν τρεμοσβύνει σπασμωδικά.

Τὰ μάτια μου ἀρχίζουν νὰ θολώνουν. Τὰ δέντρα, οἱ θάμνοι, τὰ τρίσχαρα λουλούδια, τὸ κάθε τι ὁλοένα θαμπώνουν, μαυρίζουν, ξεμακραίνουν σιγά, ἀπαλά, ρυθμικά...

Ἡ νύχτα, μαυροφόρα γυναῖκα αὐτή, βούλεται νὰ σκεπάση τὸν ὁρίζοντα, νὰ τὸν ἀφομοιώση, νὰ τὸν μυήση στὰ μυστικά της: Ἡ πολυθόρυβη ζωὴ τῆς ἡμέρας παύει. Καὶ τὰ μαῦρα φτερὰ τῆς νύχτας ὁλοένα ἀνοίγουν καὶ περισσότερο φέροντας παντοῦ τὸ σκοτάδι...

ΠΑΥΛΟΣ ΜΠΡΙΚΑΣ
Τάξη ΣΤ΄ Γυμνασίου Σουφλίου

ΣΥΝΝΕΦΑ

Μαῦρα βαρυφορτωμένα σύννεφα ἀπὸ τὴ μιὰ ἄκρη τοῦ ὁρίζοντα τρέχουν βιαστικὰ νὰ ἀδειάσουν τὸ βαρὺ φορτίο τους στὴ διψασμένη γῆ. Τοὺς ἔδωσε διαταγὴ ἡ κυρὰ μάνα τους, ἡ Θάλασσα, ψηλὰ νὰ πάνε στὸν ἄρχοντα ἥλιο, σ' αὐτὸν ποὺ δίνει ζωὴ σ' ὅλα.

Τρέχετε, τοὺς λέει, σκεπάστε τον ἴσως καὶ τοῦ φύγει αὐτὴ ἡ ὑπερηφάνεια, γιὰ νὰ καταλάβη ὅτι ἐσεῖς ποὺ σᾶς θεωροῦσε μικροὺς καὶ τιποτένιους ἔχετε μεγαλύτερη ἱκανότητα ἀπ' τὴν ὑψηλότητά του.

Καὶ νά σου μιὰ δυὸ τοὺς βάζει στὴ γραμμὴ καὶ τοὺς δίνει τὸ παράγγελμα γιὰ νὰ περικυκλώσουν τὸν ἐχθρό.

Στὸ διάβα τους κρύφτηκαν φοβισμένες οἱ παιχνιδιάρικες ἀκτῖνες ζητώντας ἐνίσχυση ἀπ' τὸν πατέρα τους.

— Τί μεγάλη δύναμη ποὺ ἔχουμε, λέει ὑπερήφανα κάποιο συννεφάκι.

Ἀλλὰ δὲν πρόλαβε νὰ τελειώση τὴν κουβέντα του, ὅταν ἕνα δυνατὸ φύσημα τοῦ βοριᾶ τὸ παραμέρισε μὲ ὁρμή.

Καὶ μὲ μιᾶς ξεπρόβαλαν πάλι οἱ παιχνιδιάρικες ἀκτῖνες...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΑ·Ι·ΝΤΖΗΣ

ΓΙΑ Τ' ΑΔΕΡΦΙΑ ΜΑΣ...

... Ἦταν τότε οἱ θλιβερὲς ἡμέρες τοῦ ἀγώνα κατὰ τῶν συμμοριτῶν. Ἦταν τότε, ποὺ ἡ ἑλληνικὴ ὕπαιθρος, μὲ τὰ ὄμορφα χωριά της ὑπέφερε ἀπὸ τὸν κίνδυνο, ποὺ ἀπειλοῦσε ὁλόκληρη τὴ χώρα. Τότε, ποὺ ὅλοι μας ὑποφέραμε...

Κάνοντας τὶς σκέψεις αὐτές, μέσα μου, ξυπνᾶ τὸ παρελθόν.

Ἀλήθεια τὰ θυμᾶμαι ὅλ' ἀκόμη... Θυμᾶμαι τὶς ἀτέλειωτες νύχτες. Τὰ σούρουπα τὰ μελαγχολικά, ποὺ γέμιζαν τὸν ἀέρα οἱ φωνὲς τῶν ἄμοιρων μανάδων... Ἀτέλειωτο μυρολόϊ...

Θυμᾶμαι τ' ἀγουροξυπνήματα μεσ' στὴν καρδιὰ τῆς νύχτας, ποὺ μανιασμένα τάραζαν τὴν ἄπειρη γαλήνη, τὰ κροταλίσματα τῶν πολυβόλων κι' ὁ θάνατος ἅπλωνε τριγύρω τὰ μαῦρα του φτερά...

Κι' ὕστερα ἀπὸ ὅλα αὐτά, ὢ, τὸ γλυκὸ ρόδισμα τῆς αὐγῆς...

Στὶς πρῶτες ἀχτῖδες τοῦ ἥλιου τὰ κουρασμένα ἀπὸ τὴν ἀϋπνία μάτια, ἔβλεπαν τὴν καταστροφὴ ποὔχαν σκορπίσει οἱ προδότες... Συντρίμμια, καπνὸς καὶ αἷμα, ποὺ ἀκόμη ἦταν ζεστό...

... Ἦταν ἄνοιξη... Οἱ μέρες κυλοῦσαν θλιβερές...

... Ἦταν καλοκαῖρι! Οἱ μέρες κυλοῦσαν ὕπουλα μ' ἀγωνία γιὰ τὸ βράδυ ποὺ πλησιάζει...

... Ἦταν φθινόπωρο ἢ χειμώνας καὶ οἱ προδότες τῆς πατρίδας συνέχιζαν τὸ ἐγκληματικό τους ἔργο, καίγοντας τὰ ὄμορφα χωριὰ τῆς ἑλληνικῆς ὑπαίθρου καὶ σέρνοντας μαζί τους, σ' ἄλλους τόπους, ἀθῶα Ἑλληνόπουλα, ποτίζοντάς τα πικρὸ φαρμάκι...

Ἀλλ' ὅμως ἡ χαραυγὴ δὲν ἄργησε!

Πέφτει ὁ Γράμμος, τὸ Βίτσι, ἡ Μουργκάνα. Φεύγουν οἱ προδότες ντροπιασμένοι κι' ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς γράφει καινούργια ἔπη, στεφανώνεται μὲ νέες δάφνες...

Χτυπᾶ χαρμόσυνα τὸ σήμαντρο τῆς μισογκρεμισμένης ἐκκλησιᾶς κι' ὁ ἦχος του πετᾶ πάνω ἀπὸ τὰ συντρίμμια... Φεύγει μακρυὰ πολὺ μακρυά, καὶ φέρνει σ' ὅλους τὸ μήνυμα τῆς Νίκης.

Ἡ γλυκειά μας πατρίδα νίκησε ἄλλη μιὰ φορὰ τὴ βαρβαρότητα καὶ τὸ σκοτάδι. Νίκησε, μὰ ἡ νίκη της αὐτὴ ἦταν πολὺ μεγάλη, ἦταν ἀπὸ τὶς σπάνιες.

Ἔτσι λοιπὸν στὸ διάβα τοῦ χρόνου, ὁ κόσμος ὅλος θὰ θυμᾶται καὶ θὰ δοξάζη τὴν Ἑλλάδα, ποὺ ἔσωσε μύριες φορὲς τὸν Πολιτισμὸ καὶ τὴ Λευτεριά του!

ΧΡ. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΥΔΗΣ

ΜΟΝΑΧΗ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Ἤμουν πολὺ ζαλισμένη ἀπὸ τὸ διάβασμα καὶ νόμισα ὅτι μιὰ βόλτα στὴ θάλασσα πολὺ θὰ μὲ εὐχαριστοῦσε. Πῆρα ἀμέσως τὴν ἀπόφαση καὶ σὲ λίγα λεπτὰ βρέθηκα στὴ χαλικόστρωτη ἀμμουδιά. Κάθισα κάτω ἀπὸ τὴν ἁπλωμένη φτερούγα ἑνὸς πεύκου κοιτάζοντας τὸ μεγαλεῖο τῆς φύσης. Ἤμουν ἀρκετὴ ὥρα στὴν ὄμορφη ἀκρογιαλιὰ καὶ εἶχα ξεχαστῆ ὅταν ξαφνικὰ ἄκουσα βήματα καὶ γυρνώντας βλέπω μιὰ χαριτωμένη κοπελίτσα. Στὸ ἀγαθό της προσωπάκι ἦταν ζωγραφισμένη ἡ λύπη καὶ τὰ μαῦρα της μάτια εἶχαν γλυκειὰ ἔκφραση.

Μ' ἕνα σιγαλὸ «χαίρετε» προχώρησε ἀλλὰ ἐγὼ τὴ σταμάτησα ζητώντας της τὴ συντροφιά της.

Ἔπειτα ἀπὸ συζήτηση λίγων λεπτῶν καὶ ἀφοῦ πῆρα λίγο θάρρος τῆς ζήτησα νὰ μοῦ πῆ λίγα λόγια γιὰ τὴ ζωή της.

Τὸ βλέμμα της βυθίστηκε στὸ γαλάζιο ὁρίζοντα. Κατάλαβα ὅτι ἡ σκέψη της γύρισε στὰ περασμένα. Ἀφοῦ πέρασαν λίγα δευτερόλεπτα σιγῆς ἄρχισε νὰ μοῦ μιλάη μὲ φωνὴ σιγαλὴ καὶ μὲ τόνο τέτοιο, σὰ νἄθελε νὰ μὲ μεταφέρη γιὰ λίγες στιγμὲς στὴ θλιβερὴ σκηνὴ ποὺ διαδραματίστηκε στὸ πατρικό της σπίτι.

— Μονάχη περπατῶ σ' αὐτὸν τὸν κόσμο! Μάτια πατρικὰ νὰ μὲ κοιτάξουν δὲν ὑπάρχουν! Δὲν ἔχω κανένα! Εἶμαι ὀρφανή! Στὰ σπάργανα μὲ ἄφησαν κι' ἔφυγαν τόσο μακρυά μου! Πέταξαν σ' ἄλλον κόσμο, ποὺ ὅπως λένε, εἶναι γαλήνιος, χωρὶς φροντίδες. Πέταξαν μακρυὰ ἀπὸ τὰ βάσανα ποὺ ἡ σκληρὴ ζωὴ δίνει.

«Γλυκειά μου μανούλα... Γονατιστὴ κλαίω ὧρες ὁλόκληρες στὴ φωτογραφία της γιατὶ πλανεύομαι πὼς θὰ μοῦ μιλήση. Ἤθελα νὰ βρισκόμουν κοντά της νὰ πέσω στὴ θερμὴ της ἀγκαλιά, νὰ κλάψω, νὰ τῆς πῶ τὸν πόνο ποὺ μὲ πληγώνει τόσο. Θέλω νὰ φωνάξω δυνατὰ ν' ἀκουστῶ στὰ οὐράνια. Ἐλπίζω ὅμως νὰ μ' ἀκούη καὶ νὰ μὲ βλέπη μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς της. Πολλὲς φορὲς μίλησα μὲ τ' ἀστέρια κι' ἕνα ἀστεράκι λαμπερὸ μοὔστειλε λίγα λόγια γλυκὰ ἀπὸ τὴ μανούλα μου. Ξεχνιέμαι τόσο στ' ἄπειρο τοῦ οὐρανοῦ ποὺ νομίζω πὼς κάπου θὰ τὴ δῶ.

«Κάθε μέρα καινούργιος πόνος πληγώνει τὴν καρδιά μου κι' ἡ ζωή μου γίνεται ὅλο καὶ πιὸ σκληρή. Σήμερα εἶναι ἡ μόνη μέρα ποὺ λέω τὸν πόνο μου. Κανεὶς δὲν θέλω νὰ γνωρίζη πόσο πονῶ γιατὶ κανεὶς δὲν θὰ μὲ νοιώση ὅσο ἡ καλή μου μητέρα. Ὁ ἴδιος πόνος καὶ γιὰ τὸν πατέρα καίει τὰ σωθικά μου.

«Προσεύχομαι στὴν Παναγία νύχτα - μέρα καὶ μόνο σ' αὐτὴ ἔχω στηρίξει τὶς ἐλπίδες μου».

Τὰ λόγια αὐτὰ μ' ἔκαναν ν' ἀνατριχιάσω. Ἔκλεισα τὸν πόνο της μέσα στὴν καρδιά μου καὶ δὲν τὴν σταμάτησα καθόλου.

Ἀλήθεια τί σκληρὸ εἶναι νὰ ζῆ κανεὶς μόνος. Τί φοβερὸ νὰ εἶναι ὀρφανός... Πόσο πόνο εἶχαν τὰ λόγια της!...

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΡΑΛΗ
(ΣΤ΄ τάξη Γυμνασίου, Αἴγιον)

ΠΟΥ ΒΡΗΚΑ ΤΗΝ ΕΥΤΥΧΙΑ

Φτωχὸς διαβάτης τῆς ζωῆς, ἕνα συντρίμμι τῆς τύχης, ἔψαχνα γιὰ νἄβρω λίγη χαρά, μιὰ στάλα εὐτυχίας.

Τὰ νεανικά μου φτερούγια τῆς σκέψης ἔσπασαν ἀπὸ τὴν ἀναζήτηση καὶ ταπεινώθηκαν ἀπὸ τὴν παραζάλη τοῦ ταξιδιοῦ. Καὶ ποῦ δὲν ἀναζήτησα τὴν ποθητὴ εὐτυχία! Ἀκράτητος ὁ νοῦς γοργοπέταξε πρῶτα στὴν Ἐπιστήμη στὴν ὁδηγήτρα αὐτὴ τοῦ Πολιτισμοῦ. Ἀλλὰ βλέπω τοὺς σοφοὺς ἐπιστήμονες μελαγχολικοὺς μπροστὰ σὲ μιὰ μαύρη ἀρρώστεια ποὺ τὴ λένε καρκῖνο νὰ μὴ μποροῦν νὰ βροῦν τὴ θεραπεία της! Κι' ἄλλους πάλι νὰ μελετοῦν τὴν ἐπικοινωνία τοῦ πλανήτη μας μὲ τὴ Σελήνη χωρὶς νὰ νοιάζουνται γιὰ τοὺς συνανθρώπους τους ποὺ ὑποφέρουν! Τί ἀδιαφορία! Καὶ τὰ νεανικά μου ὄνειρα διαλύθηκαν, γιατὶ δὲν βρῆκαν αὐτὸ ποὺ πόθησε καὶ λαχτάρησε ἡ ψυχή. Γύρισε πίσω ὁ νοῦς συντριμμένος. Δεύτερο γοργοπέταγμα πιὸ ξέφρενο τώρα, μὲ φέρνει ἡ σκέψη στὶς καλὲς ὡραῖες τέχνες. Βλέπω μὲ τὰ μάτια τῆς φαντασίας τὶς ἀτέλειωτες χορεῖες τῶν ποιητῶν, ζωγράφων, γλυπτῶν, μουσουργῶν, νὰ παρελαύνουν μπροστά του. Κι' ἀνάμεσά τους τὸν Μιχαὴλ Ἄγγελο καὶ τὸν Μπετόβεν. Ὁ πρῶτος μελαγχολικός, ζηλιάρης, γεμάτος ἀπογοήτευση μοῦ λέει: «Μ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς χειμάρρους τῶν χρωμάτων ποὺ ἔχω δὲν μπορῶ νὰ φθάσω στὴν χάρη οὔτε ἕνα μικρὸ λουλουδάκι» Ἄχ! τί θἄδινα γιὰ νὰ τὸ πετύχω!».

Κι' ὁ μεγάλος πατέρας τῆς Μουσικῆς παραπέρα πιὸ μελαγχολικὸς ἀπὸ τὸν ἄλλο μοῦ λέει: «Μὲ λένε πατέρα τῆς Μουσικῆς γιατὶ δίνω ζωὴ καὶ χρῶμα στὸ ἄψυχο πιάνο. Ἂν καὶ τὸ πιάνο κάτω ἀπὸ τὰ δάκτυλά μου στενάζει, κλαίει, τραγουδεῖ, ἐγὼ δὲν βρίσκω λίγη χαρά. Τί δυστυχισμένος ποὺ εἶμαι! Τί θἄδινα γιὰ λίγη εὐτυχία!».

Καὶ ξαναγύρισε ὁ νοῦς μου κι' ἔφυγε γιὰ ἄλλες χῶρες μακρυνές. Φτερούγισε στὰ ὕψη, κατέβηκε στὰ ἀπύθμενα βάθη τῆς θάλασσας, μὰ τίποτα. Κι' ἐγύρισα πίσω ταπεινωμένος καὶ διψασμένος γιὰ λίγη χαρά.

Μά νά! Ξάφνου μιὰ χαρούμενη τρελλὴ σκέψη φωλιάζει μέσα μου. Ἕνα φωτεινὸ ὄνειρο τῆς ποθητῆς εὐτυχίας ἄραγε νἆν' ἀλήθεια; ἀναρωτιέμαι. Κι' ἐκεῖ ποὺ σκέπτομαι ἀκούω ἀπὸ ψηλὰ ἐκστατικὰ καὶ θεῖα δυὸ λόγια τοῦ Δημιουργοῦ: «Ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀνάσταση καὶ ἡ ζωὴ ἡ εὐτυχισμένη. Ἔλα κοντά μου». Μὲ μιᾶς ἕνα βαμβωτικὸ πλῆθος ὁλόασπρα ἀγγελούδια — παρήγορες ἐλπίδες — μὲ τριγυρίζει. Νά τὸ κλειδὶ τῆς εὐτυχίας. Τρέχω κοντά του κι' ὁλόχαρος, τώρα πιὰ κολυμπῶ μέσα στὸ ἀκύμαντο λιμανάκι τῆς ζηλευτῆς εὐτυχίας.

ΝΙΚΟΣ ΚΡΙΝΗΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ

Μόλις τώρα ἡ σελήνη βγῆκε, κοκκινωπή, λουσμένη στὰ κρύα βραδυνὰ νερὰ τῆς θάλασσας.

Ἕναν χρυσὸ διάδρομο, ζωγράφισαν λὲς οἱ ἀκτῖνες της πάνω στὴ θάλασσα.

Ἕνα μικρὸ βαρκάκι, προχωρεῖ σιγά, πολὺ σιγὰ πάνω στὸ διάδρομο, λὲς καὶ φοβᾶται μὴ τὸν τσαλακώση. Δυὸ γέρικα χέρια τραβοῦν σιγά, ρυθμικὰ τὰ κουπιά. Δυὸ ξεθωριασμένα γαλάζια μάτια, κοιτάζουν στὸ ἄπειρο καὶ λίγα μαλλιὰ ἀσημένια, βρίσκονται στὸ κεφάλι τοῦ γεροναυτικοῦ. Κοιτάζει ἀφηρημένα, μ' ἐπιμονή, μήπως δῆ τὰ δυό του χαμένα παιδιά. Κάτι σκιὲς βλέπει πάνω στὴ βάρκα του: Ἁπλώνει τὰ χέρια του, φωνάζει, μὰ τίποτα δὲν πιάνει, τίποτα δὲν ἀκούει. Τότε συνέρχεται. Βλέπει ποὔφυγε πολὺ ἀπ' τὴν παραλία καὶ τραβᾶ τώρα κουπί, μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι του, βαρυεστημένα, πρὸς τὰ πίσω...

ΚΩΣΤΑΚΗΣ Μ.

Τοῦ Ὑπουργοῦ Τύπου καὶ Πληροφοριῶν κ. Γ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ ΝΟΒΑ

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΟΜΕΡ ΒΡΥΩΝΗ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Ὅταν ξύπνησαν οἱ παππάδες, τοὺς εἶπαν νὰ χτυπήσουν δυνατὰ τὶς καμπάνες γιὰ νὰ τὶς ἀκούσουν οἱ Τοῦρκοι καὶ νὰ κλειστοῦν στὶς ἐκκλησιὲς ὁλομόναχοι καὶ νὰ προσευχηθοῦν γιὰ τὴν πόλη καὶ γιὰ τὸ γένος.

Ἔστειλαν νὰ προλάβουν τοὺς μπαρκαρισμένους. Καμμιὰ ἑκατοστὴ μονάχα ξεμπαρκαρίστηκαν ἀπ' τὸ μπουλοῦκι τοῦ Γρίβα.

Ἐκείνη τὴ νύχτα εἶχε μιὰν ὄψι ἀλλοιώτικη τὸ Μεσολόγγι. Κάποιο μεγάλο μυστήριο πλανιότουν στοὺς σκοτεινούς του δρόμους μαζὶ μὲ τὰ παγερὰ φυσήματα τοῦ βορηᾶ. Ἡ πολιτεία ὅλη ἔμοιαζε σὰν ξωτική. Οἱ ἄνθρωποι πηγαινοερχόντουσαν σὰ φαντάσματα. Τὰ παλληκάρια, βιαστικά, ἔσιαζαν στὸ δρόμο τ' ἅρματά τους. Οἱ γυναικοῦλες πρόβαλναν δειλὰ στὶς πόρτες καὶ στὰ παράθυρα κι' ὅλο σταυροκοπιόντουσαν.

—Ὁ Χριστὸς μαζί σας! ψιθύριζαν κάθε τόσο χαμηλόφωνα.

Θαρροῦσες πὼς εἶχε σταματήσει τῆς ζωῆς ἡ ἀνάσα. Ὅλες οἱ ψυχές, οἱ λογισμοὶ ὅλοι εἶχαν σμίξει κ' εἶχαν λυώσει κ' εἶχαν χωνέψει σ' ἕνα δισκοπότηρο, ποὺ ὑψωνότουν ἐπιβλητικὰ καὶ μεγαλόπρεπα πρὸς τὸν οὐρανὸ μὲ τὰ χιονοσύννεφα. Ἡ ὥρα τῆς μεγάλης κρίσης ἔφτανε. Σὲ λίγο θ' ἄνοιγε ὁ Θεὸς τὸ στόμα του νὰ διαλαλήση τὴν ἀπόφασή του ἀπάνω ἀπὸ τὸ Μεσολόγγι.

Ὅλες οἱ τάπιες πιάστηκαν γερά.

Ἦταν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη στὸ Μεσολόγγι κοντὰ δυόμισυ χιλιάδες ὁπλοφόροι. Ὅλο τὸ ἄνθος τοῦ Σουλιοῦ, τοῦ Μωρηᾶ καὶ τῆς Ρούμελης. Παλληκάρια τῆς Καρύταινας κι' ἀντρειωμένοι τῆς Γαστούνης. Λεβέντες ἀπ' τ' Ἀπόκουρο καὶ σταυραετοὶ ἀπ' τὴν Κιάφα. Τὶς δυτικὲς τάπιες ἀπ' ἀριστερὰ ἔπιασε ὁ Ζαΐμης μὲ Καλαβρυτινούς, Μεσολογγίτες κι' Ἀν-
τιλικιῶτες. Στὴ μέση, ποὔηταν ἡ Πύλη
τοῦ Κάστρου, μπροστὰ στὴν Παναγιὰ
καὶ στὸν Ἅϊ - Νικόλα, παράταξαν τὰ
παλληκάρια τους ὁ Μάρκος Μπότσαρης
κι' ὁ Ἀντρέας Λόντος. Μὰ ἡ πειὸ μεγά-
λη δύναμη μαζεύτηκε στὸ ἀνατολικό, τὸ
πιὸ ἀδύνατο πλευρό, ἐκεῖ ποὺ τὸ μυ-
στικὸ ἔλεγε πὼς θὰ κάμουν γιουροῦσι
οἱ τουρκαλάδες. Χίλια διακόσια τουφέ-
κια μετριόντουσαν ἐκεῖ. Πυργιῶτες, Γα-
στουναῖοι, Καρυτινοί, Κραββαρίτες, Ζυ-
γιῶτες, Ἀποκουρίτες, Μεσολογγίτες, μὲ
καπεταναίους τὸ Δεληγιάννη, τὸ Μα-
κρῆ, τὸ Γρίβα, τὸ Ραζηκώτσικα.

Ὁ Κιουταχῆς κι' ὁ Ὀμὲρ Βρυώνης ἤξεραν ὅτι ἀπὸ τὴν ἔφοδο αὐτὴ θὰ κρινότουν ὁριστικὰ ἡ τύχη ὅλη τῆς ἐκστρατείας.

Οἱ βροχὲς κ' οἱ παγωνιές, τὸ λιγοστὸ τσΐνι, τὰ κακὰ χαμπέρια τῆς νίλας τοῦ Δράμαλη, τὸ χάσιμο τοῦ Ἀναπλιοῦ, ὅλ' αὐτὰ εἶχαν πολὺ σαλέψει καὶ τὴν ὑγεία καὶ τὸ ἠθικὸ τῶν πολεμιστῶν τους. Πολλοὶ ἀπὸ δαύτους ἦταν πεσμένοι μὲ θέρμες. Μὰ κι' οἱ γεροί, κανείς τους δὲν εἶχε ἀνάκαρα γιὰ πόλεμο. Ἔπειτα τοὺς εἶχαν γλυκάνει πολλὲς μέρες μὲ τὴν ὑπόσχεσι πὼς οἱ γκιαούρηδες θὰ παρα-

Τοὺς ἔσφαξαν μπροστά του σὰν ἀρνιά...

δώσουν τὸ Κάστρο. Κἄμποσες μέρες
τὤχαν δεμένο στὸ μαντήλι.
Καὶ μὲ τὸ δίκηο τους. Γιατ' οἱ Με-
σολογγίτες εἶχαν ἔρθει σὲ κουβέντες νὰ
παραδώσουν τὴν πόλη. Ὁ Μάρκος Μπό-
τσαρης μὲ τὸν Ἄγο Βάσιαρη, βγῆκαν
καὶ τὰ κουβέντιασαν. Ἔγινε κι' ἀνακω-
χὴ ὀχτὼ ἡμερῶν. Μὰ οἱ Μεσολογγίτες
τοὺς ξεγελοῦσαν νὰ κερδίσουν καιρὸ
γιατ' εἶχαν στείλει τὸ Γρίβα στὸ Μω-
ρηᾶ καὶ ζητοῦσαν ἐνίσχυσι. Αὐτοὶ δὲν
ἦταν ὅλοι - ὅλοι οὔτε τετρακόσια του-
φέκια. Χαρὰ στὸ κουράγιο τους! Μὲ
χίλια δυὸ ψέμματα πλανοῦσαν τοὺς
Τούρκους πὼς ἦταν τάχα χι-
λιάδες. Πότε τουφεκοῦσαν ὅ-
λοι μαζί. Πότε ἔτρεχαν ἀπ'
τὴ μιὰ τάπια στὴν ἄλλη οἱ
ἴδιοι, γιὰ νὰ δείξουν ἀσκέρι
μπόλικο. Πότε ἔστεναν πίσω
ἀπ' τὰ μεντένια φράγκικες
μπαγιονέττες περσευάμενες.
Ὅταν τὰ Ὑδραίϊκα καράβια
φάνηκαν στὸν κόλπο καὶ μὲ
τὸ φύσημά τους μονάχα σκόρ-
πισαν τὶς φρεγάτες τοῦ Γιου-
σούφη. Ὅταν ἑφτακόσιοι Μω-
ραΐτες ἔφτασαν μὲ κολαούζο
τὸ Γρίβα. Ὅταν Ζακυθινοὶ καὶ
Κεφαλλωνίτες τοὺς ἔστειλαν τροφὲς καὶ
πολεμοφόδια. Ὅταν κι' ἄλλα παλληκά-
ρια τῆς Ρούμελης συνάχτηκαν μέσα.
Τότε οἱ καπεταναῖοι ἔστειλαν γραφὴ
στοὺς πασσάδες «ἂν θέλετε τὸν τόπο
μας, ἐλᾶτε νὰ τὸν πάρετε!», τοὺς εἶ-
παν. Κ' ἡ γραφή τους ἔπεσε μέσα στὸ
τούρκικο ἀσκέρι σὰ μπόμπα. Σὰ μπόμπα
ποὺ δὲ σκότωσε πέντε καὶ δέκα κορμιὰ
μὰ σκότωσε μὲ μιᾶς τὸ ἠθικὸ ὅσων χι-
λιάδων κι' ἂν ἦταν!

Πῶς νὰ τοὺς ξεκινήσουν τώρα οἱ πασ-
σάδες γιὰ πόλεμο; Καὶ γιὰ τέτοιο γιου-
ροῦσι; Ἔταξαν. Χίλια γρόσια ἔταξαν
γιὰ τὸν καθένα σ' ἐκείνους ποὺ θὰ χυ-
μοῦσαν νὰ πατήσουν τὸ Κάστρο.
Χίλια γρόσια μπροστὰ μεριὰ
δοσμένα. Ὀχτακόσιοι δέχτηκαν
νὰ κάμουν τὸ γιουροῦσι. Μὰ ὁ
λεύτερος φράχτης τοῦ Μεσολογ-
γιοῦ δὲν ἄξιζε τόσο λίγο. Ὀ-
χτακόσιες χιλιάδες γρόσια μο-
ναχά...

***

Τὰ γλυκοχαράματα, τὴν ὥρα
ποὺ χτυποῦσαν μελωδικὰ οἱ
καμπάνες καὶ τὸ ἀστέρι τῶν Μά-
γων κατέβαινε σιγὰ - σιγὰ στὴ
σπηλιὰ τῆς Βηθλεέμ, στὸ Μεσο-
λόγγι ἀπόξω ἄνοιξε ἡ Κόλαση
τὴ μπούκα της. Ἄστραψε ὁ τό-
πος ἀπ' τὶς κανονιὲς κι' ἀπ' τὶς
τουφεκιές. Ἀπάνω τὰ πλάγια
τοῦ Ζυγοῦ καὶ πέρα ἡ θάλασσα
ἡ στρωτὴ ἀντιλάλησαν φοβεροὺς
ἀλαλαγμούς. Θαρροῦσες πὼς
εἶχαν πέσει στὸν κάμπο κοπά-
δια - κοπάδια χιλιάδες τσακά-
λια, ρέσοι, λύκοι. Καὶ ρυάζονταν
κι' οὔρλιαζαν. Ἔπειτ' ἀκούστη-
κε μέσ' στὸ θαμποσκόταδο ἄγριο
ποδοβολητὸ καβαλλαρίας. Οἱ
ντελῆδες κάλπαζαν σὰ δαιμόνοι,
ἄσκοπα ξεφοβεριστὰ πρὸς τὶς
πιὸ ἀκρινὲς τάπιες. Κι' ὅταν
δουλεύτηκε κἄμποση ὥρα ὁ τρό-
μος κι' ὁ φοβερισμός, τότε σὰ
βρυκόλακοι ξεπετάχτηκαν μὲ τὰ
σπαθιὰ στὰ χέρια οἱ ὀχτακόσιοι
διαλεχτοί, ποὔηταν κρυμμένοι
στὰ πυκνὰ βοῦρλα τῆς ἀνατολικῆς πλευ-
ρᾶς. Ἔστησαν σκάλες στὴ χαμηλὴ τάπια
καὶ φτερωμένοι πρωτανέβηκαν οἱ μπα-
ραϊχτάρηδες. Δυὸ - τρεῖς σημαῖες μὲ τὸ
μισοφέγγαρο ἀνέμισαν πρόσκαιρα στὸ
δοξασμένο φράχτη. Πήδησαν κι' ὅλα μέσα
οἱ πειὸ ἀπόκοτοι. Δυὸ μπαϊραχτάρηδες
ἦταν, δυὸ παλληκάρια τῆς Ἀρβανιτιᾶς.
Ἔφεραν γύρω σὰ δαιμονισμένοι τὰ για-
ταγάνια τους, βάρεσαν δυὸ - τρεῖς, μὰ
σὲ λίγο πιάστηκαν ζωντανοί.

Τοὺς πολλοὺς τοὺς ἀναποδογύρισαν
στὴ φύσσα, ἄλλους ζωντανοὺς κι' ἄλ-
λους σκοτωμένους. Ὅμως δὲ δείλιασαν,

δὲν ἀπόκαμαν. Τὸ αἷμα τοὺς εἶχε μεθύσει. Καὶ πάλι ξαναχυμοῦσαν. Τὤνα γιουροῦσι ἀπάνω στ' ἄλλο. Πατοῦσαν τ' ἄ-...λι τῆς τάπιας, σκύλιαζαν, οὔρλιαζαν, μὲ τὰ νύχια, μὲ τὰ δόντια πάσχιζαν νὰ κρατηθοῦν, μὰ δὲν τὸ μποροῦσαν. Πάλι, κάτω τοὺς ἀναποδογύριζαν ὅλο καὶ πειὸ λιγοστεμένους. Τρεῖς ὧρες κράτησε αὐτὸ τὸ κακὸ χαροπάλεμα. Εἶχε πειὰ φέξει καλὰ κ' ἡ τρίκορφη Βαράσοβα ἀντίκρυζε κατακάθαρα τὸ θᾶμα τῆς ἀνθρώπινης ἀντρειᾶς πῶκανε τοὺς ταπεινοὺς τοίχους πειὸ ἀπάτητους ἀπ' τὰ πανύψηλα, ὀρθόστηθα βράχια της. Τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ξεμέθυσε τοὺς δυστυχισμένους διαλεχτοὺς τοῦ Ὀμὲρ Βρυώνη, ὅσους δὲν εἶχε ξεδιαλέξει ἀλύπητα ὁ μαῦρος χάρος. Ὅ,τι δὲ μπόρεσαν νὰ καταφέρουν ὅλοι μαζὶ νύχτα, μὲ τὸ σκοτάδι, μὲ τὴν ἀξαφνιά, θὰ τὸ καταφέρουν τώρα στὰ ὁλοφάνερα κ' οἱ μισοὶ μονάχα; Δὲν ἔχει ἄλλο γιουροῦσι!... Ἔφυγαν ντροπιασμένοι κι' ἀποτραβήχτηκαν κάτω ἀπ' τὶς ἐληὲς τοῦ κάμπου, μακρυὰ ἀπ' τὰ μάτια τῶν πασσάδων. Καμμιὰ τρακοσαριὰ εἶχαν ἀπομείνει ἀπ' τοὺς ὀχτακόσιους. Πολλοὶ λαβωμένοι ψυχομαχοῦσαν ἀκόμη ἀνάμεσό τους... Οἱ πασσάδες μαδοῦσαν τὰ γένεια τους ἀπ' τὸ κακὸ κι' ἄφωνοι κυτταζόντουσαν στὰ μάτια.

Κατέβηκαν οἱ ρωμηοὶ στὴ φύσσα κ' ἐμάσσαν ἄπειρα λάφυρα ἀπ' τοὺς σκοτωμένους. Δώδεκα σημαῖες τούρκικες ἄξιζαν ἀπάνω ἀπ' ὅλα. Τέσσερα παλληκάρια μοναχὰ σκοτώθηκαν, δυὸ Γαστουναῖοι καὶ δυὸ Μεσολογγίτες. Τὰ ξάπλωσαν στὴν ἐκκλησιὰ ἔτσι μὲ τὶς ματωμένες φουστανέλλες τους, ἦρθε ὁ Δεσπότης, ἔψαλλαν τὴ λειτουργία τῶν Χριστουγέννων κ' ἔπειτα τὴ νεκρώσιμη δική τους ἀκολουθία. Τοὺς ξεπροβόδισαν ὅλοι στὸ μακρυνό τους ταξεῖδι κ' ἔλεγες πὼς δὲν κατέβαιναν στὸν Ἅδη παρὰ ξεκινοῦσαν καὶ πήγαιναν στὴ Βηθλεὲμ γιὰ νὰ φέρουν στὸ μικρὸ Χριστὸ τ' ἀτίμητα δῶρα τῆς φρουρᾶς τοῦ Μεσολογγιοῦ. Τὴν πίστη καὶ τὴν αὐταπάρνηση καὶ τὴ Νίκη.

Ὅταν ὁ Πρόεδρος μὲ τοὺς καπεταναίους πῆγαν νὰ πάρουν τὶς Χριστουγεννιάτικες εὐχὲς τοῦ Δεσπότη, ἔλεγε καθένας τὰ δικά του ἀπ' τὶς ἀφάνταστες σκηνὲς τῆς νυχτερινῆς ἐποποιΐας. «Εὐλογημένον τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου!» ξεφωνοῦσε κάθε τόσο ὁ Δεσπότης, ἀκούγοντας τὶς τρομερὲς στιγμὲς τοῦ πολεμικοῦ ὄρθρου.

— Στοχαστῆτε τί θὰ γινότουν αὐτὴ τὴν ὥρα ἐδῶ μέσα ἂν μᾶς εἶχαν πάρει! εἶπε κάποιος.

— Καὶ τί μαῦρα Χριστόημερα θἄκανε ὅλ' ἡ Ἑλλάδα!.... εἶπε ὁ ἄλλος.

— ... Σὲ προσκυνεῖν τὸν ἥλιον τῆς Δικαιοσύνης καὶ σὲ δοξάζειν ἐξ ὕψους ἀνατολήν, Κύριε δόξα σοι!... ψιθύρισε κατανυκτικὰ ὁ Δεσπότης.

Κι' ὁ νοῦς του πῆγε μὲ μιᾶς στὸ ξεχασμένο ὄργανο τῆς Θείας Προνοίας, στὸν λησμονημένο χριστιανὸ ποὺ πρόδωσε τὸ μυστικὸ καὶ γλύτωσε τὸ Μεσολόγγι. Ποιὸς νἆναι;

—Ἀλήθεια, ποιὸς νἆναι; ρωτήθηκαν ὅλοι μεταξύ τους. Κανεὶς δὲ μπορεῖ νὰ τὸν ξέρη κι' ὅσα νὰ ποῦν εἶναι τοῦ κάκου. Ὅμως ὅλοι ἤθελαν νὰ τὸν μάθουν, νὰ τοῦ σφίξουν τὸ χέρι, νὰ τοῦ φιλήσουν τὸ μέτωπο. Δὲν εἶναι κρῖμα νὰ μείνη ἄγνωστος κι' ἀφανὴς καὶ τώρα καὶ στὸν αἰῶνα; Ποιὸς νἆναι;

Ποιὸς νἆναι; Τὸ ἴδιο ρώτημα κάνουν οἱ πασσάδες ἀντίπερα, μαδῶντας τὰ γένεια τους ἀπ' τὸ κακό. Γιατὶ δὲ μπορεῖ νἄγινε ἀλλοιῶς, τὸ μυστικὸ προδώθηκε! Νὰ βρεθοῦν τόσο γερὰ ταμπουρωμένοι — ἐκεῖ πὤγινε τὸ γιουροῦσι τους; Χωρὶς ἄλλο, μπαμπεσιὰ τοὺς ἔκαμαν. Ὤχ, καὶ νὰ λάβαιναν τὸ μπαμπέση στὰ χέρια τους! Ποιὸς νἆναι; Ὑποψιάστηκαν τοὺς προσκυνημένους καπεταναίους τοῦ Βάλτου καὶ τοῦ Ξηρόμερου, ποὺ ἀκολουθοῦσαν μαζί τους, τὸ Βαρνακιώτη, τὸν Ἴσκο, τὸ Ράγκο, τὸ Βαλτινό. Ὅμως αὐτοὶ καὶ νἄξεραν καὶ νἄθελαν δὲν εἶχαν τρόπο νὰ προδώσσουν τὸ μυστικό. Κάποιος ἄλλος εἶναι. Θὰ βρεθῆ!

Σὲ λίγες μέρες οἱ πασσάδες σήκωσαν τ' ἀσκέρι τους κ' ἔφυγαν νύχτα ἀπ' τὸ Μεσολόγγι γιὰ τὸ Βραχῶρι, γιὰ τὸν Καρβασαρᾶ, γιὰ τὴν Πρέβεζα, γιὰ τὴν Ἄρτα. Κακὴν κακῶς. Στὸ δρόμο ἀναζήτησε ὁ Βρυώνης τὸν κυνηγό του. Εἶχε χαθῆ. Ἕνα βαρὺ σύννεφο ὑπόνοιας θόλωσε τὰ μάτια τοῦ πασσᾶ. Ὁ κυνηγός του ἦταν ρωμηός. Μήπως...;

— Αὐτὸς ἦταν! Αὐτός! φώναξαν ὅλοι τοῦ πασσᾶ οἱ ἄνθρωποι. Αὐτὸς γύριζε ὁλομόναχος καὶ κυνηγοῦσε κι' ὅπου ἤθελε πήγαινε... Ἤξερε τὸ μυστικό, βγῆκε στὸ κυνῆγι, βρῆκε γκιαούρηδες, τὸ πρόδωσε! Θυμᾶστε ποὖχε φέρει ἀποβραδύς, νύχτα, ἀγριοπούλια σκοτωμένα;... Αὐτός! Ποιὸς ἄλλος;

Ζωντανὸ ἢ σκοτωμένον τὸν ζήτησε ὁ πασσᾶς. Κ' ἔταξε ὅσα - ὅσα γιὰ τὸ κεφάλι του. Ποῦ νὰ τὸν βροῦνε; Μὰ βρῆκαν στὴν Ἄρτα τὴ γυναῖκα του καὶ τὰ παιδιά του. Ἦταν ἡ γυναικούλα τοῦ χαμηλοῦ σπιτιοῦ, ποὺ ξόρκιζε καὶ θερμοπαρακαλοῦσε τὸν ἄντρα της νὰ μὴν πάη κοντὰ στοὺς Τούρκους. Ποῦ νἄξερε σὲ τὶ μεγάλη ἀποστολὴ τὸν ὁδηγοῦσε τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ!... Τί νὰ τὴ θέλει τώρα ὁ πασσᾶς κι' αὐτὴ καὶ τὰ παιδιά της; Ἔπεσαν στὰ πόδια του. Ὅμως ἀμὰν δὲν εἶχε. Τοὺς ἔσφαξαν μπροστά του σὰν ἀρνιά. Ποιὸς νἄλεγε πὼς θὰ πλήρωναν μὲ τὸ ἀθῶο τους αἷμα τὴ σωτηρία τοῦ Μεσολογγίου!

***

Ἀνάμεσα στὰ βράχια τῆς Κλεισούρας, δεξιὰ καθὼς κατεβαίνουμε, λίνο προτοῦ σωθῆ τὸ στενό, εἶναι τὸ μοναστηράκι τῆς Ἁγιὰ - Ἐλεούσας. Τὸ ἐκκλησάκι του εἶναι σκαρφαλωμένο στὸ βράχο κ' εἶναι τρυπωμένο σὲ μιὰ σπηλιά. Φόβος σὲ πιάνει νὰ τηρᾶς τοὺς κόκκινους σὰν αἷμα βράχους, ποὺ κρέμονται καταποπάνω σου κ' εἶναι σὰ χωρισμένοι μὲ τὸ μαχαῖρι, μὲ τὸ τσεκοῦρι ὁ ἕνας ἀπ' τὸν ἄλλον ἐδῶ καὶ χιλιάδες χρόνια. Μὰ τὸ μοναστηράκι τῆς Ἁγιὰ Ἐλεούσας εἶναι πάντα μιὰ παρηγοριὰ στοὺς περαστικοὺς στρατοκόπους. Τώρα κοντὰ μάλιστα ἕνας ἥσυχος ἀνθρωπάκης τοῦ Θεοῦ ἦρθε καὶ ντύθηκε καλόγερος, σιγύρισε τὸ ἐκκλησάκι ψηλά, ἔχτισε κάτω τὰ παρακέλλια, καθάρισε τὴ στέρνα ποὺ πιάνει τὸ βρόχινο νερὸ κ' ἔγινε τὸ ἀναθὸ στοιχειὸ τοῦ ἀγριεμένου τόπου. Κανεὶς δὲν εἶναι ποὺ νὰ περάση καὶ νὰ μὴν τὸν ἀναζητήση:

— Καλόγερε! Καλόγερε!

— Μπάρμπα - Γιάννη! ἀντιλαλοῦν οἱ βράχοι πολλὲς φορὲς τὴ φωνὴ τοῦ στρατοκόπου. Κι' ἀκούγεται ἀπὸ κάπου ἡ ἀπόκριση τοῦ ἀνθρωπάκη σὰ νἄρχεται ἀπ' τὸν ἄλλο κόσμο.

—Ἔρχομ' εὐλογημένε! Περίμενε!

Πολλοί, ὅλοι νὰ πῆς, τὸν ρωτοῦν ποιὸς εἶναι, ποῦθε εἶναι, γιατὶ ἔγινε καλόγερος, μὰ ποτέ, σὲ κανέναν δὲν λέει τίποτε. «Ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ» λέει μονάχα. «Δὲ σοῦ φτάνει»;

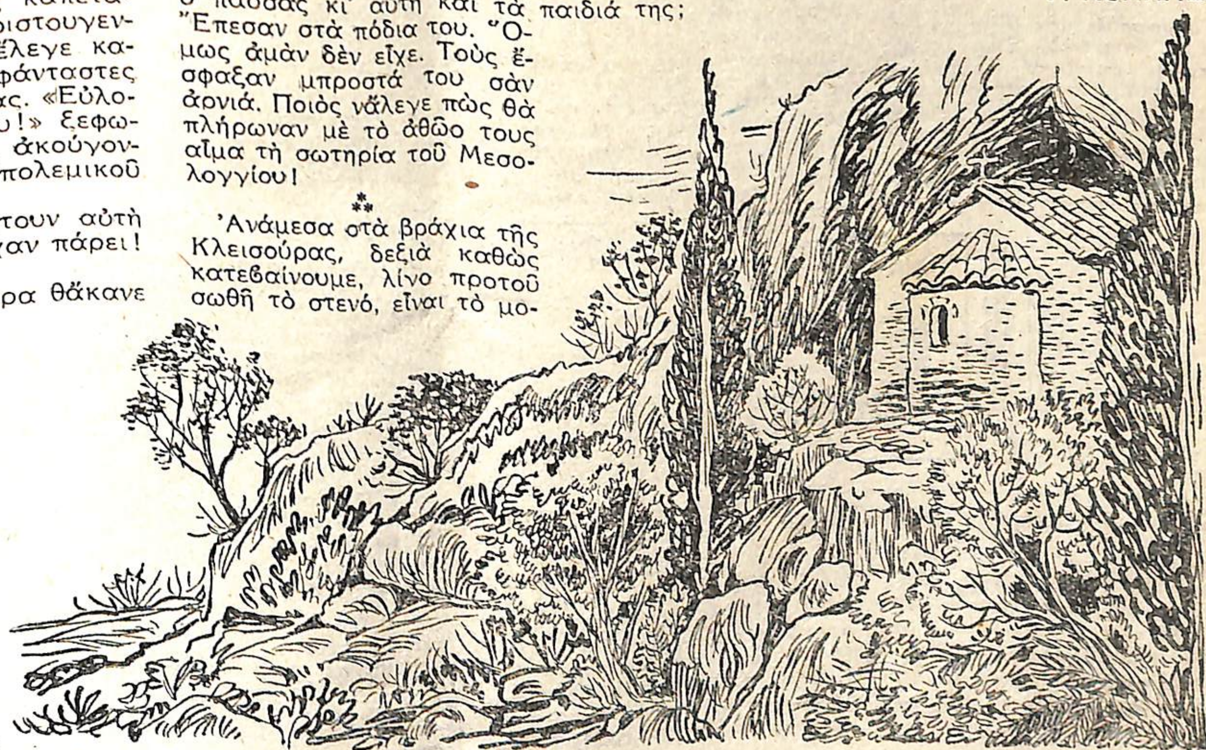
Μὰ εἶναι καὶ κάποιοι ποὺ τὸν ἔμαθαν, ποὺ τὸν ξέρουν καὶ ποὺ τὸν προδίνουν κάθε φορὰ σ' ὅποιον κι' ἂν τύχη. Νά, περνοῦσαν μιὰ μέρα πολλοὶ καβαλλάρηδες, καπεταναῖοι μὲ χρυσοκέντητες φέρμελες. Τοὺς ἔφερε κρύο νερὸ νὰ δροσιστοῦν.

— Τὸν βλέπετε αὐτόν; εἶπ' ἕνας. Αὐτὸς πρόδωσε στὰ 22 τὸ μυστικὸ τοῦ Βρυώνη καὶ γλύτωσε τὸ Μεσολόγγι!

— Δὲν εἶμ' ἐγώ, καπετάνιο μου! Λάθος κάνεις!... εἶπε ταπεινὰ ὁ καλόγερος, γλύστρησε μαλακὰ καὶ τρύπωσε στὸ παρακέλλι.

Αὐτός, ὅμως, ἦταν. Ἦρθε κ' ἔγινε καλόγερος ὅταν ἔμαθε πὼς ἔσφαξε ὁ Βρυώνης τὴ φαμελιά του. Τὸν ἔλεγαν Γιάννη Γούναρη. Ἦταν ἀπ' τὰ Γιάννενα.

Γ. ΑΘΑΝΑΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΕΝΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ ΣΤΟ ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟ ΣΑΣ

Τὰ φάρμακα εἶναι ἀκριβὰ — ϰαὶ κάποτε δύσκολο νὰ τὰ προμηθευτῆ κανείς.

Ἀπὸ τί γίνονται ὅμως τὰ φάρμακα; Καθὼς ξέρομε, τὰ καλύτερα γίνονται ἀπὸ διάφορα χορταρικά, λουλούδια ἢ βότανα.

Σήμερα θὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὰ φάρμακα ποὺ φυτρώνουν στὸν... λαχανόκηπό σας.

Ἂν ἀκολουθήσατε τὶς ὁδηγίες τοῦ μπάρμπα Μήτρου κι' ἔχετε φτιάσει τὸν μικρό σας οἰκογενειακὸ λαχανόκηπο, τὸ... φαρμακεῖο σας εἶναι ἕτοιμο.

Γιατὶ τὰ περισσότερα λαχανικὰ δὲν εἶναι μόνο νόστιμα, θρεπτικά, ἀπαραίτητα γιὰ νὰ ...ωνεύη ὁ ἄνθρωπος καλά, ἀλλὰ εἶναι καὶ σπουδαῖα γιατρικά.

Ἔτσι λοιπὸν οἱ ἀ γ κ ι ν ά ρ ε ς εἶναι τὸ καλύτερο φάρμακο γιὰ τὶς ἀρρώστιες τοῦ σηκωτιοῦ. Ὅποιος ἔχει τὸ σηκώτι του πειραγμένο κι' ὅταν ...ρώει λίπη ἢ αὐγὰ δὲν αἰσθάνεται καλά, πρέπει νὰ τρώη ὅσο μπορεῖ περισσότερες ἀγκινάρες, κι' ἂς πίνη καὶ τὸ ζουμί τους. Γιὰ κανονικὴ θεραπεία τοῦ σηκωτιοῦ, τρία φλυτζάνια τὴν ἡμέρα ζουμὶ ἀπὸ ἀγκιναρόφυλλα.

Θ υ μ ά ρ ι.

Κόψτε φρεσκοκομμένο θυμάρι σὲ ψιλὰ ψιλὰ κομμάτια. Βάλτε το σὲ μιὰ κατσαρόλα ...ζεσταθῆ στὴ φωτιὰ χωρὶς νερό, καὶ ζεστὸ — ὄχι βέβαια ...καίη, γιὰ νὰ μὴ γίνη ἔγκαυμα — ρίξτε το σ' ἕνα τουλουπάνι, διπλῶστε το, καὶ ἀκουμπῆστε το στὸ μέρος τοῦ σώματος ποὺ πονᾶτε — ἐκτὸς ἀπὸ τὴν κοιλιά. Εἶναι ἕνα κι' ἔ... γιὰ τοὺς «σφάχτες» καὶ γιὰ ...πιάσιμο τοῦ σβέρκου.

Μ α ρ ο ύ λ ι.

Τὸ μαρούλι μᾶς δίνει τὸ καλύτερο ὑπνωτικό. Εἶναι εὐχάριστο κι' ἀκίνδυνο. Κοπανῖστε ...ὸ γουδὶ μιὰ ποσότητα μαρούλι. Προσθέσετε τὸ μισὸ ἀπὸ ...βάρος του νερό, ἀνακατέψτε ...λὰ μ' ἕνα χουλιάρι, καὶ βάλτε τὸ μῖγμα στὴ φωτιὰ νὰ σιγοβράση, ὥσπου νὰ μείνη στὴν κατσαρόλα τὸ ἕνα τρίτο. Ἕνα φλυτζάνι ἀπ' αὐτὸ πρὶν κοιμηθῆτε, θὰ σᾶς ἐξασφαλίση ἥσυχο, φυσιολογικὸ ὕπνο.

Λ ά χ α ν ο.

Κ ρ α μ π ο λ ά χ α ν ο.

Ἕνα φύλλο κραπὶ πάνω σὲ μιὰ ἐπιπόλαιη κοψιά, σταματάει τὸν πόνο καὶ μᾶς ἀνακουφίζει. Στοὺς δυνατοὺς π ο ν ο κ έ φ α λ ο υ ς, στὶς νευραλγίες τ ο ῦ προσώπου, βρᾶστε ἕνα φύλλο κραμπὶ σὲ λίγο γάλα, κι' ἀκουμπῆστε το ὅταν κρυώση στὸ μέρος ποὺ πονᾶτε. Ὁ πόνος μαλακώνει καὶ σταματάει.

Μ π ρ ό κ ο λ ο.

Κοπανῖστε στὸ γουδὶ μερικὰ κομμάτια μπρόκολο, ρῖξτε τα σ' ἕνα τουλπάνι, καὶ στίψτε τὰ νὰ βγῆ τὸ ζουμί. Ζυγῖστε το, καὶ ἀνακατέψτε το μὲ ἄλλο τόσο μέλι (ἴσιο δηλαδὴ μὲ τὸ βάρος του). Βᾶλτε το νὰ σιγοβράση, ξαφρίζοντάς το ἀδιάκοπα, κι' ὅταν πάψη ν' ἀφρίζη, βγᾶλτε το ἀπὸ τὴ φωτιά. Εἶναι πολὺ δυναμωτικὸ καὶ χρήσιμο κυρίως ὕστερα ἀπὸ ἀρρώστειες.

Κ ά ρ δ α μ ο.

Βράζομε χυμὸ ἀπὸ κάρδαμο (κοπάνισμα στὸ γουδὶ καὶ στήψιμο) μὲ λίγη ζάχαρη. Κι' αὐτὸ εἶναι δυναμωτικό.

Κ α ρ ό τ ο.

Τὸ καρότο τριμμένο μὲ τὸν τρίφτη ἢ σὲ κομμάτια ἂν φαγωθῆ ὠμό, καθαρίζει τὸ δέρμα.

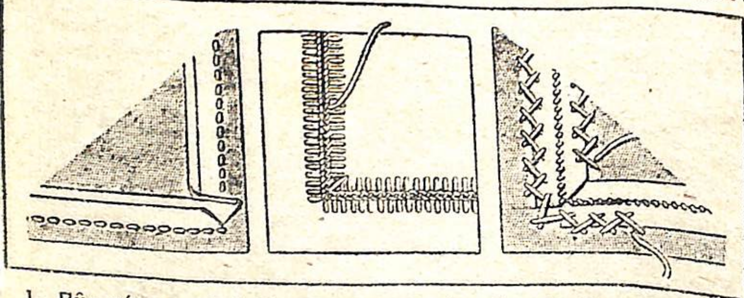
Ἂν κοπανίσετε καρότα, τὰ στήψετε καὶ ἀνακατέψετε τὸ χυμό τους μὲ τέσσερα μέρη ζάχαρη καὶ δύο νερό, φτιάνετε ἕνα σιρόπι ποὺ εἶναι περίφημο γιὰ τὸν βῆχα καὶ τὸν πονόλαιμο. 50 δράμια τὴν ἡμέρα χυμὸς καρότου γιατρεύει τὰ σπυριὰ ποὺ βγάζουν τὰ παιδιά.

Κ ρ ε μ μ ύ δ ι.

Ἂν σᾶς πονάη τὸ δόντι, πάρετε ἕνα μεγάλο κρεμμύδι, κόψτε το στὰ δύο καὶ στίψτε το ὅσο νὰ βγάλετε μισὸ κουταλάκι τοῦ καφὲ ζουμί. Βουτῆξτε στὸ ζουμὶ αὐτὸ ἕνα κομμάτι βαμβάκι, καὶ βουλῶστε μ' αὐτὸ τὸ αὐτί σας στὸ μέρος ποὺ πονᾶτε, γέρνωντας τὸ κεφάλι ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά. Θὰ αἰσθανθῆτε μεγάλη ἀνακούφιση.

Νὰ ἕνα περίφημο δυναμωτικό, ποὺ ὠφελεῖ τὰ νεφρά. Σὲ μισὴ ὀκὰ κρασὶ ἄσπρο ἀρετσίνωτο, βάζετε ἑκατὸ δράμια ψιλοκομμένο κρεμμύδι, καὶ τὸ ἀφήνετε καμμιὰ βδομάδα. Κατόπι περνᾶτε τὸ κρασὶ ἀπὸ τρυπητό, καὶ ρίχνετε καμμιὰ τριανταριὰ δράμια μέλι. Ἀπ' αὐτὸ πίνετε τρία ποτηράκια τοῦ ποτοῦ (ὄχι τοῦ κρασιοῦ) τὴν ἡμέρα.

Τὸ κατάπλασμα ἀπὸ βρασμένο μ' ἐλάχιστο ν ε ρ ὸ κρεμμύδι, εἶναι πολὺ μαλακτικό.

1. Πῶς γίνεται τὸ ἁπλὸ μπάλωμα. 2. Φεστόνι. 3. Σταυροβελονιές.

Μ α ϊ ν τ α ν ό ς.

Λίγος ψιλοκομμένος μαϊντανὸς ποὺ τὸν λυώνουμε στὰ δάχτυλα, ἀνακουφίζει ἀμέσως τὸν πόνο ἀπὸ τσίμπημα ἐντόμου.

Π α τ ά τ α.

Μᾶς δίνει τὸ καλύτερο κατάπλασμα γι' ἀποστήματα καὶ καλογήρους. Καθαρίζομε πατάτα καὶ τρίβομε μὲ τὸν τρίφτη ὡς 25 δράμια, ποὺ τὴν λυώνουμε σὲ 35 δράμια νερό. Τὰ βάζομε νὰ σιγοβράσουν, ὡς νὰ σωθῆ κάπως τὸ νερό, καὶ νὰ γίνη ἕνα εἶδος ἀλοιφῆς. Τὴν ἁπλώνουμε σὲ καθαρὸ τουλπάνι ἢ γάζα καὶ τὴν βάζουμε ζεστὴ στὸ μέρος ποὺ εἶναι τὸ πῦον.

Τριμμένη πατάτα ὠμή, εἶναι τὸ καλύτερο φάρμακο γιὰ τὰ ἐγκαύματα τοῦ ἥλιου.

Ἂν καταπιῆ κανεὶς βελόνα ἢ καρφίτσα, πρέπει νὰ φάη ἀμέσως μεγάλες ποσότητες βραστὲς πατάτες μὲ τὶ φλοῦδες.

Ρ ά β α.

Πάρετε μιὰ μεγάλη ράβα, κόψτε την φέτες καὶ βᾶλτε την νὰ βράση λίγο σὲ νερό. Σουρῶστε το, καὶ κάνετε μ' αὐτὸ γαργάρες ὅταν πονάη ὁ λαιμός σας.

Ρ α π ά ν ι.

Ὁ χυμὸς τοῦ ραπανιοῦ, καθαρίζει περίφημα τὸ σηκώτι. Γιὰ μιὰ βδομάδα πρέπει νὰ πίνη κανεὶς ἕνα κουταλάκι τοῦ γλυκοῦ χυμὸ ραπανιοῦ πρὶν ἀπὸ τὸ μεσημεριανὸ φαΐ. Ἂν παθαίνετε εὔκολα ὀρτικάρια, τρῶτε ὠμὰ ραπάνια νηστικοί.

Σ έ λ ι ν ο.

Βρᾶστε σέλινο σὲ νερό, κι' ὅταν εἶναι πολὺ ζεστό, βουτῆξτε μέσα τὰ χέρια ἢ τὰ πόδια σας ποὺ ἔχουν χιονίστρες. Θὰ δῆτε πόσο γρήγορα θὰ ἐξαφανισθοῦν.

Σ κ ό ρ δ ο.

Κι' αὐτὸ εἶναι περίφημο κατάπλασμα γιὰ πληγὲς ἀπ' ὅπου τρέχει πῦον, ἢ καλόγερους ποὺ δὲν ἄνοιξαν (βρασμένο μὲ λίγο νερό). Ἂν βάλομε νὰ μουσκέψουν 50 δράμια σκόρδο σὲ 75 δράμια καθαρὸ οἰνόπνευμα, θὰ ἔχομε ἕνα περίφημο φάρμακο γιὰ τὴν ἀρτηριακὴ πίεση (15 σταγόνες τὴν ἡμέρα).

Ἂν βράσουμε 25 λουβιὰ σκόρδο σὲ 100 δράμια καλὸ ξύδι, θὰ ἔχουμε ἕνα πρώτης τάξεως ἀντισηπτικὸ γιὰ νὰ πλένωμε τὶς πληγές.

Σ π α ν ά κ ι.

Δυναμωτικὸ ὕστερ' ἀπὸ ἀρρώστεια: σὲ κόκκινο ἀρετσίνωτο κρασί, βάζομε νὰ μουσκέψουν γιὰ μιὰ βδομάδα φύλλα σπανάκι. Ἀπ' αὐτὸ πίνομε δυὸ ποτηράκια τοῦ ποτοῦ τὴν ἡμέρα.

Σ π ό ρ ο ι Κ ο λ ο κ ύ θ α ς.

Εἶναι τὸ καλύτερο καὶ τὸ πιὸ ἁπλὸ φάρμακο γιὰ τὰ ἐντερικὰ παράσιτα. Τοὺς κοπανίζομε, τοὺς βράζομε μὲ λίγο νερὸ καὶ πέρνομε ἀπ' αὐτὸ εἴκοσι δράμια τὴν ἡμέρα.

Καὶ κάτι ἄλλο γιὰ νὰ τελειώνουμε: τὸ δάκρυ ποὺ στάζει ὅταν κλαδεύουνε τ' ἀμπέλια, ἂν τὸ μαζέψωμε σὲ καθαρὸ

μπουκαλάκι, εἶναι περίφημο ἀντισηπτικὸ γιὰ τὰ μάτια. Ἂν βάλωμε τὸ μπουκαλάκι κλεισμένο ἑρμητικὰ στὸν ἥλιο, ἔχουμε ἕνα φάρμακο ποὺ κλείνει καὶ «τρέφει» τὶς πληγές.

ΤΟ ΜΠΑΛΩΜΑ

Ὅταν ἕνα ροῦχο, ἕνα σεντόνι ἢ ἕνα τραπεζομάντηλο δὲν καρικώνεται πιὰ γιατὶ ἔχει πολὺ φθαρῆ σ' ἕνα μέρος, πρέπει νὰ τοῦ βάλωμε μπάλωμα.

Θὰ μεταχειριστοῦμε γιὰ χνάρι τὸ κομμάτι ποὺ κόψαμε. Τὸ γερὸ ὕφασμα ὅμως, πρέπει νὰ εἶναι κάπου ἕνα πόντο φαρδύτερο ἀπὸ τὸ χαλασμένο στὰ βαμβακερὰ ὑφάσματα, κι' ἑνάμιση στὰ μάλλινα.

Κατόπιν ράβομε τὸ μπάλωμα μὲ πλακοραφὴ ἢ γαλλικὴ ραφή. (Εἰκ. 1).

Ἡ π λ α κ ο ρ α φ ή. γίνεται ἔτσι. Βάζομε τὰ δυὸ κομμάτια τοῦ ὑφάσματος ἀνάποδα μὲ ἀνάποδη ὄψη καὶ τὰ ράβουμε ὣς τὴν ἄκρη. Κολλοῦμε ὕστερα τὸ πάνω ὕφασμα κοντὰ στὴ ραφή, διπλώνουμε τὴν φαρδειὰ ἄκρη τοῦ κάτω ὑφάσματος πάνω στὴ στενὴ καὶ τὸ ράβομε καρφωτά.

Ἡ γ α λ λ ι κ ὴ ρ α φ ὴ ποὺ εἶναι καλύτερη γίνεται ἔτσι. Βάζομε τὶς ἄκρες τῶν ὑφασμάτων τὸ ἕνα πάνω στὸ ἄλλο καλὴ μὲ καλὴ ὄψη καὶ τὶς ράβομε. Γυρίζομε, καὶ ξαναράβομε παράλληλα μὲ τὴν προηγούμενη ραφή, μὲ τρόπο τέτοιο ποὺ τὰ ξέφτια τῆς ἄλλης ραφῆς νὰ κρυφτοῦν μεταξὺ τῶν δυὸ ραφῶν. Ἀφοῦ τελειώσουμε, σιδερώνομε τὸ μπάλωμα.

Γιὰ νὰ κρύψωμε τὸ μπάλωμα, μποροῦμε σὲ σεντόνια κυρίως νὰ κάνωμε φεστόνι (2).

Στὰ δὲ μάλλινα, νὰ κάνωμε σταυροβελονιὰ (Εἰκ. 3). Μὲ τὴ διαφορὰ πὼς αὐτὲς οἱ βελονιὲς (φεστόνι καὶ σταυροβελονιά, πρέπει νὰ γίνουν μὲ πολλὴ τέχνη, ὥστε νὰ μὴν διακρίνεται τὸ μπάλωμα.

Ἡ θειὰ ΜΑΡΙΑΝΑ

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Ὁ δεκάλογός σας

Ἀγαπημένα μου παιδιά,

Τώρα π' ἀρχίζουνε τὰ σχολεῖα — Καλὴ χρονιὰ καὶ μὲ Ἄριστα — ἀποφάσισα νὰ σᾶς δώσω, μ' ἕνα εὐχάριστο τρόπο, τὶς συμβουλὲς ποὺ συνηθίζουμε πάντα νὰ δίνουμε στὰ ἐγγόνια μας, ἐμεῖς οἱ γρηοῦλες γιαγιάδες.

Ἄς ποῦμε, σκέφτηκα, πὼς εἶμαι κι' ἐγὼ ἕνας Μωϋσῆς, καὶ χρειάζεται νὰ συντάξω ἕνα δεκάλογο γιὰ τὰ μαθητούδια, τὰ ἐγγονάκια μου, ποὺ δὲν εἶναι ἕνα καὶ δυὸ καὶ δέκα, πάρα χίλια καὶ δυὸ χιλιάδες κι' ὅλο πληθαίνουν, βασκαμό, νὰ μὴν ἔχουν, γιατὶ τὰ τραβᾶ τὸ ὡραῖο μας περιοδικό, ποὺ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ λέμε καὶ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ». Λοιπὸν γιὰ νὰ τὰ θυμᾶστε τὰ σύνταξα ὅλα, σὲ δέκα ἐρωτήσεις καὶ σᾶς τὰ χαρίζω γιὰ νὰ τοὺς δώσετε ἐσεῖς τὴν ἀπάντηση.

1) Ποιὸς μελετᾶ τὰ μαθήματά του μὲ κέφι καὶ ἐπιμέλεια καὶ γράφει ὡραῖα καὶ καθαρὰ κι' ἔχει πάντα σὲ τάξη στὴ σάκκα του τὰ βιβλία καὶ τὰ τετράδιά του;

2) Ποιὸς βοηθᾶ, πάντα μὲ τὸ τραγούδι καὶ μὲ τὸ γέλιο, ὅσους χρειάζονται τὴ βοήθειά του;

3) Ποιὸς προστατεύει τοὺς πιὸ ἀδύνατους καὶ σέβεται τοὺς μεγαλυτέρους του, κι' ἰδιαίτερα τοὺς γονεῖς του καὶ τοὺς δασκάλους του;

4) Ποιὸς εἶναι γενναῖος κι' ἀποφασιστικὸς καὶ δὲ χάνει ποτὲ τὸ θάρρος του, ὅσες δυσκολίες κι' ἂν συναντήση;

5) Ποιὸς λέει πάντα τὴν ἀλήθεια καὶ κρατᾶ τὸ λόγο του ὅταν τὸν δίνει;

6) Ποιὸς λάμπει ἀπὸ καθαριότητα κι' εὐωδιάζει ὁ τόπος ἀπ' ὅπου περνᾶ;

7) Ποιὸς λατρεύει τὴ φύση καὶ προστατεύει τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτά;

8) Ποιὸς ἀγαπᾶ τὸν ἀθλητισμό, τὴ γυμναστική, τὸ παιχνίδι κι' ὀνειρεύεται νὰ γίνη μιὰ μέρα λεβέντης, φρουρὸς τῆς πατρίδας μας, τῆς ἀγαπημένης Ἑλλάδας;

9) Ποιὸς θεωρεῖ ὅλα τὰ παιδιὰ σὰν ἀδέλφια του κι' ἡ καρδιά του εἶναι γεμάτη ἀπ' τοῦ Χριστοῦ τὴν ἀγάπη γιὰ ὅλους;

10) Ποιὸς ἔχει βάλει σκοπὸ τῆς ζωῆς του νὰ μορφωθῆ καὶ νὰ γίνη μιὰ μέρα χρήσιμος στὴν κοινωνία καὶ στὴν πατρίδα του;

Σᾶς ἀκούω ἀγαπητά μου παιδιὰ νὰ σιγομουρμουρίζετε τὴν ἀπάντηση: Νὰ αὐτός, αὐτὸς εἶναι,

Ὁ μαθητής, ὁ καλὸς μαθητής!

Βάλτε τὴν παραπάνω ἀπάντηση κάτω ἀπὸ τὴν κάθε ἐρώτηση τοῦ δεκαλόγου σας καὶ προσπαθῆσετε νὰ τοῦ μοιάσετε.

Ἡ γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Μιὰ φορὰ κι' ἕνα καιρὸ ἦταν τρεῖς κατσικοῦλες: Ἡ Μικρὴ Μπιρμπίλω, ἡ Μεγάλη Μπιρμπίλω κι' ἡ Χοντρὴ Μπιρμπίλω.

Ἡ Μικρὴ Μπιρμπίλω καὶ ἡ Μεγάλη Μπιρμπίλω ἦταν πολὺ ἀδύνατες κατσικοῦλες.

Κάθε μέρα, λοιπόν, πήγαιναν σ' ἕνα καταπράσινο λόφο, γιὰ νὰ φᾶνε πολὺ χορταράκι καὶ νὰ παχύνουν. Μαζί τους ἐρχόταν κι' ἡ Χοντρὴ Μπιρμπίλω, μά, δὲν ἔτρωγε πολὺ χορταράκι, γιατὶ αὐτὴ ἦταν χοντρὴ καὶ δὲν ἤθελε νὰ παχύνη ἄλλο.

Γιὰ νὰ πᾶνε στὸν καταπράσινο λόφο οἱ τρεῖς κατσικοῦλες περνοῦσαν κάθε μέρα πάνω ἀπὸ μιὰ ξύλινη γεφυρούλα. Κάτω ἀπ' αὐτὴν τὴν γέφυρα ἦταν ἕνα βαθὺ ποτάμι καὶ στὴν ὄχθη του ζοῦσε ἕνας ἄγριος δράκος.

Κάθε φορὰ ποὺ περνοῦσαν οἱ κατσικοῦλες πάνω ἀπὸ τὴν γέφυρα, ὁ δράκος τὶς ἄκουε καὶ θύμωνε, γιατὶ μὲ τὸν θόρυβο, ποὺ ἔκαναν, δὲν τὸν ἄφιναν νὰ κοιμηθῆ.

Μιὰ μέρα οἱ κατσικοῦλες ξεκίνησαν πάλι γιὰ τὸν καταπράσινο λόφο μὲ τὸ φρέσκο χορταράκι. Πρώτη πήγαινε ἡ Μικρὴ Μπιρμπίλω.

— Τὶπ - τάπ, τὶπ - τάπ, χτυποῦσαν τὸ ποδαράκι τους πάνω στὴν ξύλινη γέφυρα.

Ὁ δράκος πετάχτηκε, σὰν τὴν ἄκουσε, θυμωμένος.

— Ποιὸς περπατᾶ πάνω στὴ γέφυρά μου; φώναξε.

— Εἶμαι ἐγώ, ἡ Μικρὴ Μπιρμπίλω. Πηγαίνω στὸ λόφο γιὰ νὰ φάω καὶ νὰ παχύνω, γιατὶ εἶμαι ἀδύνατη.

— Δὲν θὰ προφτάσης νὰ φᾶς χορταράκι, εἶπε τότε ὁ κακὸς δράκος, γιατὶ θὰ φάω τώρα ἀμέσως ἐγὼ ἐσένα.

Ἡ Μικρὴ Μπιρμπίλω, φοβήθηκε πολὺ καὶ ἄρχισε νὰ κλαίη καὶ νὰ παρακαλῆ:

— Μὴ μὲ φᾶς, καλέ μου, δράκο. Εἶμαι τόσο μικρή, τόσο ἀδύνατη. Περίμενε, τώρα θὰ περάση ἡ Μεγάλη Μπιρμπίλω.

— Καλά, συμφώνησε ὁ δράκος. Θὰ τὴν περιμένω. Φεύγα τώρα γρήγορα, μὴ μετανοιώσω.

Σὲ λίγο ἡ Μεγάλη Μπιρμπίλω ἔφτασε στὴ γέφυρα.

— Τὶπ - τάπ, τὶπ - τάπ, χτυποῦσαν τὰ ποδαράκια της.

— Ποιὸς περνᾶ πάνω ἀπ' τὴ γέφυρά μου; φώναξε ὁ δράκος.

— Ἐγὼ εἶμαι, ἡ Μπιρμπίλω ἡ Μεγάλη, εἶπε ἡ κατσικοῦλα. Πηγαίνω στὸ λόφο νὰ φάω χορταράκι καὶ νὰ παχύνω.

— Δὲν θὰ προφτάσης νὰ φᾶς χορταράκι γιατὶ τώρα ἀμέσως θὰ φάω ἐγὼ ἐσένα.

Ἡ Μεγάλη Μπιρμπίλω φοβήθηκε τότε πολὺ καὶ ἄρχισε νὰ κλαίη καὶ νὰ παρακαλῆ:

— Μὴ μὲ φᾶς, καλέ μου δράκο. Εἶμαι πολὺ ἀδύνατη. Περίμενε, τώρα θὰ περάση ἡ Χοντρὴ Μπιρμπίλω.

— Καλά, θὰ τὴν περιμένω. Τώρα φεύγα ἐσὺ γρήγορα μὴ μετανοιώσω.

Σὲ λίγο νὰ καὶ ἡ Χοντρὴ Μπιρμπίλω ἔφτασε στὴν γέφυρα.

— Τὶπ - τάπ, τὶπ - τάπ χτυποῦσαν τὰ ποδαράκια της.

Ὁ ἄγριος δράκος πρόβαλε ἀμέσως κάτω ἀπ' τὴ γέφυρα, γλείφοντας τὰ κόκκινα χείλια του.

Ἡ Χοντρὴ Μπιρμπίλω τὸν εἶδε, ἀλλὰ χωρὶς νὰ φοβηθῆ ἐξακολουθοῦσε νὰ προχωρῆ. Ἡ γέφυρα ἔτριζε ἀπ' τὸ πολὺ της βάρος καὶ τὸ κεφάλι της μὲ τὰ μεγάλα κέρατα καὶ τὰ μακρυὰ γένεια κουνιόταν δεξιὰ κι' ἀριστερά.

— Ποιὸς περπατᾶ πάνω στὴν γέφυρά μου, φώναξε καὶ πάλι ὁ δράκος μὲ ἄγρια φωνή.

— Μὴ φοβᾶσαι, δράκο μου, εἶμαι ἐγὼ ἡ Χοντρὴ Μπιρμπίλω. Πάω νὰ βρῶ τὶς ἀδερφές μου στὸν πράσινο λόφο.

— Δὲν θὰ προφτάσης νὰ πᾶς, γιατὶ τώρα ἔρχομαι νὰ σὲ φάω, μούγκρισε ὁ δράκος.

Ἡ Χοντρὴ Μπιρμπίλω θύμωσε τώρα μὲ τὴ σειρά της. Κούνησε τὸ χοντρό της κεφάλι καὶ φώναξε:

— Ἔλα, ἔλα παληοδράκο νὰ μὲ φᾶς. Μπρός, λοιπόν, δοκίμασε... Τί στέκεσαι;

Ὁ δράκος σκαρφάλωσε τότε στὴ γέφυρα. Μὰ δὲν πρόφτασε νὰ καλοανέβη... Ἡ Χοντρὴ Μπιρμπίλω τοῦ δίνει μιὰ μὲ τὰ κέρατά της καὶ τὸν πετᾶ μέσα στὸ ποτάμι.

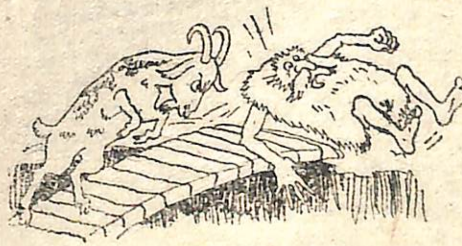
Στὶς φωνὲς τοῦ δράκου ἔτρεξαν ἀμέσως ἡ Μικρὴ καὶ ἡ Μεγάλη Μπιρμπίλω.

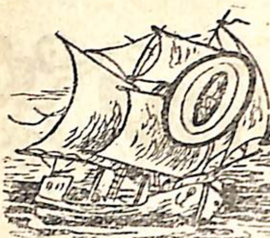
Καὶ σὰν εἶδαν τὸν κακὸ δράκο μέσα στὸ νερό, γέλασαν μὲ τὴν καρδιά τους.

Ὁ δυστυχὴς δράκος προσπαθοῦσε νὰ βγῆ στὴν ξηρὰ μὰ δὲν τὰ κατάφερνε. Κι' ἔτσι πνίγηκε μέσα στὸ ποτάμι.

Ἀπὸ τότε κανεὶς δὲν πείραξε τὶς τρεῖς ἀδελφοῦλες, ποὺ ἥσυχες κάθε μέρα, ἔτρωγαν στὸν πράσινο λόφο τὸ χορταράκι τους.

Η ΑΝΕΜΗ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τώρα τὸν ἔβλεπαν καλύτερα.

Ἦταν ἕνας ἄντρας ὡς σαράντα χρονῶν, μὲ μαῦρα μαλλιὰ καὶ πρόσωπο ἡλιοκαμμένο. Φοροῦσε ἕνα πέτσινο σακκάκι καὶ μπότες ποὺ ἔφταναν πάνω ἀπὸ τὸ γόνατο. Στὸ κεφάλι φοροῦσε ἕνα πλατύγυρο καπέλλο, ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ οἱ Μεξικανοὶ τὰ λένε «σομπρέρο» καὶ τὰ φοροῦν οἱ κάου μπόϋς, οἱ βοσκοὶ τῆς Βόρειας Ἀμερικῆς.

Ὄχι, δὲν ἦταν Ἰνδιάνος ἀπ' αὐτοὺς ποὺ κατοικοῦν στὶς «πάμπες» (τὶς πεδιάδες) τοῦ Περοῦ καὶ τῆς Ἀργεντινῆς. Φαινόταν μᾶλλον ἕνας ἀπὸ ἐκείνους τοὺς μιγάδες τυχοδιῶχτες ποὺ γυρίζουν στὴ Νότιο Ἀμερική, γυρεύοντας ἕνα εὔκολο τρόπο νὰ πλουτίσουν, καὶ ποὺ οἱ τίμιοι ἄνθρωποι τοὺς ἀποφεύγουν.

— Καλημέρα σας κύριε! εἶπε ὁ Ντὶκ Σάντ.

— Καλῶς ἤρθατε! ἀπάντησε ὁ ἄγνωστος ἐγγλέζικα.

Ἀπὸ τὸν τρόπο ποὺ πρόφερε τὴ φράση, ὁ Ντὶκ κατάλαβε πὼς τὰ ἀγγλικὰ ἦταν ἡ μητρική του γλῶσσα.

— Εἶσθε ἄγγλοι; ρώτησε ὕστερα ὁ ἄγνωστος.

— Ὄχι ἀμερικανοί.

— Νότιοι;

— Ὄχι. Βόρειοι.

— Μπορῶ νὰ σᾶς ρωτήσω, νεαρέ μου φίλε πῶς ἔτυχε νὰ βρεθῆτε σ' αὐτὴν τὴν ...ρημη ἀκτὴ ὅπου συνήθως δὲν ζυγώνει ἄν...ρωπος;

Ὁ Ντὶκ δὲν πρόφτασε ν' ἀπαντήση, ...ιατὶ ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἡ κυρία Οὐέλντον ...λησίασε, κι' ὁ ἄγνωστος εὐγενικὰ ἔβγαλε ...ὸ καπέλλο του καὶ τὴν χαιρέτησε.

Ἡ κυρία Οὐέλντον εἶχε ἀκούσει τὴν ἐ...ώτησή του.

— Κύριε τοῦ εἶπε, εἴμαστε ναυαγοί. ...τὲς τὸ πλοῖο μας τσακίστηκε στὰ βρά...ια αὐτῆς τῆς ἀκτῆς!

Στὸ πρόσωπο τοῦ ἄγνωστου γράφηκε ...ιὰ ἔκφραση συμπόνιας, καὶ μὲ τὸ μάτι ...ύρεψε στὴ θάλασσα τὸ ναυαγισμένο πλοῖο.

— Δὲν ἔχει μείνει τίποτε ἀπ τὸ καράβι ...ας! εἶπε ὁ Ντίκ. Ἡ θάλασσα τράβηξε στ' ...νοιχτὰ καὶ τὶς τελευταῖες σανίδες.

— Καὶ τὸ πρῶτο ποὺ ἔχομε νὰ σᾶς ρω...ήσωμε, εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον, εἶναι ποῦ ...ρισκόμαστε.

— Μὰ στὴ Νότιο Ἀμερική! εἶπε ὁ ἄ...γνωστος. Ἔχετε γι' αὐτὸ καμμιὰ ἀμφιβο...ία;

— Εἴχαμε ὡς τώρα. Γιατὶ συναντήσαμε ...ιὰ φοβερὴ τρικυμία καὶ χάσαμε τὸ δρό...ο μας. Ποῦ ἀκριβῶς βρισκόμαστε κύριε; ...θαρρῶ πὼς εἴμαστε στὸ Περρού.

— Ὄχι νεαρέ μου φίλε, εἶπε ὁ ἄγνω...στος. Βρίσκεστε λίγο νοτιώτερα. Ἡ τρι...κυμία σᾶς ἔρριξε στὶς ἀκτὲς τῆς Βολι...βίας.

— Ἀ! ἔκανε ὁ Ντίκ.

— Καὶ μάλιστα στὸ σημεῖο ποὺ βρίσκε...ται στὰ σύνορα τῆς Χιλῆς! συνέχισε ὁ ἄ...γνωστος.

— Σὲ ποιὸ ἀκριβῶς μέρος;

— Δὲν μπορῶ νὰ σᾶς τὸ πῶ, γιατὶ κι' ἐγὼ πρώτη φορὰ κατέβηκα σ' αὐτὴν τὴν ἀκτή. Ξέρω καλὰ μόνο τὸ ἐσωτερικὸ τῆς χώρας.

— Ὥστε θὰ εἴμαστε ἀρκετὰ μακρυὰ ἀ...πὸ τὴν Λίμα.

— Ναί, ἡ Λίμα εἶναι μακρυά. Πρὸς τὰ βορεινά.

— Εἶστε ἀμερικανὸς κύριε; ρώτησε ἡ κυρία Οὐέλντον. Ἐλπίζω ἡ ἐρώτησή μου νὰ μὴν σᾶς φανῆ ἀδιάκριτη.

— Καθόλου, τὴν βρίσκω πολὺ φυσική. Ναί, εἶμαι ἀμερικανός. Βόρειος ἀμερικανὸς ὅπως ἐσεῖς κυρία.

— Κυρία Οὐέλντον.

— Χαίρω πολὺ γιὰ τὴν γνωριμία σας κυρία Οὐέλντον. Ἐγὼ λέγομαι Χάρις καὶ γεννήθηκα στὴ Νότια Καρολίνα. Ὅμως κατοικῶ εἴκοσι χρόνια στὴν πάμπα τῆς Βολιβίας καὶ χαίρομαι ἐξαιρετικὰ ποὺ συναντῶ ἐδῶ πατριῶτες.

— Ἐδῶ κάθεστε κύριε Χάρις; ρώτησε ἡ κυρία Οὐέλντον.

— Ὄχι, κυρία Οὐέλντον. Μένω στὰ νότια, στὰ σύνορα πρὸς τὴ Χιλή, τώρα ὅμως πηγαίνω στὴν Ἀτακάμα.

— Βρισκόμαστε λοιπὸν στὴν ἔρημο τῆς Ἀτακάμας; ρώτησε ὁ Ντίκ.

— Ποιὰ εἶναι ἡ ἔρημος τῆς Ἀτακάμας; ρώτησε ἡ κυρία Οὐέλντον.

— Εἶναι μιὰ μεγάλη ἔκταση ἐντελῶς ἀκατοίκητη καὶ ἔρημη, ποὺ βρίσκεται στὴ Νότιο Ἀμερική.

— Καὶ ταξιδεύετε ὁλομόναχος;

— Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ κάνω αὐτὸ τὸ ταξίδι. Ὁ ἀδερφός μου ἔχει ἐδῶ ἕνα ἀγρόκτημα, τὸ ἀγρόκτημα Σὰν Φελίτσε. Ἐκεῖ πηγαίνω. Ἂν ἔρθετε μαζί μου, θὰ βρῆτε εὔκολα στὸ Σὰν Φελίτσε μεταφορικὰ μέσα ποὺ θὰ σᾶς πᾶνε ἄκοπα στὴν πόλη τῆς Ἀτακάμας. Ὁ ἀδελφός μου θὰ εἶναι εὐτυχὴς ἂν τοῦ δώσετε τὴν εὐκαιρία νὰ σᾶς ἐξυπηρετήση.

Ὁ Μικρὸς Πλοίαρχος ἀπομακρύνθηκε μὲ τὸν Χάρις.

— Κύριε, σᾶς στέλνει ὁ θεός! ἔκανε ζωηρὰ ἡ κυρία Οὐέλντον.

Ὁ ἄγνωστος δὲν ἀπάντησε, ἀλλὰ σὲ λίγο ρώτησε.

— Οἱ μαῦροι αὐτοὶ εἶναι σκλάβοι σας;

— Ὄχι κύριε, εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον. Δὲν ὑπάρχουν πιὰ σκλάβοι στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες. Οἱ Βόρειοι ἔχουν ἀπὸ καιρὸ καταργήσει τὴ δουλεία, καὶ οἱ Νότιοι θὰ ἔκαναν καλὰ νὰ ἀκολουθήσουν τὸ παράδειγμά τους.

— Ναί. Ἔχετε δίκηο! εἶπε ὁ Χάρρις. Ξέχασα τὸν πόλεμο τοῦ 1862 μεταξὺ Βορείων καὶ Νοτίων ποὺ τελείωσε μὲ τὴν νίκη τῶν Βορείων καὶ τὴν κατάργηση τῆς δουλείας. Γι' αὐτὸ ζητάω συγγνώμη ἀπ' αὐτοὺς τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους!

— Δὲν ἦταν ποτὲ δοῦλοι κύριε, ἔκανε σοβαρὰ ἡ κυρία Οὐέλντον, καὶ δὲν ἦταν ποτὲ στὴν ὑπηρεσία μου.

— Μακάρι νάμαστε στὴν ὑπηρεσία σας κυρία Οὐέλντον, εἶπε ὁ γέρο Τόμ. Θὰ ἦταν τιμή μας νὰ σᾶς ὑπηρετούσαμε! Ἐγὼ στὰ νιᾶτα μου ἤμουν σκλάβος. Μὲ ἅρπαξαν ἑφτὰ χρονῶν παιδὶ ἀπὸ τὴν πατρίδα μου τὴν Ἀφρική, καὶ μ' ἔφεραν καὶ μὲ πούλησαν στὰ σκλαβοπάζαρα τῆς Νότιας Ἀμερικῆς. Ὅμως ὁ γιός μου γεννήθηκε ἐλεύθερος, ὅπως κι' οἱ σύντροφοί του ποὺ βλέπετε.

— Χαίρομαι ποὺ τ' ἀκούω! εἶπε ὁ Χάρις. Ἄλλωστε ἐδῶ δὲν ἔχετε νὰ φοβηθῆτε τίποτε, γιατὶ στὴ Βολιβία ἔχει ἀπὸ καιρὸ καταργηθῆ ἡ δουλεία!

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὁ μικρὸς Τζὰκ ποὺ μόλις εἶχε ξυπνήσει ἔφτανε τρίβοντας τὰ μάτια του, ἐνῶ πίσω του τὸν ἀκολουθοῦσε κατὰ πόδας ἡ πιστὴ Νάν.

Ὁ μικρός, μόλις εἶδε τὴ μητέρα του, ἔτρεξε τρέχοντας νὰ τὴν συναντήση. Ἡ κυρία Οὐέλντον τὸν σήκωσε στὴν ἀγκαλιά της καὶ τὸν φίλησε τρυφερά.

— Τί χαριτωμένο ἀγοράκι! εἶπε ὁ Ἀμερικανός. Φαντάζομαι πὼς εἶναι γιός σας!

— Ναί, εἶναι γιός μου! ἀπάντησε ἡ κυρία Οὐέλντον.

— Τὸ ναυάγιο πρέπει νᾶταν διπλὴ δοκιμασία γιὰ σᾶς, ἔχοντας μαζί σας ἕνα μικρὸ παιδί.

— Εὐτυχῶς μᾶς εὐσπλαχνίστηκε ὁ Θεὸς καὶ σωθήκαμε! ἔκανε ἡ κυρία Οὐέλντον. Κι' ἀκόμη μᾶς ἔστειλε ἐσᾶς, κύριε Χάρις.

— Μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ τὸν φιλήσω; ρώτησε ὁ Ἀμερικανός.

— Μὰ φυσικά! εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον.

Ὁ Χάρις πλησίασε γιὰ νὰ φιλήση τὸν μικρὸν Τζάκ, ἀλλὰ τὸ ἀγοράκι ποὺ συνήθως ἦταν εὐγενικὸ καὶ καλότροπο μὲ τοὺς ξένους, σφίχτηκε στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας του, κι' ἔκρυψε τὸ πρόσωπό του στὸν ὦμο της.

— Ὥστε δὲν θέλεις νὰ γίνουμε φίλοι! γέλασε ὁ Χάρις. Γιατί μικρέ μου κύριε; Μὲ φοβᾶσαι;

— Σᾶς παρακαλῶ, κύριε, νὰ τὸν συγχωρήσετε! εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον. Εἶναι λιγάκι ντροπαλὸς μὲ τοὺς ξένους.

— Σιγὰ-σιγὰ θὰ πάψωμε νὰ εἴμαστε ξένοι, εἶπε ὁ Χάρις. Ὅταν θὰ πᾶμε στὸ ἀγρόκτημα, θὰ τοῦ δώσω ἕνα χαριτωμένο ἀλογάκι, ἕνα «πόνεϋ», ποὺ θὰ τὸ καβαλλήση καὶ θὰ πηγαίνη περίπατο, κι' αὐτὸ τὸ ἀλογάκι θὰ τοῦ πῆ πολλὰ καλὰ γιὰ μένα!

Ὅμως οὔτε ὅταν τούταξε τὸ ἀλογάκι δὲν ἡμέρωσε ὁ Τζάκ. Ἦταν φανερὸ πὼς τὸ ἀγοράκι τὸν εἶχε πάρει ὅπως λένε «ἀπὸ κακοῦ».

Ἡ κυρία Οὐέλντον βιάστηκε ν' ἀλλάξη κουβέντα. Δὲν ἤθελε νὰ δυσαρεστηθῆ ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, ποὺ εἶχε τόσο εὐγενικὰ προθυμοποιηθῆ νὰ τὴν ἐξυπηρετήση.

Ὁ Ντὶκ Σὰντ στὸ μεταξὺ συλλογιζόταν τὴν πρόταση τοῦ Χάρις.

Γιὰ νὰ φτάσουν στὸ ἀγρόκτημα τοῦ Σὰν Φελίτσε ἔπρεπε νὰ περπατήσουν κάπου διακόσια μίλια, διαβαίνοντας ἀπὸ δάση καὶ πεδιάδες.

Ταξίδι δηλαδὴ ἀρκετὰ κουραστικὸ γιὰ ἕνα μικρὸ παιδὶ καὶ δυὸ γυναῖκες.

Μίλησε γιὰ τὶς ἀνησυχίες του στὸν Χάρις, ποὺ βιάστηκε νὰ τὸν ἡσυχάση.

— Ἡ διαδρομὴ εἶναι βέβαια λίγο μεγάλη, εἶπε, ἀλλὰ ξέχασα νὰ σᾶς πῶ πὼς ἔχω ἄλογα. Ἔτσι ἡ κυρία Οὐέλντον κι' ὁ

μικρὸς δὲν θὰ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ περπατήσουν. Λογαριάζω πως ἂν καταφέρωμε νὰ περπατᾶμε δέκα μίλια τὴν ἡμέρα, σὲ εἴκοσι μέρες θὰ φτάσωμε στο ἀγρόκτημα. Ἂς ἀφήσωμε ὅτι ἂν περάσωμε ἀπὸ τὸ δάσος ὁ δρόμος θὰ εἶναι συντομώτερος!

— Πάντως εἴμαστε ὑποχρεωμένοι ἔτσι ἢ ἀλλοιῶς νὰ τὸν κάνωμε αὐτὸν τὸν δρόμο! εἶπε ὁ Ντίκ.

— Εὐτυχῶς ποὺ ἔχομε ἄφθονα τρόφιμα, εἶπε καὶ ἡ κυρία Οὐέλντον. Ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἄποψη δὲν θὰ ὑποφέρωμε, καὶ θὰ εἴμαστε εὐτυχεῖς νὰ τὰ μοιραστοῦμε μὲ σας, κύριε Χάρις.

— Αἴ, λοιπόν, ἀφοῦ εἶναι ἔτσι, δὲν μένει πιὰ παρὰ νὰ φύγωμε! εἶπε ὁ Ἀμερικανός.

Κι' ἑτοιμάστηκε νὰ φύγη γιὰ νὰ πάη νὰ φέρη καθὼς εἶπε τὰ ἄλογά του.

Ὁ Ντὶκ Σὰν ὅμως τὸν ἐσταμάτησε.

Αἰσθανόταν στενοχώρια γι' αὐτὸ ποὺ ἑτοιμαζόταν νὰ πῆ, ἀλλὰ δὲν μποροῦσε νὰ μὴν τὸ πῆ. Ὅπως ὅλοι οἱ γνήσιοι ναυτικοί, αἰσθανόταν στενοχώρια ν' ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὴν θάλασσα, κι' ἡ ἰδέα νὰ τραβηξη στὸ ἐσωτεριὸ τῆς χώρας δὲν τοῦ ἄρεσε διόλου.

— Κύριε Χάρις, εἶπε, συγχωρεῖστε με, ἀλλὰ ἤθελα νὰ σας ρωτήσω: εἶναι ἄραγε ἀπαραίτητο νὰ περάση κανεὶς τὴν ἔρημο τῆς Ἀτακάμας; Δὲν θὰ μπορούσαμε ν' ἀκολουθήσωμε τὴν ἀχτὴ ὡς νὰ φτάσωμε σὲ καμμιὰ πολιτεία;

— Μὰ νεαρέ μου φίλε, ἔκανε λιγάκι ἀπότομα ὁ Χάρις, θὰ πρέπει νὰ περπατήσωμε πάνω ἀπὸ ἑνάμιση μῆνα ὡς νὰ φτάσωμε σὲ κατοικημένο τόπο. Ὕστερα ἐγὼ δὲν ξέρω σχεδὸν καθόλου αὐτὴν τὴν ἀχτή. Δὲν μπορῶ νὰ σας ἐγγυηθῶ πιὰ πὼς τὸ ταξίδι θὰ εἶναι χωρὶς κινδύνους. Ὅλοι ἔμειναν γιὰ λίγο σιωπηλοί.

Ὕστερα ἡ κυρία Οὐέλντον ρώτησε:

— Τὰ καράβια ποὺ πᾶνε ἀπὸ τὴν Χιλὴ στὸ Περοὺ δὲν περνᾶνε ἀπὸ τούτη τὴν ἀχτή;

— Ὄχι κυρία Οὐέλντον, καθὼς θὰ εἴδατε καὶ μόνη σας, αὐτὴ ἡ ἀχτὴ εἶναι γεμάτη βράχια καὶ ὑφάλους. Γι' αὐτὸ περνᾶνε πολὺ στ' ἀνοιχτά.

— Καταλαβαίνω, εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον. Ντίκ, ἐσὺ ἔχεις νὰ ρωτήσης τίποτε ἄλλο τὸν κύριο Χάρις;

— Τοῦτο μόνον, ἔκανε ὁ μικρὸς πλοίαρχος. Σὲ ποιὸ λιμάνι νομίζει πὼς μποροῦμε νὰ βροῦμε καράβι γιὰ νὰ μπαρκάρωμε γιὰ τὸν Ἅγιον Φραγκίσκο;

— Φίλε μου, δὲν μπορῶ νὰ σοῦ ἀπαντήσω. Δὲν ξέρω. Τοῦτο μόνο μπορῶ νὰ σᾶς πῶ: πὼς στὸ ἀγρόκτημα Σὰν Φελίτσε θὰ σᾶς δώσουμε ὅ,τι χρειάζεται γιὰ νὰ φτάσετε ἄκοπα στὴν πόλη Ἀτακάμα. Κι' ἀπὸ ἐκεῖ...

— Κύριε Χάρις μὴ φαντασθῆτε πὼς ὁ Ντὶκ διστάζει νὰ δεχτῆ τὴν βοήθειά σας, φώναξε ἡ κυρία Οὐέλντον.

— Ὄχι κυρία Οὐέλντον, δὲν διστάζω, εἶπε ὁ Ντίκ. Λυποῦμαι μονάχα ποὺ θ' ἀναγκασθῆτε νὰ κάνετε μιὰ τόσο κοπιαστικὴ διαδρομή.

— Μπά! Θὰ τὰ καταφέρωμε μιὰ χαρά! εἶπε ἡ γενναία Ἀμερικανίδα. Καὶ νὰ δῆς πὼς οὔτε τὸ ἄλογο τοῦ κυρίου Χάρις δὲν θὰ χρειαστῶ. Ἐγὼ περπατῶ πολύ, καί...

— Ὄχι, ὄχι κυρία Οὐέλντον, τὸ ἄλογό μου εἶναι στὴν διάθεσή σας! ἐπέμεινε ὁ Χάρις.

— Λοιπόν, ἐν τάξει! εἶπε ὁ Ντίκ, νὰ φύγωμε μόλις ἑτοιμαστοῦμε!

Ἡ ἑτοιμασία ποὺ ἐννοοῦσε ὁ Ντίκ, ἦταν νὰ μοιραστοῦν οἱ προμήθειές τους σὲ μικρὰ δέματα ποὺ εὔκολα θὰ μποροῦσε νὰ σηκώση τὸ καθένα ἕνας ἄνθρωπος.

Ἐννοεῖται πὼς αὐτὴ ἡ δουλειὰ ἔγινε πολὺ γρήγορα μὲ τὴν βοήθεια τῶν ἔξυπνων καὶ δραστήριων νέγρων.

— Κύριε Ντίκ, εἶπε ὁ Ἡρακλῆς. Ἂν θέλετε, τὰ σηκώνω ὅλ' αὐτὰ μόνος μου!

— Ὄχι καλέ μου Ἡρακλῆ! εἶπε γελώντας ὁ Ντίκ. Ὁ καθένας μας θὰ σηκώση τὸ δέμα του. Σοῦ ὑπόσχομαι μονάχα νὰ σοῦ δώσω τὸ πιὸ μεγάλο!

— Εἶσαι σπουδαῖο παιδὶ Ἡρακλῆ! ἔκανε κι' ὁ Χάρις κοιτάζοντας τὸν νέγρο λὲς κι' ἦταν μοσχάρι γιὰ πούλημα. Στὰ σκλαβοπάζαρα τῆς Ἀφρικῆς, τὸ ἀφεντικό σου θάπιανε ἕνα σωρὸ λεφτά!

Αὐτὸ τὸ ἀστεῖο δὲν ἄρεσε καὶ πολὺ τοῦ Ἡρακλῆ.

— Δὲν θὰ πρόφταινε νὰ τὰ χαρῆ κύριε! εἶπε. Γιατὶ μὲ μιὰ γροθιά μου θὰ τὸν εἶχα στείλει στὸν ἄλλο κόσμο. Ὅποιος γεννήθηκε ἐλεύθερος, δὲν γίνεται εὔκολα σκλάβος!

— Πρὶν ξεκινήσωμε, εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον, θὰ προγευματίσουμε. Κύριε Χάρις, εἶστε καλεσμένος μας!

— Μετὰ χαρᾶς! εἶπε ὁ Ἀμερικανός. Πάω νὰ φέρω τὸ ἄλογό μου. Σὲ δέκα λεπτὰ θὰ εἶμαι πίσω!

— Μπορῶ νὰ ἔρθω μαζί σας κύριε; εἶπε ὁ Ντίκ.

— Πολὺ εὐχαρίστως φίλε μου!

Ὁ μικρὸς πλοίαρχος ἀπομακρύνθηκε μὲ τὸν Χάρις, ἐνῶ ἡ κυρία Οὐέλντον μὲ τὴν Νὰν ἄρχισαν νὰ ἑτοιμάζουν τὸ πρόγευμα.

Ὁ Χάρις ἔλυσε τὸ ἄλογό του — ἕνα θαυμάσιο, γερὸ ζῶο, ποὺ ὅταν αἰσθάνθηκε τὸν κύριό του νὰ πλησιάζη ἄρχισε νὰ χλημιντρίζη χαρούμενα — καὶ πῆραν τὸ δρόμο τοῦ γυρισμοῦ. Ξαφνικά, ὁ Ντὶκ ρώτησε.

— Κύριε Χάρις, μήπως τυχὸν συναντήσατε σήμερα ἕναν Πορτογάλλο ποὺ λέγεται Νεγκόρο;

— Νεγκόρο; ἔκανε ὁ Χάρις. Ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ Νεγκόρο;

— Ἦταν ὁ μάγειράς μας στὸ πλοῖο.

— Μήπως πνίγηκε στὸ ναυάγιο;

— Ὄχι. Βγῆκε μαζί μας στὴν στεριά. Χτὲς τὸ βράδυ δείπνησε μαζί μας, ἀλλὰ σήμερα τὸ πρωῒ τὸν χάσαμε. Γι' αὐτὸ νὰ σᾶς ρώτησα μήπως κατὰ τύχη τὸν συναντήσατε.

— Ὄχι. Δὲν συνάντησα κανέναν! εἶπε ὁ Χάρις. Καὶ νὰ σᾶς πῶ τὴν ἀλήθεια, ἡ γνώμη μου εἶναι ὅτι ἂν τόλμησε νὰ μπῆ μονάχος του στὸ δάσος, θὰ χαθῆ. Ἐκτὸς ἂν τὰ φέρη ἡ τύχη καὶ τὸν συναντήσουμε στὸ δρόμο.

— Μπορεῖ, εἶπε ὁ Ντίκ.

Ὅταν γύρισαν στὴν σπηλιά, τὸ πρόγευμα ἦταν ἕτοιμο —παστὸ κρέας ζεσταμένο καὶ γαλέτα.

Ὁ Χάρις τὸ ἐτίμησε, γιατὶ καθὼς εἶπε, ἡ φύση τοῦ εἶχε δώσει πολὺ καλὴ ὄρεξη.

— Βλέπω πὼς δὲν τρέχομε τὸν κίνδυνο νὰ πεθάνουμε τῆς πείνας στὸ δρόμο! εἶπε. Δὲν μπορῶ φυσικὰ νὰ πῶ τὸ ἴδιο καὶ γιὰ κεῖνον τὸν δύστυχο τὸν Πορτογάλο!

— Ἄ! εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον. Ὁ Ντὶκ σᾶς μίλησε γιὰ τὸν Νεγκόρο;

— Ναί, εἶπε ὁ Χάρις. Ἀλλὰ δὲν ἀξίζει τὸν κόπο νὰ πονοκεφαλιάζουμε γι' αὐτόν! Ἀφοῦ ὁ ἴδιος νομίζει πὼς μπορεῖ νὰ τὰ καταφέρη μόνος του, τοῦ πάει πολὺ ν' ἀνησυχοῦμε ἐμεῖς γιὰ τὴν ἀφεντιά του! Ἐμπρὸς φίλοι μου, ὥρα νὰ ξεκινήσουμε ἂν θέλουμε νὰ κάνουμε κάμποσο δρόμο πρὶν βραδυάση!

Ἦταν σύμφωνοι ὅλοι.

Ὁ καθένας φορτώθηκε τὸ δέμα του στὴν ράχη, καὶ ἡ κυρία Οὐέλντον ἀνέβηκε στὸ ἄλογο, μὲ τὸν μικρὸν Τζὰκ καθισμένον μπροστά της στὴν σέλλα. Ζήτησε νὰ τοῦ δώσουν τὰ χαληνάρια, γιὰ νὰ ὁδηγῆ αὐτὸς τὸ ζῶο. Τοῦ ἔδωσαν λοιπὸν νὰ βαστάη ἕνα ἀπὸ τὰ λουριά, κι' ὁ μικρὸς ἦταν ἐνθουσιασμένος, γιατὶ ἦταν βέβαιος πὼς αὐτὸς κουμαντάριζε τὸ ἄλογο!

ΠΟΡΕΙΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΔΑΣΟΣ

Πόσο πυκνὸ ἦταν τὸ δάσος ποὺ βρέθηκαν σὲ λίγο! Πόσο ἄφθονη, ἄγρια καὶ πυκνὴ ἦταν ἡ βλάστησή του!

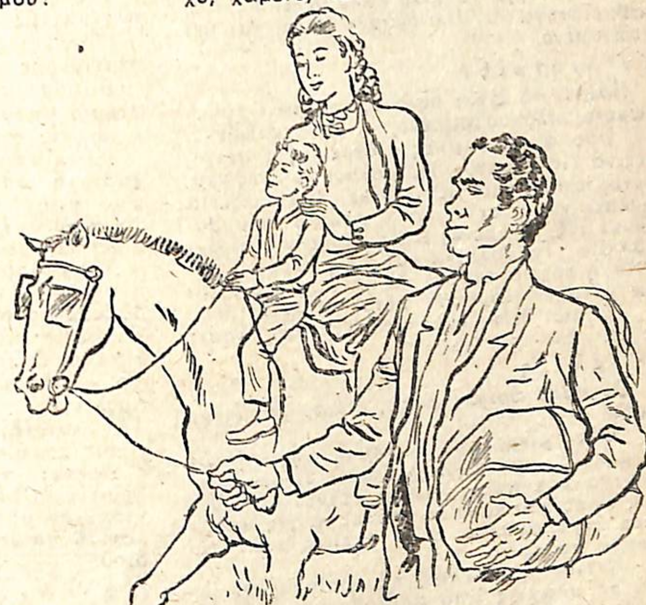
Ὁ μικρὸς πλοίαρχος μπῆκε μὲς στὸ δάσος μ' ἕνα αἴσθημα ἀόριστης ἀνησυχίας. Δὲν ἦταν στὸ στοιχεῖο του ἐκεῖ!

Ἡ κυρία Οὐέλντον, τουναντίον, δὲν δοκίμαζε κανένα φόβο, μ' ὅλο ποὺ ἦταν μάννα μὲ μικρόπαιδο. Πρῶτα γιατὶ ἤξερε πὼς στὴν «πάμπα» δὲν ὑπάρχουν ἐπικίνδυνα θηρία, κι' ὕστερα γιατὶ ὁ Χάρις εἶχε κατορθώσει νὰ κερδίση τὴν ἐμπιστοσύνη της.

Μπροστὰ πήγαινε ὁ Ντὶκ μὲ τὸν Χάρις. Ὕστερα ἔρχονταν δυὸ νέγροι, ἀκολουθοῦσε τὸ ἄλογο μὲ τὴν κυρία Οὐέλντον καὶ τὸν Τζάκ, κι' ὅλοι οἱ ἄλλοι ἦταν ὀπισθοφυλακή.

Ὁ Δίγκος πηγαινόρχονταν ἐλεύθερα σάν... σκύλος ποὺ ἦταν.

Ὁ Ντὶκ ὅμως πρόσεξε πὼς τὸ σκυλὶ δὲν εἶχε πιὰ τὸ κέφι καὶ τὴν ζωηρότητα ποὺ ἔδειχνε στὸ καράβι. Φαινόταν ἀνήσυχο, χαμένο, καὶ τὸ ὕφος του ἦταν,—πὼς

Τοῦ ἔδωσαν νὰ βαστάη ἕνα ἀπὸ τὰ λουριά...

νὰ τὸ πῆ κανείς;—ἀξιολύπητο. Κάπου - κάπου γρύλιζε. Ὄχι ὅμως μὲ θυμό. Μᾶλλον μὲ πόνο.

Ἄ, ναί! Ὁ Δίγκος ἦταν ἕνα αἴνιγμα, ποὺ ὁ Ντὶκ θάδινε πολλὰ γιὰ νὰ τὸ λύση.

Ὅσο γιὰ τὸν ξάδερφο Βενέδικτο, ἦταν ἀδύνατο νὰ τὸν κάνη κανεὶς νὰ περπατήση ταχτικά. Σχεδὸν τόσο ἀδύνατο, ὅσο καὶ γιὰ τὸν Δίγκο. Μόνο ἂν τὸν ἔδεναν μὲ τὸ λουρὶ θὰ μποροῦσαν νὰ τὸν κρατήσουν στὸ δρόμο.

Μὲ τὸ ντενεκεδένιο του κουτὶ περασμένο στὸν ὦμο, μὲ τὸν χοντρὸ φακό του νὰ κρέμεται μ' ἕνα κορδόνι ἀπὸ τὸ λαιμό του καὶ μὲ τὸ δίχτυ του στὸ χέρι, πότε ἔτρεχε μπρός, πότε πίσω, καὶ πότε χανόταν ἐντελῶς μέσα στὰ πυκνὰ χόρτα κυνηγώντας ἕνας Θεὸς μονάχα ξέρει τί ἔντομο.

Τὴν πρώτη ὥρα τῆς πορείας τους, ἡ κυρία Οὐέλντον ἀναγκάστηκε νὰ τὸν φωνάξη τουλάχιστον εἴκοσι φορές, ὡς ποὺ στὸ τέλος ἡ γυναίκα ἀπόκανε.

— Γιὰ νὰ σοῦ πῶ ξάδερφε, τοῦ εἶπε, στὸ λέω γιὰ τελευταία φορὰ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ξεμακραίνης ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

— Μὰ ξαδέρφη, ἂν τύχη καὶ δῶ κανένα ἔντομο....

— Ἂν τύχη καὶ δῆς κανένα ἔντομο, θὰ μοῦ κάνης τὴν χάρη νὰ τὸ ἀφήσης ἥσυχο, εἰδ' δὲ ἀλλοιῶς θὰ ἀναγκαστῶ νὰ σοῦ πάρω τὸ κουτί σου!

— Νὰ μοῦ πάρης τὸ κουτί μου! φώναξε ὁ Βενέδικτος σὰν νὰ τὸν φοβέρισαν πὼς θὰ τοῦ ἔβγαζαν τὰ σπλάγχνα.

— Τὸ κουτί σου καὶ τὸ δίχτυ σου! ἐπέμενε ἀνελέητη ἡ κυρία Οὐέλντον.

— Τὸ κουτί μου καὶ τὸ δίχτυ μου! ἔκανε μὲ φρίκη ὁ Βενέδικτος σὰ νὰ δυσκολευόταν νὰ πιστέψη στ' αὐτιά του. Τότε γιατί ὄχι καὶ τὰ γυαλιά μου; Αἴ; Γιατί ὄχι;

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΠΩΣ ΘΑ ΚΑΝΩΜΕ ΚΑΛΟ ΛΑΔΙ

Σήμερα θὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὶς ἐλιὲς — τὸ εὐλογημένο αὐτὸ δέντρο τοῦ τόπου μας — καὶ γιὰ τὸ πῶς θὰ ἐπιτύχωμε λάδι ἐκλεκτῆς ποιότητος.

Γιατὶ τὸ ἐκλεκτὸ λάδι, ἔχει καλὴ τιμή, ἐνῶ τὸ ἄσχημο λάδι δὲν ἔχει.

Τὸ λάδι γιὰ νὰ γίνη καλὸ θέλει μεγάλη καθαριότητα καὶ ἐλαιόκαρπο γερό, καὶ ὄχι σαπισμένο.

Τὸ λιοτρίβι

Πρέπει νὰ εἶναι δυνατό, νὰ εἶναι ταβανωμένο, πλακοστρωμένο, κι' ἀσβεστωμένο.

Ὅσοι ἔχουν λίμπες σιδερένιες ἢ πετρινες νὰ τὶς βγάλουν. Νὰ βάλουν ξύλινες ντυμένες ἀπὸ μέσα μὲ ντενεκέ. Ντενεκεδένια πρέπει νὰ εἶναι κι' ἡ καραβάνα ποὺ βάζουμε τὶς τριμμένες ἐλιὲς (ζυμάρι) κι' ὄχι χάλκινη. Τὰ χάλκινα καὶ τὰ σιδερένια ἀγγειὰ ἢ δοχεῖα πρέπει νὰ καταργηθοῦν, καὶ νὰ μεταχειριζόμαστε μόνο τενεκεδένια.

Τὸ λάδι θέλει ξῦλο ἢ τενεκέ, καὶ τίποτε ἄλλο.

Οἱ ἐλιὲς

Οἱ πολὺ ὥριμες ἐλιές, δίνουν κατώτερο λάδι.

Ὅσες εἶναι ἀπὸ κάμπο ἢ ἀπὸ τόπους χαμηλούς, καὶ προσηλιακούς, δίνουν λάδι χοντρὸ καὶ πολὺ χρωματισμένο. Γι' αὐτὸ τὶς ἐλιὲς τοῦ κάμπου πρέπει νὰ τὶς μαζεύωμε λίγο ἄγουρες γιὰ νὰ εἶναι καλὸ καὶ λεπτὸ τὸ λάδι.

Ἀντίθετα, οἱ ἐλιὲς ποὺ βρίσκονται ψηλὰ σὲ πλαγιὲς ἀπὸ ἀσβεστόπετρα, δίνουν λάδι λεπτὸ καὶ ἀνοιχτόχρωμο. Τὶς ἐλιὲς αὐτὲς πρέπει νὰ τὶς μαζεύωμε ὅταν μαυρίσουν καλά, καὶ πρὶν ἀρχίσουν νὰ ζαρώσουν. Τότε βγαίνει τὸ περισσότερο καὶ τὸ πιὸ καλὸ λάδι. Ἂν ὡριμάσσουν πολύ, τὸ λάδι θὰ εἶναι κατώτερο.

Πρέπει ἀκόμα νὰ μαζεύωμε τὶς ἐλιὲς ἀπὸ τοὺς χαμηλοὺς κλώνους μὲ τὸ χέρι, καὶ μονάχα ἀπὸ τοὺς πιὸ ψηλοὺς κλώνους νὰ ρίχνουμε τὶς ἐλιὲς μὲ τὸ καλάμι.

Γιατὶ ἂν τσακίσωμε τὰ κλωνάρια ποὺ θὰ δώσουν καρπὸ τὸν ἄλλο χρόνο, ποιὸς θὰ ζημιωθῆ; Ἐμεῖς!

Τὶς ἐλιὲς πρέπει νὰ τὶς πηγαίνουμε στὸ λιοτρίβι μὲ κοφίνια κι' ὄχι σὲ σακκὶ γιατὶ ζουλίζονται κι' ἀνάβουν. Οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ νομίζουν πὼς κάνουν μεγάλη ἐξυπνάδα, ἀφήνοντας τὶς ἐλιὲς νὰ σαπίσουν κι' ἔπειτα νὰ τὶς ἀλέσουν. Μὰ ἂν δίνουν περισσότερο λάδι στὴν ὀκά, δὲν συλλογίζονται ὅτι οἱ ἐλιὲς ποὺ δὲν εἶναι σάπιες ζυγίζουν περισσότερο ἀπὸ τὶς σάπιες, κι' ἔτσι ἐρχόμαστε στὸν ἴδιο παρανομαστή, κι' ἔχοντας λάδι κατωτέρας ποιότητας.

Ὅσο γι' αὐτὸ ποὺ λένε πὼς μὲ τὶς σιτεμένες ἐλιὲς κάνουν λιγότερες κοψὲς ἢ μύλους καὶ τοὺς ἔρχεται ἔτσι πιὸ φτηνὰ ἡ λιοτριβή, εἶναι μεγάλη κουταμάρα. Γιατὶ γιὰ λίγες κοψές, χάνουν τὰ χρήματα ποὺ θὰ κέρδιζαν ἀπὸ τὸ ἐκλεκτὸ λάδι ποὺ θ' ἀποχτοῦσαν!

Πρὶν ἀλέσωμε τὶς ἐλιές, πρέπει νὰ τὶς διαλέξουμε, καὶ νὰ βάλωμε χώρια τὶς σκουλικιασμένες καὶ τὶς σάπιες. Χωριστὰ λιοτριβοῦμε καὶ τὶς χαμάδες (σταφιδιασμένες) γιατὶ κι' αὐτὲς ἔχουν λάδι κακῆς ποιότητας.

Πῶς πλένονται οἱ ἐλιὲς

Τὶς ἐλιὲς ποὺ μαζεύομε ἀπὸ χάμω ὕστερ' ἀπὸ βροχὴ πρέπει νὰ τὶς πλένουμε μὲ καθαρὸ νερό.

Τὸ πλύσιμο γίνεται μὲ χειροκόφινα μισογεμάτα ποὺ τὰ βουτᾶμε σὲ στέρνα μικρὴ ἢ σὲ θάλασσα ἂν εἶναι κοντά.

Καθαριότητα στὸ λιοτρίβι

Μιὰ βδομάδα πρὶν δουλέψη τὸ λιοτρίβι, τὸ σαρώνουμε, τὸ ἀσβεστώνουμε καὶ πλένομε τὶς πέτρες τοῦ μύλου, τὰ πιεστήρια, τὸ λιμπί, τ' ἀγγειὰ καὶ τὶς τσαντῆλες μὲ νερὸ κρύο καθαρὸ ὅπου λυώνουμε 6 στὰ ἑκατὸ ποτάσσα ἢ σόδα. Ὕστερα τὸ ξεπλένομε μὲ καθαρὸ νερό.

Ἡ καθαριότητα πρέπει νὰ γίνεται κάθε Σαββατόβραδο ἢ κάθε ποὺ ἀλέσαμε σάπιες ἐλιές.

Πρέπει νὰ καθαρίζουμε τὸ λιοτρίβι ἀπὸ τὴν πυρῆνα καθημερινά, γιατὶ ἀνάβει καὶ μᾶς χαλάει τὸ λάδι. Θὰ πετᾶμε ἔξω ἀμέσως καὶ τὴν κοπριὰ τοῦ ἀλόγου ποὺ γυρίζει τὸ λιοτρίβι.

Τὶς τσαντῆλες ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρό, τὶς πλένομε μὲ λίγη ποτάσσα.

Ὅταν τὶς στίβομε νὰ βγῆ τὸ λάδι, τὶς περιχύνομε μὲ καυτὸ νερό.

Βάφομε μὲ μίνιο ὅλα τὰ μέρη στὸ πιεστήριο ὅπου δὲν ἀκουμποῦν οἱ τσαντῆλες, τ' ἀγγεῖα ἀπέξω καὶ τὰ σίδερα τοῦ μύλου.

Ἡ λίμπα πρέπει νὰ χωριστῆ στὰ δυό. Στὴ μιὰ μεριὰ νὰ πηγαίνη τὸ θερμισμένο καὶ στὴν ἄλλη τὸ ἀθέρμιστο λάδι.

Τὸ ἀθέρμιστο ἐπειδὴ δύσκολα λαγαρίζει, τὸ βάζομε προσωρινὰ σὲ τενεκεδένιο καζάνι καὶ σὲ δώδεκα ὧρες καθαρίζει.

Τὸ ἀθέρμιστο λάδι πουλιέται ἀκριβώτερα.

Τὸ λιοτρίβι πρέπει νὰ εἶναι ζεστό.

Πρέπει νάχη θερμοκρασία 18-20 βαθμούς, γιατὶ ἂν κάνη κρύο, χαλάει ἡ ποιότητα τοῦ λαδιοῦ.

Πῶς διατηροῦμε τὶς ἐλιὲς

Τὶς ἐλιὲς πρέπει νὰ τὶς ἀλέθουμε τὸ πολὺ τρεῖς μέρες ὕστερα ἀπὸ τὸ μάζωμα, γιατὶ ὅταν ἀνάψουν τὸ λάδι θὰ εἶναι ἄσχημο.

Ὡστόσο ἂν εἶναι ἀνάγκη νὰ διατηρηθοῦν 4 - 5 μέρες, τὶς ἁπλώνουμε σὲ 20-30 πόντους πάχος, ὄχι περισσότερο.

Ἂν θέλωμε νὰ διατηρηθοῦν πάνω ἀπὸ 5 μέρες, τὶς πασπαλίζομε μὲ ἀλάτι, ἢ τὶς ἁπλώνουμε ὅπως κάνουν στὴν Εὐρώπη σὲ καλαμωτές.

Οἱ καλαμωτὲς εἶναι εἶδος τελάρα ποὺ ἔχουν μάκρος 2 μέτρα καὶ φάρδος 1, καὶ κούφωμα ἀπάνω κάτω 12 πόντους. Ὁ πάτος τῆς καλαμωτῆς εἶναι καμωμένος ἀπὸ πῆχες ἢ καλάμια καρφωμένα σ' ἀπόσταση ποὺ νὰ μὴν πέφτουν οἱ ἐλιές. Σὲ κάθε γωνιὰ ἔχουν 8 πόντους τάκο γιὰ πόδια. Σὲ καλὰ ἀερισμένη ἀποθήκη, μὲ τὶς καλαμωτὲς μποροῦμε νὰ διατηρήσωμε τὶς ἐλιὲς γιὰ πολλὲς μέρες.

Στὸ ἐρχόμενο γιὰ νὰ τελειώνουμε, θὰ σᾶς πῶ πῶς διατηροῦμε τὸ λάδι.

ΟΡΝΙΘΟΤΡΟΦΙΑ

Ἡ τροφὴ τῶν πουλερικῶν

Ἡ βάση τῆς ὑγείας στὰ πουλερικά, ἐκτὸς βέβαια ἀπὸ τὴν καθαριότητα καὶ τὸ κατάλληλο κοτέτσι, εἶναι ἡ κατάλληλη τροφή.

Ἡ τροφὴ ποὺ ρίχνομε στὶς κότες, πρέπει νὰ εἶναι:

α) Σπόροι (καλαμπόκι, κριθάρι κλπ.).

β) Ζωϊκὲς τροφὲς (κρεατάλευρο, ψαράλευρο, ὠμὸ κρέας ψαροκεφαλές, σπάραχνα κλπ.).

γ) Μεταλλικὲς οὐσίες (κοκκάλευρο ἢ στρειδάλευρο).

Αὐτὸ χρειάζεται στὶς κότες ποὺ ζοῦν σὲ περιωρισμένο κοτέτσι. Ὅταν βόσκουν ἔξω, τὶς βρίσκουν μόνες τους στὸ χῶμα.

Τὸ ἴδιο καὶ τὶς ζωϊκὲς οὐσίες: ὅταν μποροῦν νὰ φᾶνε σαλιγκάρια ἢ σκουλίκια ἔξω, στὸ ὕπαιθρο, ἔχουν λιγώτερη ἀνάγκη ἀπὸ ψαράλευρο κλπ.

Πρέπει νὰ προσέχωμε νὰ μὴν ἀλλάζωμε ἀπότομα τὴν τροφὴ τῶν πουλερικῶν γιατὶ αὐτὸ τὰ βλάφτει.

Σιγὰ - σιγὰ θὰ τὴν ἀλλάζομε.

Πρέπει νὰ προσέχωμε καὶ στὴν ποιότητα γιὰ τὴ τροφὴ ποὺ ἀγοράζομε.

Πρέπει νὰ τὶς ταΐζομε τὴν ἴδια ὥρα πάντα κάθε μέρα.

Τὰ πουλερικὰ ἔχουν ἀνάγκη κι' ἀπὸ ποικιλία. Πρέπει νὰ φᾶνε ἀπ' ὅλες τὶς τροφὲς ποὺ εἴπαμε πιὸ πάνω.

Τὸ νερὸ

Τὸ νερὸ εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ κάθε ζωντανὸ πλάσμα.

Πρέπει νὰ προσέξωμε ἰδιαίτερα στὸ ζήτημα τοῦ νεροῦ γιατὶ πολλὰ κακὰ μποροῦν νὰ πάθουν τὰ πουλερικά, εἴτε γιατὶ τοὺς ἔλειψε τὸ νερό, εἴτε γιατὶ αὐτὸ ποὺ πίνουν εἶναι βρώμικο.

Τὸ νερὸ πρέπει νὰ εἶναι ἄφθονο καὶ ν' ἀλλάζεται δυὸ φορὲς τὴν ἡμέρα, καὶ νὰ τοὺς τὸ δίνομε μέσα σὲ πήλινες ἢ μετάλλινες ποτίστρες κι' ὄχι σὲ γαβάθες, ἢ πιάτα, ποὺ μποροῦν νὰ βάλουν τὰ πόδια τους μέσα καὶ νὰ τὸ λερώνουν.

Κόκορας καὶ κότα Λεγκχὸρν — μιὰ ράτσα ποὺ τὴν διαδίδουν τὰ «Σπίτια τοῦ Παιδιοῦ».

Τὸ κοτέτσι μας τὸν Ὀχτώβρη

Αὐτὸν τὸν μῆνα ποὺ γεννοῦν οἱ κότες, τοὺς ρίχνομε λίγες περισσότερες ζωϊκὲς οὐσίες, καθὼς καὶ λίγο περισσότερους σπόρους (καλαμπόκι, κριθάρι, βρώμη). Προσοχὴ ὅμως: δὲν πρέπει νὰ τὶς παχύνωμε τόσο ὥστε νὰ μὴν γεννᾶνε.

Αὐτὸν τὸν μῆνα, διαλέγομε τὶς πουλάδες ποὺ θὰ τὶς κρατήσωμε γιὰ καλὲς γεννοῦσες.

Πρῶτα - πρῶτα λέμε πὼς δὲν κάνουν γιὰ γεννοῦσες:

α. Ὅσες εἶναι καχεκτικές.

β. Ὅσες χάνουν ἀκόμα τὰ φτερά τους.

γ. Ὅσες ἔχουν χοντρὰ κόκκαλα στὴ λεκάνη.

δ. Ὅσες ἔχουν σωματικὰ ἐλαττώματα (ραχιτισμὸ κλπ.).

Σὲ ὅσες πουλάδες γεννήσουν τὸν Ὀχτώβρη ἢ κάτσουν στὴ φωλιὰ καὶ χωρὶς νὰ γεννήσουν, τοὺς περνᾶμε στὸ πόδι ἕνα κόκκινο δαχτυλίδι ἢ μιὰ κόκκινη κορδέλλα. Σὲ ὅσες γεννήσουν καὶ τὸν Νοέμβρη ἢ ὅσες πρωτογεννήσουν τότε, περνοῦμε ἕνα πράσινο δαχτυλίδι. Καὶ σὲ ὅσες γεννήσουν τὸν Δεκέμβρη συνέχεια ἢ γιὰ πρώτη φορά, περνᾶμε ἕνα μαῦρο. Ἡ κότα ποὺ θάχη καὶ τὰ τρία δαχτυλίδια, θὰ εἶναι καλὴ γεννοῦσα, καὶ θὰ τὴν κρατήσωμε.

Ἡ πρώτης τάξεως γεννοῦσα, πρέπει ἀπὸ τὶς 15 τοῦ Ὀχτώβρη ὡς τὶς 15 τοῦ Γεννάρη νὰ γεννήση 28 αὐγά.

Ἂν οἱ πουλάδες μὲ τὰ τρία δαχτυλίδια εἶναι λίγες καὶ θέλουμε κι' ἄλλες γεννοῦσες, παίρνουμε κι' ἀπὸ κεῖνες ποὺ ἔχουν δύο: Νοέμβρη ἢ Δεκέμβρη ἢ Ὀχτώβρη καὶ Νοέμβρη. Ποτὲ ὅμως ὅσες ἔχουν δαχτυλίδια Ὀχτώβρη καὶ Δεκέμβρη. Αὐτὲς εἶναι καλὲς γιὰ σφάξιμο μόνο.

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΗΤΡΟΣ

Μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ!

Παρακαλῶ τοὺς φίλους μου νὰ μὲ ρωτοῦν πράγματα σοβαρά. Ὁ Π. Μαλεδὸς π.χ. μὲ ρωτᾷ: «Τί ἦταν ὁ Γόρδιος καὶ πῶς ἔλυσε τὸ Γόρδιο δεσμό. Ἡ ἐρώτηση εἶναι κακὰ διατυπωμένη. Ὅλοι ξέρουν καὶ αὐτὸς ποὺ μὲ ρωτᾷ περισσότερο ὅτι τὸ Γόρδιο δεσμὸ τὸν ἔλυσε διὰ τῆς λόγχης ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος. Ἐν τούτοις ἀπαντῶ στὸν φίλο τί εἶναι ἀκριβῶς ὁ Γόρδιος δεσμός:

Πέντε Βασιλιάδες τῆς Φρυγίας καὶ τῆς Καππαδοκίας φέρνουν τὸ ὄνομα Γόρδιος. Ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ἦταν ὁ ἱδρυτὴς τῆς πόλεως Γορδίου ἢ Γορδίνειον ποὺ κτίστηκε στὸ Σαγγάριο ποταμὸ καὶ ἦταν ἡ παλιὰ πρωτεύουσα τῆς Φρυγίας. Ἡ ἅμαξα τοῦ Βασιλιᾶ Γορδίου εἶχε ἀπάνω στὸ ζυγό της ἕνα κόμπο — δεσμὸ — ποὺ κανένας δὲν κατάφερνε νὰ τὸν λύση. Ἡ ἅμαξα αὐτὴ σὰν κειμήλιο φυλαγόταν στὴν Ἀκρόπολη τοῦ Γορδίου. Ὑπῆρχε ἀκόμα καὶ χρησμὸς ποὺ ἔλεγε ὅτι ὅποιος ἔλυνε τὸ γόρδιο δεσμὸ θὰ γινόταν κύριος τῆς Ἀσίας. Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἔκοψε τὸ δεσμὸ μὲ τὴ λόγχη του θέλοντας ἔτσι νὰ δείξη πὼς οἱ πόλεμοι καὶ οἱ κατακτήσεις γίνονται μὲ τὴ λόγχη καὶ ὅ,τι δὲν μπορεῖ νὰ κάνη κανεὶς μὲ τὴν τέχνη τὸ κατορθώνει μὲ τὴ δύναμη.

Ἡ Ντολορὲς ρωτάει: «Ὡς γνωστὸν ὁ Ξενόπουλος δὲν ἔχει ἐκδώσει ποιήματά του. Εἶχε ὅμως καταπιαστῆ μὲ τὴν ποίηση; Ἔγραψε τίποτα ποιήματα; Καὶ ἐὰν ναί, πῶς τὰ τιτλοφορεῖ;».

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ὁ ἴδιος ὁ Ξενόπουλος γράφει σὲ μιὰ σύντομη αὐτοβιογραφία του:

«Ὅλοι νομίζουν πὼς μόνο στίχους δὲν ἔγραψα ποτέ μου. Λοιπὸν ἔγραψα καὶ στίχους. Τὸ πρῶτο μου ἔργο ποὺ τυπώθηκε, ἦταν ἕνα ἔμμετρο αἴνιγμα μου στὴ «Διάπλαση» τοῦ 1880. Ὁ «Μπαλῆς» καθὼς εἶπα — μιὰ μετ' ἀσμάτων κωμῳδία ποὺ ὁ Ξενόπουλος ἔγραψε ὅταν ἦταν στὴν Γ´ τοῦ Γυμνασίου — εἶχε καὶ τραγουδάκια ποὺ τὰ ἔγραψα ἐγώ. Ἕνα πατριωτικὸ ποίημα μου «Ἡ δούλη Ἤπειρος» ποὺ τὸ ἔγραψα τὸ 1882, ὅταν ἤμουν στὴ Δ´ τοῦ Γυμνασίου, δημοσιεύτηκε, μὲ τὸ ψευδώνυμο Ἰξίων, στὸ μαθητικὸ περιοδικὸ «Σωκράτης» ποὺ ἔβγαινε τότε στὴν Πάτρα. (Μόνο αὐτοὺς τοὺς στίχους θυμοῦμαι: «Ἦτανε νύχτα μαγική, ἑλληνικὴ μὲ χάρι,— χρυσῆ 'ταν, τὴν ἐφώτιζε τ' ὁλόγιομο φεγγάρι»). Μὰ καὶ κατόπιν, ὅταν ἤμουν φοιτητής, δυὸ τρία ἐρωτικὰ ποιηματάκια μου, δημοσιεύτηκαν «στὸν ποιητικὸ Ἀνθῶνα» ποὺ ἔβγαζε στὴ Ζάκυνθο ὁ Τσακασιᾶνος.

Ἀφίνω τώρα τὸ «σονέττο τῶν Ρόδων» ποὺ τὸ ἔγραψα μεγάλος στὰ 1893 γιὰ κάποιο μυθιστόρημα μου «Τζὼν» ποὺ ἐπειδὴ τὸ θέμα ἦταν πολὺ σκαμπρόζικο, ἔμεινε γιὰ πάντα ἀνέκδοτο, καὶ μάλιστα χάθηκε καὶ τὸ χειρόγραφο στὴν περιοδεία ποὺ εἶχα κάνει μεταξὺ τῶν φίλων. (Δὲν ξέρω μὴ μοῦ τὸ κράτησε ὁ Καμπύσης, ποὺ τοῦ εἶχε ἀρέσει πολύ). Σ' αὐτὰ — εὐτυχῶς — περιορίζεται ἡ ποιητική μου παραγωγή».

Φαίνεται ὅμως πὼς ἔπειτα ἀπὸ τὸ «σονέττο τῶν Ρόδων» ὁ Ξενόπουλος δὲν ξανάγραψε στίχους. Γιατὶ καὶ ὡρισμένους στίχους στὶς κωμῳδίες του τοὺς ἔγραφαν ἄλλοι, ὅπως π. χ. ὁ Νικ. Λάσκαρης.

Ὁ Βαρῶνος Μυνχάουζεν μὲ ρωτᾷ: 1) Κατοικεῖται ὁ Ἄρης; 2) Τί εἶναι ἀερόλιθοι καὶ ποιὰ ἡ προέλευσή τους;

Ἀ π ά ν τ η σ η: 1) Οἱ ἀστρονόμοι ἔχουν κάμει παρατηρήσεις καὶ βρῆκαν ὅτι στὸν Ἄρη ὑπάρχουν οἱ ἴδιες περίπου κλιματολογικὲς συνθῆκες ποὺ ἐπικρατοῦν καὶ στὴ Γῆ. Ἀπ' αὐτό, καὶ ἀπὸ τὶς περίφημες «διώρυγες» τὶς ὁποῖες γιὰ καιρὸ οἱ ἀστρονόμοι τῆς ἔπαιρναν γιὰ τεχνικές, βγαίνει τὸ συμπέρασμα πὼς καὶ στὸν Ἄρη ὑπάρχει ζωὴ ὅπως καὶ στὴ γῆ.

Πρέπει ὅμως νὰ σᾶς πῶ πὼς καμμιὰ ἀπόδειξη δὲν ἔχουμε γιὰ τὸ ὅτι ὁ Ἄρης κατοικεῖται καὶ ἂν κατοικεῖται τί εἴδους εἶναι οἱ κάτοικοί του.

2) Οἱ ἀερόλιθοι εἶναι οὐράνια σώματα. Τρέχουν μὲ μεγάλη ταχύτητα στὸ διάστημα. Προέρχονται ἀπὸ μεγάλες ἐκρήξεις ἄστρων ποὺ γίνηκαν καὶ πρόσφατα καὶ ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια. Πολλὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ οὐράνια σώματα ποὺ δὲν εἶναι καὶ πολὺ μεγάλα πλησιάζουν στὴ γῆ τραβιῶνται ἀπὸ τὴν ἕλξη της καὶ μπαίνουν στὴν γήϊνη ἀτμόσφαιρα. Μὲ τὴν τριβὴ ἀνάβουν. Καὶ ἂν εἶναι μικρὰ φτάνουν σὰν διάττοντες ἀστέρες καὶ πέφτουν στὴ γῆ πιὰ σὰν στάκτη. Ἂν εἶναι μεγάλοι πέφτουν στὴ γῆ σὲ στερεὰ κατάσταση. Διακρίνονται δὲ σὲ σιδερίτες (ἐντελῶς μεταλλικοί) σὲ ἀερόλιθους (πέτρα πυριτικῆς φύσεως) ἢ σιδηρόλιθους.(Καὶ τὰ δυὸ μαζί). Ὁ μεγαλείτερος ἀερόλιθος (50 τόννους βάρος) ἔπεσε στὸ Μεξικό.

Μεγάλο βάρος ἀερολίθων πέφτει κάθε μέρα στὴ γῆ. Ὑπολογίζεται πὼς θὰ ἔλθη καιρὸς ποὺ ἡ γῆ θὰ βαρύνη τόσο πολὺ ἀπὸ τὸ βάρος τῶν ἀερολίθων ποὺ ἡ ταχύτητα της στὸ διάστημα καὶ γύρω στὸν ἄξονα της θὰ μικρύνη. Ἔτσι θὰ μεγαλώση καὶ ὁ χρόνος καὶ ἡ ἡμέρα.

Ὁ Γουλιέλμος Τέλλος μ' ἐρωτᾷ: 1) Τί πάχος ἔχει ὁ πάγος ποὺ σκεπάζει τὴ Γροιλανδία. 2) Περίπου πόσες λίμνες ὑπάρχουν στὸν Καναδᾶ. 3) Κάνει κρύο ἢ ζέστη στὸ ἐσωτερικὸ τῆς γῆς;

Ἀ π ά ν τ η σ η: 1) Ἡ Γροιλανδία ποὺ εἶναι καὶ ἡ μεγαλείτερη νῆσος στὴν ὑδρόγειο ἔχει ἔκταση 2.174.000 τετραγωνικὰ χιλιόμετρα (γιὰ τὴ σύγκριση ἡ Ἑλλάδα εἶναι 127.000 τετραγωνικὰ χιλιόμετρα). Ἀπ' αὐτὰ μόνον 88.100 τετραγωνικὰ χιλιόμετρα κατοικοῦνται. Καὶ αὐτὰ εἶναι χιονισμένα ὅλο σχεδὸν τὸ χρόνο ἐκτὸς ἀπὸ 3½ μῆνες ποὺ λυώνουν τὰ χιόνια καὶ φυτρώνουν μερικὰ χορταράκια. Ὅλη ἡ ἄλλη ἡ ἀπέραντη αὐτὴ ἔκταση χειμῶνα καλοκαίρι σκεπασμένη μὲ αἰωνόβιους πάγους καὶ χιόνια. Δὲν εἶναι σταθερὸ τὸ πάχος τῶν πάγων. Γιατὶ ἀλλάζει κατὰ τὶς ἐποχές. Πάντως κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν γεωγράφων ὑπάρχουν τμήματα τῶν ὁποίων τὸ πάχος φθάνει καὶ ὑπερβαίνει κάποτε τὰ 1.000 μέτρα. Πρέπει νὰ σημειωθῆ ἐδῶ πὼς οἱ παγετῶνες τῆς Ἀλάσκας ἔχουν πάχος ποὺ φθάνει τὰ 3.000 μέτρα.

2) Δὲν εἶναι εὔκολη ἡ ἀπάντηση. Ἐκεῖνο ποὺ μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς εἶναι πὼς ὁ Καναδᾶς ἔχει τὶς περισσότερες λίμνες καὶ ποτάμια ἀπὸ κάθε ἄλλη χώρα στὴ γῆ. Πάντως ὑπολογίζονται σὲ ἀρκετὲς ἑκατοντάδες. Ὑπάρχουν λίμνες ποὺ συγκοινωνοῦν μεταξύ τους. Καὶ ἄλλοι τὶς λογαριάζουν γιὰ ξεχωριστὲς καὶ ἄλλοι τὶς θεωροῦν μία. Πάντως οἱ κυριώτερες λίμνες τοῦ Καναδᾶ εἶναι αἱ Ὀντάριο, Ὑοῦρον, Ἄνω λίμνη, Ἤρη, καὶ Μίσιγκαν (ἡ τελευταία ἐπὶ τῶν συνόρων ἀνήκει ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν Ἀμερικήν). Ἄλλες λίμνες εἶναι αἱ Οὐΐννιπεγ, ἡ μεγάλη νῆσος τῶν Ἄρκτων, κλπ. κλπ.

3) Στὰ ἔγκατα τῆς γῆς ἐπικρατεῖ μεγάλη θερμοκρασία, ὅλα δὲ ἐκεῖ βρίσκονται λυωμένα. Ὑπάρχουν φυσικὰ ἀποδείξεις γιὰ ὅλα αὐτά: Προτοῦ ὅμως ἀναφέρω τὶς ἀποδείξεις σημειώνω πὼς ἡ θερμότητα αὐτὴ τῆς γῆς λέγεται «γηγενὴς θερμότης» ἢ «γαιοθερμία». Ἀποδείξεις λοιπὸν πὼς στὰ ἔγκατα τῆς γῆς ἐπικρατεῖ μεγάλη θερμότητα εἶναι τὸ ὅτι ὑπάρχουν τὰ ζεστὰ νερὰ ποὺ βγαίνουν ἀπὸ τὴ γῆ καὶ τὰ ἡφαίστεια ποὺ βγάζουν τὴ λάβα τους. Ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ ἄλλες ἀποδείξεις. Γενικὰ ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὴ θερμοκρασία τῆς ἀτμοσφαίρας σὲ βάθος 20 περίπου μέτρων. Αὐτὸ βέβαια δὲν εἶναι ἀπόλυτο. Ἐξαρτᾶται αὐτὸ ἀπὸ τὸ εἶδος τῶν πετρωμάτων. Πάντως εἶναι βέβαιο πὼς κατὰ μέσον ὅρον στὸ βάθος αὐτὸ βρίσκεται τὸ ὅριο, ὅπως λένε στὴν φυσική, τῶν θερμομετρικῶν ἀλλοιώσεων. Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ κάτω διατηρεῖται στὴ γῆ μιὰ σταθερὴ θερμοκρασία, ποὺ δὲν ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὶς καιρικὲς καταστάσεις. Παρατηρήθηκε καὶ γίνηκε δεκτὸ ἀπὸ τὴν ἐπιστήμη, ὅτι ὅσο προχωροῦμε πρὸς τὸ βάθος ἡ θερμοκρασία τῆς γῆς μεγαλώνει. Κάθε 33 μέτρα ἡ θερμοκρασία μεγαλώνει κατὰ ἕνα βαθμό. Πρὸ τοῦ πολέμου σὲ διάφορα μέρη τῆς γῆς εἶχαν γίνει διατρήσεις: Καὶ βρῆκαν σὲ βάθος 1716 μέτρων θερμοκρασία 56.6° Κελσίου, σὲ 1268 48,1 βαθμοὺς καὶ σὲ βάθος 2221 μέτρων 83 βαθμούς.

Πιστεύεται ἀκόμα ὅτι ἡ θερμοκρασία αὐτὴ στὰ ἔγκατα τῆς γῆς δὲν ὀφείλεται μόνο στὴ παλαιὰ μορφὴ τῆς γῆς ποὺ ἦταν ὁλόκληρη ἕνα πυροτέχνημα ἀλλὰ στὸ γεγονὸς ὅτι γίνονται «διασπάσεις ραδιενεργῶν οὐσιῶν» ποὺ προκαλοῦν θερμότητα.

Ο ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΣ

Υ. Γ. Νὰ μὴ μὲ ρωτᾶν τὰ παιδιὰ γιὰ πράγματα χωρὶς σημασία. Ὁ φίλος μου ὁ Γουλιέλμος Τέλλος π. χ. κάπου διάβασε ἀνεξέλεγκτους ἀριθμοὺς εἴτε γιὰ τὴ Γροιλανδία εἴτε γιὰ τὸν Καναδᾶ καὶ μὲ ρώτησε. Ἄς ἔχῃ ὑπ' ὄψη του τόσο ὁ φίλος μου αὐτὸς ὅσο καὶ ὅλοι οἱ ἀναγνῶστες μου ὅτι οἱ ἀπαντήσεις ποὺ τοὺς δίνω εἶναι ἐλεγμένες καὶ ἀδιάψευστες.

⯁

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

Σὰ Δημοτικὸ (1)

Ἀνάμεσα μὲ τρίγλια
Σιγὴ καὶ Μουντανιά,
καράβι βολτατζάρει
μὲ δεκοχτὼ πανιά!

Νάτο ἄραξε. Τρεῖς Ναῦτες
στὸ ἄλμπουρο τὸ πλωριό,
δένοντας τρίτσα - ρόλια
θωροῦνε τὸ χωριό.

Κι' ἀπ' τὸ πρυμνιὸ ἀκροθῶρι
περήφανη τρανή
στὸ ἀγέρι, κυματίζει,
στὸ σκλάβο, ἡ γαλανή.

Κόφτε, παρθένες, ἄθια
κυρὲς βασιλικό,
καὶ στὸ γιαλὸ τραβῆξτε,
τί μοιάζει ἑλληνικό!

Α. ΜΑΜΜΕΛΗ

(1) Τὸ πατριωτικώτατο αὐτὸ ποίημα γράφτηκε ὅταν ὁ Ἑλληνισμὸς ἀνθοῦσε ἀκόμη στὰ Μικρασιατικὰ παράλια!...

⯁

Ἔγκριση ψευδωνύμων

Ἀχιλλεύς, Ξανθὴ Μπουκλίτσα, Ψαρᾶς, Εὔθυμο[ς] Ροδίτης, Κων. Παλαιολόγος, Ντόλλυ, Αἴσωπο[ς], Ξανθὸς Ἄγγελος, Κεραυνός, Ἄουντα, Νάρκισσο[ς], Ἰαβέρης, Μέγας Ἀλέξανδρος, Τρίμπλερ Μουρατ[ί]δης, Ζαμόρα, Ἀστροπελέκι, Ὀδυσσεύς, Ἄσπρ[ο] Ράν, Φῶς Ἑλληνικό.

⯁

Προαιρετικὲς εἰσφορές

Ἐλάβαμε τὶς παρακάτω προαιρετικὲς εἰσφορές:

	δρα[χ.]
Νίκη Σαραφετινίδου	5.00
Χρ. Καρλῆς	1.00
Ἀνδρέας Θεοδωρίδης	5.00
Κ. Χρηστομάνος	3.00

Πεννομαχίες

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιευσεως ἀγγελιῶν μέχρι 30 λέξεων : 100 δραχμὲς ἡ λέξη. Γιὰ κάθε λέξη πέραν ἀπὸ τὶς 30 : 500 δραχμές).

1205) Ἐκ τῶν ὑστέρων σᾶς πληροφορῶ πὼς γύρισα ἀπὸ τὴν Κεφαλλωνιὰ καὶ βρίσκομαι τώρα στὶς ἐπάλξεις τῶν πεννομαχιῶν. Ἑτοιμασθεῖτε νὰ πληρώσετε ὅλοι ὅσοι ποντικοὶ χορεύατε ὅσο ἔλειπε ὁ... γάτος το...

Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι

⁂

1206) Θανάση Μπέμπη πολὺ ὡραῖο τὸ σκίτσο σου. Φίκη, Ντὶκ Σὰντ γειά σας ἔγραψα.

Γιος τῆς Λέσβου

⁂

1207) Π—νευματικὴ Χαραυγή,
Ν—εανικὴ ἐπιτυχία!
Ε—πίτευξη ἰδανικῶν
Υ—ψηλῶν. Καὶ μεγαλεῖα.
Μ—ορφώνει νέους - νιὲς
Α—φταστα στὴν ψυχὴ
Τ—ονώνει ἠθικά!
Ι—δέα εἶναι πιὸ τρανή!
Κ—οιτάξατε πόση χαρὰ
Η—ρωες ποὺ γεννᾷ.

Ἥρωας Θρῦλος

⁂

1208) Χ—αρὰ καὶ εὐτυχία,
Α—ὐτὸς ποὺ προσχωρεῖ
Ρ—ουφάει μ' ἀπληστία
Α—πὸ τὴ χαραυγή!!
Υ—ψώσατε τὸ βλέμμα
Γ—ίντε προσεχτικοί!
Η—Ἥβη σᾶς καλεῖ!!!

Ἀεριοπροωθούμενος

⁂

1208α) Ε—λεύτερη ἡ σκέψη μας
Δ—ημιουργεῖ περίσσια
Ε—λαμψ' ἡ κάθε βλέψη μας
Σ—φιχτοκρατῶντας τὴν ἀλήθεια
Σ'—αὐτὴν χρωστιέται ἡ χαρά μας (καὶ κάθε πόθος μας κρυφός).
Η—Χαραυγὴ στὸ πέρασμά μας
Σ—κόρπισε ἁπλόχερα τὸ φῶς.

Ρεθυμνιώτης

⁂

1209) Προσοχή! Προσοχή! Μπούουμ! Νᾶτος ὁ Φυστίκης! Χαιρετῶ ὅλους - ες καὶ ἰδιαιτέρως Ἐξάφαλμο, Σκαλιστῆρι καὶ ὅλους τοὺς Ὀλυμπιακούς. Ζήτω ὁ Ὀλυμπιακός.

Φυστίκης

⁂

1210) Χαιρετῶ ἰδιαίτερα τοὺς Εὔθυμους νικητὲς Τζιτσιφρίγκον, Θρῦλον, Ζ. Ρενουάρ. Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι ἐγὼ μπορῶ νὰ σ' ἀντιμετωπίσω. Ὅποιος θέλει ἂς συμμαχήση μαζί μου.

«Ἀντρειωμένος»

⁂

1211) ΔΑΔΕΣ βοηθῆστε μας. Πρόεδρος «ΠΡΟΔΟΥ».

Φ. Καβαλλάρης

⁂

1212) Ζήτω ὁ «Ὀλυμπιακὸς» καὶ ἡ «ΑΕΚ». Οἱ καλύτερες ὁμάδες τῆς Ἑλλάδας.

Ἀποκληρωμένος Ἱππότη»

1213) Εἶναι ψηλός, ἀγριωπός,
καὶ πεισματάρης κύριος...
—Ποιὸς νάναι αὐτός;
—...«Μυστήριος».

⁂

1214) Ὁ Ἀπόλλωνας τοῦ ἥλιου
τὰ ἡνία ἔπιασε
καὶ εὐθὺς ὁ οὐρανός μας
...ἐσυννέφιασε.

⁂

1215) Ὅσοι μοῦ ζητοῦν ἀλληλογραφία ἂς πρωτογράψουν.

Ρεζεντὰ

1216) Πρωτομπαίνοντας στὶς πεννομαχίες χαιρετῶ ὅλους - ες. Ἀλεξία ἀλληλογραφοῦμε;

(ΓΚΑΟΥΡ)

⁂

1217) Ἄλτ καὶ πυροβολῶ!!! Προσχωρεῖστε στὸ σύλλογο μὲ τὰ καλλίτερα ἰδανικὰ Χριστιανικὰ καὶ Ἐθνικά. Οἱ σύλλογοι «Πρωτοπόροι» καὶ «Δάδες» εἶναι πρώτης τάξεως ΜΑΣΚΑΡΑΔΕΣ.

Λάμπρος Χαλμούκης
Πρόεδρος ΤΗΣ ΕΝΔΟΞΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

⁂

1218) Ἀλληλογραφῶ μὲ: Ντολορές, Σκαλιστῆρι, Ρούντη, Κυκλωπα, Αὐγερινον, Μπουλην, Καραμπέτ, Βοιωτον καὶ Κ ε φ. Δ ι α β ο λ ά κ ι. Γράψτε: Λάμπρον Χαλμούκην, Γυμνάσιον Θέρμου - Τριχωνίδος.

Λάμπρος Χαλμούκης
Πρόεδρος ΤΗΣ ΕΝΔΟΞΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

⁂

1219) Σὲ ὅσους ἔγραψα περιμένω. Ὅλοι οἱ Σύλλογοι (ἐκτὸς «Πρωτοπόρων» καὶ «Δάδων») νὰ καταπολεμήσωμε αὐτοὺς τοὺς δύο. Ὀλύμπιε, σὲ προσκαλῶ στὸ Σύλλογο.

Λάμπρος Χαλμούκης
Πρόεδρος ΤΗΣ ΕΝΔΟΞΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

⁂

1220) Θ έ ρ μ ι ο ι καὶ λοιποὶ γιατὶ εἶστε παλαβοί; Ἀ!!... Ξέρω γιατὶ σᾶς ἔφαγαν τὰ κουκούτσια. Ἐκπλήξεις!! Ἐκπλήξεις!!...

Γεώργιος Κων. Ἀγγελάκης
Ἀντιπρόεδρος ΤΗΣ ΕΝΔΟΥΞΟΥΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

⁂

1221) Ἔλατος = Κων. Τσουκαλής. ΓΕΝ. Ρουμελιωτόπουλο = Χρῆστος Ροντήρης. Φώτιε Πούλε τί κάνεις; Ἐξάφαλμος = Παπουτσωμένος Γάτος. Ἐξαφανίσου Δροσοσταλίδα θὰ σᾶς... Τὸ ἀκοῦς;

Κωνσταντῖνος Χαλμούκης
Ταμίας ΤΗΣ ΕΝΔΟΞΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

⁂

2222) Κεφ. Διαβολάκι νὰ πᾶς στὸ διάουλο! Οὐρὲ τί θέλς ἰσὺ ἰδῶ; Κι σὺ Καραμπέτ;

Ἡρωϊκὸ Ρουμελιωτόπουλο
ΤΗΣ ΕΝΔΟΞΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

⁂

1223) Προσχωρῶντας στὸ σύλλογο «Η ΕΝΔΟΞΟΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑ» ὑπόσχομαι δράση. Πεννομάχοι προσχωρεῖστε!! Ἐκπλήξεις!! Ἐκπλήξεις!! Τέρατα καὶ σημεῖα!!

Ἰωάννης Τσαρούχης (Πλαπούτας)
Γεν. Γραμματ. «ΤΗΣ ΕΝΔΟΞΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ»

⁂

1224) Ἔχεις λάθος Ἀποκληρωμένε Ἱππότη (913). Ὁ καλλίτερος πεννομάχος εἶναι ὁ Ταπεινός.

Μάριος

⁂

1225) Χαιρετῶ χριστιανικῶς τούς: Ρεμῆ, Ρούντη καὶ ἰδιαιτέρως Κατεπάνω καὶ Αὐγερινό.

Μάριος

⁂

1226) Προσχωρῶ στὸν Σύλλογο «ΔΑΔΕΣ». Ὑπόσχομαι δράση. Ταπεινὲ περιμένω γράμμα. Διεύθυνσή μου: Βάγιαν Δημήτριον, Βοσπόρου 12 (Κ. Τ.) Θεσσαλονίκη.

Μάριος

⁂

1227) Ζήτω ὁ Σύλλογος «ΔΑΔΕΣ». Πεννομάχοι γραφῆτε ὅλοι σας.

Μάριος

⁂

1228) Ἀνίκητε στὶς πεννομαχίες θὰ νικηθῆς. Ἔχεις ταλέντο, στὸ γράφειν κρυο - λογήματα Π. Κοτρίδη! Πειραχτῆρι, κάθε ἄλλο παρὰ πειραχτῆρι εἶσαι!

Πονηρούλι

⁂

1229) Ἀπάχηδες = ἐξυπνάδα μηδέν! Ἀρτόμητος = τὸ παλληκάρι τῆς φακῆς.

Πονηρούλι

⁂

1230) Μπαίνω στὴν κίνηση μὲ νέο ψευδώνυμο καὶ θερμοχαιρετῶ τοὺς Ρεθυμνιώτη καὶ Δροσοπηγή.

Φωτοδότης

⁂

1231) Ὥστε ἔτσι κύριε Τζιτζιφρίκο; Τὴν ἀγγελία (142 - 30) τὴν ἔχεις πάρει ἀπὸ τὸ «Ἐλληνόπουλο» τοῦ 1946 (50 - 72). Ματωμένο Πειρατῆ. Καὶ ἔτσι σὲ κατάλαβα ποιὸς εἶσαι. Ἑτοιμάσου νὰ ἀποκαλυφτῆς. Ἀλληλογραφῶ μὲ παιδιὰ 13 - 15 ἐτῶν. Ἀνδρέας Βασιλόπουλος, μαθητὴς Κρέσταινα.

Φωτοδότης

⁂

1232) Μπαίνω στὴν κίνηση χωρὶς νὰ μὲ πάρη κανεὶς μυρουδιὰ γιατὶ εἶμαι πολὺ μικρό. Μάθετε ὅτι μπορῶ νὰ μπαίνω στὴ μύτη κάθε πεννομάχου ποὺ θὰ μοῦ κάνη τὸν ἔξυπνο. Προσοχὴ γιατὶ εἶμαι

Μικρόβιο

⁂

1233) Δὲν ἀλληλογραφῶ μὲ κανένα.

Μικρόβιο

1234) Ἀκοῦστε!!! Ἀκοῦστε!!! Ἐκπλήξεις!! Ἐκπλήξεις!!! Ὁ Ἀντ. Κοντόπουλος τὸν καιρὸ ποὺ ἡ μάνα του γεννοῦσε τὴ γιαγιάκα του αὐτὸς ἦταν κάτω ἀπὸ τὴ ΣΚΟΥΠΑ!!!

Μὰκ Ἄρθουρ
ΤΗΣ ΕΝΔΟΞΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

⁂

1235) Γειά σου Καραϊμπιέτ!! Ὁ Γεν. Γραμ. Ἀν. Ἡρώων κ.κ.κ. ΓΓΓάααάτος τῆς Ἀγκύρας ἀντέγραψε τὸ σκίτσο ὁ Σκύλος 3 8 τεῦχος ἀπὸ Γ' τάξεως Δημ. Σελίδα 146. Ἔκδοσις 1950.

Μὰκ Ἄρθουρ
ΤΗΣ ΕΝΔΟΞΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

⁂

1236) Προσκαλῶ στὸ σύλλογό μας: Δυὸ χωριατόπουλα, Δράκον Ἀνίκητον, Ἀστροπόβροντο, Ὑπερον, Ἴκαρον. Ἐμπρός!!!

Μὰκ Ἄρθουρ
ΤΗΣ ΕΝΔΟΞΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

⁂

1237) Μαξιμῶ, Αὐγερινέ, Δροσοσταλίδα, Ἑλληνοπούλα γράψτε: Χαλμούκην Κωνσταντῖνον, Γυμνάσιον, Θέρμον Τριχωνίδος.

Ἡρωϊκὸ Ρουμελιωτόπουλο

⁂

1238) Στὸ σκοπὸ τῆς «Γερακίνας»
—Κίνησε ὁ Πομερσάκος γιὰ κρασὶ
Τοὺς βαρώνους νὰ ποτίση
ντρούμ, ντρούμ, ντρούμ, ντρούμ
τὰ κανάτια του βροντοῦν.

Κι' ἔπεσε μὲς τὸ βαρέλι
καὶ τὸ ἔμπηξε στὸ γλέντι
ντρούμ, ντρούμ, ντρούμ, ντρούμ
βρυχηθμοὶ σὰ ν' ἀντηχοῦν...
(ἕνεκα τὸ...κρασί).

Θρῦλος — Ὕμνος Ἐλευθερίας
(Τορπιλλαδόροι)

⁂

1239) Ἐ κ λ ε κ τ ο ὶ γ ά μ ο ι: Παντρεύεται σήμερον ἐν μέσω συρροῆς κόσμου ὁ νικητὴς τῶν ἀδυνάτων (Σκαλιστῆρι) μὲ τὴν οὐρὰν τοῦ Κεφαλλωνήτικου Διαβολάκου.

Ἀνίκητος

⁂

1240) Τρέξτε! Τρέξτε! Πουλοῦνται σὲ τιμὴ εὐκαιρίας τὰ μαλλιὰ τοῦ Τζιτζιφρίκου πρὸς χρησιμοποίησιν κατασκευῆς βουρτσῶν. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἂς σπεύσουν. Πρῶτο τὸ Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι.

Ἀνίκητος

⁂

1241) Ἀπατᾶσαι ἀξιαγάπητε! Δ. Ἀνίκητε. Συμβαίνει τὸ ἀντίθετον. Λοιπόν...ε... στρίβε πρὶν σὲ βουτήξω.

Ἀνίκητος

⁂

1242) Σκαλιστῆρι (823) καλὲ ἄντες. Δροσοσταλίδα σὲ ξέρω.

Ἀνίκητος

⁂

1243) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες. Ἰδιαιτέρως Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι, Μπέμπη, Μυρσίνη, Δρόσον, Πειραχτῆρι, Ζελίνα, Σκαλιστῆρι, Ἀθλητικὸ Διαβολάκι, Κοτρίδην.

Ξανθὸς Μίκυ

⁂

1244) Καὶ ἐγὼ Ὀλυμπιακός. Ζήτω ὁ Ὀλυμπιακὸς, πρωταθλητὴς Ἑλλάδος. Ζήτωωωωωω!!!

Ξανθὸς Μίκυ

⁂

1245) Πειραχτῆρι σὲ γνωρίζω πρόσεξε μὴν σὲ βγάλω στὸ φανερό... ἀκοῦς;

Ξανθὸς Μίκυ

⁂

1246) Ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους τοὺς Ὀλυμπιακούς.

Ξανθὸς Μίκυ

⁂

1247) Σκαλιστῆρι σὲ γνωρίζω ἔχε τὸν νοῦ σου ἀκοῦς;

Ξανθὸς Μίκυ

⁂

1248) Μπούλη σοῦ ἄρεσε Ὀλυμπιακὸς - Α.Ε.Κ. 4 - 2 πωπωπῶ!!!

Ξανθὸς Μίκυ

⁂

1249) Προσοχή! Προσοχή!!! Κάτω ἡ Α.Ε.Κ.

Ξανθὸς Μίκυ

⁂

1250) Πιτσιρδόνι κάτσε φρόνιμα γιὰ νὰ μὴ σὲ βαρέσω γιατὶ εἶμαι Ὀλυμπιακὸς ἀκοῦς;

Ξανθὸς Μύκη

1251) ΡΑΔΙΟΣΤΑΘΜΟΣ ΠΕΝΝΟΜΑΧΙΩΝ 8.30: Χαρούμενο Ξύπνημα: Γλωσσοκοπάνας 9.15: Πῶς νὰ πέρνετε βραβεῖα: 'Αταλάντης 10.20: Περὶ στεγάσεως: Στ. "Αστεγου 11.30: "Αρες μάρες κουταμάρες: 'Ερατῶς.

Τάκης Ρούμελης

1252) 'Από τώρα καὶ στὸ ἑξῆς ἕνα ὄνομα, μία φράση: Πάνος Μαλεβός.

Πάνος Μαλεβὸς — πρώην 'Αρίων

1253) Φιλικὰ χαιρετῶ τοὺς Μαῦρο Κοράλλι, Πιτσιρδόνι, Σωματοφύλακα "Αθω καὶ Ταπεινό.

'Αγνὸ 'Ελληνόπουλο

1254) Φ. Βογιατζῆ πάρε ψευδώνυμο νὰ πεννομαχήσωμε.

'Αντρειωμένος

1255) 'Αντιχαιρετῶ Μίκην, Εὔθυμον Τυρολέζον, Σωματοφύλακα, "Αθω.

Βαρῶνος Μυνχάουζεν

1256) Ζητεῖται ψάλτης νὰ ψάλλη τὸν 'Εξάψαλμο.

Βαρῶνος Μυνχάουζεν

1257) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους-ες. Σκαλιστῆρι ὁ ἀνθόκηπός μας θέλει σκάλισμα, ἔρχεσαι;

Ξανθὴ Μπουκλίτσα

1258) Γέλασα ... 'Αμερικανιστί, ἀγαπητὲ Νῖκο Σαλονικιέ. (898-39). Γνωρίζεις τὴ γλῶσσα μου; Μπράβοοο!!!

Δροσοπηγὴ (Μαξιμὼ)
(«Πνευματικῆς Χαραυγῆς»)

1259) "Υστερα ἀπὸ τὴν θερινὴ ἀναγκαστικὴ (ἐρχόταν τὸ περιοδικὸ μὲ καθυστέρηση ἑνὸς μῆνα καί...) νάρκη μου, στὴν ἰδιαίτερη πατρίδα μου τὸν Πόρο, ξανάρχομαι στὴν κίνηση γιομάτος κέφι καὶ μπρίο σὰν πάντα. Χαιρετῶ ὅλους τοὺς παλιοὺς καὶ καινούργιους (καλοκαιριάτικους) πεννομάχους). Ροδόπουλε θάθελα ν' ἀλλάξουμε λίγα γράμματα, γιὰ κάποιο σκοπὸ ποὺ ἔχω ὑπ' ὄψη μου. 'Η σύστασή μου (γιὰ ὅλους ποὺ θάθελαν νὰ μοῦ γράψουν) εἶναι: Πᾶνος Τσαμαρδᾶς, 'Ιω. Μῆτσα 2, Ν. Φάληρο.

Τὸς-Τὸ (Φίλος τῶν Δάδων)

1260) Γλωσσοκοπάνα (421) θὲς νὰ γίνης αὐτοκρατορίνα; — Σταυραετὲ (447) ἀπέτυχα στὸ Πολυτεχνεῖο, μὰ σύγχρονα ἔδωσα ἐξετάσεις καὶ στὸ Πανεπιστήμιο, ποὺ πέτυχα. Εἶμαι φοιτητὴς χημείας ἀπὸ πέρσυ. — Ρούντη (358) ἔχω κάτι μουστάκες!! — Γαλ. Ραψωδία (469) θὲς νὰ γίνης ἡ συγγραφίνα μου; — Ρεζεντά, δὲν ἔγραψα γιατὶ φεύγοντας ἀπ' τὴν 'Αθήνα ἄφησα τὴν κίνηση. Γράψε μου σὺ στὴ σύστασή μου τώρα. — Σύλλογε Σ.Π.Ε. (556) ἡ «'Αναγέννηση» ἀποχώρησε. — Νῖκο Φωτεινὲ (570) ἡ δημοτική μου γλῶσσα δὲ σημαίνει πὼς εἶμαι μὲ ἀντεθνικὰ φρονήματα. Κάθε ἄλλο. — Φάρε 'Αρετῆς (594) θὰ ἀναγκαστῆς... τί δηλαδή; — Κορίτσι Νάϋλον (601) νὰ τὸ πιστέψω; — Ντολορὲς (604) μόνο μὲ γράμμα καὶ ὄχι μέσω περιοδικοῦ μπορῶ νὰ σοῦ θέσω μερικὰ ρωτήματα. — Εὔριπε (758) μακάρι νἄμουν μικρός, ἀλλὰ σηκώνω στὴν καμπούρα μου 19 χρονάκια. — "Υπερε (987) μᾶλλον δίκηο ἔχεις. — 'Αντιχαιρετῶ. Κομπαρσίτα (ἀλληλογραφοῦμε;) — Μυρταῖο, Βοιωτό, Φ. Δόξης, Μπούλη καὶ Δυὸ Χωριατόπουλα. — Χαιρετῶ τὴν πεννομαχικὴ φυσιογνωμία Σαλονικιό.

Τὸς-Τὸ ('Αεκτζῆς στὴ...νυοστὴ)

1261) Εὐάγγελε Παναθηναϊκὲ οὐδέποτε θὰ νικηθῆ ὁ «'Ολυμπιακός».

'Αθλ. Διαβολάκι

1262) Θερμοαντιχαιρετῶ Θανάση Μπέμπη. Ζήτω... 'Ολυμπιακοοοοός!!

'Αθλ. Διαβολάκι

1263) Καθόλου Κεφ. Διαβολάκι· δὲν κακοφημίζω τὸ ψευδώνυμό μου.

'Αθλ. Διαβολάκι

1264) 'Ολυμπιακοὶ ὅλοι κατὰ τῶν μὴ 'Ολυμπιακῶν.

'Αθλ. Διαβολάκι

1265) Γειὰ χαρὰ πεννομάχοι. Κατέφθασε αὐτὸς ποὺ θὰ σᾶς ψαρεύει.

Ψαρὰς

1266) Θεάματα: Περήφανη Καρπαθοπούλα καὶ 'Αγνὴ Ψυχή = Πατημένες σουσαμωτὲς σαρδέλλες.

Ψαρὰς

1267) Ντολορὲς τί λὲς γιὰ ἕνα γραμματάκι....!

Εὔθυμος Ροβίτης

1268) Κ. Μπλοῦντ τάθελες καὶ τἄπαθες! Πῆγες γιὰ μαλλὶ καὶ βγῆκες κουρεμένος. Νομίζω κατάλαβες;

Εὔθυμος Ροβίτης

1269) 'Αετιδέας = Εὔθυμος Ροδίτης, Μαντὼ Μαυρογένους = 'Εκπλήξεις!

Θρυλικὴ Τριανδρία

1270) "Υπερε, 'Αλκυὼν γράψτε: Ε. Χρυσικόπουλον, 'Αρεθούσης 33, Χαλκίδα. Δέχομαι ἀπὸ ὅλους. Γειὰ Θρῦλε.

Ζ. Ρενουὰρ

1271) Νομίζω Ρούντη πὼς σοῦ χρειάζονται μερικὰ μαθήματα ζωγραφικῆς. Δὲν πιστεύω νὰ ἀρνηθῆς; Κάτι θὰ μάθης βρὲ κουτέ. "Ωστε θυμώνεις Μυρσίνη; Μπᾶ!...

Ζ. Ρενουὰρ

1272) Ζητῶ συγγνώμην ἀπὸ τοὺς φίλους μου διὰ τὴν μακρὰν ἀπουσία μου ἀπὸ τὴν στήλη τῶν πεννομαχιῶν. Λόγοι ἀνωτέρας βίας μὲ ἀνάγκασαν νὰ πράξω τοῦτο. Χαιρετῶντας ὅλους-ες ἐπανέρχομαι στὶς πεννομαχίες καὶ μένω πάντα ὁ

Φαέθων

1273) Προσοχή! Χαλανδριῶτες ψευδωνυμιοῦχοι, μετὰ ἀπὸ λίγον καιρὸ τὸ Χαλάνδρι θὰ ἀποχτήση σύλλογο. 'Ετοιμαστῆτε.

Φαέθων

1274) Πειραχτῆρι, Θ. Μπέμπη συμμαζευτῆτε καὶ πάψτε τὰς ἐπινικείους κραυγὰς γιὰ τὴν ὁμάδα σας (949, 952), προτοῦ ἀνεβῶ στὸ ἅρμα μου καὶ σᾶς...μαυρίσω. 'Ο «Παναθηναϊκὸς» παραμένει ἡ καλυτέρα ἑλληνικὴ ὁμάς.

Φαέθων (Π.Α.Ο.)

1275) Κ. Διαβολάκι (945) ἀπὸ Ταίναρον κατέβηκα στὴν Κόλαση. Δὲν ἦσουν ἐκεῖ. 'Ο 'Αρχιβερζεβοὺλ σὲ εἶχε στείλει γιὰ ψάρεμα ψυχῶν. Πῶς πῆγαν οἱ δουλειές; 'Εξάψαλμε, μὲ τοὺς πέντε ψαλμούς, σὲ καλῶ εἰς μάχην.

'Αεκτζῆς

1276) Θερμοαντιχαιρετῶ: 'Α. 'Αστέρι, Μ. Πειρατή, Πιτσιρδόνι. 'Από τί Δίκαιε (994); Πρὸς τὸ παρὸν ἐν τάξει ὅλα. Τ. Γιούλη (1069). Στὴν (1023) ἀγγελία μου, πρέπει «τίτλος δὲν ἔκανε ἄνθρωπο···». Συγγνώμην Η. Θρῦλε γιὰ λάθος (1002).

Ντολορὲς

1277) Στὸ μαλλιαρὸ 'Εξάψαλμο:
Γράφεις πολλά, μ' ἀχτένιστα καὶ δίχως ὕφος κι' (ἔννοια.
"Εχεις καὶ γένεια καὶ μαλλιά. Λείπουν μυαλὰ καὶ (χτένια!...

Ντολορὲς

1278) Θερμοαντιχαιρετῶ Δροσοσταλίδα, Ρούντη, Γ. Λέσβου, Θ. Μπέμπη, Κ. Διαβολάκι καὶ ἀλληλογραφῶ. Πιτσιρδόνι καμμιὰ φορὰ οἱ λίγοι εἶναι σταθεροί, οἱ πολλοί... σὰν τοὺς 'Ιταλούς. 'Ολυμπιακὸς = θρῦλος = δόξα.

Σκαλιστῆρι

1279) 'Αγαπητή μου «Παιδόπολη» σοῦ ἀποστέλλω τὶς 1000 δραχ. καὶ Σκαλιστῆρι ἢ Χρυσόστομος Παναγιωτόπουλος εἶναι τὸ ἴδιο πρᾶγμα.

Σκαλιστῆρι

1280) Προσοχή! 'Ιδρύθη σύλλογος ὀνομαζόμενος «Νεανικὴ Φλόγα» ἔχων εἰς ὅλην τὴν 'Ελλάδα 3 μέλη καὶ πρόεδρον (φανταστῆτε) ... τὸν Πᾶνον Μαλεβόν.

'Ελεύθερο Πουλὶ

1281) Δάδες: 'Ο ὑπερσύλλογος ποὺ ἔχει τὸ καλύτερο πρόγραμμα γιὰ τὴν πνευματικὴ διάπλαση τῶν νέων.

'Ελεύθερο Πουλὶ

1282) Πεννομάχοι προσεχῶς: Μιὰ πρωτοφανὴς ὑπερέκπληξις στὰ χρονικὰ τῶν πεννομαχιῶν. Περιμένετε ὅλοι...

Πλάτων
('Ο φιλόσοφος τῶν πεννομαχιῶν)

1283) 'Η διεύθυνσίς μου ἀλλάζει: Γράψετε: Γεώργιον Δ. Κούβελαν, Γυμνάσιον Πύλου.

Πλάτων

1284) Τὰ «ΔΩΡΑ» ΜΟΥ

Στὸν Βαρῶνο Πομερσὺ
ποὺ τὸν δέρνει ἡ λωλάγρα
δίνω... ποντικοφάρμακο,
νὰ βγάλη τὴν ... ποδάγρα!

Καὶ στὸν Διγενῆ 'Ακρίτα
ποῦν' γεμάτος ἀπὸ νειότη,
θὰ δωρίσω μιὰ... γαϊδάρα,
νἄναι σὰν τόν... Δὸν Κιχώτη!

(Συνεχίζεται) 'Εξάψαλμος

1285) Μετ' εὐχαριστήσεως (1077) 'Αταλάντη. Υ.Γ. Γιὰ νὰ τὸ σπάσω τὴν Πρωτοχρονιὰ στὸ ἄδειο σου κεφάλι.

Θανάσης Μπέμπης

1286) "Εχεις δίκιο Γιὲ τῆς Λέσβου (1073).

Θανάσης Μπέμπης

1287) Πεννομάχοι: Τὸ 7 — 0 στὸ 956 εἶναι τυπ. λάθος. Σωστό: 4 — 0.

Θανάσης Μπέμπης

1286) Γλυκοαντιχαιρετῶ: Πλάτων, Λάκη Παβέρη, Δροσοπηγὴ (τί; 962), Πονεμένο Μαθητή, Φοίνικα.

Αὐγερινὸς

1287) Γιὰ ὅσους ζητοῦν ἀλληλογραφία ἂς γράψουν πρῶτοι: Σάββαν Βλαχόπουλον, Μυριοφύτου 23 (Κ.Τ.) Θεσσαλονίκην.

Αὐγερινὸς

1288) Ρούντη μὴν ἀντιγράφης... (1044). Τώνη Γιούλη κρῖμα σου... (1071). Ντολορές, Ζελίνα γειὰ χαρά σας.

Αὐγερινὸς

1289) Γλωσσοκοπάνα γιατὶ σιωπᾶς... Μήπως κλαῖς; Λίγη παρηγοριά. Κοσμοκράτωρ = νήπιο.

Διαβολόπαιδο

1290) Τζιτζιφρίκο πολὺ κομψὸς... κύριος (κορίτσι στὴν πραγματικότητα) τὸ Γύφτικο Σκεπάρνι (σκίτσο 3-41).

Ζελίνα

1291) 'Εξάψαλμε φρόντισε νὰ χορτάσης πρῶτα μὲ πεπονόφλουδες τὴ δική σου πέννα κι' ἔπειτα φροντίζεις γιὰ μένα.

Ζελίνα

1292) Ντολορὲς εὐχαρίστως. Πρωτογράψε μέσω περιοδικοῦ. Σ' ἀντιχαιρετῶ. Καλωσώρισες Πονεμένε Μαθητή, ἀλλὰ γιατὶ Πονεμένος;

Ζελίνα

1293) 'Αποκληρωμένε 'Ιππότη λάθος (913) ὁ Ροδόπουλος. 'Αντιχαιρετῶ Φοίνικα. 'Αποχωρῶ ἀπὸ τὴν πεννομαχόστηλη.

Φτ. 'Ιππότης

1294) Λάκη Λαβέρη προσχώρησε ἄν... Λευκὸ Περιστέρι εὐπρόσδεχτο ἂν εἶσαι ἀγόρι. "Αγνωστε «Χ» ἡ διεύθυνσή σου;

Κατεπάνω (Δάδων)

1295) "Αν θέλης Ντολορὲς νὰ σοῦ γράψω τὴ λέξι «μπεμπέκα», μιὰ καὶ σοῦ ταιριάζει καλύτερα, εὐχαρίστως.

Λάκης Λαβέρη

1296) Δὲν ἱδρύεις κανένα σύλλογο «Μπέμπηδων» 'Αετιδέα, νὰ συμπληρωθῆ τὸ κενό.

Λάκης Λαβέρη

1297) Μ' ἄλλα λόγια Ρούντη (1006) οἱ «Δάδες» εἶναι ὁ ὕφαλος ποὺ προσκρούει κάθε εὐγενικὴ προσπάθεια. Κράτα μιὰ θέση γιὰ μένα Τώνη Γιούλη.

Λάκης Λαβέρη
('Ανεξάρτητος)

1298) Γλυκοχαιρετῶ ὅλους-ες. Τ. Γιούλη πρόσεξε. Θὰ πάθης γκάφα ἀπὸ μένα. Μὲ ξέρεις. Χαιρετῶ Δάφνη Εὐρώτα.

Ξανθὸς "Αγγελος

1299) Δέχομαι τὰ σκόρδα (1029), Αὐγερινὲ γιατὶ εἶναι... ἀντιβασκανικά! "Οσο γιὰ σένα Ρούντη, εἶναι, νομίζω, καιρός, νὰ σὲ... πασαλείψω μὲ τὰ πινέλλα μου!

'Εξάψαλμος

1300) Διαβολόπαιδο, ἂν ἀρχίση ὁ .. 'Εξάψαλμος θὰ πᾶς ἐκεῖ ἀπ' ὅπου ἦλθες!

'Εξάψαλμος

1301) Θερμοαντιχαιρετῶ: Μπούλη, Πιτσιρδόνι.
'Εξάψαλμος

1301α) Γλωσσοδέτης.

'Εξάψαλμος

1302) 'Αλληλογραφῶ μὲ ὅλους. Γράψατε: Λουκάν Τζαβέλλαν, Μιαούλη 24, Κομοτινή.

Ξανθὸς Μίκυ

1303) Χαιρετῶ Μυτιληναῖον 'Ολυμπιακό, Μπέμπη, Κοτρίδην καὶ Δρόσον.

Ξανθὸς Μίκυ

1304) Μυτιληναῖε 'Ολυμπιακὲ καὶ ἐγὼ 'Ολυμπιακός. Ζήτω ὁ 'Ολυμπιακός. Ζήτω!!! Κάτω οἱ Παναθηνα-'Αεκτζῆδες. Κάτω!!!

Ξανθὸς Μίκυ

1305) Πειραχτῆρι γειά σου.

Ξανθὸς Μίκυ

1306) Πιτσιρδόνι σώπασες ἢ ἀκόμα;

Ξανθὸς Μίκυ

1307) Σωματοφύλακα "Αθω 'Ολυμπιακὸς — ΑΕΚ 4 — 2 χαχαχά!!!

Ξανθὸς Μίκυ

1308) Πεννομάχοι προσέξατε τὸν Καραμπέτ. Εἶναι ὁ γνωστὸς μουρντάρης τοῦ «Θησαυροῦ». "Ολοι ἐκτὸς ἀπὸ μένα Πειραχτῆρι (950).

Ἀποκληρωμένος 'Ιππότης

1309) Πεννομάχοι σᾶς συνιστῶ μὴν τὰ βάζετε μὲ τὸ Κ. Διαβολάκι. Κ. Διαβολάκι συμμαχοῦμε;

'Αποκληρωμένος 'Ιππότης
('Αήττητος)

1310) 'Απόλλων μᾶς ἦρθες ἀπαιτητικὸς (932) σοῦ κηρύσσω πόλεμο. Θὰ ἔχης νὰ κάνης μαζί μου.

'Αποκληρωμένος 'Ιππότης

1311) 'Ενεφανίσθη χθὲς εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν ἡ «Ρουκέττα» κατευθυνομένη εἰς σελήνην.

Μενεξὲς

1312) "Υπερε, "Αδωνι ἀλληλογραφοῦμε; Αὐγερινόν, 'Αετιδέα, Πειραχτῆρι θερμοαντιχαιρετῶ.

Μενεξὲς

1313) "Υπερε (987) δὲν ἔχεις φωνή. Κ. Διαβολάκι = τὶν μπόουρντ. Γλωσσοκοπάνα σούφρωσε ἡ γλῶσσα σου; Κοπάνησέ την νὰ πλατύνη. 'Αγνὴ Ψυχή, Καρπαθοπούλα σᾶς γνωρίζω.

Μενεξὲς

1314) Α—ντιχαιρετῶ Μ. Πειρατή.
Γ—ιατὶ Ταπεινὲ δὲν στέλνεις;
Ν—ομίζω πὼς ἀργεῖς.
Ω—χρότης παρατηρεῖται στοὺς Παναθηναϊκούς.
Σ—ήμερα κυριαρχεῖ ὁ 'Ολυμπιακός.
Τ—ὸς - Τὸ χαθήκατε;
Ο—χαμός σας μᾶς ἐλύπησε.
Σ—υνεννοημένοι εἴσαστε ὅλοι οἱ 'Αναγεννησιῶτες;
Χ—αιρετῶ τοὺς πατριώτας Πειραιώτας.

"Αγνωστος Χ ('Ανεξάρτητος)

1315) Χαιρετῶ "Ελατον, Δοντᾶν καὶ δραματικὸν Θρύλον.

Γενναῖο Ρουμελιωτόπουλο

1316) Μὲ τὴν σπαραξικάρδιον 1006 νίκησες ὅλους τοὺς ἀντιγραφεῖς, Ρούντη. Εὐζωνοπούλα ὅπως γράφεις, ἔτσι μιλᾶς; (1039), 'Αφρολουσμένε Θερμαϊκὲ γειὰ (εἶμαι συμπολίτης σου).

"Αλκηστης

1317) Ρούντη πρόσεξε καλὰ γιατὶ «ὅποιος εἶναι ἔξω ἀπ' τὸ χορό, πολλὰ τραγούδια ξέρει».

"Αλκηστης

1318) Πλάτων (917), Α. Περιστέρι (1011), Αγνωστε Χ. (1021), Φοίνικα, 'Ελλ. Φοῖνιξ, γράψτε γρήγορα Θὰ σᾶς δώσουμε κάθε πληροφορία. Κ. Νάϋλον, Ρεμῆ (1058) χίλια εὐχαριστῶ. 'Αγνὸ Χριστιανόπουλο (1016) νόμιζα ὅτι ἦσουν ἀνεξάρτητος. 'Εξάψαλμε (1065) οἱ «ΔΑΔΕΣ» δὲν σβύνουν μὲ γελοῖα στιχουργήματα. Τ. Γιούλη (1071). ΣΥΛΛΥΠΟΥΜΑΙ ΘΕΡΜΑ!...

Ταπεινὸς (Πρόεδρος ΔΑΔΩΝ)

1319) Μαργαριτάρια. Τριαθλητοῦ: «'Ο Χριστιανισμός... ἀπαγορεύει τὴν ἀνοησία!...». Τότε Φίλε... πρέπει νάσουν ἀφωρισμένος!...

Κατεπάνω (ΔΑΔΩΝ)

1320) Θερμοαντιχαιρετῶ Φοίνικα (1055). Προσοχή! Στὶς «Πεννομαχίες» παρουσιάστηκε «ἔξυπνος» λέγων: «'Ο Χριστιανισμός... ἀπαγορεύει τὴν ἀνοησία!...»Μπράβοοοοο!! 'Εξάψαλμε (1065) οἱ «ΔΑΔΕΣ» ἄναψαν περισσότερο...

"Αγγελος Φωτὸς (ΔΑΔΩΝ)

1321) Τ. Γιούλη (1071) γιατὶ εἴμαστε ἐπιτσιρίκια;...». Ξέχασες τὸν τίτλο τοῦ περιοδικοῦ;

(Ρεμῆς (ΔΑΔΩΝ)

1322) 'Αντιχαιρετῶ Αὐγερινὸν (1028). Τ. Γιούλη ξέρεις πολλαπλασιασμό; Κάνε τὸν ἑξῆς 3 Χ 10. Τόσα μέλη εἴμαστε σὲ 6 μῆνες. Σιωπὴ λοιπόν!...

Δαίδαλος (ΔΑΔΩΝ)

1323) Τ. Γιούλη (1071) ἂν ἤσουνα καὶ πρόεδρος... ἀλλοίμονο στὴν «Πνευμ. Χαραυγή»! Συγχέεις φίλε μου τὸν ἐγωϊσμὸ μὲ τὸν ἐνθουσιασμό. Πάψε λοιπόν!

Μικρὸς 'Ιεραπόστολος (ΔΑΔΩΝ)

1324) 'Αγνὸ 'Ελληνόπουλο, ὁ σύλλογός σου σὲ συλλυπεῖται διὰ τὸν θάνατο τοῦ ἀγαπητοῦ σου πατέρα. 'Ο Χριστός, ἀδελφέ μας, μαζὴ σου.

Σύλλογος «ΔΑΔΕΣ»

1325) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες προσχωρῶ στὸ νεοϊδρυθέντα σύλλογο τοῦ Αγίου «Νεανικὴ 'Ελπίδα». Θεάματα: Θρύλος "Ικαρος = Δυὸ Γιάννηδες ἀποστρατεύονται.

'Ιαβέρης

1326) Ζητεῖται πεπειραμένη παραμάνα μὲ καλὰς συστάσεις διὰ τὴν φύλαξιν τοῦ μωροῦ μας Θανάση Μπέμπη.

'Ιαβέρης

1327) Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι μὲ ζάλισες μὲ τὶς ἔξυπνο κουταμάρες σου. Σοῦ συνιστῶ νὰ τὶς ἀφίσης γιὰ νὰ μὴν σὲ στείλω γιὰ τιμωρία στὸν... Παράδεισο καὶ τότε... βλαστήματα.

ΑΝΙΚΗΤΟΣ

1328) 'Αήττητέ μου 'Εξάψαλμε νομίζω ὅτι τὰ παράκανες μὲ τὶς σαχλαμάρες σου. 'Ωστόσο σὲ παραδέχομαι ὅτι εἶσαι ὁ κατὰ φαντασίαν... αὐτοκράτωρ τῶν πεννομαχιῶν καὶ σὲ χαιρετῶ μὲ θαυμασμὸ βγάζοντας τίς... κάλτσες μου (μιὰ καὶ δὲν ἔχω παπούτσια).

ΑΝΙΚΗΤΟΣ ('Ανεξάρτητος)

1329) Ντολορές, πρῶτα - πρῶτα σὲ ἀναγνωρίζω γιὰ ποιήτρια. Μά... στεῖλε μου φιγούρα σου. Ἴσως... Δὲν ξέρεις, καμμιὰ φορά...

Ρούντης

1330) Αὐγερινέ, ξέρεις ποιανοῦ θεὰ ἦταν ἡ Εἰλείθυια; 'Εγὼ στὴν ἀρχὴ νόμιζα τῆς (1029).

Ρούντης

1331) 'Αετιδέα, περιμένω καθεμέρα γράμμα σου. 'Αντιχαιρετῶ Φοίνικα. "Εγραψα.

Ρούντης

1332) "Αλκηστη, τὸ βιβλίο παροιμιῶν δὲν λειτουργεῖ στὴν (1043);

Ρούντης

1333) Κοσμοκράτορα γράψε 615. Μίκη ἀντιχαιρετῶ γράψε 615. Φίκη δὲν ἔλαβα. Ντίκ. Σάντ. ἐπίσης.

Γιὸς τῆς Λέσβου

1334) Ξαναεμφανιζόμενος ὕστερα ἀπὸ μεγάλη ἀπουσία χαιρετῶ ὅλους - ες. 'Ιδιαιτέρως Μάριον, Ρούντη.

Εὔζωνας

1335) Αὐγερινὲ γειὰ χαρά. Ρούντη βλέπω εἶσαι πολὺ ὑπερήφανος.

Εὔζωνας

1336) Κατεπάνω γιὰ τὰ καλά σου λόγια σ' εὐχαριστῶ.

Πρόεδρος «ΠΡΟΟΔΟΥ»
Φτερωτὸς Καβαλλάρης

1337) Μπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ πάντας. Γειὰ - χαρὰ 'Απόλλων. Προσέχτε μὲ καλά.

Μέγας 'Αλέξανδρος

1338) Βλέπετε πεννομάχοι; 'Ιδρύθη ὁ σύλλογος «'Ελεύθερα Παιδιά». Πρέπει νὰ προσχωρήσετε.

'Απόλλων πρόεδρος

1339) Μέγα 'Αλέξανδρε σὲ χαιρετῶ.

'Απόλλων πρόεδρος

1340) Θέλουμε νὰ ἐνισχύσετε τὸν σύλλογό μας.

'Απόλλων πρόεδρος

1341) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους τοὺς πεννομάχους.

Τριπλὲρ Μουρατίδη

1342) 'Απόλλων κλεῖσε τὸ ἀχούρι σου. ΠΑΟΚ - ΑΡΗΣ 4 — 0 4 — 2 2 — 2 4 — 3.

Τριπλὲρ Μουρατίδη

1343) Τί χάλια βρὲ παιδάκι μου Πειραχτῆρι εἶναι αὐτά! Μωρὸ εἶσαι καὶ τρέχουν τὰ σάλια σου. Προμηθεύσου παιδί μου μιὰ σαλιέρα καὶ βάλ' τη στὸ λαιμό σου γιὰ νὰ ἡσυχάσης καὶ νὰ ἡσυχάσουμε.

Κόκκινος Βράχος
(τὸ φόβητρο τῆς στήλης)

1344) Πολὺ εὐχαριστήθηκα Ντὶκ Σὰντ καὶ Μπούλη γιὰ τὴν ὁμοιότητα (Α.Ε.Κ.). Σᾶς χαιρετῶ θερμὰ καὶ σᾶς ζητῶ ἀλληλογραφία. Γράψετε: Γιάννη Γουσέτη. Παύλου Καρρὲρ 22, Ζάκυνθος.

Κόκκινος Βράχος
(ΑΕΚΤζῆς στό... τετράγωνο)

1345) 'Αντιχαιρετῶ θερμότατα καλοί μου Φοίνικα, "Αγνωστε Χ. (ἔγραψα περιμένω). Ντολορές, Αὐγερινὲ Ντολορὲς νὰ περιμένω ἕνα γράμμα; Ταπεινὲ συγχαρητήρια γιὰ τὶς «ΔΑΔΕΣ». 'Αετιδέα γειά.

'Αφρουλουσμένος Θερμαϊκὸς
ΦΙΛΟΣ ΟΛΩΝ

1346) Πεννομάχοι μὲ χαρὰ ξανάρχομαι κοντά σας. Μὲ συγχωρεῖτε ποὺ ἀπουσίασα λιγάκι. 'Αντιχαιρετῶ ὅλους ποὺ μὲ χαιρέτησαν καὶ ἰδιαίτερα τούς: Γ. Τέλλον καὶ Μιλύλον.

Νῖκος Κρίνης

1347) "Ηρωα Θρύλε (712) καὶ Πλάτων (917) εὐχαριστῶ. Φοίνικα δὲν σὲ καταλαβαίνω. 'Ποτὸ ἀρχισυντάκτη σο πῆρες ὡραία ἀπάντηση ἀπὸ τὸν 'Αρχισυντάκτη «ΔΑΔΕΣ». Ταπεινὲ πρόσεχε τον· κηλιδώνεις τὶς «ΔΑΔΕΣ».

Νῖκος Κρίνης

1348) Χαρισμένο στὸν 'Αλέξ. Μακρυλάκη.
Γειά σου μύωπα τρανὲ
Βρὲ 'Αλέκο Παλαβὲ
'Αφοῦ εἶσαι τόσο σοφὸς
Γιατὶ νὰ μήνης 'Ανεξάρτητος.

'Αντώνιος Πατέλης

1349) Μακρυλάκης = Κονσέρβα
Κουντουράκης = Σαρδέλλα
Γιαμουσιακάκης = Σολωμὸς
Κουκουζίκας = Παλαβός.

'Αντώνιος Πατέλης

1350) Μακρυλάκης = ἔβαλε τὴν σαρδέλλα καὶ κελάϊδησε.

'Αντώνιος Πατέλης

1351) 'Ωραῖα τὰ λὲς Φτ. Δόξης (1035), Κάπταιν Μπλούντ, δὲν μοῦ ἀπάντησες.

Μαῦρος Πειρατὴς

1352) Μαῦρο κοράλι γειά σου συμπάθειά μου, Μάκης Λαβέρης = 'Απόφοιτος τοῦ τρελλοκομείου.

Μαῦρος Πειρατὴς

1353) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση τῶν πεννομαχιῶν ὑπόσχομαι δράση, χαιρετῶ ὅλους - ες. Θερμοχαιρετῶ τοὺς Θηβαίους - ες ἰδιαιτέρως Ντολορὲς καὶ Βοιωτό.

'Αστροπελέκι

1354) Τ. Γιούλη χαιρετῶ. Ντολορές, 'Ηρ. Κρητικοπούλα ἀλληλογραφῆτε; Κάπταιν = τρύπα στὸ ὕδωρ!! Ρομπὲν τῶν Δασῶν πρόσεξε τοὺ λαγούς. Γράψτε: "Αγγελον 'Αγγελίδη, Πατριάρχου Γρηγορίου 53, 'Αλεξανδρούπολη.

Εὔθυμος Τυρολέζος

1355) Σ. "Αστεγε, ἀπόκαμες,
ζητώντας τῶν ὀνείρων
πραγματικότης νὰ γενοῦν
—ὤ πλάνη πόθων στείρων—
τὰ ὅσα ὡραῖα ὀρέχτης.

'Αμφιτρίων

1356) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες. Προσοχὴ προσοχή. Ζήτω ὁ «'Ολυμπιακός».

Πολυμήχανος 'Οδυσσεὺς

1357) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση τοῦ ἀγαπημένου μου περιοδικοῦ χαιρετῶ ὅλους - ες. 'Ιδιαιτέρως κανέναν.

'Ανδρέας Θεοδωρίδης

1358) Θερμοαντιχαιρετῶ τοὺς - τάς: Α. Ροδόπουλον, Νῖκον Σαλονικιόν, Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι, Γλωσσοκοπάνα, Κορίτσι Νάϋλον καὶ ζητῶ ἀλληλογραφία τῶν, μέσω περιοδικοῦ.

'Ανδρέας Θεοδωρίδης

1359) Ζητῶ ἀλληλογραφία ἀπὸ ὅλους τοὺς πεννομάχους. Γράψτε: 'Ανδρέαν Θεοδωρίδην, 'Αμφιπόλεως 14, Δράμα.

'Ανδρέας Θεοδωρίδης

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾷ:

Λάβαμε τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μας: Στέγου Ἄστεγου, Δ. Τσίγκαλου, Διονυσίου Μαρκοπούλου, Ρεζεντᾶς, Φωτίου Μ. Νικολοπούλου, Δημητρίου Β. Παλιούρα, Περικλῆ Παπᾶ, Δημ. Βαγια, Κων. Χαλμούκη καὶ Γεωργίου Κ. Ἀγγελάκη, Νίκου Ἠλ. Κώσση, Ἰωάννη Κουμαριανοῦ, Κων. Τσιάρα, Γρηγορίου Λάφα (σύστησα ἰδιαίτερα στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως τὸ ποίημά του), Δημ. Καλτσούλα, Κων. Ι. Χατζῆ.

Πήραμε ἐπίσης τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες τῶν φίλων μας: Ἀντωνίου Πατέλη, Ἀλεξ. Καραγκιαουρίδη, Χρίστου Δημητριάδη, Κωνσταντίνου Λιάλιου καὶ Ἰάσωνος Δραγατίδη, Κ. Τσιάρα καὶ Μπισινάκη (τὸ ποίημά του δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψη, γιατὶ ἦταν γραμμένο στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ τὴν ἀθλητικὴ συνεργασία). Παυσανία Μυλωνᾶ, Κων. Λιάλιου, Δημ. Ἰωάννου Τσίγκαλου καὶ Ἀδ. Τσομίδη.

Πῆρα τὰ σκίτσα τῶν: Ἀντ. Πατέλη, Γιοῦ τοῦ Ἀράχθου (καλό), Δ. Γκανάτσα καὶ Ν. Γιαννούλη, Δημ. Καλτσούλα (μᾶλλον καλό), Ν. Κ. Γιαννούλη (σχεδὸν καλό), Σ. Σκαφίδα (σχεδὸν καλό), Νίκου Ι. Κώσση (ἔτσι κι' ἔτσι), Θρύλου (μᾶλλον καλό), Πιτσιρδονιοῦ (μᾶλλον καλό), Γ. Κ. Ἀγγελάκη, Κων. Ἀντ. Χαλμούκη (ἀρκετὰ καλά), Αλ Δ. Σπυράκη (πάρα πολὺ καλό. Μήπως ὅμως εἶναι ἀντιγραφές; Γιατὶ κάτι τέτοιο μοῦ κατηγγέλθη γιὰ κάποια προηγούμενα), Ἀντρειωμένου, Ἐλεύθερου Πουλιοῦ, Σωτηρίου Χρ. Καρλῆ (ἐντελῶς ἀκατάλληλο γιὰ δημοσίευση), Ἀσμοδαίου (ἀκατάλληλο γιὰ δημοσίευση), Γιοῦ τῆς Λέσβου (σχεδὸν καλό), Σ. Χατζιάδα (ἀπολύτως ἀκατάλληλη μελάνη. Ἢ μὲ πολὺ μαῦρο κραγιὸν κατάλληλο γιὰ σχέδια ἢ μὲ σινικὴ μελάνη) ΠΑΥΣΑΝΙΑ ΜΥΛΩΝΑ (καλό).

Πῆρα τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε τοῦ ΗΡΩΑ τῆς ΠΙΝΔΟΥ.

Ὄχι δὲν παίρνουμε ΑΣΜΟΔΑΙΟ χρήματα γιὰ τὴ δημοσίευση τῶν ἀγγελιῶν στὴ Στήλη τῶν Συλλόγων.

Θὰ σοῦ γράψουμε ἰδιαιτέρως ΑΝΤΩΝΗ ΠΑΣΧΟ.

Ἂν τὸ ἔλαβα σοῦ ἀπάντησα ΝΙΚΟ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟ.

ΓΚΑΟΥΡ. Νὰ μοῦ στείλης τὰ στοιχεῖα σου καὶ 2000 γιὰ τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδωνύμου σου. Στὸ φάκελλο μέσα ἦσαν μόνο 1000 δραχμὲς γιὰ τὴν ἀγγελία.

Λοιπὸν ΛΑΜΠΡΟ ΧΑΛΜΟΥΚΗ: Σὲ χρεώνω γιὰ τὴν πρώτη φουρνιὰ τῶν ἀγγελιῶν (1217 — 1223) 17.100 δραχμές. Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ φύλλα.

Καὶ σένα ΜΑΡΙΕ σὲ χρεώνω μὲ 4.800. Φρόντισε νὰ τὶς στείλης.

Καὶ σένα ΜΑΚ ΑΡΘΟΥΡ 9.700 γιὰ ψευδώνυμα καὶ ἀγγελίες.

Καὶ σένα ΗΡΩ·Ι·ΚΟ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟ 1200.

Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ εὐγενικό σου γράμμα ΚΥΡΙΑΚΟ ΜΠΟΥΓΙΟΥΡΗ. Περιμένω νὰ μοῦ στείλης τὶς ἐντυπώσεις σου. Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ ὅλα.

Θὰ σοῦ γράψουμε ἰδιαιτέρως ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΟΥΒΕΛΑ.

Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ ΠΟΛΥΔΩΡΕ ΣΑΝΔΡΑΒΕΛΗ. Εὐχαριστοῦμε.

Διεβίβασα Ι. ΣΟΥΚΗ τὸ γράμμα σου στὴ διεκπεραίωση. Εὐχαριστῶ.

Θὰ σοῦ γράψω προσωπικῶς ΕΞΑΨΑΛΜΕ. Καὶ στὴν περίπτωση αὐτὴ νὰ μὴ λησμονῆς τὸ εὐαγγελικὸ ρητὸ «Τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής».

Ἐν τάξει ΠΑΥΛΟ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ. Εὐχαριστῶ πολύ.

Περὶ τοῦ ΙΑΚΩΒΟΥ ΨΑΡΡΑ ἔχω τὴν καλλίτερη ἰδέα. Πρόκειται περὶ νέου ποὺ θὰ διαπρέψη ὅπως πιστεύω στὴν ἑλληνικὴ λογοτεχνία ἀγαπητέ μου ΚΩΝ. Ι. ΜΠΑΖΑΙΟ. Προκειμένου περὶ τοῦ Ἄλκη Ροδοπούλου ἔχω ἐπίσης ἰδέα σχηματισμένη. Τὸν πέρασα ἀπὸ πολλὲς δοκιμασίες ὥσπου νὰ τοῦ δώσω τὴ θέση ποὺ τοῦ ἄξιζε. Ἀφῆστε με λοιπὸν νὰ κάνω τὴ δουλειά μου ὅπως ἐγὼ τὴν καταλαβαίνω καὶ νὰ ἔχης ὑπ' ὄψη σου πὼς «οὐ τὰ πάντα τοῖς πᾶσι ρητά». Ἔχω κι' ἐγὼ τὰ μυστικὰ τῆς δουλειᾶς μου! Πάντως παίρνω ὑπὸ σημείωση τὶς συστάσεις σου. Τὸ διήγημά σου μπορεῖς νὰ τὸ στείλης. Ἀλλὰ ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα δὲν εὐθύνομαι.

Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ καὶ σὲ συγχαίρω ἀγαπητὲ φίλε Γ. ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ γιὰ τὴν ὡραία σας πρωτοβουλία νὰ κυκλοφορήσετε ἀγγελία γιὰ τὸ περιοδικό μας. Σ' εὐχαριστῶ ἐπίσης γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια. Γιὰ τὸ ἀθλητικὸ μέρος τῆς ἐπιστολῆς σου θὰ σοῦ ἀπαντήση ὁ ἀθλητικός μας συνεργάτης.

Σ' εὐχαριστῶ ΧΡΗΣΤΙΝΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια ποὺ μὲ συνεκίνησαν βαθύτατα. Διάβασα καὶ ξαναδιάβασα πολλὲς φορὲς τὸ πραγματικὰ ὡραῖο γράμμα σου.

Ἔδωσα Σ. Β. Π. Ροδιὰ Γρεβενῶν ἐντολὴ γιὰ τὰ φύλλα ποὺ μοῦ γράφεις.

Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ ὅλα ἀγαπητέ μου ΙΩΑΝΝΗ ΤΣΑΚΛΙΔΗ.

Πρῶτα - πρῶτα ΑΝΤΩΝΗ ΜΩΡΑ·Ι·ΤΗ ξέρουμε πολὺ καλὰ πὼς εἶσαι ἕνας καλὸς φίλος μας. Τὸ ποίημά σου δὲν δημοσιεύτηκε τελικὰ λόγω τῶν ἀντιρρήσεων τοῦ γραμματέως τῆς συντάξεως. Ἀσφαλῶς ὅταν μᾶς γράφης γιὰ τὸ 31 φύλλο ἐννοεῖς βέβαια τὸ 41. Ἔτσι; Τὸ τετράστιχο ποὺ μοῦ στέλνεις στερεῖται πρωτοτυπίας. Γιατὶ ἀρχίζεις μὲ αὐτὸ τὸ χιλιοειπωμένο «κλεῖσε μέσα στὴν καρδιά σου κλπ.). Πάντως τὸ δημοσιεύω ἐδῶ γιὰ νὰ τὸ δῆς καὶ σύ:

Κλεῖσε μέσα στὴν καρδιά σου
τὴν Ἑλλόδα ὅσο μπορεῖς
ἄλλη τέτοια εὐτυχία
στὴ ζωή σου δὲν θὰ βρῆς.

Τὰ τεύχη φυσικὰ θὰ σοῦ σταλοῦν.

Διάβασα μὲ εὐχαρίστηση ΓΙΩΡΓΟ Ι. ΜΠΟΤΗ τὸ γράμμα σου. Δὲν παραδέχομαι βέβαια μερικὲς ἐκφράσεις ποὺ μεταχειρίζεσαι γιά...τὰ στόματα τῶν παιδιῶν του χωριοῦ σου. Πρέπει, φίλε μου, νὰ εἶναι πάντα κανεὶς ἐπιεικής. Δὲν θέλω νὰ κρίνω τὴν τακτικὴ ποὺ τηρεῖ τὸ περιοδικὸν γιὰ τὸ ὁποῖον μοῦ μιλῆς. Καθένας ἀκολουθεῖ δική του μέθοδο. Ἐγὼ θέλω νὰ ἐπικοινωνῶ μὲ τοὺς φίλους μου, ἀλληλογραφῶντας. Ἄλλος τὸ θεωρεῖ περιττὸ ὅταν μάλιστα δὲν διαθέτει τὸν κατάλληλο χῶρο. Ἂς κρίνουμε ὅλα τὰ πράγματα μὲ χριστιανικὴ καλωσύνη. Καὶ τότε ὅλα θὰ πᾶνε καλά! Εὐχαρίστως θὰ δεχθοῦμε συνδρομητὰς τοὺς ΧΡΙΣΤΟ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟ καὶ ΓΙΩΡΓΟ ΚΩΝ. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟ.

Ἀγαπητὲ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ. Ἐφόσον ἐσὺ τοὺς ἔγραφες τοὺς συνδρομητὰς μπορεῖς νὰ εἰσπράξης τὶς συνδρομὲς καὶ νὰ μᾶς τὶς στείλης. Μποροῦν ἀκόμη ὅσοι θέλουν νὰ μοῦ στείλουν τὶς συνδρομές τους ἀπ' εὐθείας. Αὐτὸ δὲν ἔχει σημασία. Μοῦ γράφεις πὼς μοῦ στέλνεις 10.000 δραχ. γιὰ τὴν ΕΥΤΥΧΙΑ ΜΕΛΛΑΚΗ ἀλλὰ μέσα στὸ γράμμα ἦταν μόνο 5.000 δραχμές. Γιατί αὐτό;

Πολὺ καλά. Σὲ γράφουμε συνδρομητὴ ΒΑΡΔΗ ΕΥΤ. ΨΑΡΑΚΗ.

Ἐν τάξει Κ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟ. Θὰ γίνουν ὅλα κατὰ τὴν παραγγελία σου. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά.

Ἔγραψα συνδρομητὰς τοὺς ΕΥΤΥΧΙΟΝ ΜΑΡΜΑΤΑΚΗΝ καὶ ΜΑΙΡΗ ΜΑΡΚΟΥ ΜΑΡΜΑΤΑΚΗ καὶ εὐχαριστῶ τὸν φίλον κ. Μαρματάκην διὰ τὰς φροντίδας του. Ἡ ἐπιταγὴ εἰσεπραχθη.

Πολὺ καλὰ φίλε ΓΙΩΡΓΟ ΚΟΥΒΕΛΑ θὰ σὲ γράφω στὸ ἑξῆς Κούβελα καὶ ὄχι Κουβέλα. Σὲ χρεώνω μὲ 1000 δραχμές.

Θὰ σοῦ σταλῆ τὸ τεῦχος ΣΤΕΛΛΑ Ν. ΤΟΜΑΡΑ.

Ἐν τάξει ΙΩΑΝΝΗ ΣΟΥΚΗ. Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ σταλοῦν τὰ τεύχη ὅπως μοῦ γράφεις στὸ γράμμα σου.

Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὰ καλά σου λόγια ἀγαπητὲ Κ. Β. ΚΑΡΑΣΤΑΘΗ. Ἀλλὰ γιὰ ποιὰ «ἀποστολὴ τοῦ τεύχους σου» μοῦ στέλνεις τὶς 500 δραχμές;

Ἔδωσα ἐντολὴ ἀγαπητέ μου Δ. ΚΟΥΓΙΟΥΜΟΥΤΖΗ γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις.

Θὰ σοῦ σταλῆ τὸ τεῦχος φίλε ΛΕΩΝΙΔΑ ΓΑΛΑΝΗ.

Σοῦ ἐγκρίνω τὸ ψευδώνυμο ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗ ΝΕΕ. Ἀλλὰ σὲ χρεώνω μὲ 2000 δραχμές.

Ὁ Αὐγερινὸς μοῦ καταγγέλει: «Τὸ ποίημα ποὺ δημοσιεύτηκε στὸ 40 φύλλο μὲ τίτλο «Ἀνάμεσ' ἄνοιξη καὶ θέρο» τοῦ Ἰωάννη Γκιώνη δὲν εἶναι δικό του. Εἶναι παρμένο ἀπὸ τὴ «Ζωὴ τοῦ παιδιοῦ» (τεῦχος 17) καὶ γράφτηκε ἀπὸ τὸν Ἄγ. Φλογερᾶ». Λυπᾶμαι κατάκαρδα γιὰ τὸ νέο αὐτὸ κροῦσμα ἀντιγραφῆς. Λυπᾶμαι. Ὁ Πάτερ Ἱερώνυμος εἶναι ἀκριβῶς αὐτὸς γιὰ τὸν ὁποῖον μοῦ γράφεις. Πολὺ καλά. Σὲ χρεώνω μὲ 4000 δραχμές.

Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη ΔΗΜ. ΑΓΓΕΛΙΔΗ.

Ἐγράψαμε συνδρομητὴ ἀγαπητέ μου ΘΑΝΑΣΗ ΜΠΕΜΠΗ τὸ φίλο σου (ἀποφεύγω τὸ ὄνομά του γιὰ λόγους εὐνοήτους).

Πήραμε τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μας: Γρηγορίου Τσιλιμάγκου, Χρυσοστόμου Παύλου Ἀρχοντίδη, Πλάτωνος, Ἑλένης Κ. Βογιάρα, Γεωργίου Ἰωάννου Μποτῆ, Ἰωάννη Τσακλιδῆ, Σ. Β. Π. (Ροδιὰ Γρεβενῶν), Σταύρου Γ. Τερζῆ καὶ Κων. Ι. Μπαζαίου, Κων. Καραστάθη, Ἀντωνίου Μωραΐτη (ὡς ἐκτέλεση καλό· ὡς ἰδέα ὅμως ὄχι καλό. Παιδαγωγικῶς δὲν εἶναι ἐν τάξει. Πάντως τὸ ἔστειλα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως), Στέγου Ἄστεγου.

Πήραμε τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες τοῦ φίλου μας Σπ. Θ. Κρεμμυδᾶ.

Ἐπίσης τὶς σπαζοκεφαλιὲς τοῦ Μάρκου Θεοδώρου Κρεμμυδᾶ, Σ. Β. Π. (Ροδιὰ Γρεβενῶν), Σωτηρίου Τουφίδη, Γουλιέλμου Τέλλου, Π. Μαλεβοῦ, Χάρη Ν. Δημοπούλου.

Ἐπίσης τὰ σκίτσα τῶν Κων. Μπαζαίου, Γουλιέλμου Τέλλου, Πάνου Μαλεβοῦ, Ἀεκτζῆ Κοτρίδη, Χαρ. Ν. Δημοπούλου (ἀκατάληλα).

Ἀκόμη τὰ «γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μας: Κων. Μπαζαίου, Γουλιέλμου Τέλλου, Π. Μαλεβοῦ, Δροσοπηγῆς, Ἰωάννη Χ. Τσακλιδῆ, Πλάτωνος.

Σοῦ ἀλλάξαμε τὴ διεύθυνση Χ. ΔΗΜΟΠΟΥΛΕ.

Παρακαλῶ τὴν ΞΑΝΘΗ Μπουκλίτσα νὰ μοῦ στείλη τὰ στοιχεῖα της. Ὄνομα, Ἐπώνυμο κλπ.

Ἔχω καλὴ ἰδέα γιὰ τὶς Δάδες φίλε Τὸς - τὸ καὶ πολλὴ καλύτερη γιὰ τὸν νεαρὸ Ἄλκη Ροδόπουλο ἀπὸ τὸν ὁποῖον περιμένω ἐξαιρετικὴ δράση. Γι' αὐτὸ δοκίμασα ἰδιαίτερη εὐχαρίστηση γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ. Γιὰ τὸ ἄλλο ποῖος ἔψεξε τὸν Καίσαρα; Εἶπα ἐγὼ πὼς δὲν εἶσαι ἐθνικιστής; Ξέρω πολλοὺς δημοτικιστὲς ποὺ εἶναι ἀκραιφνεῖς ἐθνικισταί. Ἐγὼ κατέκρινα τὴ γλῶσσα ποὺ ἔγραφες τὸ τελευταῖο παιζὸ καὶ εἶπα: «Δὲν εἶναι γλῶσσα αὐτή. Εἶναι ἀπ' αὐτὲς ποὺ τὶς φτιάνουν ἄνθρωποι καὶ ὄχι ὁ λαός. Ἄλλο λοιπὸν τὸ ἕνα καὶ ἄλλο τὸ ἄλλο.

Ὄχι δὲν εἶναι ἀπὸ τὴ «Νεολαία» «Κατεπάνω». Εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

Πολλὲς φορὲς ἔχω πῆ ΛΑΚΗ ΛΑΒΕΡΗ πὼς πρέπει νὰ πληρώνωνται ὅλες οἱ λέξεις στὶς πεννομαχίες.

Σ' εὐχαριστῶ ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΚΩΝ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΕ γιὰ τὸ τόσο εὐγενικό σου γράμμα. Ἀλλὰ αὐτὲς τὶς 500 δραχμὲς γιατὶ τὶς στέλνεις; Θὰ τὶς περάσω στὴν προαιρετικὴ εἰσφορά.

Ὥστε ΔΗΜΗΤΡΗ ΓΚΙΖΑΝΗ ἦσουν στὴν Ἀθήνα ὅλο τὸ καλοκαῖρι καὶ δὲν ἦλθες νὰ μὲ βρῆς. Μπράβο. Μὰ ἐγὼ παιδί μου θὰ αἰσθανόμουν ἰδιαίτερη χαρὰ νὰ σὲ γνωρίσω. Ἀπὸ τὴν ἀπόδειξη ποὺ θὰ λάβης θὰ δῆς πότε ἀκριβῶς τελειώνει ἡ συνδρομή σου.

Δὲν εἶπα σὲ κανένα ΚΩΣΤΑ ΧΑΛΜΟΥΚΗ πὼς θὰ στείλω τὰ τεύχη ἀπὸ 25 καὶ ἄνω. Εἶπα πὼς θὰ κάμω σύσταση στὴ διεκπεραίωση. Ἀλλὰ αὐτὴ κρατάει ζηλότυπα μερικὰ ποὺ τῆς ἔμειναν γιὰ τοὺς τόμους ποὺ πρέπει νὰ δέσουμε καὶ δὲν στέλνει σὲ κανένα παρὰ τὶς ἐκκλήσεις μου. Πάντως μερικὰ ἀπὸ ὅσα μοῦ γράφεις μοῦ φαίνονται ἀρκετὰ ἀκατανόητα. Γιὰ τὸ 39 μοῦ ἔγραφες. Θὰ πρέπει νὰ τὸ ἔχης πάρει. Ἀλλὰ μὴ μὲ ζαλίζετε γράφοντας σὲ τρεῖς ἀλλεπάλληλες ἐπιστολὲς τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια...

Γιὰ τὸ καταστατικὸ ΛΑΜΠΡΟ ΧΑΛΜΟΥΚΗ σοῦ ἀπάντησα. Οὔτε νὰ δημοσιευτῆ μπορεῖ. Οὔτε νὰ φροντίσω γιὰ τὴν ἐκτύπωση 36. Μ' αὐτὰ μάλιστα τὰ 36 ἀντίτυπα θὰ μὲ πάρουν καὶ στὸ μεζὲ ὁ τυπογράφος. Δὲν ἔχετε πολύγραφο ἐκεῖ νὰ τὸ πολυγραφήσετε;

Πρῶτα - πρῶτα σὲ συγχαίρω ΧΡΙΣΤΟ Γ. ΚΙΡΚΙΝΤΑΝΟ γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο σου γράμμα. Μὴν πολυεμπιστεύεσαι στοὺς ρωμαντικοὺς αὐτοὺς ρεμβασμούς. Ἡ ἀληθινὴ ποίηση δὲν χρειάζεται ὅλες αὐτὲς τὶς μαγεῖες τοῦ ἔναστρου οὐρανοῦ. Πάντως ἀπὸ ὅσα διάβασα βγάζω ἕνα συμπέρασμα: Εἶσαι θετικὸς καὶ ξέρεις νὰ σταματήσης μπροστὰ στὸ γελοῖο. Ἔτσι δὲν φοβᾶμαι πὼς μπορεῖς νὰ γελαστῆς ἀπὸ ψευτορωμαντισμούς, ποὺ μπορεῖ νὰ ἦσαν ὅ,τι τὸ τέλειον γιὰ τὰ παλιὰ χρόνια, ἀλλὰ σήμερα δὲν ἀξίζουν μιὰ δεκάρα.

Σοῦ ἀλλάξαμε τὴ διεύθυνση ΕΥΘΥΜΙΕ ΔΗΜΑ.

Ἐγράψαμε φίλε ΔΑΛΑΚΙΔΗ συνδρομητὴ τὸν ΔΗΜΗΤΡΗ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟ καὶ σ' εὐχαριστοῦμε θερμά.

Σ' εὐχαριστοῦμε θερμὰ ΘΕΟΧΑΡΗ ΕΜΜ. ΧΑΡΟΚΟΠΟ γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο σου γράμμα. Τὸ διάβασα μὲ πολλὴ ἱκανοποίηση.

Ἔδωσα ἐντολὴ γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις ἀγαπητὲ ΛΕΩΝΙΔΑ ΤΖΑΜΤΖΟΓΛΟΥ. Πολὺ φοβοῦμαι ὅμως πὼς μοῦ ζητᾶς ὡς πρὸς τὸν τρόπο τῆς ἀποστολῆς τοῦ περιοδικοῦ στὸν ἐξάδελφό σου πράγματα τεχνικῶς ὄχι πολὺ εὔκολα. Εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα τὰ ἄλλα ποὺ μοῦ γράφεις.

Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μας: Ἀπ. Παπαγιαννοπούλου, Κεραυνοῦ καὶ Μενεξέ, τὰ σκίτσα τῶν Παπαγιαννοπούλου καὶ Ἑξάψαλμου, τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τοῦ Γενναίου Ρουμελιωτόπουλου καὶ Κεραυνοῦ.

Πῆρα ἐπίσης τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μου: Χ. Βαλσαμίδου καὶ Ἑξάψαλμου.

Σ' εὐχαριστῶ πολὺ ΙΩΑΝΝΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια.

ΞΑΝΘΕ ΑΓΓΕΛΕ. Σὲ χρέωσα μὲ 3700.

Μπορεῖς νὰ στέλνης τὶς ἀγγελίες σου ΤΟΥΛΑ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ σὲ ἐπιστολὴ βάζοντας καὶ τὸ ἀντίτιμό τους μέσα στὸ φάκελλο.

Σὲ χρέωσα ΑΓΝΩΣΤΕ Χ μὲ 3000 δραχμές.

Σὲ χρέωσα ΝΑΡΚΙΣΣΕ μὲ 2.000 δραχμὲς γιὰ τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδωνύμου.

Καὶ σένα ΑΝΤ. ΠΑΤΕΛΗ μὲ 3.700.

Σὲ χρέωσα μὲ 3.500 Ἄλκηστη.

Καὶ σένα μὲ χίλιες δραχμὲς ΦΤΕΡΩΤΕ ΚΑΒΑΛΛΑΡΗ.

ΤΡΙΜΠΛΕΡ ΜΟΥΡΑΤΙΔΗ νὰ μοῦ στείλης τὰ στοιχεῖα σου. Σὲ χρέωσα ἀκόμη 1000 δραχμὲς τὶς ὁποῖες σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ στείλης.

Δὲν τὰ πῆρα ἀκόμη τὰ χρήματα ΚΟΚΚΙΝΕ ΒΡΑΧΟ. Μόλις τὰ πάρω θὰ σὲ πιστώσω.

Σὲ χρέωσα ΖΑΜΠΡΑ μὲ 2000 δραχμές.

Πολὺ καλὰ ΖΗΝ. Α. ΣΓΟΥΡΑΚΗ, Κατερίνη.

Τὸ ψευδώνυμο Κεραυνὸς τὸ ζήτησε καὶ τὸ πῆρε ἄλλος ΒΑΣΙΛΗ ΠΑΓΩΝΑ. Σὲ βαφτίζω ἐγώ. Θὰ καταλάβῃς τὸ νέο ψευδώνυμο ποὺ σοῦ ἔβγαλα ἀπὸ τὶς ἀγγελίες σου.

Σὲ χρέωσα ΖΑΜΟΡΑ μὲ 2000 δραχμές.

Τὸ «Ὄλιβερ Τουΐστ» τὸ ἔχει ἄλλος ΓΙΩΡΓΗ ΛΟΒΕΡΔΟ. Σὲ βαφτίζω μὲ ἄλλο· θὰ τὸ δῇς μόνος σου καὶ θὰ τὸ ἀνακαλύψῃς ἀπὸ τὶς ἀγγελίες. Γιὰ τὸ διήγημα προτοῦ τὸ δῶ δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πῶ τίποτα.

Περιμένω τὴ δράση σου ΚΟΚΚΙΝΕ ΒΡΑΧΕ.

Πῆρα τὶς 8000 δραχμὲς ἀγαπητὲ Κ. ΧΑΛΑΥΤΡΗ. Ἔγραψα συνδρομητὴ τὸν Ἰωάννη Μυκονιάτη. Ὁ τόμος τοῦ 1950 στοιχίζει ἄδετος μόνο 24.000. Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλῇ καὶ νὰ τὸν πληρώνῃς ὅπως μοῦ γράφῃς. Μπορεῖς νὰ ζητήσῃς τὸν κ. Μεταξᾶ στὸ «Ἐμπρὸς» κάθε ἀπόγευμα μετὰ τὶς 6 μ.μ.

Δυστυχῶς δὲν μποροῦμε νὰ δημοσιεύσουμε τὸ γράμμα σου ΙΟΥΛΙΑ Π. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ. Δὲν τὸ βρίσκουμε οὔτε σωστὸ ἀλλὰ οὔτε καὶ σκόπιμο. Ἂν θέλῃς γράψε ἀπ' εὐθείας. Πάντως ἂν ἦταν δημοσιεύσιμο θὰ δημοσιευόταν χωρὶς νὰ πάρουμε λεπτά. Συνδρομήτρια σὲ γράψαμε.

Σοῦ ἀλλάξαμε τὴ διεύθυνση ΕΥΣΤΑΘΙΕ ΚΑΛΛΑ.

Διεβίβασα τὸ γράμμα σας στὸν ἀθλητικὸ συνεργάτη μας Β. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΕ καὶ ΒΑΣ. ΑΔΑΜΟΥ.

Πῆρα τὴ σπαζοκεφαλιά σου ΓΙΩΡΓΟ ΚΑΛΟΥΔΗ. Γιὰ τὰ ἄλογα θὰ σοῦ ἀπαντήσῃ ὁ Μπάρμπα Μῆτρος.

Πήραμε ἀπὸ μέρες τὴ συνδρομή σου ΓΙΩΡΓΟ ΛΟΒΕΡΔΟ καὶ σὲ γράψαμε συνδρομητή.

Στοὺς διαγωνισμοὺς τῶν συλλόγων μποροῦν νὰ λάβουν μέρος ὅλοι ΘΕΟΔ. ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΕ.

Θὰ σοῦ ἀλλάξουμε τὴ διεύθυνση ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΜΠΑΣΚΟΥΤΑ. Εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Ἀπὸ τὸ νέο τόμο θὰ ἀλλάξουμε τὴ μέθοδο κρίσεως τῶν συνεργασιῶν ποὺ μᾶς στέλνουν οἱ φίλοι μας.

Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση γιὰ τὰ τεύχη ποὺ μοῦ γράφεις ΙΩΑΝΝΗ ΦΩΤΙΑΔΗ.

Γράψαμε ΓΙΩΡΓΟ ΦΡΑΝΤΖΙΔΗ συνδρομητὴ τὸν Μάρκο Ἰωάννου Μαργαρίτη. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς φροντίδες σου.

Γράψαμε τοὺς συνδρομητὲς ΗΛΙΑ Δ. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΕ (Πλατάνι Πατρῶν). Ἀλλὰ πρέπει καὶ σεῖς καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι φίλοι μας ὅταν δίνετε ἐντολὲς ἐγγραφῆς συνδρομητῶν νὰ στέλνετε καὶ τὴ συνδρομή σας. Ἐπειδὴ φέτος ἔγιναν πολλὰ παρατράγουδα γύρω ἀπὸ τὴν ὑπόθεση αὐτή, ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1952 δὲν θὰ γράφετε κανένας συνδρομητὴς ἂν δὲν προκαταβάλῃ τὴ συνδρομή του. Ἀκόμη δὲν θὰ δημοσιεύουμε τίποτα, ἀπ' αὐτὰ ποὺ πληρώνουνται, ἐὰν δὲν προπληρωθοῦν. Τὸ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» καὶ τὸ αἴνιγμα γραμμένα στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ τὸ γράμμα δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψη. Ἐπίσης τὸ σκίτσο σου πετάχτηκε στὸ καλάθι γιατὶ καὶ σὰν σκίτσο δὲν εἶναι καλὸ ἀλλὰ εἶναι καὶ ἄθλια σχεδιασμένο.

Ἔδωσα ἐντολὴ ΑΛΕΞ. ΚΩΝ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ γιὰ τὰ τεύχη. Κάτι λάθος θὰ ἔγινε.

Σοῦ ἀλλάξαμε τὴ διεύθυνση ΝΙΚΟΛΑΕ Δ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΕ.

Τὰ πῆρα ὅλα ΑΛΚΗ ΡΟΔΟΠΟΥΛΕ. Ἀλλὰ ὅταν σοῦ εἶπα νὰ ξαναρθῇς ὅταν τελειώσῃς τὶς ἐξετάσεις σου ἐννοοῦσα, βέβαια, νὰ μὴ σὲ ἀπασχολήσω κατὰ τὴν διάρκεια τῶν μελετῶν σου. Ὄχι ὅμως καὶ ὅπως τὰ λές. Ἔπρεπε νὰ περάσῃς.

Γράψαμε συνδρομητὲς τοὺς φίλους σου ΓΙΩΡΓΟ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΕ. Νὰ φροντίσῃς νὰ στείλῃς τὶς συνδρομές τους καὶ πρὸ παντὸς νὰ διαβάσῃς τί γράφω παραπάνω στὸν Ἠλία Δροσόπουλο. Γιὰ τὸ ψευδώνυμο σὲ χρέωσα μὲ 2000 δραχμές.

Σοῦ ἀλλάξαμε τὴ διεύθυνση ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΛΙΑΣΚΟ. Γιὰ τὰ ἄλλα ποὺ μᾶς ρωτᾶς θὰ σοῦ ἀπαντήσουμε ἰδιαιτέρως.

Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση ΑΓΓΕΛΕ ΝΙΚ. ΨΥΛΛΑ.

Πολὺ ἴσως δύσκολο νὰ μάθουμε ΔΗΜΗΤΡΗ Ι. ΚΟΥΡΟΥ. Θὰ ρωτήσουμε ὅμως. Καὶ μόλις ἔχουμε νεώτερα θὰ σοῦ γράψουμε.

Ἔστειλα τὴν ἐπιστολή σου στὴ διεκπεραίωση ΝΙΚΟ ΝΑΝΟ γιὰ νὰ φροντίσῃ γι' ὅσα μοῦ γράφεις. Εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

Ἔδωσα ἐντολὴ γιὰ τὸ 38 τεῦχος ΜΕΝΕΛΑΕ ΝΙΚΕΛΛΗ. Εὐχαριστῶ.

Διάβασα μὲ πολλὴ προσοχὴ τὸ τόσο ὡραῖο σου γράμμα φίλε ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ ΚΟΝΤΟΖΗΣΗ. Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις. Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλά σου λόγια καὶ σὲ συγχαίρω γιὰ τὸν ὡραῖο τρόπο ποὺ ἐκφράζεις τὴν εὐγνωμοσύνη σου στὴ Βασίλισσα.

Μὰ τόσο δύσκολα εἶναι αὐτὰ νὰ τὰ καταλάβῃς φίλε ΣΤΑΥΡΟ ΛΟΓΓΙΝΙΔΗ; Γιὰ τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδώνυμου παίρνουμε 2000 δραχμές. Γιὰ τὶς πεννομαχίες καὶ μόνο γι' αὐτὲς ἡ κάθε λέξη πληρώνεται 100 δραχμές. Γιὰ τὶς συνεργασίες κλπ. δὲν παίρνουμε χρήματα. Ἡ συνδρομὴ εἶναι γιὰ τοὺς μαθητὰς 10.000 δραχμές, ἐπειδὴ ὅμως ἡ συνδρομὴ δὲν καλύπτει οὔτε τὸ μισὸ ἀπὸ ὅ,τι μᾶς κοστίζει καθιερώσαμε καὶ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά. Δηλαδή: Καθένας μπορεῖ νὰ στείλῃ πέρα ἀπὸ τὶς 10.000 δραχμὲς ὅσα θέλει. Τοὺς συνδρομητὲς τοὺς γράψαμε.

Σοῦ ἀλλάξαμε τὴ διεύθυνση ΛΑΚΗ ΓΚΟΝΟΠΟΥΛΕ.

Δὲν γράψαμε τέτοιο πρᾶγμα πουθενὰ ΘΕΟΔΩΡΕ ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΠΟΥΛΕ. Δὲν χρειάζεται νὰ συνοδεύεται κάθε γράμμα μὲ 500 δραχμές. Ἀλλὰ ἂν ἐσὺ γράφῃς σὲ κάποιο ψευδωνυμοῦχο καὶ τὸ γράμμα αὐτὸ μοῦ τὸ στέλνῃς γιὰ νὰ τοῦ τὸ ταχυδρομήσω ἐγὼ ζητάω 500 δραχμὲς γιὰ τὰ ἔξοδα ποὺ θὰ κάμω. (Φάκελλα κλπ.). Κατάλαβες;

Πήραμε ΧΡΙΣΤΟ ΜΑΡΑΝΤΗ τὴ συνδρομή σου. Θερμὰ εὐχαριστῶ.

Ἀλλάξαμε τὶς διευθύνσεις σας ΚΩΝ. Ι. ΣΤΑΜΟΥ. Γιὰ τὴν ἀθλητικὴ συνεργασία δὲν θυμᾶμαι. Ἂν τὴν ἔλαβα θὰ πρέπει νὰ σοῦ ἔχω ἀπαντήσῃ. Ἐὰν δὲν σοῦ ἀπάντησα θὰ πῇ πὼς δὲν τὴν ἔλαβα.

Παίρνω ὑπὸ σημείωση τὶς συστάσεις σου ΔΗΜΗΤΡΙΕ Χ. ΚΑΡΚΟ καὶ σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ ΧΡΙΣΤΟ Φ. ΠΑΪΣΙΕ. Εὐχαριστοῦμεν.

Σοῦ ἀλλάξαμε ΚΑΠΤΑΙΝ ΜΠΛΟΥΝΤ τὴ διεύθυνση. Καθένας ἔχει τὴ γνώμη του. Καὶ ἡ γνώμη κάθε ἀνθρώπου, νέου ἢ μεγάλου εἶναι σεβαστή. Τὰ παιγνίδια καὶ τὴ «Σπαρτιατικὴ Σοφία» τὰ σταμάτησα γιατὶ κάνω τώρα νέα ἐργασία νὰ βρῶ καὶ ἄλλα νεώτερα. Πρέπει νὰ ξέρῃς πὼς γιὰ ὅλα αὐτὰ κοπίαζα πολὺ νὰ τὰ βρῶ καὶ νὰ τὰ παρουσιάσω κατὰ τὸν τρόπο ποὺ σᾶς τὰ παρουσίαζα.

Μοῦ γράφεις ΝΙΚΟ ΚΡΙΝΗ: «Αἰσθάνομαι ξεχωριστὴ χαρὰ ὅταν πιάνω τὴν πέννα νὰ σοῦ γράψω. Τότε μέσα στὰ γραφόμενά μου ξεχύνεται καὶ ξετυλίγεται σὰν ταινία ὅλη ἡ φλόγα τῆς μεγάλης ἀγάπης μου γιὰ σένα. Ἡ ἀγάπη μου δὲ αὐτὴ μὲ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου ἀντὶ νὰ σβύσῃ θεριεύει ὁλοένα καὶ μὲ παρασύρει τὸ ρεῦμα τῆς σ' εὐγενικὲς πράξεις». Πολὺ μὲ ἱκανοποίησαν τὰ καλά σου λόγια ἀγαπητέ μου φίλε. Ὅσον ἀφορᾶ τὶς συνεργασίες σου σὲ βεβαιώνω πὼς μένω ἐξαιρετικὰ ἐνθουσιασμένος.

ΚΩΣΤΑΚΗ ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΕ. Τὸ ζήτημα τοῦ ταβλιοῦ τὸ σκέφτηκα καλὰ καὶ κατέληξα στὴν ἀπόφαση νὰ τὸ ἀπορρίψω. Δὲν μοῦ ἀρέσουν γενικὰ τὰ παιγνίδια ποὺ παίρνουν χαρακτῆρα κάπως χαρτοπαικτικό. Τὸ νέο γράμμα σου μὲ ἐνίσχυσε στὴν ἀπόρριψη. Μοῦ γράφεις πὼς παίζεται τὸ παιγνίδι στὰ καφφενεῖα. Μὰ πρὸς Θεοῦ; Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ στείλω ἐγὼ τὰ παιδιὰ στὰ καφφενεῖα; Τὸ παιδὶ πρέπει νὰ παίζῃ στὸ ὕπαιθρο καὶ ὄχι στὸ καφφενεῖο. Ὅσο γιὰ τὸ ἔργο σου τί νὰ σοῦ πῶ; Δὲν ἔχω καμμιὰ ἐμπιστοσύνη σ' αὐτοὺς ποὺ σοῦ λένε πὼς εἶναι ἀριστούργημα. Βέβαια δὲν μπορῶ νὰ κρίνω ἕνα ἔργο ποὺ δὲν τὸ διάβασα. Ἀλλὰ ἐξ ὄνυχος τὸ λέοντα. Ἀπὸ ὅτι κατάφερα νὰ καταλάβω... Μπορεῖς ὅμως νὰ μοῦ στείλῃς τουλάχιστο μιὰ σκηνή. Νὰ δῶ τὸ διάλογο καὶ τὴν πλοκή...

Εὐχαριστῶ πολὺ ΝΙΚΟ Α. ΤΕΝΤΑ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια. Καὶ μεῖς νοιώσαμε εὐχαρίστηση ποὺ ἔπειτα ἀπὸ τὶς διακοπὲς ἐπικοινωνοῦμε καὶ πάλι μαζῆ. Τὸ σκίτσο τοῦ Σ. Παπανικολάου ἀρκετὰ καλό. Ἂν μπορῶ βέβαια νὰ κρίνω ἀπὸ ἕνα σκίτσο τὸ παιδὶ αὐτὸ ἔχει πραγματικὰ μέλλον. Τοῦ εὔχομαι κάθε πρόοδο. Γιὰ τὴν καθυστέρηση ἐλπίζω τὸ φύλλο τῆς 1ης Νοεμβρίου νὰ βγῇ κανονικὰ στὴν ἡμέρα του.

Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλά σου λόγια ΑΝΤΩΝΗ ΠΑΤΕΛΗ.

Δυστυχῶς ἡ Ἐπιτροπὴ ΚΑΙΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ἔκαμε τόσο ἄσχημα τὴ δουλειά της σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα ὥστε θεώρησα προτιμώτερο νὰ σταματήσω ὅλη αὐτὴ τὴν ὑπόθεση σιωπηρὰ καὶ νὰ μὴ ξανακάμω κουβέντα· ἂς τὸ ἀφήσουμε σὲ παρακαλῶ. Τὸ τεῦχος θὰ σταλῇ στὸν Ἀντώνιο Γεωργιάδη. Εὐχαριστῶ.

Σ' εὐχαριστῶ φίλε ΝΙΚΟ ΒΑΝΔΩΡΟ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια. Ὅσο γιὰ φίλοι εἴμαστε. Μὴν σπαζοκεφαλᾶς μὲ τίς... σπαζοκεφαλιές. Εἶναι ἀδύνατο νὰ βγάλω ἄκρη.

Εὐχαριστῶ ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΥΓΕΡΗ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

Σοῦ ἀλλάξαμε τὴ διεύθυνση ἀγαπητὲ ΑΓΓΕΛΕ ΑΓΓΕΛΙΔΗ.

Εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα ΑΝΔΡΕΑ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ. Ἐπίσης σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά.

Χάρηκα πολὺ ΙΩΑΝΝΗ ΜΑΣΤΟΡΑ ποὺ ἀνάρρωσες ἀπὸ τὴν ἀρρώστεια σου. Σὲ γράψαμε νὰ παίρνῃς τὸ φύλλο.

Πήραμε τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μας: Παναγιώτη Α. Μπασκούτα, Ἀργοπορημένου Διαβάτη. Μενελάου Μ. Νικέλλη, Λάμπη Γ. Μιχαηλίδη, Ξενοφῶντος Κοντοζήση, Μιλύλου, Μιχ... Παντελιδάκη, Μιμίκας Εἰρηνόφιλου, Δημητρίου ... Καλτσούλα, Κόκκινου Βράχου, Νίκου Κρίνη, ... κου Ἀνδρ. Τέντα, Σταύρου Χρ. Παπαδοπού... Νίκου Γ. Βανδώρου, Κων. Ν. Λάππα, Ἀ... τρίονος, Στεργίου Παπάζογλου.

Πήραμε ἐπίσης τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φί... μας: Νικολάου Ἰωάννου Παπαγεωργίου, Χαρ... μπους Πανουσάκη, Ἠλία Ι. Μαλεβίτη, Μιλ... Χαρίση Βενέτη, Δ. Κάρκου, Δημ. Καλτσο... Στεφ. Παπαχρίστου, (τὸ «γιὰ νὰ γελᾶτε» δὲν λάβαμε ὑπ' ὄψη), Λεωνίδα Τζαμτζόγλου, Ἀ... νίου Σ. Χρυσικοπούλου, Κων. Σ. Χρυσικοπού... Βασιλείου Μιχαηλίδη, Ἀνδρέα Σταθοπούλου, ... στρατίου Φίλωνα, Χαρ. Μιχαηλίδου.

Ἐπίσης τὰ σκίτσα τῶν: Κ. Χαλαύτη, ... Τσελεπῆ, Γιοῦ τῆς Λέσβου, Μιχαὴλ Παντελίδ... Παυσανία Μυλωνᾶ, Ἰωάννη Τσιριγιάννη, Παπανικολάου, Ἀντωνίου Πατέλη, καὶ Δημ. ... γέρη.

Πήραμε τὶς ἀθλητικὲς πληροφορίες τῶν ... λων μας: Χωρὶς ὑπογραφὲς ἀπὸ τὴν Παιδό... Ζηροῦ, Ἀντ. Πατέλη, Λάμπη Μιχαηλίδη.

Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓ...

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΣΥΛΛΟΓΟ

Ὁ σύλλογος ἐπιθυμῶντας νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ ... γραμμα ποὺ ἔχει χαράξει, ζητεῖ νὰ συνερ... μὲ τοὺς λοιποὺς νεανικοὺς συλλόγους τοῦ ... δικοῦ.

Ὅποιος σύλλογος, λοιπόν, ἐπιθυμεῖ νὰ σ... γαστῇ μαζί μας πραγματικά, ἂς μᾶς στείλ... ἐπίσημο ἔγγραφο στὴ διεύθυνση τοῦ συλλό... Τζαβέλλα 20, Πειραιεύς.

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟ...
«ΝΕΑΝΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕ...

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Γ' Φιλολογικὸς Διαγωνισμ...

Ὁ σύλλογός μας προκηρύσσει διαγωνισμὸ ... θέμα: Ὁ ἑορτασμὸς τῆς 28ης Ὀκτωβρίου. Ἑκάστη συνε... πρὸς λοιπὸν καὶ μὴ διστάσετε! ... Βραβεῖα ... σία νὰ συνοδεύεται μὲ 1.200 δραχ. ... κτά.

Ὁ πρόεδρος τοῦ συλλόγου καὶ Ἐπιτροπῆς Κρί...
ΛΑΜΠΡΟΣ ΑΝΤ. ΧΑΛΜΟΥΚΗΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΑ «ΕΞ ΑΜΑΞΗΣ»

Κάποιος μεγάλος διαμορφωτὴς ἔλεγε στ... γνωστούς του, ποὺ τὸν πληροφοροῦσαν γιὰ ... ἐπιθέσεις τῶν ἐχθρῶν του: «Ὅταν μᾶς χτυπο... τοῦτο σημαίνει ὅτι τὸ ἔργο μας προχωρεῖ κ... καὶ ἔχει τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Ὅταν δὲν χτυποῦν, κάτι στραβὸ ὑπάρχει...».

Αὐτὸ συνέβηκε μετὰ τὸν «καταιγισμὸ πυ... ποὺ δεχτήκαμε στὸ 41 φύλλον, ἐπειδή... το... σαμε νὰ συλλυπηθοῦμε κάποιον ποὺ ἔκανε «π... μα... τοῦ ἀέρα!...» Παρατάσσουμε τὰ ὅσα ... κούσαμε: «Εἴσαστε ἐγωϊστές, εἴσαστε συκο... τες» (αὐτὰ εἶναι τὸ λιγώτερο). Συνεχίζουμε ... σαστε ἀνόητοι, μὲ ἀνοησία ἀνεπτυγμένη σὲ ... πέρμετρο βαθμό!...». (Δὲν ξέρουμε τί γνώμ... χουν οἱ «πεννομάχοι» γι' αὐτό). Ὅλα αὐτὰ ... φτηκαν ἀπὸ νέο ποὺ ἐκπροσωπεῖ κάποιον με... καινούργιο σύλλογο, ποὺ θεωρεῖται πολιτισμέν... ποὺ φοβήθηκε μὴ ...

Εἰπώθηκαν αὐτὰ ἀπὸ νέο, ... νὰ εἶναι Χριστια... στερήσουμε τὸ δικαίωμα... ἀποδεικνύεται στὴν πρ... Μὰ φίλε μας τοῦτο ... «καθαρευουσιάνους» προφανῶς ... Μᾶς ἀπεκάλεσε ... τὸ λογοτεχνικό του ταλέ... νὰ παραδεχτοῦμε... ἀπεκάλεσε «πιτσιρίκια!» ... Στὴ συνέχεια μᾶς ... τίτλο «Τὸ Σπίτι... ραγε τὸ περιοδικὸ ἔχει ... τέλος γιὰ ἐπισφράγισμ... Γέρου;...» Καὶ στὸ ... «περιττεύετε, γιατὶ τὴν ... λων αὐτῶν εἶπε ὅτι ... τὰ Κατηχ. Σχολεῖα!... λειά σας τὴν κάνουν ... ἔμπνευση! ...

Ὁμολογοῦμε ὅτι αὐτὸ ἦταν... Κ. Σ. Παρ... τᾶμε: Ξέρει ἄραγε τί σημαίνει ... τὸ λόγο τῆς τιμῆς ... λουθεῖ; Ἂς τὸ δηλώσῃ μὲ ... Ἀποκορύφωμα τῆς ἐξυ... Ἐμεῖς ἀμφιβάλλουμε! «Ἂν δὲν σᾶς ἀρέσ... δας του ἦταν τὸ ἑξῆς: ... Δὲν ἐλπίζαμε ... «Παιδόπολη» πάρτε δρόμο!» ... τὸν πετεινὸ κ... ἡ παροιμία «εἶπε ὁ γάϊδαρος ... τὰ ἄγρια νὰ διώ... λα» θὰ ἐπαλήθευε! «Ἦρθαν ... Ἦρθαν οἱ δ... τὰ ἥμερα» ποὺ μεταφράζεται: ... νὰ διώ... φόροι τῶν περιοδικῶν μὲ ἀγγελίες, ... νὰ μείνουν ἀσ... τοὺς πιστοὺς ἀναγνῶστες γιὰ ... αὐτὸ τὸ περιο... τοι!» Ὅμως ὄχι! Πάντα ἀπὸ ... χτυπήματα ... θὰ χτυποῦμε καὶ θὰ δεχόμαστε ... τρόπο τοῦ «... κάθε στραβό. Ὄχι ὅμως μὲ τὸν ... κάθε ἕνα ποὺ ... προέδρου». Συνεργαζόμαστε μὲ ... χνει εἰλικρίνεια καὶ ἀγάπη. ἀπευθυνόμαστε ...

Μ' αὐτὴ τὴν ἀνακοίνωση ... στὰ παιδιὰ — ... στοὺς ἀντιπαθοῦντας, ἀλλὰ ... τὴν θέση μας. ... γνῶστες γιὰ νὰ ξεκαθαρίσουμε ... ἐπίθεση νὰ ἀπα... τε θὰ καταδεχτοῦμε σὲ νέα ... σουμε!

Σύλλογε «Πρόοδος» καταχαρούμενοι γιὰ τὴ ... δρυσή σας. Ναί. Πάντα μαζὶ «ἀλλήλων τὰ ... βαστάζοντες...». Πάντα ἀδελφωμένοι. «Μιὰ φ... ἕνας παλμὸς καὶ μιὰ καρδιά...».

Σύλλογος «ΔΑΔ...

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

Ἀντικαταστήσατε τὶς τελεῖες μὲ φωνήεντα καὶ τὶς παῦλες μὲ σύμφωνα. Ἂν ἡ λύση εἶναι σωστή, τότε τ' ἀρχικὰ γράμματα τῶν λέξεων σχηματίζουν μιὰ φράση ποὺ τὴν ἔλεγαν τὰ παλληκάρια τοῦ 21.

1)
2)
3)
4)
5)
6)
7)
8)
9)
10)
11)
12)
13)
14)
15)
16)
17)

1) Εὐρωπαϊκὸ Κράτος.
2) Πόλη τῆς Στερεᾶς.
3) Χρονικὸ διάστημα.
4) Ἑλληνικὸ νησί.
5) Μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ.
6) Ποταμὸς τῆς Θράκης.
7) Κουρέλι.
8) Ἑλληνικὸ πέλαγος.
9) Πόλη τῆς Ἠπείρου.
10) Μυθολογικὸς ἥρωας.
11) Θὰ τὸν βρῆτε στὴν πόρτα.
12) Πόλη τῆς Ἑλλάδος.
13) Ἐκεῖ ἔκαμε τὸ πρῶτο κατόρθωμα ὁ Ἡρακλῆς.
14) Βρίσκεται στὶς ἀκρογιαλιές.
15) Νησὶ τῶν Κυκλάδων.
16) Ζῶον.
17) Νησὶ τοῦ Αἰγαίου.

Γ. Μπούτσης, Ἀμύνταιον

2) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ

	13	
	17	
	21	

Συμπληρῶστε μὲ ἀριθμοὺς τὰ λευκὰ τετράγωνα, ὥστε νὰ δώσουν ὁριζόντια, κάθετα καὶ διαγώνια, ἄθροισμα 51.

Φ.Ποῦλος
Θέρμον Τριχωνίδος

3) ΡΟΜΒΟΣ

```
    *
   * *
  * * *
 * * * *
  * * *
   * *
    *
```

1) Σύμφωνον. 2) Τρωκτικό. 3) Νησὶ τοῦ Αἰγαίου. 4) Νότα. 5) Σύμφωνον.

Πράκτωρ 93

4) ΤΙ ΘΑ ΣΥΜΒΗ ;

Ἂν πάρουμε μιὰ γάτα καὶ τὴν ρίξουμε σὲ μιὰ στέρνα μὲ καυτὸ νερὸ ἄνω τῶν 150 βαθμῶν θὰ πνιγῆ ἢ θὰ καῆ;

Ἀντ. Πατέλης, Σουφλὶ

5) ΔΙΠΛΟΣ ΣΤΟΙΧΕΙΟΓΡΙΦΟΣ

Ὅπως εἶμαι ἂν μ' ἀφήσῃς
στὸ Αἰγαῖο θὰ μὲ βρῆς·
ἂν μοῦ κόψῃς τὸ κεφάλι
γίνομαι θεὰ μεγάλη.
Μὲ τὸν ἴδιο πάλι τρόπο
καὶ χωρὶς μεγάλο κόπο
θεὸς γίνομαι γνωστὸς
τῆς Αἰγύπτου ὀνομαστός.

Σπυρ. Τσιγγλιφῆς, Βόλος

6) ΦΤΕΡΩΤΕΣ ΣΥΛΛΑΒΕΣ

Ἀπὸ τὶς παρακάτω λέξεις νὰ πάρετε τρία συνεχόμενα γράμματα, τὰ ὁποῖα διαβαζόμενα στὴ σειρὰ νὰ δίνουν ἕναν Χριστιανὸ ἀλλὰ ὄχι Ὀρθόδοξο:

Διαφορά, Μάριος, Τυρός, Τρομερός, Ἑλονοσία.

Σπῦρος Τσιγγλιφῆς, Βόλος

7) ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΚΡΟΣΤΟΙΧΙΔΑ

Μὲ τὰ ἀρχικὰ τῶν παρακάτω λέξεων ποὺ ζητοῦμε, σχηματίζεται τὸ ὄνομα ἥρωα τοῦ 21:
1) Εὐαγγελιστής. 2) Ὁ πρῶτος ἀεροπόρος. 3) Ὁ μεγαλύτερος στρατηγὸς τῆς ἀρχαιότητος. 4) Βασιλιᾶς τῆς Ἑλλάδος. 5) Ὕψωσε τὴν σημαία τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 21. 6) Ἱδρυτὴς τῆς δυναστείας τῶν Ἰσαύρων. 7) Μυθολογικὸς ἥρωας. 8) Ἀρχαῖος νομοθέτης.

Νικ. Περδικάρης, Κύμη

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡ. 43

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Ἦταν ὁ ζωμὸς τῶν ἀρχαίων Σπαρτιατῶν. — Ἕνα ὡραιότατο ἑλληνικὸ νησί. 2) Βασιλιᾶς τῆς Σπάρτης. — Ἀπ' αὐτὰ γίνονται τὰ ροῦχα μας. 3) Συμπερασματικὸς σύνδεσμος. — Νησὶ τῆς Δωδεκανήσου. — Λίγος... παπᾶς! 4) Ἐκεῖ ἔγινε κάποτε ἕνας μεγάλος πόλεμος (γεν.). 5) Δίφθογγος. — Ἀρχηγὸς ἑλληνικῆς φυλῆς (ἀνάπ.). — 18. 6) Ἀπαραίτητη γιὰ τὰ πρόβατα. — Μικρὸ δάσος. 8) Τρώγω. — Κατάγεται ἀπὸ περιφέρεια τῆς Πελοποννήσου. 9) Δύο σύμφωνα. — Κτητικὴ ἀντωνυμία. — Δύο φωνήεντα. 10) Εὐρωπαϊκὸ Κράτος. — Κληρικός. 11) Ἄρθρο στὸν πληθυντικό. — Θὰ τὰ βρῆτε στὶς ἐφημερίδες. — Δύο σύμφωνα. 12) Αἰσθητήριο στὴν αἰτιατική. — Τοῦ Ἀρσακείου, εἶναι γνωστότατη στὴν Ἀθήνα. 13) Τὸ ξύγκι στὴν ἀρχαΐζουσα. — Μέγα πλῆθος.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Ἀρχαία χώρα τῆς Μικρασίας. — Δημητριακό. 2) Ἔχει γλύκα. — Ἀριθμός. 3) Νότα. — Καὶ ἄλλη νότα. 4) Γυναικεῖο ὄνομα. — Μία Μοῦσα. 5) Νότα. — Μάλιστα. — Δυὸ σύμφωνα. 6) Θὰ τὴν βρῆτε στὸ θέατρο. — Δοξαστικὸ ἐπιφώνημα. 8) Ἀρχαία θεά. — Ἤπειρος στὴ γενική. 9) Δυὸ ὅμοια σύμφωνα. — Σαιξπηρικὸς ἥρωας. — Σύμφωνο καὶ φωνῆεν. 10) Τοῦ Κυρίου, εἶναι οἱ ἐκκλησίες (αἰτ. πληθ.). — Μέρος τοῦ δένδρου. 11) Μόριο. — Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία (θηλ.). — Σύνδεσμος τῆς δημοτικῆς. 12) Δὲν ἔχει γίνει ἀκόμα ἄνδρας. — Ποδοσφαιρικὸς ὅρος. 13) Κίνημα, ἐπανάσταση (δημ.). — Ρόμπα, φουστάνι.

8) ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Γιὰ νὰ γίνουν τὰ πλεκτὰ
πρέπει ἐγὼ νἆμαι κοντά.
Μὰ ἂν μ' ἀλλάξῃς ἕνα γράμμα
σὲ δροσίζω ἐν τῷ ἅμα
στοῦ καλοκαιριοῦ τὴ λαύρα.

Μύρτα Κομνηνοῦ
Καλλονὴ Λέσβου

◆

ΛΥΣΕΙΣ 42ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΚΛΙΜΑΚΩΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

Ε ρ γ α τ ι κ ὸ ς
γ Ε ρ ά σ ι μ ο ς
α π Ε ρ α ν τ ο ς
κ α τ Ε ρ γ α ρ α
π α ν τ Ε ρ η μ α
π ο λ υ μ Ε ρ η ς
π ε ρ ι σ τ Ε ρ ι
κ α λ ο ρ ι φ έ ρ

2) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΤΡΙΓΩΝΟ

Π Ο Λ Υ Κ Ρ Α Τ Η Σ
Π Ρ Ο Σ Κ Ο Π Ο Σ
Π Α Σ Σ Α Λ Ο Σ
Π Ρ Α Ο Τ Η Σ
Π Α Υ Λ Ο Σ
Π Η Λ Ο Σ
Π Ρ Ο Σ
Π Α Σ
Π Σ
Π

3) ΠΥΡΑΜΙΔΑ

Α
Τ Α Σ
Λ Ε Ρ Ο Σ
Σ Ο Λ Ω Μ Ο Σ
Ε Ι Ρ Η Ν Ι Κ Ο Σ

4) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΙΛΥΣ — ΣΟΣ = ΙΛΙΣΣΟΣ

5) ΣΤΟΙΧΕΙΟΓΡΙΦΟΣ

ΑΡΤΟΣ — ΑΡΚΤΟΣ.

6) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) Δ-άκος, 2) Ἄ-νδρος, 3) Ρ-ρίς, 4) Ἔ-ρις, 5) Ἴ-ον, 6) Ὄ-θων, 7) Σ-ουηδία = ΔΑΡΕΙΟΣ.

7) ΠΟΣΩΝ ΕΤΩΝ ΕΙΝΑΙ;

Εἶναι εἴκοσι ἐτῶν.

8) ΑΙΝΙΓΜΑ

Ὁ παπὰς λεγόταν Γιάννης καὶ ἡ παπαδιὰ Μαρία. Τὰ πρόσωπα δηλαδὴ ἦσαν δυὸ καὶ πῆραν ἀπὸ 3 αὐγά.

9) ΠΑΡΑΓΩΓΗ

ΤΗνος, ΠάΡος, ΘΑσος, Κίμωλος, ΔῆΛος, ΜΗλος, Σύρος = Ἡρακλῆς.

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 42

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΕΛΠΙΣ — ΑΛΑΘΟΣ, 2) ΟΠΑΙ — ΚΑΙ — ΕΜΑΡΗΣ, 3) ΙΟΝ — ΣΑΠΡΑ — ΑΜ. 5) ΑΔ 4) ΑΣ — ΑΚΡΕΣ— ΑΜ. 5) ΑΔ —ΙΟΣ — ΝΑ, 6) ΑΕΡΙΑ — ΜΕΛΟΣ, 7) ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΟΣ, 8) ΒΟΗΤΟ — ΑΡΓΟΣ, 9) ΝΙ — ΜΗΝ — ΑΑ, 10) ΛΑ — ΚΗΤΟΣ — ΕΡ, 11) ΟΡΑ — ΗΔΟΝΗ — ΑΠΟ, 12) ΣΙΓΑ — ΕΣΑ — ΜΕΤΣ, 13) ΑΩΡΟΝ — ΣΤΕΚΑ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΟΙΑΚΑ — ΒΟΛΟΣ, 2) ΕΠΟΣ — ΕΠΟ — ΑΡΙΑ, 3) ΛΑΝ — ΑΡΡΗΝ — ΑΓΩ, 4) ΠΙ — ΔΙΟΤΙ — ΑΡ, 5) ΣΑ — ΑΣΟ—ΚΗ, 6) ΣΚΑΚΙ — ΜΗΔΕΝ, 7) ΑΠΡΟΣΚΛΗΤΟΣ, 8) ΛΙΡΕΣ— ΝΟΝΑΣ, 9) ΑΣ — ΜΙΑ — ΣΗ, 10) ΘΑ — ΝΕΚΡΑ — ΜΕ. 11) ΟΡΕ — ΑΛΟΓΑ — ΑΕΚ, 12) ΣΗΜΑ — ΟΣΟ — ΕΠΤΑ, 13) ΣΑΜΟΣ — ΣΥΡΟΣ.

(ΜΕ ΤΗ ΔΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟ ΣΠΑΘΙ)

ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΤΡΟΥ

19) Τότε στάσου νὰ πάρης ἐσὺ ὅτι τῆς ἀξίζει, φώναξε ὁ Λεωνίδας κι' ὕψωσε τὸ μαστίγιο νὰ δείρη τὸν Κλεῖτο.

—Ἄφησέ τον, ἀκούστηκε μιὰ γλυκειὰ φωνὴ ἀπ' τὸ πρόστηλο.

Ἦταν ἡ ὡραία βασίλισσα τῆς Μακεδονίας, ἡ Ὀλυμπιάδα, ποὺ προχωροῦσε μ' ἕνα χαμόγελο γοητευτικό.

—Ἔλα, ἐξάδελφε, εἶπε στὸ Λεωνίδα, ἄφησε αὐτὸ τὸ καμτσίκι.

Ὁ δάσκαλος δὲ μποροῦσε νὰ παρακούση βέβαια στὴ βασίλισσα.

— Πολὺ καλά, εἶπε, ἤθελα μόνο νὰ ξέρω ἂν ἡ βασίλισσα μοῦ ἀνάθεσε μὲ ἀπόλυτη ἐξουσιοδότηση τὴν ἀνατροφὴ τοῦ μοναχογιοῦ της ἢ ἔχει δικαίωμα κάθε Λαννίκη νὰ ἐπεμβαίνη στὸ ἔργο μου.

20) —Ἐγὼ τὸν βύζαξα, εἶπε περήφανη ἡ νταντά, καὶ πονῶ ὅταν βλέπω νὰ τὸν βασανίζης ἔτσι, σὰν τὸ τελευταῖο χωριατόπαιδο.

— Δὲν τὸν ἀνατρέφομε γιὰ τὸ θρόνο τῆς Περσίας, εἶπε ὁ Λεωνίδας. Τοὺς εἶδες αὐτοὺς ποὺ μᾶς ἦρθαν σήμερα ἀπ' τὴν Ἀσία; Γεμίζει ὁ τόπος ἀρώματα ὅθε περνοῦν. Κι' ἔχουν ἐπάνω τους τόσο χρυσάφι καὶ τόσο μετάξι ποὺ δὲ μποροῦν νὰ κουνήσουν τὰ πόδια τους. Μὰ γι' αὐτό, κάποια μέρα, θὰ πέσουν νὰ προσκυνήσουν ἐτοῦτο τ' ἀγόρι ποὺ μεγαλώνει ὁ Λεωνίδας μὲ ἀγωγὴ σπαρτιατική.

— Καλὰ δὲν τὸ ξανακάνω ἂν εἶναι καὶ θέλημα τῆς Βασίλισσας, εἶπε ἡ Λαννίκη.

21) — Ναὶ καλή μου Λαννίκη, εἶπε ἡ Βασίλισσα, ἂς ἀφήσουμε στὸν καθηγητὴ τὴν ἀνατροφὴ τοῦ Ἀλέξανδρου. Ἐσὺ κοίταξε τώρα τὶς δυὸ πριγκήπισσες, προπαντὸς τὴ μικρούλα τὴν Κύνα, ποὺ εἶναι τόσο λεπτὴ καὶ φιλάσθενη.

Βάζοντας τέλος στὴ συζήτηση ἡ Ὀλυμπιάδα πῆρε μέσα στὰ δώματα τὴ Λαννίκη. Κι' ὁ Λεωνίδας γύρισε τὸν Ἀλέξανδρο καὶ στοὺς ἄλλους:

— Πᾶμε στὸ ποτάμι, εἶπε. Ὥρα γιὰ κολύμπι... Ὕστερα θὰ φᾶμε ψωμὶ καὶ προσφάϊ στὶς ὄχθες. Τ' ἀπόγεμα ἔχουμε ἱππασία στὴν πεδιάδα τοῦ Ἀξιοῦ...

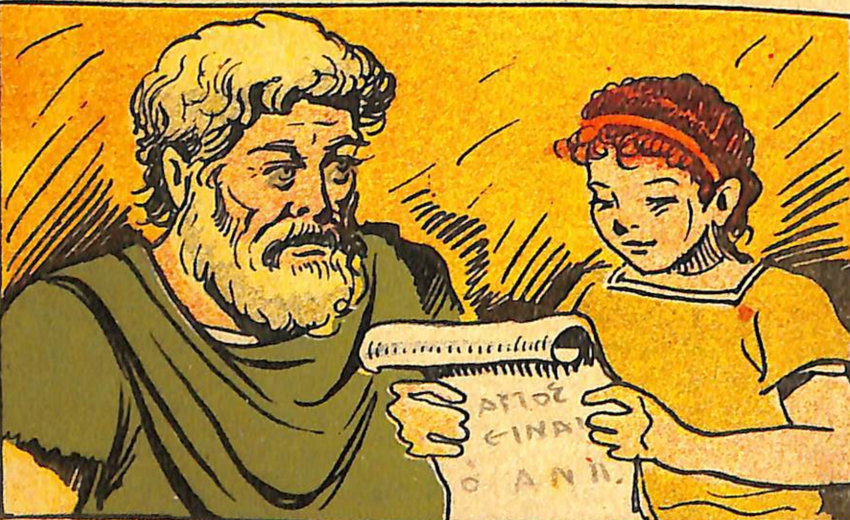

22) Ἔτσι περνοῦσαν οἱ μέρες τοῦ γιοῦ τοῦ Φιλίππου... Μὰ ὁ Λεωνίδας δὲν ἦταν ὁ μόνος του δάσκαλος. Αὐτὸς φρόντιζε ἰδιαίτερα τὴ σωματικὴ ἀγωγή του. Γιὰ τὴν πνευματικὴ μόρφωση εἶχε τὸ πρόσταγμα ὁ Λυσίμαχος. Ὅταν ὁ ἐπιτήδειος αὐτὸς ἄνθρωπος ἦρθε στὴν αὐλὴ τοῦ Φιλίππου χαιρέτησε ἔτσι τοὺς βασιλεῖς:

— Χαῖρε δοξασμένε Πηλέα, χαῖρε λευκόποδη Θέτις Θεά...

Ὁ Φίλιππος κι' ἡ Ὀλυμπιάδα τὸν κοίταξαν παραξενεμένοι.

— Ποιὸς εἶσαι ξένε; τὸν ρώτησαν καὶ τί θέλει νὰ πῆ ὁ χαιρετισμός σου;

23) — Εἶμαι Φοίνικας καὶ ζητῶ ν' ἀναστήσω τὸ γιό σας!

—Ἔξυπνος φαίνεσαι, εἶπε ὁ Φίλιππος. Μὰ τὴν ξέρεις τὴν τέχνη ποὺ χρειάζεται;

— Δόστε μου τὸ γιό σας καὶ θὰ τὸ δῆτε... Μὲ λένε Λυσίμαχο ἀπ' τὴν Αἰτωλία...

Ἔτσι κέρδισε μὲ τὰ κολακευτικὰ λόγια του τὴ συμπάθεια τοῦ Φιλίππου κι' ἀπὸ τὴ μέρα ἐκείνη δίδασκε Ὅμηρο στὸ διάδοχο τῆς Μακεδονίας. Κι' εἶναι ἡ ἀλήθεια πῶς τὰ κατάφερε νὰ ἐμπνεύση στὸ μαθητή του μιὰ τέτοια ἀγάπη γιὰ τὸ ἐξαίσιο αὐτὸ ἔπος, ποὺ ὁ Ἀλέξανδρος δὲν κοιμόταν ποτὲ χωρὶς νὰ διαβάση μιὰ ραψωδία.

24) Κι' ὅπως εἴδαμε στὴν ἀρχὴ δὲν τὸν ἔφθανε ν' ἀπαγγέλη μονάχα. Τὸ κάθε τί στὴ ζωή του πιά, ἀσχολία, παιχνίδι, κάθε του σκέψη κα κάθε του δράση ἀπὸ τὸν Ὅμηρο ἦταν ἐμπνευσμένο... Καὶ φρόντιζε ν ἀνασταίνη τριγύρω του ὅλα τὰ πρόσωπα τοῦ Ὁμήρου.

Καὶ πόσο τὰ ἔνιωθε τὰ ἁπλᾶ κι' ἀνθρώπινα ἐκεῖνα αἰσθήματα, τὸ ἡρωϊσμό, τὴ φιλία, τὴν ἀφωσίωση, τὴν εὐθύτητα, τὸ ἀντρίκιο θάρρος.

Ἦταν ἀνάμεσα στοὺς συμπαῖκτες του ἕνα χλωμὸ καὶ λεπτὸ παιδ ποὺ τὰ μάτια του ἦταν, γεμᾶτα μὲ ὄνειρα καὶ τὸ διάφανο δέρμα το ἀπὸ φῶς. Ὄμορφος σὰν Ἀπόλλωνας φιλντισένιος κοίταζε τὸν Ἀλέξανδρο πάντα βουβὸς ἕτοιμος νὰ κλάψη ἀπὸ ἀγάπη.

(Συνεχίζεται)